

Computer
Panoráma

9GB hónap
kiemelt
témája:

TELJES VERZIÓK A DVD-N

FACEFILTERPRESS: SZEPÜLŐKING DIGITALISÁSI
GENIE BACKUP MANAGER 7 LIFE: MINDEN ADAT BIZTONSÁGÁRA
REGISTRY SHOWER 2007: TÖRÖKSÍK BIZTONSÁG EGYEZTEREM
VIRUSHUSZTER 2007: A LEGSÍRÓD BAZISZ VÍRUSOKRA
PANDA INTERNET SECURITY 2007: SIKERES VÉDELME

**Intel Santa Rosa
mobil platform:**

Gyorsulás, hosszabb elemidő
és teljes Vista-támogatás

AKTUÁLIS

**VISTA AZ
IRODÁBAN**

**A LEGHASZNOSABB
SZOLGÁLTATÁSOK**

Mivel próbál rávenni bennünket
a Microsöft a váltásra? **52**

GYAKORLAT

ZAJTALAN PC

Csendes kiegészítők **52**

**EXTRA
NYEREMÉNYJÁTÉK:**
TOSHIBA SATELLITE NOTEBOOK
JÁTSSZON VELÜNK
ÉS NYERJEN!

EXKLUZÍV

Windows & Office hotkeys
Praktikus funkciók és
billentyűkombinációk **78**

NYEREMÉNYJÁTÉK

**VÁLASZOLJON
ÉS NYERJEN!**
ADOBE PHOTOSHOP
ELEMENTS 5.0
ADOBE PREMIERE
ELEMENTS 3.0

**MOBIL VILÁG
MELLÉKLET**

Mobil internet eszközei
WiFi a nyaraláson
Mobil körkép
Kiút a tarifák útvesztőjéből

PÁLYÁZAT

MOST BIZONYÍTHAT!
Multimédiás bemutatással Neobook 5.5-öt
vagy előfizetést nyerhet.

TESZT

NOTEBOOKOK

A legolcsóbb használható laptopok **42**

TÁPEGYSÉGEK

400-500 W-os PSU-k
megbízhatóságát teszteltük **40**

**ÚJRATÖLTÖTT
PATRONOK**

Vajon versenyképesek-e minőségben az
újragyártott, olcsóbban festékkazetták? **58**

FÁJLKEZELŐK

A legjobb állománykezelő
programok Windowsra **76**

**NOTEBOOK
KIEGÉSZÍTŐK**

**Mi kell a tökéletes
mobilitáshoz?**

**A legjobb extrák
Apple notebookok
Vásárlási tippek**

**ADOBE
ILLUSTRATOR CS3**
Illusztrációkészítés
mesterfokon

FOTÓK A NETRŐL
Képek, sablonok
ezerszámba

Yenes Kipróbálás

Office Professional 2007

kezdésük a fejére hők...

kapcsolják az első szoroszámg...

...

...

...

...

...

...

...

...

...

...

...

...

...

...

...

...

...

...

...

...

...

...

...

...

...

...

...

**CP TISZTASÁGI
CSOMAG**

**GYORSÍTSA FEL GÉPÉT,
SZABADÍTSON FÖL TÁRHELYET!**

112 ↓

**Digitális
fotótípek**

Keretezés,
antikolás

116 ↓

**Panorámakép-
készítés**

Képek össze-
illesztése

124 ↓

**Neobook
gyakorlat**

Multimédiás
nyaralás

120 ↓

**Router-
iskola 2**

WAN és LAN
beállítása

XVIII. évf. 1395 Ft,
Előfizetéssel csak 1160 Ft

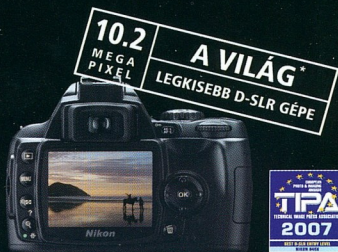
Valóság hű méret és majdnem valóság hű súly

Nikon D40x. Egy meglepően könnyű és kisméretű tükörreflexes gép.

A D40x azonnali reakciót, élénk színeket és borotvaéles autofókuszot biztosít a Nikkor objektívnek és a Nikon technológiának köszönhetően. A gép ráadásul kicsi, könnyű és végtelenül könnyen kezelhető. Mindehhez pedig optikai tartozékok széles skálája társul.

Nikon
D40x
DIGITAL

Nem pusztán fényképezőgép. Nikon.

www.nikon-is-different.com

BÁNYAI FERENC
főszerkesztő

A Vista oldalsávja hasznos szolgáltatások tömegét tartalmazza

A Neobook barátságos kezelőfelülettel fogadja a potenciális fejlesztőket

Mobilitás mindenen felett

Júliusi számunk mottója a mobilitás lehetne. Több okból is. Hardver rovatunkban átfogó notebooktesztzel jelentkeztünk, hogy megkönnyítsük a választást azok számára, akik az utolsó pillanatban szeretnék magukat hordozható géppel felszerelni – nehogy nyaralás közben ne tudjanak hozzáférni az imádott világhálózathoz, és ne tudjanak levelezni, chatelni.

Címlapsztorink még ambiciózusabb célokat tűzött maga elé: szerkesztőink tervbe vették, hogy feltérképezik a piacot, mi mindent lehet kapni manapság a notebookokhoz. Összeállításunkban kiegészítők sokaságát mutatjuk be, amelyek nélkülözhetetlenek a mobil munkavégzésben és szórakozásban, de az olyan ketyerék sem kerültek el a figyelmünket, amelyekre valójában semmi szükségünk nincs, legfeljebb arra jók, hogy pukkasszuk velük barátainkat, ismerőseinket.

Mobil Világ című mellékletünk ugyancsak a mobilitás jegyében készült, benne megismerkedhetünk a legújabb 3G-s mobilkészülékek sokaságával, a szolgáltatók legújabb ajánlataival és tarifáival, valamint – ha már mindenki úton van, vagy utazni készül – a WiFi lehetőségek kihasználásával, az internetes csatlakozáshoz szükséges hotspotok felkutatásával.

Hardver rovatunk a szokásokhoz híven kemény és tartalmas: a notebookokon kívül tesztlaborunkban alaposan meggyötörtük a tápegységeket, hogy olvasóink is tisztában legyenek azokkal, mennyire bízhatnak meg eme fontos alkatrészben. Bemutatjuk a gépcsendesítés fortélyait is, hiszen nincs idegesítőbb annál, mint amikor egész nap el kell szenvednünk a gépünk zajongását.

Teszteltük még a fájlkezelőket, és megvizsgáltuk, mire képes a Vista az irodában, más szóval milyen hasznos szolgáltatásokat kínál azoknak, akik úgy döntenek, hogy XP-ről Vistára váltanak.

A tippkel és trükkökkel sem fukarkodtunk. Megismerkedhetünk a Windows és az Office programok leghasznosabb billentyűkombinációival, sőt a mellékelt kartonlapról ki is vághatják hotkey táblázatunkat, hogy mindig a kezük ügyében legyen. Folytatódik router iskolánk, ezúttal a LAN és WAN beállítások kötik le a figyelmünket, és az utolsó résszel jelentkezik Digitális fotótípek sorozatunk, amely a keretezés és antikolás fogásait mutatja be.

Érdekes még megismerkedni lapunk hasábjain a Neobook multimédiás fejlesztőrendszerrel, amelynek használatát néhány hasznos tippel illusztráljuk. Sőt most mindenki próbára is teheti természetét Neobook-pályázatunkon, amelynek a nyერeményei között természetesen egy komplett programcsomag is szerepel.

Böven akad tehát tennivaló, unatkozni senki nem fog.

Bánya Ferenc

Fő a biztonság

E hónapban mellékletünkön több teljes verziós biztonsági csomagot nyújtunk át Önöknek.

A megszokott – és jól bevált – VirusBuster Pro vírusirtó aktuális frissítési kódján kívül megtalálják még a Trend Micro-féle PC-cillin Internet Security 2007 csomagot is, amelyhez

90 napos ingyenes frissítési lehetőség jár. Sőt a Panda legújabb vírusirtóját is használatba vehetik, mivel hat hónapon keresztül megtalálható lesz majd mellékletünkön a Panda Antivirus 2007, a Panda Antivirus + tűzfal 2007 és a Panda Internet Security 2007. Ezeket havonta újra kell majd aktiválni az interneten keresztül, de egyéb korlátozást nem tartalmaznak. Freeware megoldásokkal is szolgálunk, például az AVG Free vírusirtó és a ZoneAlarm tűzfal legújabb verziójával.

Mobil Világ melléklet

E havi mellékletünkben bőséges terjedelemben foglalkozunk a legújabb mobilkészülékekkel, valamint feltérképezük a mobilszolgáltatók legfrissebb ajánlatait, tarifáit. Érdekes és tartalmas összeállításunkban pedig a mobil internet témakörét járjuk körül, ami különösen „forró” téma a nyaralni indulók számára. Az egyre több helyen elérhető 3G/HSDPA hálózatokon immár több mint 2 Mbps sebességgel internetezhetünk, mégpedig mobiltelefonról, sőt a Conexpert cég megoldásával még nagyobb sebességre kapcsolhatunk.

címlapon

<p>Notebook kiegészítők 23</p> <p>Hónap témája:</p> <p>Intel Santa Rosa mobil platform 20</p>

<p>Teszték:</p> <p>Notebookok 42</p> <p>Tápegységek 46</p> <p>Újratöltött patronok 58</p> <p>Fájlkezelők 76</p>
--

Kiemelt témák:

Apple TV 22
Adobe Illustrator CS3 80
Fotók a netről 86

mozaik

<p>Hírek 12</p> <p>Apple Final Cut Studio 2</p> <p>Dobozolt Hollywood 18</p> <p>Centrino Duo és Pro technológia</p> <p>Szemfényvesztő notebook 20</p> <p>Apple TV</p> <p>Kétarcú mini 22</p>
--

címlapsztori

Notebook kiegészítők

Akkor szolgál minket igazán jól egy noteszgép, ha praktikus kiegészítővel körítjük.

<p>Notebook kiegészítők 1.</p> <p>Hasznos úti kellékek 24</p> <p>Notebook kiegészítők 2.</p> <p>Kényelem az asztalnál 28</p>
--

Apple notebookok

Élet a Windowson túl 30
Notebook-vásárlási tanácsok
Igy válasszon noteszgépet! 32

hardver

<p>Újdonságok tesztje</p> <p>NAS fájlserver: Promise NS4300N 36</p> <p>Szünetmentes tápegység:</p> <p>APC Back-UPS ES 700VA (BE700-GR) 36</p> <p>TFT monitor: Acer X222W bp 37</p> <p>Külső HDD tok: Canyon HDD-25 37</p> <p>Ventilátor: Arctic Cooling Artic Fan 8/9/12 38</p> <p>Merevlemez: Samsung SH060SB 38</p> <p>Zenetelefon: Sony Ericsson W200i 39</p> <p>Notebook: Toshiba Portégé R400 39</p> <p>Ipari számítógépcsalád:</p> <p>MOXA Universal Communicator UC-7420 40</p> <p>Kültéri WiFi Access Point: AirLive WH-5000A 40</p> <p>Prezentációs projektor: Acer PD727 41</p> <p>MP3-lejátszó: Verbatim VM-399 41</p> <p>Teszt: Notebookok 160 ezer forint alatt</p> <p>Péntárcakímélő ajánlat 42</p> <p>Teszt: Tápegységek</p> <p>400-500W-os ATX tápegységek 46</p>
--

Számítógép csendesítése

Némítsuk el a PC-t! 52
Különleges mobil gép: HTC X7500
Zseb-PC és maxi telefon 56
Teszt: újrahasznosított festékkazetták
Patronok – újra(töltve) 58

Vezérlékek	3
Tartalom	4
Lemezmeléklet	6
Olvasói rovat	8
Előzetes	128
Impresszum	130

Gratulálunk a nyertesnek!

Májusi számunk nyereményjátékának győztese:

Gavajda Pál (Budakeszi), aki egy **Nero 7 Premium Reloaded** programot tartalmazó csomagot kapott ajándékba szerkesztőségünkötől.

szoftver

Börze

Multimédiás segédprogram: GraphEdit	62
Videókatálogos: All My Movies 4.0	62
Rendszerprogram: LogMeIn	62
Virtuális PC: Parallels Workstation	63
Multimédiás segédprogram: vsFilter	63
Videoszerkesztő: Pinnacle Studio 11	63
Segédprogram: File Renamer Basic 4.0.1	64
Képszerkesztő: Paint.NET 3.08	64
Segédprogram: Switcher	64

Biztonsági program: Message Smuggler 1.8	65
Életmód: CalorieKing 4.0.4	65
Biztonság: Ad-Aware 2007 Free	65
Nagy szövegfájlokhoz: Mellel 2	66
Forgatókönyvíró: Montage	66
Naplóképző: Mac Journal	66
Beszélő szótár: Magyar-angol	67
Slideshow-készítő: Boinx FotoMagico	67
Frissülő úrfotók: OSXplanet	67
Csendes kártevők – 2. rész	
Ismerje meg a PC veszélyes oldalát!	68
Dolgozzunk egyszerűbben!	
Praktikus funkciók és billentyűkombinációk	70
Neobook 5.5	
Multimédia fejlesztés magyarul	74
Teszt: állománykezelő programok	
Fájlkiszűrés Windowshoz	76
Adobe Illustrator CS3	
Illusztrációkészítés mesterfokon	80
A leghasznosabb szolgáltatások	
Vista az irodában	82

kommunikáció

Az önállóság kellékei	
Fotók és websablonok	86
Érdekeségek az interneten	
Hálójáró	90

Filmklik.hu

Házimozis a netről 92

IMifid

Csevegjünk robottal! 94

mobil világ

Mobil internet

Mindig szabadon 96

A mobilinternet eszközei

Internet úton, útfélen 98

Forró napok, forró pontok

WiFi a nyaraláson 100

Kifinomult kézi készülékek

3G-s mobil körkép 104

Percek, napok, forintok

Kiút a tarifa-üvesztőből 108

típek, trükkök

Digitális fotótípek – 7. rész

Keretezés, antikulás 112

Sorozatunk befejező részében megmutatjuk, hogy miként idézhetjük fel a régi idők hangulatát fotóinkon a keretezés, antikulás és más technikák segítségével.

Fényképek összeillesztése

Készítsünk panorámaképet! 116

Router iskola – 2. rész

WAN és LAN hálózatok 120

Bemutató készítése NeoBook 5.5-tel

Multimédiás nyaralás 124

CP tisztasági csomag

Gyorsítsa fel gépét: szabadítson föl tárhelyet! 126

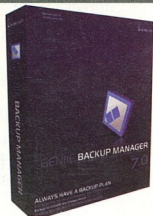
FaceFilterXpress – TELJES VERZIÓ

Szépüljön digitálisan!

Van, hogy az ember nem érzi magát túl fotogénnek. Pattanások, ráncok az arcon, fakó arcszín, ezek mind megkeseríthetik életünket, legalábbis amikor egy igazán jó portrét szeretnénk magunkról. Eltűntetésükhöz a profik Photoshopot használnak, ám létezik ennél sokkal egyszerűbb módszer is. A *FaceFilter Express* segítségével professzionális minőségű, retusált arcképet készíthetünk fotóinkból. Használata nagyon egyszerű. A teljes verzióinkban minden funkció működik, egyetlen korlátozása az, hogy csak maximum 1 megapixeles fotókkal használható.

Genie Backup Manager 7 Lite – TELJES VERZIÓ

Minden fontos adat biztonságban!

A biztonsági mentések rendszeres készítése értékes állományainkról, dokumentumainkról nagyon fontos, ha nem akarjuk megkockáztatni az adatvesztést. A *Genie Backup Manager* leegyszerűsíti adataink elmentését, ráadásul képes az Outlook vagy Outlook Express fiókjainak, beállításainak mentésére, de gondoskodik névjegyeinkről és a Registryről is.

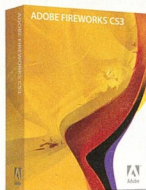
Registry Shower 2007 – TELJES VERZIÓ

Gyorsabb Windows – egyszerűen

A Registry karbantartása nagyon fontos, ha Windowsunkat hosszú távon szeretnénk kényelmesen és gyorsan használni. A *Registry Shower 2007* tökéletesen kitakarítja a felesleges bejegyzéseket a Windows központi adatbázisából, hogy a rendszer csak a fontos dolgokkal foglalkozzon. Sőt a hálózat és az internet sebességének növelésében is tud valamiképp segíteni. Mi pedig most teljes verzióban nyújtjuk át Önöknek e remek programot.

Adobe Fireworks CS3 – PRÓBAVERZIÓ

A profi webgrafikus

Az *Adobe Fireworks CS3* teljes körű megoldást kínál az interaktív webgrafika készítéséhez, optimalizálásához és exportálásához. Ha gyakran kell a fejlesztés során grafikai elemeket szerkeszteni, interaktív elemeket készíteni, ha fontos, hogy weboldalunk gyorsan működjön, mégis tetszetős legyen és grafikai is kellemes élményt nyújtson, akkor a Fireworks kivételesen jó választás.

SZOFTERVÁLOGATÁS

Grafika

AVS DVD Player
Dr DivX
FastStone Capture 5.4
FuturixImager
Vallen JPegger
Paint .Net 3.07
QuickTime 7

Hálózat

Ashampoo Antispyware
FlashGet 1.8
Internet Download Manager
Offline Explorer
Trillian
WYSIWG Web Builder 4.0

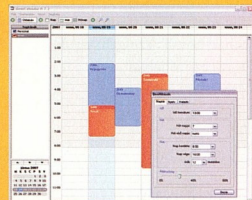

Zene

Audacity 1.2.6
Apple iTunes 7.2
Ashampoo Media Player
MediaCoder
Songbird
Winamp 5.35

Felhasználói

Backup4all
CPUZ
FreshDiagnose
Auslogics DiskDefrag
FreshUI *
Google Desktop
MonoCalendar 0.7.2

NoteZilla 7.0
Sandra lite XI
Quick StartUp 2.0
True Launch Bar
Vista Boot Pro
Yahoo! Widgets
Your Uninstaller 2006

**CP tisztasági csomag –
VÁLOGATÁS**

A legjobb rendszerkarbantartók

E havi Tippek, trükkök rovatunkban bemutatjuk, miként alkalmazhatjuk a leghatékonyabb ingyenes rendszerkarbantartó szoftvereket, hogy Windowsunkat kondíban tartsuk. Ám nem csak ezek a szoftverek használhatók e célra. A lemez *CP tisztasági csomag* mappájában a bemutatott szoftverek mellett számos ingyenes és shareware rendszerkarbantartót is mellékelünk.

VirusBuster Pro – TELJES VERZIÓ

A legjobb hazai vírusirtó

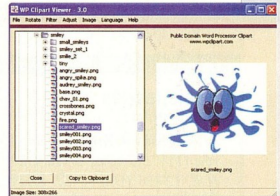

E hónapban is megtaláljuk melléketünkön a *VirusBuster Pro* antivirus szoftver teljes változatát. A program regisztrációs kódra van szükség, a telepítőkészlet mellett RTF állományban találjuk meg olvasóink.

WPCLipart és Open Clip Art 0.18 – TELJES VERZIÓ

Cliptartok tucatjával

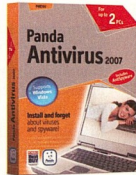
E hónapban két clipart gyűjteménnyel is szolgálnuk, hiszen az *Open Clip Art 0.18* mellett, amely közel 7000 SVG formátumú vektorgrafikus clipartot tartalmaz, a *WPCLipart* is helyet kapott melléketünkön. Az előbbivel ellentétben itt PNG formátumban találjuk a képeket, így azokat bármilyen képszerkesztőben megnyithatjuk. A *WPCLipart* több mint 18 000 szabadon használható képet tartalmaz. Akár a Neobook pályázatunk résztvevő olvasóink is profitálhatnak belőle, hiszen remekül használható a multimédiás alkalmazások illusztrációiként.

Panda Antivirus 2007 – TELJES VERZIÓ

Sokszínű védelem

Olvasóink 6 hónapon keresztül ingyenesen próbálhatják ki a *Panda Antivirus* szoftvert, illetve a Panda biztonsági csomagjainak különféle változatait. A csomagok közül az egyik az antivirus szoftver mellett a Panda tűzfalat is tartalmazza, míg a másik (*Panda Internet Security 2007*) teljes körű védelmet nyújt az internetezőknél (antivirus, tűzfal, spamszűrő, adathalászat elleni védelem, internet-hozzáférés management). A programot minden hónapban aktiválni kell, amihez internetkapcsolat szükséges.

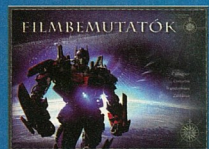
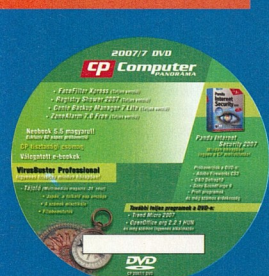

Neobook

Magazinunkban részletesen is olvashatnak a Neobook multimédia fejlesztőrendszer magyar változatáról, illetve megismerhetik a CP és a Neosoftware közös játéknak részleteit. Neobook fejlesztői pályázatunk segédletét a DVD Neobook mappájában helyeztük el, így például itt található az exkluzív 60 napos próbaverzió, csak a CP olvasói számára, illetve számos szabadon használható háttér és zenei aláfestés a bemutatók elkészítéséhez, továbbá néhány példa forráskód is.

DVD TÁJOLÓ

INTERAKTÍV MULTIMÉDIA MAGAZIN

Nyár ide, nyár oda, e hónapban sem maradhatnak olvasóink Tájéoló nélkül. Ezúttal a számok misztikájába vezetjük be Önöket, közvetlenül azelőtt, hogy kiruccanánk a „szomszédos” Japánba. A körutazás befejeztével pedig a szokásos filmbemutatókkal várja Önöket interaktív multimédia magazinunk. Kellemes szórakozást kívánunk!

Várjuk leveleiket! Problémáikat és kérdéseiket az olvasoi.rovat@cpanorama.hu címre küldhetik el Köhler Zsolt (Zsol@) részére.

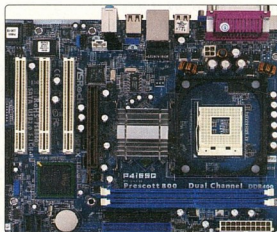

Gépfejlesztés

Szükségessé vált ABIT IS7 alaplapom cseréje (PIV 3,0 GHz, 2 GB DDR, 80 GB IDE, 12 GB IDE, 80 GB SATA, Nvidia GeForce7600GS), és egy Asrock P4165G-t választanék, hogy minél kevesebb alkatrészt kelljen cserélnem. Van-e olyan módszer, amellyel az újrainSTALLást meg tudnám spórolni? Szinte lehetetlen mindent újrainSTALLálni.

B. István

A régi alaplap Intel 865PE, az „új” 865G lapkakészletet használ, a kettő között pusztán annyi a különbség, hogy a 865G-ben integrált videovezérlő (Intel Extreme Graphics 2) is található – erre nyilván nem lesz szükség, így a BIOS-ban le kell tiltani. A jó hír az, hogy a Windows alá feltelepített Intel driverkészlet tartalmazza valamennyi szükséges fájlt, beleértve a kritikus merevlemez-vezérlő illesztő-

A lapkakészlet majdnem azonos, valószínűleg nem lesz gond az újratelepítéssel

programjait is. Nincs tehát akadály annak, hogy a hardvereket egyszerűen átvelem a gépet újratelepítés nélkül használja. Arra viszont mindenképpen figyeljen, hogy az új alaplap BIOS-ában a kritikus paramétereket (APIC engedélyezése, SATA/RAID beállítások) pontosan úgy állítsa be, mint az ABIT IS7-esnél.

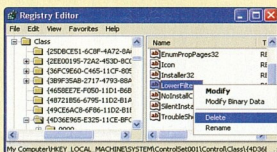
Eltűntek az optikai meghajtók

Egy olyan problémával fordulok hozzád, amely igencsak megkeseríti az életet. Rendszer-visszaállítást végeztem a gépemem, amely után „eltűntek” az optikai meghajtóim. Nyitásra-csuksásra reagál a DVD-íróm, de a Windows „illesztőprogram nem található” 039-es hibáüzenet mellett sem árulja el, hogy mi lehet a baj. Sajnos a technikai paraméterekkel nem vagyok teljesen tisztában, így alaposan megnehezítem a dolgot, de fogalmam sincs, mi lehet a gond.

Lora

Sajnos korántsem egyedi esetről van szó. A rendszer-visszaállítás használata, driverfrissítés vagy a DVD-író alkalmazás frissítése egyaránt okozhatja az optikai meghajtók eltűnését. A hiba elhárításához

távoltuk el az eszközkatalógusból a sárga felkiáltójellel megjelölt meghajtókat, majd a rendszerleíró adatbázisból a Regedit segítségével kerestük meg a HKEY_LOCAL_MACHINE\SYSTEM\CurrentControlSet\Control\Class\{4D36E965-E325-11C1-BFC1-08002BE10318} mappát, és töröljük belőle az UpperFilters és LowerFilters bejegyzéseket. Indítsuk újra a Windowst, most már fel kell, hogy ismerje a meghajtóinkat.

Az optikai meghajtók rejtélyes eltűnésekor a hiba a Windows újratelepítése helyett a Registry két bejegyzésének törlésével is orvosolható

Valaki figyel

Egy problémával fordulok Önhöz. Jelenleg a Sygate Personal Firewallt használom tűzfalszoftvernek. Régebben a ZonaAlarm-ot használtam, de a Windows egyik újratelepítése után ez már nem működött. Ha feltelepítem, akkor teljesen „megszűnt” az internetem. Ekkor átírtém a Sygate-re. Eddig nem is lenne gond, de egy ideje azt vettem észre, hogy saját magamat szkennelem az interneten keresztül. Jelez a tűzfal, hogy IP Port Scan történt, és ha megnézem, akkor a saját IP címem szerepel. [...] Már kétszer is feljuttattam a Spybot, az Ad-aware SE Professional és a KAV programokat a legfrissebb adatbázissal, de ezen kívül semmit nem találtak a programok: virus Packed.Win32.Morphine.a (modification). A probléma nem szűnt meg, azóta is folyamatosan megy az interneten keresztüli portskennelés.

H. Mihály

Állítsa le az internetet és nézze meg, hogy a szkennelés ez esetben is folytatódik-e – valószínűleg igen. Futasson le egy keresést egy másik vírusirtóval is, hátha a KAV valamiért nem találja a kártevőt. Ajánljuk a NOD32-t. Ha a keresés eredménytelen, a tűzfal beállításait állítsa vissza alapértelmezettnek. Ha a folyamat még mindig fennáll, szedje le, majd telepítse újra a tűzfalat.

Ha ez sem segít, a szolgáltatók, illetve a futó alkalmazások között ellenőrizze, nem bujt-e meg valamilyen szokatlan nevű állomány. A gyanúsakat a jobb egérgomb/Feladat bezárása opcióval állítsa le. Ha megvan, melyik program generálja a „förgalmat”, az .exe fájl neve + removal szavakra keressen rá, így pontos utasításokat talál arról, hogy a fájlt hogyan lehet eltávolítani.

AltGr+C

Egy ideje észrevettem, hogy az „and”, azaz & gomb az AltGr+C kombinációval nem működik. Először arra tippeltem, hogy elfáradt a Logitech billentyűzetem, ami nem is lett volna meglepő, mert már egy ideje csépeltem, de a vadiúj Genius is hasonlót mutat, ergo valami blokkolja a karaktert. Gözöm sincs, hogyan álljak neki a keresésnek, ebben kérem a szíves segítségét. Lassan már kezdem azt hinni, hogy ezek a bosszantó hibák csak engem tisztelnek meg...

DDog

Először is meg kell nézni, hogy a billentyűzetsztás magyar-e, mert az AltGr+C csak akkor működik. Ha igen, valóban blokkolja valami a

Az & a Catalyst Control Center telepítése után sokak gépéről eltűnik

karaktert, van is két tippem, hogy miocsa. Az egyik az ATI Control Center, amely alapbeállításként használja ezt a billentyűkombinációt. Letiltásához nem elég, ha kikapsoljuk a gyorsbillentyűk hasz-

nátát, a Gyorsbillentyű-kezelőben a Műszerfal indítása sort is le kell tiltanunk (ki kell vennünk előle a pipát).

A másik gyanúsított a Trillian csevegőprogram, itt a Trillian Preferences/Advanced Preferences/Automation ablakban tiltjuk le a szóban forgó billentyűkombinációt. Ha esetleg a tippünk nem jött be, a programot – bármily nehéz és hosszadalmas is lesz – sajnos kézzel kell megkeresned.

Addig is, amíg megtalálsz, használható helyette az AltGr+Win+C kombinációt, de a & jelet úgy is előcsalogathatod, ha a bal oldali Alt nyomva tartása mellett a numerikus billentyűn begépeled a 38-as számot. És ne aggódj, nem csak neked, hanem másoknak is okoznak a szoftverek kellemetlen perceket.

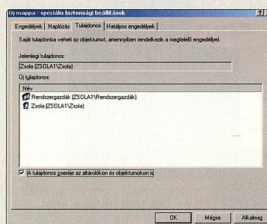
Hozzáférés letiltva

A probléma, amellyel Önhöz fordulok, nem mai keletű, de sok fejfájást okoz. Annak idején az operációs rendszerem kezdett komolyan lassulni, és a teljes rendszer újratelepítése mellett döntöttem. Egyébként én voltam a rendszergazda, és az adataimat védtém a többi felhasználó elől a Windows saját megoldásával. Mivel a rendszertelepítés következtében teljesen új lett az acc-om, értelemszerűen én is egy másik felhasználó lettem, és én sem férlek hozzá az akkori adataimhoz. A problémát súlyosbítja, hogy az összes dokumentumom mintegy 40 GB helyet foglal a 250-es merevlemezemen, amire elég bravúrosan mentettem át őket, mert ugye másolni sem hagyja magát. A kérdésem a következő: meg lehet-e oldani a problémámat, és újra hozzáférhetek-e valahogyan azokhoz az adatokhoz?

M. Ádám

A Windows saját megoldása egyszerűen csak a jogosultságoknál variál, ezért a rendszergazda csoportjába tartozó felhasználói fiókba belépve könnyen megkerülhető. Levelelben nem utalt az adatok titkosítására, feltételezem, ezt nem kérte, s szavaiból úgy veszem ki, hogy a mappát vagy mappákat látja, csak nem fér hozzá a tartalomhoz.

A jogosultságok csak akkor változtathatók meg, ha az egyszerűsített fájl-

A hozzáférési jogosultságokat egyszerűen módosíthatjuk

megosztás nincs engedélyezve, ezt ellenőrizni kell a Sajátgép/Eszközök/Mappa beállításainál, a második fülön.

Ha ez megvan, akkor a „zárolt” mappa tulajdonságai között menjen a Biztonság fülre, majd ott a Speciális gombra kattintva keresse meg a Tulajdonosi listát. Itt talál egy boxot; jelölje ki benne a Rendszergazdát, tegyen pipát „A tulajdonos cseréje az altárolón és objektumokon is” felirathoz, majd nyomja meg az OK-t. A fájlok számától függően a művelet akár percekig is tarthat, legyen türellemmel. Ezen kívül az adatokat csak egy adatmentő programmal lehet átmosolni, például a www.officerecovery.com címen elérhető FreeUndelete 2.0, vagy a File Recovery (www.pcinspector.de) programokkal. Mind a kettő ingyenes.

Office 2007 próbaverzió

Sajnálattal vettem tudomásul, hogy a májusi CP DVD mellékletén közreadott Office 2007 nem használható az internetre nem csatlakoztatott számítógépen, ugyanis a telepítés és a hivatalosan igényelt regisztrációs szám beírása után (ahogy az az újságban le van írva) a programot csak az interneten keresztül lehet aktiválni. Én viszont egy olyan számítógépre telepítettem fel a 60 napos próbaverziót, amely nem csatlakozik a netre. Tudom, hogy ma már szinte alapkövetelmény az internetsatlakozás, de azért még vannak számítógépek (és még élet is) a neten kívül. Etkusnak tartottam volna ezt az aktiválási „problémát” megemlíteni a cikkben, akkor ugyanis lehet, hogy többen nem kezdenek hozzá a telepítéshez.

J. P. S.

A Microsoft Office 2007 próbaverziója valóban csak az interneten keresztül aktiválható. Elnézést kérünk mindenkitől, akik ezzel a figyelemtelenséggel felesleges munkát okoztunk. A jövőben egyébként egyre több programnál számíthatunk online regisztrációra akár a teljes, akár a próbaverzióknál.

Vakriaszítás

A problémám a következő: telepítettem a Norton 360 próbaverzióját, amely a keresétfuttatásokkor talált néhány .doc fájlt, amelyben a IRC.Worm.gen nevű kártevőt fedezte fel, és kézi beavatkozást kért. Az érintett anyagok már 3 éve a gépen vannak, és eddig sem az Etrust, sem a Panda különböző verziói nem jelezték a problémát. Tanácsot szeretnék kérni, mit tegyek.

H. Zsolt

Ha két másik vírusirtó sem jelzett találatot, s ön is biztos benne, hogy a fájlok ártalmatlanok, akkor egyszerű vakriasztról van szó, amit figyelmen

Nemcsak a Norton 360 produkál időnként téves riasztásokat

kívül hagyhat. A Norton 360 lehetőséget ad rá, hogy megadjunk fájlneveket, amelyekben nem keressél a későbbiekben.

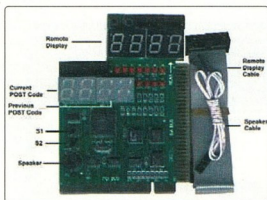
Szervizes kérdések

PC-k szervizelésével foglalkozom. A régi alaplapokhoz ISA slotba lehetett kapni ún. POST kártyát, amely akkor is adott információt az alaplapok állapotáról, az esetleges hibákról, amikor a periferiák el sem indultak. Van-e tudomása hasonló PCI-os kártyáról?

A másik kérdésem: a mai alaplapokon használt ún. SMBus (a Philips által használt I2C busz butított verziója, ennyit ki tudtam deríteni) alapinformációit ki lehet-e olvasni valamilyen LCD-s hardver segítségével?

Cs. János

Igen, van tudomásunk ilyesfajta kártyáról, ám sajnos hazai forgalmazóról már nincs. A FlipPOST

A FlipPOST PCI és ISA foglalatlan egyaránt használható

PCI és ISA slotban egyaránt használható, ára cikkünk készítésekor kedvezményesen 130 helyett 90 dollár volt. Bővebb információkat a készülről és a beszerzési lehetőségekről a www.pc-diagnostics.com/pc_diagnostics_tools/flippost_isa_pci_bus.shtml címen olvashat.

Lemezhiba

A legutóbbi CP DVD-mellékletén szerettem volna megnézni a Tájélon a vidékát, de a rendszer „Script error” üzenettel megtagadta a lejátszást. Mit tegyek, hogy hozzáférhessek az engem érdeklő témához? Win XP-t használok, többféle lejátszó és ffdshow codec van feltelve. A DVD, vagy a keretprogram a hibás?

K. Zsolt

A Tájélon interaktív magazinban szereplő filmek QuickTime MOV formátumban kerülnek a lemezre. Ezek lejátszásához telepíteni kell a TOOLS mappában is megtalálható ingyenes QuickTime Player alkalmazást. A telepítés után már gond nélkül lejátszhatóak a filmek. A QuickTime Player legfrissebb változata ingyenesen letölthető a www.apple.com/quicktime címről.

Gyorstöltés

A jó minőségű gyors-töltővel elvileg minden NiMH-es elem feltölthető

Az akkuteszt elolvasása után felmerült bennem az a kérdés, hogy vajon gyors-töltővel bármilyen akkumulátor feltölthető-e, vagy arra külön akkumulátorokat gyártanak? Később örömmel olvasnék részletesebben is az akkumulátor-töltők tesztjeiről, a technológiák előnyeiről és hátrányairól.

K. Tivadar

A NiCd akkuk semmiképp sem tölthetők gyorsan, a NiMH-es változatok azonban elvileg gyors-töltővel is feltölthetők. A gyakorlati tapasztalatok alapján azonban csak a márkás, megbízható forrásból származó termékekkel próbálkozzunk, az olcsó gagyik ugyanis tönkretelhetnek az akkumulátorokat, rosszabb esetben akár tüzet is okozhatnak. Másik kérdésére rövid válaszunk az, hogy terjednek szerint az akkumulátorok technológiájára még idén sort kerítünk.

Kodekhiba

Szeretném nézni a Nasa TV-t. Próbáltam Firefoxon és Internet Explorerrel is: az adás nem színhelyes.

V. Miklós

A stream Windows Media Audio/Video 9.1-es tömörített használ, telepítse fel a kodek legújabb változatát. Ha ez nem segít, a videovezérlő illesztőprogramját is érdemes megújítani, illetve célszerű ellenőrizni a Catalyst Control Centerben vagy az NVIDIA Control Panelben az overlay beállításokat (állítsuk vissza az alapértelmezést).

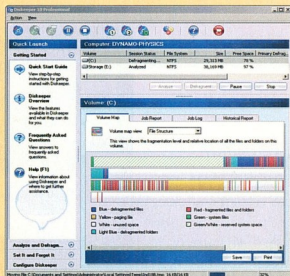
Érdekes hibák

A Windows XP-ben folyton újabb és újabb problémák jelentkeznek – olyanok, amelyek kiküszöbölésére még ötletem sincs. Ime két „friss”:

1. Az XP „Rendszereszközei” között szereplő Törédeztettség-mentesítő nem működik. Elindul ugyan – ott szerepel a két winchesterem –, de bármelyiket kijelölve nem történik semmi – akár húsz perc után sem. Az igazsághoz tartozik, hogy a napokban telepítettem egy „PowerDefrag” programot – végül eltávolítottam, mert a leállítás ideje ezután néha elérte a fél órát!!! Azóta tehát az XP „saját” törédeztettség-mentesítője sem működik – a leállítás idő pedig 10-15 perc (korábban max. 1-2 perc volt).

2. Rendszeremben évek óta békésen megfér egymással az Office 95 és az Office 97 – külön alkönyvtárban, mind Windows 98 SE, mind Windows XP alatt. Most azonban mindkét Office szövegszerkesztőjében megnyitáskor hiba jelentkezik: „A dokumentumot nem lehet bejegyezni” üzenettel.

D. Péter

A törédeztettség-mentesítőt kiválthatjuk a Diskeeper programmal

Az első problémára viszonylag egyszerű a válasz: minden valószínűség szerint a PowerDefrag hagyott mélyebb nyomokat a rendszerben, mint kellett volna. A Sajátgép/Kezelés/Szolgáltatások útvonalon ellenőrizze az aktív szolgáltatások listáját, mert lehet, hogy a program szolgáltatásként futott. Ha eltávolításkor is aktív volt, egy része bent maradt a rendszerben. Egy másik lehetőség – és ez magyarázatot adhat a lassú kikapcsolásra –

hogy a program az ütemezett feladatok közé pakolt be valamit. Előfordulhat, s ha így van, törölje ki a feladatokat! Javaslom tudom egy másik ilyesfajta alkalmazás, a Diskeeper kipróbálását, ez teljesen kiválta a Windows beépített programját. Szerencsés esetben eltávolítása után a windowsos alkalmazás is újra működhet.

A második hibára egyértelmű kiválta a Windows beépített programját. Szerencsés esetben eltávolítása után a windowsos alkalmazás is újra működhet.

A második hibára egyértelmű kiválta a Windows beépített programját. Szerencsés esetben eltávolítása után a windowsos alkalmazás is újra működhet.

A második hibára egyértelmű kiválta a Windows beépített programját. Szerencsés esetben eltávolítása után a windowsos alkalmazás is újra működhet.

A második hibára egyértelmű kiválta a Windows beépített programját. Szerencsés esetben eltávolítása után a windowsos alkalmazás is újra működhet.

Bűgő lemez?

Minden hónapban megveszem a magazint, de már jó néhányszor előfordult, hogy amikor a DVD-t betettem az olvasóba, s a lemez elkezdett pörögni, nagyon csúnyán bűgött. Ez nem minden lapszámhoz adott DVD-nél történik, de most a legutóbbi számmal is ez a helyzet. Már legalább 3-4 lemez is ezt csinálja. Mi lehet az oka? Elég idegesítő.

G. Sándor

A bűgő hangot a lemez centrálószárának hibája okozza. A bűgő lemez vegye ki a meghajtóból és ellenőrizze, hogy nincs-e hajszaárpedés a lemez belső szélénél. Ha nincs, 4x-es témpóval biztonságosan olvasható. (Lassításra használjuk a Nero DriveSpeed vagy a CDBremse programot!) Természetesen a szerkesztőségünkbe visszaküldött hibás lemezeket ingyen kicseréljük.

Router probléma?

Szeretném kérni a segítségét abban, hogyan lehet az internet-összeköttetést ADSL router segítségével létrehozni. Nemrég vásároltam egy SMC 7908VOWBR-B routert, amelyet néhány órányi bogarászás után sikerült rávennem, hogy a szolgáltató felé létrehozza a kapcsolatot. Sajnos azonban még nem sikerült elérnem, hogy a Windows is lássa az internetet. Mellékeltlen elküldöm a router státusz képernyőjét és a gépem IP beállítási képt.

Ne feledkezzünk meg a DNS beállításáról sem

K. Vilmos

A küldött képen jól látható, hogy az ipconfig nem jelzi ki a DNS-t – azért, mert nincs beállítva. Otthonra felesleges a DHCP, ajánlom, hogy azt tiltsa le, s a hálózati kártya paramétereinél a jelenlegi beállításokat egészítse ki az elsődleges és másodlagos DNS adataival. A DHCP letiltása később, amikor WiFi-t is használ, már ahogy is fokozza valamelyest a biztonságot.

Alternatívaként hagyhatja a DHCP-t, viszont ebben az esetben a számítógépnek ne állítson be fix IP címet, mert a DNS információk nem töltődnek fel automatikusan. A legtöbb router – így ez is – az adminisztrációs felületen keresztül alapértelmezésé állítja (Reset) automatikusan bekapcsolt DHCP szerrel indul, a PC-ke automatikusan IP címre állítja azok csatlakozni fognak a routerhez. Ha a router csatlakozása is (Status ablak) helyes, akkor csak a Windowsban kereshetjük a hibát, az biztosan szoftveres. Ellenőrizze a szoftveres tűzfalat és védelmi programokat. Más bűgösöt is kipróbálhatunk.

Apple OS X Leopard Látványos megújulás

A WWDC megnyitóján, látványos külső-gek között mutatta be Steve Jobs az Apple OS X Leopard rendszerének újdonságait. Megújul a Desktop és a Dock, utóbbi a Stacks „személyében” egy remek dokumentumkezelési lehetőséggel is bővül. Új Finder – az OS X fájlkezelője – kap a rendszer, amelybe szervesen beépül a szintén új QuickLook technológia (dokumentumokat, képeket, videókat tudunk így előzetesen megtekinteni, az eredeti alkalmazás indítása nélkül). De akár az iTunesban megszokott borítólapon szűren is nézegethetjük dokumentumainkat.

A Leopard 64 bites támogatásának köszönhetően képes lesz 32 és 64 bites alkalmazások futtatására egymás mellett.

Újdonság még a CoreAnimation, az integrált Bootcamp (Windows telepítése másodlagos rendszerként Macintoshokra), a Spaces (asztalkezelő), az iChat

(chat, online prezentációk, számtalan realtime effekt), és persze a Time Machine, amely a fájlok korábbi verzióinak visszaállítását egyszerűsíti le, látványos időutazós felületen.

Az OS X Leopard megjelenése (közel 300 új fejlesztéssel) ez év októberében várható.

Az új rendszer mellett bejelentették, hogy az Electronic Arts ismét fejleszt Mac-re játékokat, amelyek júliusban kerülnek a boltokba (Battlefield 2142, Need for Speed Carbon stb).

Újtára indult az Apple iPhone is. Az Apple mobil készülékére – a korábbi hírekkel ellentétben – bárki írhat majd Web

A Leopard megújult felülete új funkciókat rejt

2.0 és AJAX alapú alkalmazásokat. Az Apple biztonságos megoldást ígér, így internetes vásárlásra, vagy banki csatlakozásra is használhatjuk majd az iPhone-t.

Végül egy érdekesség: az Apple Safari 3.0 böngészője ezúttal Windowson (XP és Vista) is elérhető lesz, s az ígéretet szerint gyorsabban böngészhetünk majd vele a világhálón, mint az IE7-tel, vagy a Firefoxsal. A publikus béta már letölthető a www.apple.com/safari címről.

Egymást perelő gyártók

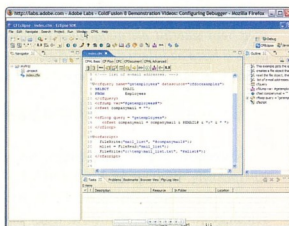
Pang a plazmatévék piaca

Stagnál a kereslet a plazmatévék iránt, lassan az LCD tévék kerekednek felül. Eközben tavaly nagyot zuhantak a plazmakészülékek árai (27%-ot), és ez idén is folytatódott. Végős soron a gyártók bevétele 28%-kal csökkent. A piacon maradt cégek pedig egymásnak estek. A Hitachi keresetet indított az LG ellen, a Sharp szinte ugyanakkor beperelte a tajvani HamStar vállalatot. Most az LG perli a Hitachi két érdekeltjét, és közben csökkenti a plazmak gyártását.

Adobe ColdFusion 8 nyilvános béta Dinamikus weboldalak – könnyedén

Megjelent az Adobe ColdFusion 8 szoftver nyilvános béta verziója, amely letölthető az Adobe Labs honlapján, a <http://labs.adobe.com> címen, vagy az Adobe hosztig partnerétől, a www.hostmysite.com/cf8 címen. A szoftvert a dinamikus weboldalakat és internetes alkalmazásokat készítő fejlesztők számára tervezték, és az Adobe Flex technológiára és Ajax alapú komponensekre épít.

Az új fejlesztőkörnyezet jellemzői továbbá a fejlett Eclipse alapú varázslók és hibakeresés, amelyek segítségével a fejlesztők az előző verziókhöz képest könnyebben tudják elkészíteni az alkalmazásokat, valamint megtalálni és kijavítani a problémákat. A ColdFusion 8 Server Monitor segítségével a fejlesztők gyorsan fel-

Adobe ColdFusion 8: az Eclipse technológia megkönnyíti az alkalmazások elkészítését és a hibák megtalálását

deríthetik a szűk keresztmetszeteket, így sokkal könnyebben optimalizálhatják a szerver teljesítményét.

Geospace.hu Közösségi térkép

Új közösségi térkép indult az interneten. A www.geospace.hu oldalon elérhető magyar nyelvű szolgáltatás – amely a Netrix Kft. munkája – a Google térképén alapul, és különféle közösségi funkciókat kínál. A térképen bárki bejelölhet érdekes pontokat, és azokhoz mindenféle megjegyzéseket fűzhet.

Ezeket a pontokat azután a látogatók véleményezhetik, pontosíthatják. A térképre felvitt pontokat témakörök szerint lehet szűrni, a térképek linkjei szabadon másolhatók, publikálhatók, így egyéb weboldalakra, blogokra, fórumokra is beilleszthetők. Jelenleg a 3 fő témakör: buli és kocsmá, utazás, környezetvédelem.

A Geospace.hu oldalon bárki elhelyezhet pontokat, és azokhoz képet, illetve megjegyzést csatolhat

Canon SELPHY CP750/CP740 Ultrakompakt fotónyomatók

Két új modell tűnt fel nemrég a Canon által forgalmazott SELPHY nyomatócsaládban: a SELPHY CP750 és a belépő szintű SELPHY CP740 (amelyek a népszerű SELPHY CP730 és SELPHY CP720 modelleket váltják). Az ultrakompakt masinák már a vörösszem-korrektio funkciót is tartalmazzák, ráadásul mindkettő magyar nyelvű menürendszerrel kapható.

Az újítások között figyelmet érdemel a nagyobb méretű (2,4, illetve 2,0"-os) LCD kijelző, valamint a nyomtatási módok gazdag választéka. A SELPHY CP750 „saját szín” funkcióval is rendelkezik, a beépített IrSimple technológiának köszönhetően pedig mobil eszközökről is képes közvetlenül nyomtatni.

Mindkét nyomtató hőszublimációs eljárással dolgozik, és 16,8 millió szint tud

Canon SELPHY CP750: nagyobb kijelző és automatikus vörösszem-korrektio

előállítani. A folyamat végén a nyomatra egy speciális, magas fényű védőréteg kerül, amely a ráfröccsenő víztől, folyadékoktól és ujjlenyomatoktól védi az elkészült nyomatot.

miCard Sokoldalú memóriakártya

Most jelentettek be egy szabványt a memóriakártyák népes családjában, és már el is készült az első mintapédány. A miCard (multiple-interface memory card) különlegessége, hogy egyaránt be dugható az USB-csatlakozóba és az SD/MMC kártyahelyre – bár ez utóbbihoz egy olcsó, egyszerű adapter kell. Maga a lapka kisebb méretű, mint a microSD (21x12x1,95 mm).

Főleg mobil eszközökbe – mint okostelefon, PDA, digitális fényképező – szánják a miCard típusú memóriákat, amelyek 128 MB és 8 GB közti kapacitásban készülnek majd (elvileg 2 terabájttal a határ). Idén július és szeptember közt várható a megjelenésük. A Pretec cég máris bemutatta a mintapédányt (a taipei Computex 2007 kiállításon), de árát és írási/olvasási sebességét még nem közölte.

Újajta memóriája: egyaránt jó USB-csatolóba és SD/MMC kártyahelyre

Jól mutat az autó szélvédőjén, és a zsebben is kényelmesen elfér a Mio DigiWalker C720 navigációs készülék

Mio DigiWalker C720 Autónavigáció elegánsan

Magyarországon is kapható már – az LCP Systems jövőtől – a Mio Technology legújabb autós navigációs rendszere, a 4,3"-os érintőképernyős Mio DigiWalker C720 autós navigációs készülék. Az eszköz TMC (Traffic Message Channel) kompatibilis, így valós idejű közlekedési információkat szolgáltat (egyelőre csak Nyugat-Európában, de hamarosan nálunk is). További különlegessége, hogy névjegykártya szkennert is tartalmaz, és képes a névjegykártyát a címlistához adni, ezzel is meggyorsítva az útvonaltervezést.

A Mio DigiWalker C720 2 megapixel-es kamerát tartalmaz, a helyszínről készített fotót pedig annak koordinátáival együtt bementi a címlistába.

rEVOLUTION Iroda ++ 7.1 E-bevallás

A rEVOLUTION Iroda ++ most megjelent 7.1-es változata az elektronikus adóbevallást is támogatja. A program új kiadása összesen több mint 30 új dőnságot nyújt, köztük az elektronikus adóbevallásba közvetlenül importálható áfakimutatást és a negatív készlet kezelésének lehetőségét. A felhasználók a 7.1-es változat új funkcióit a 7.0-s verzióból már ismert tetszőt és praktikus központi kezelőfelületre érhetik el, amelyen – a modulok közti azonnali és automatikus adatáramlásnak köszönhetően – egyszerűen oldhatók meg a több modul is érintő feladatok.

Zebra MZ 220 Mobil printer

Könnyebben tudnak számlát adni a különféle szolgáltatási ágazatokban dolgozók a Zebra cég tenyérnyi méretű mobil nyomtatójával. Az MZ 220-as típusjelű printert jól kihasználhatják többek között az éttermek, áruházak, valamint a számlaadásra kötelezett javító-szerelő szakemberek.

A Zebra mobil nyomtatója megkönnyíti a dolgát a szolgáltatási szektorban dolgozó szakembereknek, vállalkozásoknak

A Nyomtató segítségével pillanatok alatt számla nyomtatható PDA-ról, okostelefonról vagy egyéb hordozható eszközről. Az apró nyomtatót bárki magával viheti, hiszen súlya kevesebb, mint fél kiló, akár egész nap is kényelmesen övön hordható vagy kézben tartható.

A Zebra legújabb mobil nyomtatója infravörös porton, USB 2.0 csatlakozóval, 802.11 b/g wifi szabvánnyal vagy Bluetooth-on keresztül könnyen kapcsolódik a vállalatirányítási rendszerekhez.

Lexmark nyomtatók WiFi tintasugarasok

Vezető szerepre tör a tintasugaras nyomtatásban a Lexmark: a 2007-ben bevezetendő 12 új tintasugaras készüléke (nyomtatók, illetve multifunkciósok) közül 8 vezeték nélküli képességekkel rendelkezik. Ezek közül 2007 második negyedévében jelent meg a Lexmark X4550 vezeték nélküli All-in-One (AIO), a Lexmark Z1420 vezeték nélküli színes nyomtató, valamint a Lexmark X3550 All-in-One vezeték nélküli opcióval.

A Lexmark X4550 vezeték nélküli All-in-One készülék 26 fekete-fehér, illetve 18 színes A4 oldalt nyomtat percenként. Másolóként 17 fekete-fehér, illetve 11 színes A4 oldallal bírkózik meg ugyanennyi idő alatt. Legnagyobb nyomtatási felbontása 4800x1200 dpi. Közvetlenül USB-ről (flash drive-ról) nyomtatja az MS Office és PDF állományokat. A Lexmark Web Toolbar az internetoldalak tartalmának nyomtatásához nyújt segítséget.

Ha nincs pénzünk, később is bővíthetjük WiFi funkcióval a Lexmark X3550 All-in-One nyomtatót

A Lexmark Z1420 vezeték nélküli színes tintasugaras nyomtató 24 fekete-fehér, illetve 18 színes A4 oldalt tud nyomtatni percenként. A fényképnymtatáshoz opcionális hatszínű nyomtatást kínál.

A Lexmark X3550 All-in-One készülék opcionálisan tartalmazza a vezeték nélküli technológiát, és 24 fekete-fehér,

Közvetlenül USB-meghajtóról is tud nyomtatni a Lexmark X4550 All-in-One készülék

A vezeték nélküli tintasugaras nyomtatásban új színfolt a Lexmark Z1420

illetve 17 színes A4 oldalt nyomtat percenként. A felhasználó kényelmét szolgálja az egy gombnyomással másolás és lapolvasás.

Vékony optikai korong Hajlékony DVD

Fele olyan vékony DVD-t szeretne elterjeszteni az ODS cég, mint a megszokottak. Jelenleg 1,2 mm vastag egy korong, sűrűsége pedig 13 és 20 gramm közötti – ennek fejében akár kétrétegű is lehet, s akkor 8,5–9 GB fér el rajta. Az új fajta EcoDisc csupán 0,6 mm és 8 gramm, emiatt azonban csak egyrétegű lehet, így a kapacitása 4,7 GB.

A cég szerint ez a vékony, hajlékony lemez forradalmi változást okozna a DVD-piacon, mert nyomdagépeken is sérülés nélkül átmegy. Magazinok, alkalmi kiadványok mellékletének így sokkal alkalmasabb, mint vastag elődje. Emellett a postaköltség is kisebb. Évente egyébként 1,3–1,4 milliárd (!) CD és DVD jelenik meg világszerte különféle nyomdai kiadványokba kötve, fűzve, ragasztva.

EcoDisc: olcsóbb, könnyebb, vékonyabb, mint a DVD, de nem minden meghajtóba jó

Sajnos akad még egy komoly hátráltatója a vékonyságnak: a slot-in (tálca nélküli, résen becsúsztatás) típusú meghajtókban nem ajánlatos használni. Ezt mutatja a mintalemezre nyomtatott piktogram is (lásd képünkön).

Online szerencse 6 millió eurós nyeremény

Egy svájci kovács 6 millió eurót nyert a weben szerencsejátékkal. Az eset érdekessége, hogy internet nélkül aligha kaszinózt volna a fiatal kovács, mivel még sosem járt külföldön, sőt a falujától is csupán 50 km-re. Az angol InterCasino cég történetében ez volt eddig a legnagyobb online díjazás. A nyertest, saját bevallása szerint, valósággal sokkolta az összeg, ráadásul életében először játszott ilyesmit. A főnyeremény pedig újra gyűlik: 1,5 millió euróról indul.

Fujitsu Siemens ESPRIMO E5615 Energiatakarékos PC

Új, energiatakarékos asztali számítógépet jelent meg a piacon a Fujitsu Siemens Computers. Az ESPRIMO E5615 professzionális PC tápegysége 80%-os hatékonysági tényezővel rendelkezik, ennélfogva teljesíti az Energy Star V. 4.0 szabvány 2007 júliusától érvényes, szigorított feltételeit (a normál PC-k energiahatékonysága kb. 60%). Az új PC ezen felül 15 százalékos energiamegtakarítást nyújt a normál modellekhez képest.

A Fujitsu Siemens ESPRIMO E5615 fele annyit fogyaszt, mint egy három évvel ezelőtti átlagos PC

Philips külső háttértár Egy terabájtos HDD

Külső merevlemez egy terabájtos (TB-os) kapacitással, 32 MB-os puffertárral, USB- és eSATA-csatlakozóval – dióhéjban ezt tudja a Philips SPD-5130-as típusa. Ennél is érdekesebb, hogy az 1 TB egyetlen (!) lemeztányéron fér el. Ez mechanikai és fogyasztási szempontból egyaránt előnyösebb, mint a többlemezes megoldás (a Hitachié például öt tányérral használ). Persze a hatalmas kapacitáshoz jól jön az eSATA, mivel 6x gyorsabb a kettes USB-nél.

Főleg otthoni és kis irodai (SOHO) célra szánta a Philips a merevlemez, amelyen elfér akár egymillió digitális fotó, vagy 6 hétre való videofelvétel, méghozzá tömörítetlen formában. MP3-as zenéből pedig annyi, amennyit egyfolytában két esztendőig tudnánk hallgatni. Az SPD-5130-as energiagazdálkodása olyan, hogy

**Két évre való zene:
1 TB-os külső HDD, egyetlen tányérral**

a számítógéppel egyszerre tud indulni és (biztonságos módon) leállni. Emellett a sorozat kisebb lemezeihez hasonlóan van hozzá egy kattintásos backup.

Túlmelegedés ellen beépített ventilátor védi a HDD-t, rázkódás ellen pedig speciális felfüggesztés. Európában már kapható az 1 TB-os külső lemez, ára 450 euró.

Ideai kártevők

Adathalászok és rootkitek

Részben módosította a kártékony programok és támadások top 10-es listáját a McAfee. Mostanáig közel 800 százalékkal (!) nőtt a phishing oldalak száma, és a trend nem állt meg. Ezek az ideig-óráig létező weblapok, mint tudjuk, utánozzák a bankok, az eBay, a PayPal honlapok kinézetét. A becsapott felhasználó egyenlegét megcsapolják.

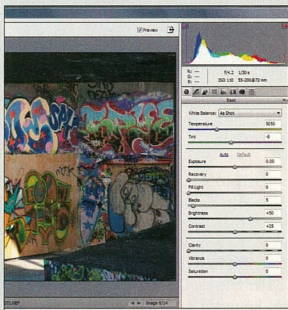
A spamek száma csökkenést mutat, bár év elején még az összes e-mail 65 százaléka képekkel megtűzdelt személt volt. Viszont a webes videók kedveltsége új célpontot jelent a hackereknek: próbálják használni a lejátszó szoftverek sebezhetőségét. Tovább nő a rootkitek veszélye, a tavalyi év első negyedéhez képest 10% volt a növekedés. További aktualitások: www.avertlab.com/research/blog/

Biztonsági hírek, fontos frissítések

Microsoft: 15 rés foltozása ■ Júniusban bőven akadt foltzónivaló, különösen az Internet Explorerben (6 biztonsági rés) és az Outlook Expressben, illetve Windows Mailben (4 lyuk). A Windows háromféle hibája közül egyet a Vista-ban kellett helyrehozni. A biztonsági foltokat szokás szerint automatikusan letölti a Windows Update.

Windows Mobile-eszközközpont (Mobile Device Center): fontos frissítés ■ Többféle hibát is kijavít ez az update a Windows ActiveSync utódjában, az MDC-ben, amely adatok cseréjét és szinkronizálását végzi a Vista és a mobil készülék(ek) közt. A 6.1-es változat díjtalanul letölthető (www.microsoft.com/download/Search.aspx?displaylang=&h).

Adobe Photoshop: felfrissült a RAW-importáló ■ Új fényképezőgépekkel bővült a Photoshop Camera RAW modulja. Ez a 4.1-es verzió a következő gyártók összesen 13 újabb típusát támogatja: Canon, Fuji, Nikon, Olympus, Sigma, Phase One. Együttal a DNG-átalakító is bővült (a DNG az Adobe nyílt, és így archiválásra megfelelőbb formátuma a

Adobe Camera RAW 4.1: frissített konvertáló az újabb fényképezőkhöz

gyártók egyedi RAW-változatai helyett). Az új modul csak a Photoshop CS3-mal használható, Elements esetén az 5-ös (Mac esetén 4-es) verzióval és persze az új Lightroommal. Letöltés: www.adobe.com/products/photoshop/cameraraw.html. Egyébként Mac gépeken a CS3 telepítésekor kikapcsolja (!) az OS X tűzfalat, és úgy is hagyja. E kritikus hibán ma még csak a kézi visszacsatlakozás segít.

Google kontra Európai Unió: itt van a válasz

Adatvédeők kifogásolták a keresőóriás adatkezelési gyakorlatát, miszerint túl hosszú ideig tárolja a felhasználók adatait. A Google nyílt levélben válaszolt, és megnyugtatta nagyrészt a közönséget, hogy az adatokat 18-24 hónap elteltével eddig is anonimá tette. Az európai adatvédeők kedvéért most az alsó határt (másfél évet) fogja tartani. Sajnos ez az EU adatmegőrzési irányelvvel is összhangban van (ez 6–24 hónapos tárolást ír elő, és 2009-ig kell bevezetnie minden tagállamnak).

Intellektuális fegyver: szabadalmazott foltozás

■ Fura ötletet támadt egy most rajtolt amerikai cégnek, amely az Intellectual Weapons (szellemi fegyverek) nevet választotta. Szoftverekre kívánja szabni a technikai és biztonsági hibajavításokat, majd ezeket szabadalommal védi le. A profít egy részét (tipikus esetben a felét) annak adná, aki fedezte a programot tántorgó részt. Megjegyzendő, hogy az ötlet valójában nem új, hiszen a vírusirtó és tűzfal szoftverek gyártói eddig is idegen keresetek mások hibáin.

Logitech Squeezebox Zene drótok nélkül

Logitech Squeezebox: zenehallgatás vezetékek nélkül

Hamarosan nálunk is kapható lesz a *Logitech Squeezebox* nevű terméke, amelynek segítségével bármilyen digitális zenét vagy internetes rádióállomást vezetékek nélkül lehet eljuttatni a lakás bármely pontjára. Az eszköz kiváló hangminőséget kínál, szoftverét pedig egy nyílt forráskódú fejlesztői közösséggel együttműködve folyamatosan tökéletesítik. A

készülék jól mutat a lakás bármely pontján, és 802.11g vezeték nélküli hálózaton vagy Ethernet kapcsolaton keresztül juttatja el a zenét a hifi-toronnyig. A legtöbb zenei formátumot ismeri, lejátszza többek között a WMA, WAV, FLAC, AAC és Ogg formátumú zenéket. Több ezer internetes rádióállomást is elérhetővé tesz. A termék javasolt ára 73 900 forint.

Hitachi CP-X400 3000 lumenes LCD kivetítő

Kimagasló fényereje és egyéb jó tulajdonságai révén a legkülönbözőbb területeken is megállja a helyét a *Hitachi* új LCD kivetítője. A *CP-X400*-as készülék 3000 lumen fényerőt produkál, és 0,63 hüvelykes (1,6 cm-es) panelen van felszerelve. Egyik legfontosabb jellemzője a nagy és korszerűsített 400 órás elektrostatikus levegőszűrő, amely csökkenti a karbantartási költségeket, meghosszabbítja a karbantartások közötti intervallumokat, javítja a megbízhatóságot, miközben a zajszintje csak 29 dB.

Egyedi *Hitachi* tulajdonság a bemeneti forrás elnevezhetősége, a felbontás prog-

Hitachi CP-X400: nagy fényerő és kiváló képminőség

ramozhatósága, a fehértábla, a feketetábla és a zöldtábla üzemmód, valamint az infravörös távirányítási frekvencia változtathatósága. Ezek a népszerű My Button (Sajátgomb) funkcióval kombinálva lehetővé teszik, hogy a *CP-X400* minden helyzetben könnyen használható.

Lenovo ThinkPad X61 Ultrahordozhatók sokat utazóknak

Megújította ultrahordozható notebook-vonalát a *Lenovo*: a frissen bejelentett *ThinkPad X61*, *X61s* és *X61 Tablet PC* a korábbiánál 30%-kal jobb vezetékek nélküli teljesítményt, hosszabb akkumulátoros üzemidőt, a kikapcsolható I/O portnak köszönhetően pedig kiemelkedő biztonságot kínál. A vezetékek nélküli csatlakoztathatóságot szolgálja az *Ultra Connect II* technológia, valamint a beépített antenna.

Az akkumulátor üzemideje az opcionális kiegészítő akkuval eléri a 12 órát (*ThinkPad X61s*), míg a *ThinkPad X61* és az *X61 TabletPC* esetében a 11, illetve 10 órát. Az új *BatteryStretch* funkcióval a felhasználó akár 15 százalékkal is meghosszabbíthatja az üzemidőt, ha a *Power Manager ThinkVantage* szoftver segítségével a gép egyes funkcióit átmenetileg kikapcsolja.

Linksys Routerek, kapcsolók

Kisvállalkozásoknak szánt új termékeket jelentett be a *Cisco* divíziójaként működő *Linksys*. A *Gigabit Smart Switch* intelligens kapcsolók megkönnyítik a hálózat kezelését és konfigurálását, és még több szolgáltatást kínálnak. Ezek között említhető az IP multikaszt támogatás, az elárasztásvédelem (*Storm Control*) és a forgalomtükrözés egy portra (many-to-one port mirroring). Az eszközhöz redundáns tápegység csatlakoztatható.

A *Linksys One Szolgáltatói Routerek* (*SVR200* és *SVR3500*) segítségével DSL-en, kábelén és T1/E1-en keresztül egyaránt az internetre tudunk csatlakozni. Főbb szolgáltatásai: SPI tűzfal, SIP proxy, csomagpriorizáció (QoS), VLAN, SIP ALG és IEEE POE. A szolgáltatói routerek elvégzik a *Linksys One* eszközök automatikus feltérképezését és konfigurálását a LAN hálózatban, emellett lehetővé teszik a konfigurációs mentés bővítést is az egyéb *Linksys One* együttműködésre felkészített kapcsolókkal, hálózati tároló rendszerekkel és alkalmazásszerverekkel, valamint együttműködnek a meglévő hagyományos Ethernet eszközökkel is.

A Linksys Gigabit Smart Switch intelligens kapcsoló megkönnyíti a hálózat menedzselését

Lenovo ThinkPad X61: 11 óra munka egyetlen feltöltéssel

Fizessen elő most és egy Genius webkamerát + headset-et adunk ajándékba!

Éves Computer Panoráma magazin előfizetés: 15 920 Ft

Ajánlatunk új előfizetésekre érvényes!

A megrendelés menete:

1. Keresse fel honlapunkat!
www.cp.hu
2. Töltse ki az online megrendelő lapot!

Ajánlatunk kizárólag új előfizetésekre érvényes!

Az előfizetés a DVD mellékletes Computer Panoráma magazinra és 12 lapszámra vonatkozik. Az akció érvényes: 2007. július 16.

További információ:
06 (1) 888-3421, 06 (1) 888-3422
terjesztes@vogelburda.hu
www.cp.hu, www.itmediabolt.hu

Genius VideoCAM webkamera + HS 02N mikrofonos fejhallgató

MSN Messenger, Yahoo! Messenger kompatibilitás

360°-ban mozgatható fej

"Easy Touch" gomb a könnyű képzéshoz

További termékinformációk: www.chiponline.hu

Együttműködő partnerünk:

CP0707_webkamera

Dobozolt Hollywood

Apple Final Cut Studio 2

Május végén nagyszerű élményben volt részünk, amikor részt vettünk az Apple Final Cut Studio 2 turné hazai állomásának előadásán. Az ott bemutatott újdonságokat megosztjuk Önökkel is.

Szerző: Nákovics L.

Kissé szükségesnek bizonyult a budapesti Belvárosi Színház terme, ahol Eric Charles, az Apple CEMEA Video BDM-e (vagyis a közép-európai, közép-keleti és afrikai videoüzletág-vezetője) tartotta – titulusánál sokkal izgalmasabb és szórakoztatóbb – előadását. Mégpedig az Apple *Final Cut Studio Pro* névre keresztelt, professzionális videovágó szoftvercsomagjának friss változatáról.

E szoftvercsomag Emmy-díjas elődjét használták sok hollywoodi szuperprodukció – például a Peter Jackson-féle King Kong, a David Fincher-féle Zodiac, vagy éppen a 300 – vágására, effektzésére, utómunkáira. De a tévét bámulva is beleütközhetünk számtalan csatornába (lásd BBC), amelyek Apple, Final Cutra és Final Cut Serverre építve dolgoznak (a szervernek szintén van új verziója).

Például a CBS2 tévéadónál az aktuális események háttéranyagát a Final Cut Server segítségével válogatják össze a szerkesztők, hogy időre elkészüljön a hírblokk. Ráadásul ehhez nekik nem feltétlenül kell Macintosh előtt ülniük, kínozhatják magukat PC-n is (mondjuk a vágóknak már erősen ajánlott a Mac).

Szóval független filmstúdiók, Hollywood, reklámfilmek és televíziók adták voksukat eddig is a Final Cutra – és ezzel együtt a Macintoshra –, az új verzióval pedig valószínűleg további felhasználókat nyer majd az Apple. Elvégre ezzel a csomaggal már nem nagyon maradt megvalósíthatatlan elképzelés a szakma számára.

Final Cut Pro 6 – Videoszerkesztés

A csomag névadója és lelke a *Final Cut Pro*, ez a jól átgondolt és megbízhatóan működő videoszerkesztő szoftver. Az új verzió

Kellemes környezetben

hasznos újításai közül a legfontosabb talán az, hogy immár támogatja az Apple ProRes 422 formátumát. Így HD minőségű anyagokkal végezhető az utómunkák, SD állományméretek mellett (ez jóval kisebb fájlméreteket jelent, azonos minőségben!).

Mindez nem csak méretekre, hanem a teljesítményre is kihat: nem feltétlenül kell magunkkal hurcolnunk egy 8 magos

A Motion 3 immár a 3D effektek létrehozásában is egyedülálló, akár egy MacBook Pró-n is

Mac Prót, mert akár egy MacBook Pro notebookon is dolgozhatunk, távoli helyszíneken. A ProRes 422 használata mellett a Panasonic, a Sony és a RED is elkötelezte magát, így kameráik következő generációiban már találkozunk ezzel a kódolással.

Maradva még a kódolásoknál, örömmel jelenthetjük, hogy a Final Cut Pro 6 videosávjain akár vegyes források is használhatunk (formátumot és jellemzőket tekintve egyaránt). Ez szintén nagy könnyebbség annak, aki különböző forrásanyagokkal dolgozik.

Nagyon hasznos újdonság a *SmoothCam* eszköz, amelynek segítségével a kameramozgás egyenetlenségeit szűrhetjük ki. Miközben különféle, egyenként is elég bonyolult algoritmusok dolgoznak a háttérben, az egész szinte játszói könnyedséggel oldható meg. A Final Cut szorosan összedolgozik a *Motion* alkalmazással, így annak sablonjait, szövegmezőit akár a Final Cutban is szerkeszthetjük.

Motion – Kompozitálás

Rendkívüli animációs szoftver a *Motion 3*, amely új, 3D eszközökkel is bővült (ezeket nek keverjük mondjuk a Maya 3D-s modellezésével, a Motion másra való). Így már térben is alkotunk vele animációkat, ráadásul a kamerák mozgásával még látványosabb effektusokat hozhatunk létre, mint eddig. (Pedig már az előző verziótól is lefordult az ember a székéről, ha látta, miket tud egy szakértő kezében.) Mindehhez egyszerű húzd és dobd módszert használhatunk.

Az új, vektor alapú szerkesztőeszközök révén színekkel és képelemekkel festhetünk a térben. A nyomkövetőkkel pedig bármely animált komponens mozgását hozzá tudjuk igazítani egy másik képelem mozgásához.

Több mint 1500 szabadon felhasználható, profi minőségű új sablont és animációs mintát tartalmaz a *Motion 3*, így az ismerkedés a programmal zökkenőmentesen megoldható.

Color – Fényelés

Teljesen új tag a *Final Cut Studióban* a *Color*, amely jól elrendezett és hatékony eszközöket kínál a videoanyagok színkezeléséhez, a megfelelő színek és színformátumok megőrzéséhez

Erőforrásigény és ár

Aki hollywoodi nívót akar, mélyen kell a zsebébe nyúlni. Az FCS2 közel négyszázezer forintért lehet a miénk, és kell hozzá gép is. Márpedig a Mac Pro munkaállomás a legolcsóbb kiszereelésben is hatszázezer forintot kóstál. Természetesen itt munkaeszkörről beszélünk, amelyet ha ügyesen használunk, nagyon gyorsan visszahozza az árát, s onnantól kezdve már nyereséget termel. Ha ezt nézzük, már nem is tűnik drága befektetésnek.

Az FCS2 persze tűrhetően tv akár egy iMacen, vagy MacBook Prón is, s az előbbihez egészen jó ár/érték arányban hozzájuthatunk. Ráadásul az – éppen e cikk írásában bejelentett – új MacBook Pro modellek akár 4 GB RAM-ig bővíthetők, gyorsabb Core 2 Duo processzort, NVIDIA GeForce 8600M GT videokártyát kaptak. Opcionálisan 7200 RPM-es, 160 GB-os merevlemezrel is rendelhetők, mindezzel tökéletes alapjai egy mobil stúdióknak.

Értelemszerűen azért más felhasználási területet céloz egy 8 magos Mac Próra és *Final Cut Serverre* alapozó megoldás, mint mondjuk egy iMacre, MacBook Próra, vagy magányos otthoni Mac Próra építő mini stúdió. Bár utóbbi a két darab dupla magos Xeon processzorával sok kihívással tud dacolni.

A *Final Cut Studio 2* alkalmazásai persze meghálálják (és kihasználják!), ha 8 magos rendszeren dolgozhatnak – s e téren az Apple jelenleg szintén egyedülállót nyújt, a két darab négymagos, 3 GHz-es Xeon processzort magáénak tudható Mac Pro konfigurációval.

– teszi ezt több formátum és vetítési mód esetében is. Az elsődleges eszközök között találjuk a gamma-görbét, az RGB-értékeket, a luminancia finomhangolását a teljes jelenetekre vagy akár egész projektekre. Míg a másodlagos eszközök mindent izolált képelemek vagy szintartományok esetén is lehetővé teszik (az izolálás pedig körülbelül annyira „nehéz”, mint a Photoshopban színmintát venni egy képből). A professzionális szköpok, a szintelítettesség és luminancia szabályozását könnyítik a hullámmorák, hisztogramok vagy akár 3D megjelenítési módok.

Több mint 20 előre definiált, tipikus színvilág-mintát tartalmaz a *Color*, amely minták egyéni igényekre is szabhatók. Valamint teljes körű 32 bites, 4:4:4 munkafolyamatkezelést is biztosít a *Final Cut Pro 6* szoftverrel integrálva.

Legjobban egy 8 magos Mac Prón érzi magát

Soundtrack Pro 2, DVD Studio 4 és Compressor

A csomag utolsó három alkalmazása közül az egyik a *Soundtrack Pro*, amely többsávú szerkesztési és felvételi szolgáltatásokat biztosít – mégpedig az audió utómunkát segítő, letisztult felhasználói felületen. Az új verzióban egyszerűbb lett a hang- és képelemek tökéletes illesztése, és új keverőeszközöket is kapott a program. Szinte gyerekjáték a sztereó és 5.1-es hangcsatornák kezelése az új, interaktív eszközökkel. Ráadásul kapunk a programhoz 5000 szabadon felhasználható, profi minőségű hangmintát és hatást aláfestéshez.

A *DVD Studio Pro 4*-es változatával tovább egyszerűsödött a látványos DVD menük létrehozása, és a komplett video-DVD projektek készítése. Természetesen a HD DVD-támogatás sem hiányzik.

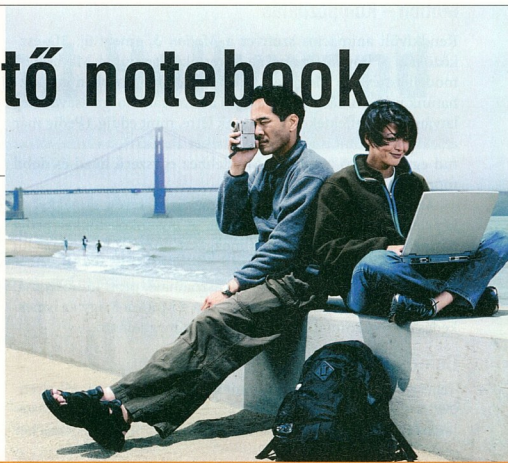
A *Compressor 3*, az Apple kódoló és tömörítő szoftverének legújabb változata, új felhasználói felülettel, szorosabban integrálódik a *Final Cutba*, mint elődje. Az előfeldolgozás során beillesztett dinamikus szűrők már kezelik az időközök átfedését is, a kép és hang áttűnését, valamint a *Motion* programmal létrehozott animált vízjeleket is. Segítségével számtalan formátumba küldhetjük ki az elkészült anyagokat. ■

Szemfényvesztő notebook

Centrino Duo és Pro technológia

Vita nélkül kijelenthetjük, a notebookok diadalme-
nete nagy részben az Intel Centrino technológiájá-
nak köszönhető. A mobilitás jegyében fejlesztett,
immáron négy éve piacvezető platform újabb fris-
sítést kapott, ami gyorsulást, hosszabb elemidőt,
és teljes Vista-támogatást ígér.

Szerző: Erdős Márton

Forradalmian számított az *Intel Centrino* mobil platform, és azonnal meghó-
dította a laptopok világát – az összes
notebookgyártó támogatásával. Az első,
2003 elején bemutatott (Carmel) Centrino
igazi erőssége a fejlett technológiai meg-
oldások mellett a platform-szemlélet volt.
Tehát ha egy laptopon ott diszelgett a
Centrino logó, biztosak lehettünk benne,
hogy alacsony fogyasztású mobil CPU-t,
Intel chipkészletet és WiFi-t is tartalmazott.

Ez az ötödik frissítéssel sem változott,
csupán mindenből fejlettebb került az új
platformba. Az Intel azóta is minden ere-
jével azon van, hogy az újabb Centrino-k
új technológiákat – akár új szabványokat
– és jobb, takarékosabb (illetve jobb teljesít-
mény/watt mutatójú) platformokat jelent-
senek. A nyár elején megérkezett *Santa
Rosa* is mérföldkő – bár az Intel ezen állítá-
sát nem minden partnere osztja.

Dupla maggal

A Santa Rosával két platformot is bemu-
tatott az Intel, *Centrino Duo* és *Pro* nev-
vel, ám a kettő közt csak minimális elté-
rés van hardver tekintetében. Ez pedig a
Prónál megtalálható, TPM chippel erősít-
ett *vPro* technológia, ami céges felhasz-
náláskor hasznos a távmenedzseléshez.

Az új Centrino alapja a már bemu-
tatott Core 2 Duo processzor, amely
továbbra is kihívó nélkül uralja a mobil
CPU-k piacát – az AMD Turion X2 sem

műszakilag, sem népszerűségben nem
képes felvenni a versenyt az Intel Merom
processzorával. Azért a 65nm-en gyártott
Merom CPU is változott, így kapott az új,
lefelé nem kompatibilis foglalat (Mellert
gyorsabb, 800 MHz-es PSB-t (Processor
Side Bus), magasabb órajelet, valamint
T7000-es számozást.

Fontos újdonság a régebbi progra-
mokat használók és a játékosok számá-
ra, hogy az Intel először itt vezette be az
Enhanced Dynamic Acceleration technoló-
giát. Amennyiben egyetlen programszálra
optimalizált szoftvert futtatunk, az egyik
CPU mag automatikusan lekapcsol, míg
a másik a gyári beállításoknál nagyobb
órajellel működik. Ezáltal gyorsabban fut a
program, de a processzor áramfelvétele és
hőkibocsátása nem változik.

A Centrino kellékei a dupla-
magos processzor, az új chip-
készlet, a gyorsabb wifi és
immáron a Turbo Memory is

A Santa Rosában már a 965-ös
chipkészlet mobil (PM vagy integrált
videovezérlővel GM) változatát alkalmaz-
ta az Intel, ami képes a PSB frekvenciáját
is csökkenteni. Továbbá végre tökéletesen
kezeli a Core 2 Duo processzor Enhanced
Deeper Sleep State üzemmódját (az L2
cache memóriába irtésével és lekapcsolá-
sával kevesebbet fogyaszt a CPU). Ha
tehát nem terheljük le gépünket, nem
csupán a CPU órajele, hanem a PSB is
megfelelődik az eredeti 800 MHz-ről 400
MHz-re, tovább csökkentve a fogyasz-
tást. Emellett azonban a chipkészlet nem
hoz komolyabb újítást elődjéhez képest
(persze a SATA és USB 2.0 csatlakozások
száma nőtt), ahogy a memóriavezérlő is
maradt DDR2-667-es szabványú.

Ennél látványosabb ráncfelvarráson
esett keresztül az X3000 szériás, DirectX
9-kompatibilis (Shader modell 3.0)
integrált videovezérlő. Az új Intel GPU
egységesített shaderarchitektúrát kapott,
de sajnos továbbra is harmatgyenge 3D-s
teljesítményt nyújt. Kiválóan futtatja
viszont a Vista Aerót, és ha éppen nin-
csen rá nagy szükség, fogyasztása is meg-
felelően alacsony.

6x gyorsabb WiFi és Turbo Memory

A Centrino Duo és Pro platformokon
megjelenik a 802.11n szabványú WiFi
(ismertebb nevén *Draft N*). Ez jóval

nagyobb hatótávolságot és drasztikusan megnövelt sebességet kínál azonos, vagy kisebb fogyasztás mellett. Ugyan már a Santa Rosa előtt is láthattunk több olyan notebookot, amelybe gyártója eleve N szabványt is támogató WiFi adaptert szerelt, ám azzal, hogy az Intel ezt már beleépítette, a 802.11n elterjedése többé nem lehet kérdéses.

Három antennára van szükség az új szabványú WiFihez, ám továbbra sem kell attól félni, hogy külső antennákat szerelnek a notebookokra. A Santa Rosa platform leírása ezúttal már előírja a gigabites LAN vezérlő meglétét, ám szerencsére ma is nehéz olyan notebookot találni, amelyben ne lenne legalább 10/100-as hálózati vezérlő.

Igazi meglepetésnek számít az Intel Turbo Memory technológia (kódnevén Robson). Ez a notebookba rejtett – 512

hetően a „pótmemória” jelentősen felgyorsítja a gép indulását, a programok betöltődését – még a fogyasztást is csökkenti.

Ez a flashmemória tárolja a leggyakrabban használt programok egyes részeit, valamint a rendszer indulásához feltétlenül szükséges, ám a RAM-ból éppen kiszorult fájlokat. A Turbo Memoryval felszerelt vintás notebook ezáltal gyorsabban indul – akár teljesen kikapcsolt állapotból is –, a hibernálás egy pillanat műve, és kedvenc programjainkra sem kell annyit várnunk, mint az előző operációs rendszerek és a régebbi gépek esetén. A Vista ezen ReadyBoost funkciója persze gyors USB 2.0-s kulcskal is helyettesíthető,

Vegyük, ne vegyük?

Aki mostanáig húzta a notebookvásárlást (mert a Santa Posát várta), lassan beruházhat PC-jére. Am aki egy Core Duo-s Napa laptop boldog tulajdonosa, még ráér a váltással – a Santa Rosa nem hozna látványos javulást. A most megjelenő Santa Rosát már idén össze frissíti az Intel a 45 nm-es Penryn processzorral, és majd 2008 második negyedében érkezik az új Centrino platform – az előzetes hírek szerint már WiMax-és 3G-támogatással.

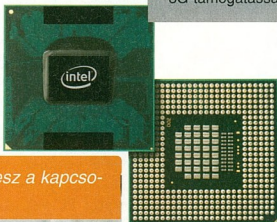
Pótmemória pártfogolja a processzort

a Centrino Duo és Pro. Az új Merom teljes sebességen is alig gyorsabb elődjénél, és semmilyen új szolgáltatást nem

nyújt. A chipkészlet frissítésére azonban nagy szükség volt, hiszen a 945-ös mobil változata hibásan kezelte az Enhanced Deeper Sleep State-et, ráadásul integrált videovezérlője (GMA950) meglehetősen elavult. Sajnos azonban a revolúció itt is elmaradt: a SpeedStep megjelenése a PSB-ben hasznos szolgáltatás, miként az új, X3000-es integrált videovezérlő is jobb elődjénél – de mindez nem nevezhető nagy ugrásnak.

Tovább haladva ugyancsak örülhetünk a 802.11n támogatásának, ám a hasonló szabványú router ma még elég drága – és nagyon ritka –, így kizsákmálni is nehéz lesz a gyorsabb WiFi-t. Azt sem lenne helyes állítani, hogy a Santa Rosa igazi ereje az Intel Turbo Memory, ez inkább csak hasznos, de nélkülözhető szolgáltatás. Egyébként a hibrid merevlemez megjelenésével a ReadyDrive technológia is kihasználja majd az extra flash.

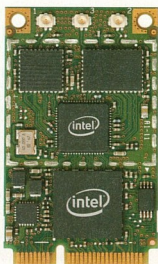
A Santa Rosa kódnevű, új Centrino Duo és Pro tehát kiváló mobil platformok, minden területen hoznak némi újdonságot, de ezúttal csak a szükséges evolúciós lépéseket tette meg az Intel, a nagyobb változásokra várunk kell. Kicsivel gyorsabb lett az új platform, kicsivel tovább bírja egy akkumulátorral, de látványos gyorsulást, több órával hosszabb üzemidőt továbbra se várunk. ■

Hatszor gyorsabb lesz a kapcsolatunk!

MB-os vagy 1 GB-os, NAND típusú – flashmemória, amely PCI Expressen csatlakozik a rendszerhez, és Windows Vistával használható ki. A tárhierarchiában a rendszeremória és a merevlemez közé ékelődik be. A Vista ReadyBoostjának és SuperFetchének köszön-

ám a Turbo Memory fűrébb buszon kapcsolódik a rendszerhez, és nem áll ki a gép oldalából.

Revolúció vagy ráncfelvarrás?

Ésszerű frissítés a Santa Rosa platform az előző (Napa kódnevű) Centrínóhoz képest, ám ennél semmiképp nem több. Processzor oldalon alig hoz valami újdonságot

Ésszerű alaplapfrissítés, de nem forradalmi

Kétarcú mini

Apple TV

Az Apple TV nem új ötletre alapoz, mégis új területre merészkedett vele gyártója: ezzel a készülékkel az Apple a nappaliba szeretné becsémpészni a multimédiát.

Szerző: Higyed Gábor

Összevetve a konkurenciával, az Apple TV messze a legjobb dizájnnal büszkélkedhet. Ez persze nem meglepő, az Apple tervezői már több alkalommal bizonyították rátermettségüket. A forma- és színvilág alapvetően megegyezik a cég egyéb termékeivel, azonban arra gondosan odafigyelt a gyártó, hogy senki se téveszthesse össze az új masinát a Mac Minivel vagy az Airport Extreme-mel – az ATV mindkettőnél szélesebb és laposabb.

Az átjátszó külsőre pont olyan, amilyennek lennie kell, semmi felesleges sincs rajta. Csak a bekapcsolást jelző (természetesen fehér színű) LED, valamint az infrás távvezérlő érzékelője került az előlapra. Hátral videokenetből kétfélfét, HDMI, illetve YpYbYr interfészt találunk. Ez azt jelenti, hogy az Apple TV CRT tévével nem használható, de a célközönség miatt ez nem probléma.

A hang optikai és sztereó RCA dugaszokon keresztül távozhat, hangkeltő eszköznek így külső erősítőt vagy magát a tévét is használhatjuk.

Belső világ

Ami a hardvert illeti, a dobozban egy 1 GHz-es Pentium M processzor lapul, amelyhez 256 MB memória társul. A képi megjelenítés egy GeForce Go 7300-as mobil grafikus max feladata. Mindez pont elég ahhoz, hogy a masina 720p-s filmeket juttasson le, de ennivel akkor is be kell értenünk, ha full HD-s tévét használunk.

Ezen kívül egy 40 GB-os HDD is dolgozik az Apple TV belsejében, így tulajdonképpen egy teljes értékű, de persze nem csúcsteljesítményű számítógéppel állunk szemben. Az összeszerelés igé-

nyességét jelzi, hogy a hűtést ventilátor nélkül sikerült megoldani. Igaz, a tervezők nagyon a határon mozogtak, mert egy óra használat után a fedőlap hátsó része már elég meleg lesz.

A készülék a külvilággal vezeték nélküli, 802.11g szabvány szerint kommunikál (akár PC-vel, akár Mac-kel), de használhatjuk a vezetékess adaptert is. Ha a háztartásban több gép van, valamennyihez csatlakozhatunk (a főgép mellett egyszerre maximum öt „másodlagos” géphez.)

Könnyed vezérlés

Az ATV irányítása nagyon egyszerű, a mellékelt távirányítóval és a jól átgondolt kezelőfelülettel még úgy is könnyedén boldogulunk, hogy az interfész nem magyar nyelvű. A távirányító egyébként infrás, s egy négyirányú, valamint két „normál” gomb található rajta. Érdekeség, hogy a távirányítók és az Apple TV-k párosíthatók egymással, azaz ha egy helyiségben több ilyen készülék van, akkor is biztosak lehetünk benne, hogy véletlenül nem fogjuk a másikat leállítani. A kontrollor a dizájnt tekintve szintén jól sikerült darab, bár fizikai méretét kicsit szűkre szabták.

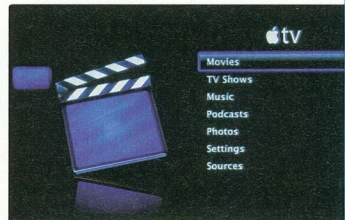
Szolgáltatások

Az Apple TV igyekszik a lényegre koncentrálni, azaz filmek, fényképek és podcastok „mutogatására”, zenék lejátszására. Mindez komoly korlátozásokkal sikerül csak, sajnos. Merthogy az Apple TV erősen iTunes-függő, azaz csak ebből a „programból” hajlandó átvenni a filmeket, zenéket. Ez pedig azért baj, mert Magyarországon elvileg sehog, gyakorlatilag meg csak hosszas ügyeskedéssel, külföldi e-mail cím használatával, Pay-Pal-on való fizetéssel oldható meg az iTunes regisztráció, illetve a vásárlás. (Az anyagok

A hardverre csak HDMI és YpYbYr csatlakozók kerültek, így bizony muszáj LCD tévét használnunk

Dizájnját tekintve nincs jobb az Apple TV-nél

A kezelést nagyon jól sikerült megoldani

egyébként automatikusan átterkelnek a számítógépről az ATV memóriájára.)

A filmekkel még egy további probléma is van, a lejátszó ugyanis csak az iTunes-on belül használatos H.264 algoritmust kezeli, DivX, Xvid kódolással AVI-kat nem játszhatunk le vele – alap esetben. Az interneten számos leírás található arról, hogyan lehet ezt is, valamint a feliratokat a tévére varázsolni, ám a hackelés nem túl egyszerű, s ami még nagyobb baj, hogy megint a felhasználónak kell vele trükközni, dolgozni.

A podcast sem igazi vonzerő, magyar tartalmat ugyanis elvéve találunk csak az internetes terjesztési műsorok között.

Ha már meg egy a lejátszás, akkor viszont a kép- és hangminőséggel nem lesz bajunk, bár hozzá kell tenni, hogy a kép milyensége erősen függ az alapanyagtól is. Az internetről letölthető filmelőzetesek egy része 640x480-as, ez értelemszerűen nem mutat jól a nagy LCD tévéken. Az ideális a 720p-s felbontás, az 1080i/p viszont már sok: a teljes HD streamet a „gyenge” hardver nem tudja kikölni.

Az Apple TV hazai szemmel – főleg az iTunes hiánya miatt – nem több, mint egy jó ötlet, amely itthon sajnos nem sok eséllyel száll harcba a többiekkel. Pedig a dizájn, a minőség, de még a kedvező ár is adott lenne mindehhez. ■

Mi kell a tökéletes mobilitáshoz?

Úgy látszik, megállíthatatlanul törnek előre a hordozható számítógépek. A kompakt méret és a mobilitás kedvéért a felhasználók továbbra is hajlandók kisebb-nagyobb kompromisszumokra is. Például arra, hogy a notebook valamivel – a felső kategóriában pedig jelentősen – többbe kerül, mint egy hasonló teljesítményű, de „mozdíthatatlan” PC. Többnyire a képernyője is kisebb, és a billentyűzete szinte biztosan szűkösebb, mint az asztali változat.

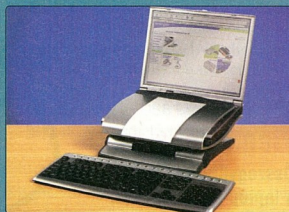
Éppen az ilyen hátrányok ellensúlyozására készül a sokféle asztali kiegészítő, amellyel felszerelve visszatérhetünk a „hagyományos” komforthoz. Egér, klaviatúra, monitor, külső merevlemez, 16-szoros DVD-író – mindezek megadják a kellő kényelmet az asztalnál. Ám ha naponta kell őket csatlakoztatni és leválasztani, bizony hamarosan elműlik a komfortérzetünk. Éppen ezért dokkoló vagy legalább USB-hub nélkül nem érdemes újabb kábelzdsungelt teremteni a mobil masina köré.

Persze más a helyzet, ha csak annyira használjuk ki a notebook mozgathatóságát, mint a városi terepjárók gazdái az úttalan utakat. Ilyenkor nyugodtan építgetjük a kábelek és perifériák rengetegét, elvégre fixáltak azt, ami mobil. Egészen addig folytatjuk ezt, amíg valaki így szól: „Neked úgyis van laptopod, hozd már el legközelebb!” És bizony van olyan eset – vagy személy –, hogy ellentmondásnak helye nincs.

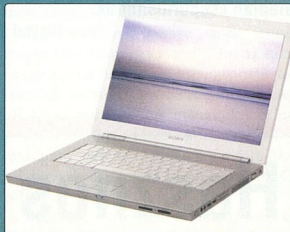
Még inkább más a képlet, ha rendszeres mozgékonyasági gyakorlattal kötjük egybe a számítógépezést, és (remélhetőleg) ennek megfelelő készüléket választottunk. Akkor az apró méretű, ám többnyire roppant praktikus kiegészítők közül kell kiválogatnunk mindazt, ami nekünk kényelmes és szükséges. Természetesen bemutatjuk mindkét helyzet legfontosabb kellékeit, és kitérünk olyan fontos tudnivalókra, tippekre, amiket mások a saját kárukon tapasztaltak meg.

Aki pedig most készül noteszgépet venni, vagy a meglévőt már kinötte, hasznátn veszi vásárlási tanácsainknak. Útra készülő laptop-tulajdonosoknak pedig érdemes átruccanniuk Mobil Világ mellékletünkbe, ahol a mobil internetezéssel több cikkünk is foglalkozik.

Ambrus András

Dokkoló nélkül nem érdemes kábelzdsungelt növesztteni a notebook köré

Mínél hordozhatóbb a gép, annál több praktikus kiegészítőre lesz szükségünk

Mobilitásunk alapvető kelléke a jó táska: a gép mellett eltér benne minden kiegészítő

CÍMLAPSZTORI

NOTEBOOK KIEGÉSZÍTŐK 1.	
Hasznos úti kellékek	24
NOTEBOOK KIEGÉSZÍTŐK 2.	
Kényelem az asztalnál	28
APPLE NOTEBOOKOK	
Élet a Windowson túl	30
NOTEBOOK-VÁSÁRLÁSI TANÁCSOK	
Így válasszon noteszgépet	32

Notebook

kiegészítők 1.

Összegyűjtöttük azokat a laptop kiegészítőket, amelyek utazásaink során bármilyen helyzetben hasznosak lehetnek. Az eszközöket típusok alapján csoportosítottuk.

Szerző: Higyed Gábor

Hasznos úti kellékek

Horodozható számítógépet azért veszünk, mert nemcsak otthon, hanem útközben is szeretnénk használni, vagy legalább könnyen mozgatni, s elvinni az irodába, előadásra stb. Ez persze a kiegészítőgyártók fantáziáját is megmozgatta, így több száz olyan eszköz készült, amelyekkel hosszabb ideig, kényelmesebben vagy akár extrémebb környezetben használhatjuk a noteszgépet. Mi pedig összeszedtünk és megvizsgáltunk minden olyan plusz hardvert, amely valóban praktikus.

Energiát a gépnek

Az első és legfontosabb kérdés notebook vásárlásakor, hogy a gép vajon mennyi ideig bírja egyetlen feltöltéssel. A típus-válasz (nagyon helyesen): „ez attól függ...” Hiszen filmnézéssel vagy játékkal sokkal gyorsabban lemeríthetjük a laptopot, mintha csak Excel táblákat vagy dokumentumokat nézegetnénk. Persze a WiFi-használat, a nagyobb méretű/felbontású kijelző de még a fényerő is befolyásolhatja az üzemidőt.

Egy biztos, előbb vagy utóbb (inkább előbb) a noteszgépek kimerülnek, egy 3-4 órás repülőutat alapkiépítésben jó eséllyel egyetlen masina sem bír ki. A rendelkezésre állási időt szerencsére különfé-

le hardverekkel is meghosszabbíthatjuk – lássuk is rögtön, hogy mivel.

Legkézenfekvőbb a tartalék akkumulátor bevetése, amelyre alapvetően kétféle megoldás van. Az egyszerűbb, minden laptop esetén kivitelezhető verzió az, ha veszünk egy pótakkut, és ezt utazás előtt feltöltjük, így megkettőzzük az üzemidőt. (Ebből léteznek univerzális, azaz minden géphez alkalmas változatok is.) Kevésbé általános a második eset, mert ehhez speciális kialakítású notebook kell: az optikai egység helyére telepíthető a második akku. Ez némi többletsúly árán szintén (közel) duplázza az üzemidőt.

Természetesen, ha olyan járművön utazunk, ahol van hálózati feszültség (pl. autóban, vonaton, hajón, repülőgép első osztályán stb.) akkor használhatjuk az adaptert. Ilyenkor többnyire 12 V-os egyenáramhoz jutunk, ebből inverterrel kell előállítani a 230 V-os feszültséget. Invertert számos gyártó termékpalettáján találunk, segítségükkel maximum 150 wattot kapunk – akár az autó szivargyújtójáról is. A Trust PW-2750p akár 150 wattos teljesítményt is képes leadni, de ekkora az APC 150 watt DC to AC inverter maximális teljesítménye is.

Energiát a gépek

A Trust mobil túlfeszültségvédő alkalmazásához 10 000 eurós garancia is jár

Az APC termékpalettáján is találunk 150 wattos invertert

Kell egy jó táská

A jó hordtáska minden notebook-tulajdonos számára kötelező

Kapcsolatban a külvilággal

A Bluetooth és WiFi adapterek USB-s stick formájában is kaphatók, ennek egyik jeles példája az AirLive WT-2000 USB-s WiFi adapter

Ha olyan országba megyünk, ahol a dugaszok nem egyeznek a Magyarországon használttal, gondoskodjunk átalakítóról is. (Kaphatók olyan utazó csomagok is, amelyek a világ bármely országában alkalmazhatók.)

Extraktet napelemes töltők is kaphatók, amelyek megfelelő időjárás esetén korlátlan mobilitást biztosítanak. Hátrányuk azonban, hogy viszonylag nagyok és drágák, a leadott teljesítményük pedig kicsi, és zárt helyen (autóban, repülőn) csak korlátozottan, vagy sehogyan nem használhatók.

Ha két (vagy több) mobil gépet utatunk, a csomagokat könnyíthetjük, ha csak egy tápot viszünk. Több cég, például a Trust is kínál cserélhető végű és állítható áramerősséget leadó univerzális töltőt (PW-1300p).

Megjelentek a kimondottan hordozható felhasználásra készített túlfeszültségvédők is. A Trust egyébként 10 000 euró értékű felelősséget vállal a PW-1100p-re csatlakoztatott masinákra.

CP tipp: A pótakku mindig gyári legyen, az inverterből viszont választhatunk más gyártók termékei közül is.

Kell egy jó táská

Ha sokat hordozzuk a gépet, fontos, hogy egy „jó” táskát is vásároljunk, amely

sokféle szempontnak megfelel. (Egyébként ez a sokféleség a fő oka annak, hogy miért nem adnak a gyártók táskát.) Egyrészt legyen kényelmesen viselhető – s el kell döntünk, hogy válszijas vagy kézi táskát óhajunk, esetleg hátizsákot. A másik, ugyanolyan fontos szempont az, hogy a táskában a laptop mellett jól elférjenek mindazok a kiegészítők, amelyek rendszeresen viszünk majd magunkkal.

Mivel ezt csak próbával tudjuk eldönteni, táskát vásárolni érdemes a hardverekkel menni – persze nem nagy multiba, hanem szakboltba, hiszen csak ide vihetjük a kutyüket magunkkal. Szélesebb termékpalettáját hazánkban is kínálja például a *Hama* és a *Kensington*, tőlük sokféle méretű és formájú táskát választhatunk.

CP tipp: A táskavásárlást érdemes a végére hagyni, arra az időre, amikor már kiderül, hogy mit viszünk magunkkal, és mi marad a szekrény mélyén.

Kapcsolatban a külvilággal

Szériafelszerelésként valamennyi mobil gép tartalmaz modemet és hálózati kártyát is, a legtöbb masinába pedig még WiFi adapter is kerül. Sok készülék támogatja a Bluetooth adatátvitelt, de a mobil internetezéshez szükséges 3G-s vagy GPRS-es modemet szinte mindig külön (PCMCIA vagy ExpressCard formátumban) kell megvenni.

Ilyesfajta repertoárral a kapcsolatépítés (szinte) bárhol és bármikor könnyedén lehetséges.

CP tipp: Ha nem használjuk az ilyen hardvereket, mindig kapcsoljuk ki őket, mert sokat fogyasztanak.

Kábelek

Vezetékes hálózathoz való csatlakozás, USB-s perifériák használata, laptop tévére, projektorra vagy hifi-esztőre köté (és még sorolhatnánk) – mindez kábeles összeköttetést kíván. A hozzávalókról

Kényelem a kéznek

A kártyafoglalatban nemcsak utazik az egér, hanem az akkumulátort is feltölti

pedig szintén magunknak kell gondoskodni (kivéve a nagyon gazdagon felszerelt projektort). Célszerű utazócsomagot keresni, mert ez kisebb helyen elfér, saját tartója van, s így könnyebb rendet tartani a táskában.

CP tipp: LAN és USB kábelből egyaránt kapható felfekkerhető változat.

Kényelem a kéznek

Kis mérete miatt a legtöbb noteszgép billentyűzete nem olyan komfortos, mint az asztali klaviatúra – sajnos ugyanez a helyzet az egérpótlékokkal. Sem a touch-pad sem a track-point nem annyira kézreálló, mint az egér.

Billentyűzetből persze vétek lenne magunkkal vinni egy asztalit, ám az egér (nagyon) kis helyen elfér. Hagyományos (vezeték nélküli vagy vezetékes) rágcsálók közül viszont – véleményünk szerint – nem érdemes a kisebbek közül választani, mert ezek sem éppen a kényelműről híresek. Persze ez kezünk méretétől is függ.

Akadnak útra való különlegességek: ilyen a szilikongumiból készült, összehajtható billentyűzet, az egerek közt pedig a MoGo „kártyaegér”, amely utazás alatt nagyon kis helyen elfér (típusától függően PCMCIA vagy ExpressCard foglalatú).

CP tipp: Ha autóval utazunk, érdemes asztali billentyűzetet is vinni, mert ennek kényelmét semmi sem múlja felül.

Külső tárolók

Sokáig az adattároló kapacitása volt a laptopok egyik gyenge pontja. Manapság viszont már olyan gépek is kaphatók, amelyekben 250 GB-os HDD van. Persze így is megcsik, hogy kevés a szabad hely, vagy a régebbi laptopot szeretnénk bővíteni külső merevlemezrel.

Mindenképpen olyan meghajtóválaszunk, amelyben 2,5 colos HDD lapul, hiszen USB (vagy FireWire) portról csak ezeket lehet táplálni. (De azért próbáljuk ki a merevlemez a laptopra köté.) A dizájn mellett figyeljünk arra, hogy a tok mennyire vezeti el a hőt, és véd-e a fizikai behatások ellen. A *Freecom* termékpalettáján találunk ütészálló kivitelűt is.

Ultrahordozható gépek házában nincs hely az optikai meghajtónak, ilyenkor külső egységet kell használnunk. Ezek vásárlásánál az energiafelvételre nagyon figyelni kell, hiszen alig akad olyan típus, amelyik külön akku vagy hálózati feszültség nélkül is működne.

CP tipp: Mindenképpen ellenőrizzük még a boltban, hogy az USB-s egységek elindulnak-e laptopról. Ha nem, akkor válasszunk másik típust!

Mindenféle multimédia

Kevés adat mozgatásához elég valamilyen flash alapú adattároló: pendrive vagy memóriakártya. Ezek közt akad 32 GB-os, de az átlagos méret is 1-2 GB körüli. Ha memóriakártyát választunk, szükség lesz kártyaolvasóra. Ezek PCMCIA adapterként vagy USB-s eszközként is kaphatók. Véleményünk szerint az USB-s változatok jobban megfelelnek, mert gyorsabbak és olcsóbbak.

Ha utunk során filmet nézünk, szükségünk lehet egy kompozit kábelre (összeköti a szállodai szoba tévét a laptopal), és nem árt, ha van nálunk „rendes” hangkeltő eszköz. Vihetünk magunkkal fül- vagy fejhallgatót, de ne feledkezzünk meg az USB-s hangfalakról sem. Utóbbiak kompakt méretük ellenére sokkal jobban szólnak, mint a beépített változatok. Az *Altec Lansing XT1* közepes méretű, de még így is jól hordozható.

Manapság utazásaink során a tévéről, a nyomtatásról, de még a szkennelésről sem kell lemondanunk, ráadásul ezeket a hardvereket igen széles palettáról választhatjuk ki. A tunerek között hódítanak a hibrid masinák. A DVB-T vételére alkalmas eszközöknek külföldön egyébként (egyelőre) nagyobb hasznát vehetjük, például Németországban vagy

Mindenféle multimédia

A GoodRAM ALL in 1 minden létező kártyatípust olvas, bár átalakítóra szükség lehet

A HP termékkollektíváján akkumulátorral működő fotónyomatókat is találunk

Külső tárolók

A Samsung SE-T084L meghajtója kiegészítő áramforrás nélkül 4x-es tempót tud

A Seagate ZebHDD 40-200 GB-os kapacitású

Olaszországban. Az *AVerTV Hybrid FM Volar* analóg és DVB-T adást egyaránt fog, itthon és külföldön is használható.

Fontos, hogy az otthon maradtakkal tartani tudjuk a kapcsolatot. A *Skype* vagy az *MSN* megfelelő e célra. Mikrofont, vagy Skype telefont is vásárolhatunk, utóbbi értelemszerűen nemcsak a hangszórót tartalmazza. Videotelefonáláshoz webkamerára lesz szükségünk. Vannak kimondottan laptophoz gyártott modellek, ezek elsősorban abban különböznek „hagyományos” társaiktól, hogy a noteszgép LCD-jén a kávéra tudjuk csipetgni. A *Logitech QuickCam* for Notebook Pro típusához saját tok is jár.

CP tipp: Kártyaolvasóval a laptopból fotós háttértár (digibin) lesz, hiszen a merevlemezre könnyű átmásolni digitális fényképezzel készült felvételeinket.

Speciális kiegészítők

Bár az elnevezés kicsit félrevezető lehet, speciális alatt ezúttal olyan termékekre gondoltunk, amelyek nem tömegesen keresettek – vagy áruak, vagy funkciójuk miatt.

Az első kategóriába például a GPS-vevőt sorolhatjuk, amelyet laptophoz csak nagyon kevesen választanak, elsősorban azért, mert a „rendes” méretű mobil komputereket nem navigációra optimalizáltak.

A második csoportba azok a kellekek sorolhatók, amelyekről korábbi számainkban mint kisebb-nagyobb boldogságról emlékeztünk meg. Ide tartozik például az USB-s lámpa, ventilátor, kézmelegítő és hasonlók. A repertoár olyan hatalmas,

hogy tételesen szinte lehetetlen felsorolni – látogassuk meg inkább a nagyobb, ilyesfajta kiegészítőkre (is) szakosodott weboldalakat.

Biztonsági zár

Utazás közben noteszgépünk folyamatosan veszélyben van, hiszen pénztárcánk, telefonunk és digitális fényképezőnk mellett ez a tolvajok legkedveltebb zsákmánya. Ezért szoktak ismételtetni két jó tanácsot, – ezeket mi sem hagyhatjuk ki.

Először is sose hagyjuk őrizetlenül a hordozható számítógépet. Hiszen kávézóban, reptéren, hotel halljában (stb.) elég egy-két óvatlan perc, és mire odanézelünk, már csak a gép hült helyét látjuk.

Biztonsági zár

Hasonlóan működik, mint a kerékpárzár: útra való védelem a Kensingtontól

Másodszor pedig ne használjunk olyan jellegzetes notebook-táska, amelynek formája – vagy a rajta ékeskedő gyártónév – árulkodik az értékes tartalomról.

Persze lopásvédelmi eszközök is léteznek a noteszgéphez. Közülük a *Kensington* cég megoldása terjedt el a legjobban. Olyannyira, hogy szinte minden újabb noteszgép házának oldalán ott van az apró Kensington-zárnyílás. Ebbe kell bedugni a speciális szerkezetet, amely egyébként azon az elven működik, mint a kerékpárzár – és hozzá hasonló, csak jóval kecsesebb. Notebookhoz készült úti változata az égre hasonlít *Kensington PocketSaver* és *ComboSaver*.

Mindkettő előzékenyen behúzza a kábelt, ha nincs rá szükség, és a zárszerkezet is belesimul az „egérlyukba”. A *PocketSaver* kulcsos (hazai ára 10-12 000 Ft), a *Combo* pedig kombinációzáras (8800-9300 Ft).

Mi inkább az előbbi javasoljuk, ugyanis a kombinációs változatot profi szerzők nélkül is ki lehet nyitni – ha van ideje a tolvajnak –, mivel három számtárcsával működik, vagyis 999 kombinációs.

NOTEBOOK JÁTÉK

Egy visszautasíthatatlan
ajánlat!

Játsszon velünk és nyerjen egy
TOSHIBA Satellite A100-234
típusú notebook-ot!

1. Keresse fel honlapunkat!
www.cp.hu

2. Típelje meg a helyes válaszokat kérdéseinkre!
3. Nyerjen!

Jelentkezési határidő: július 29.

Sorsolás: július 30.

Intel® Core™ Duo T2400 processzor (1.83GHz), 512MB DDR2 (533MHz), 60GB(5400rpm) SATA, 15.4" Wide XGA, DVD-Super-Multi (+-R DL), Intel945GM, Windows XP Home, 10/100Mbps LAN, 56K modem, FireWire i-link, PCMCIA, S-Video, USB 2.0 (4db), WLAN PRO 3945ABG

Kényelem az asztalnál

Notebook kiegészítők 2.

Hordozható számítógépet helytakarékosságból otthonra is vehetünk. Időnként pedig a mobil célra tartott gépet is íróasztalnál használjuk. Lássuk, milyen fontos kényelmi kiegészítők szolgálják ebben a helyzetben munkánkat, szórakozásunkat.

Szerző: Higyed Gábor

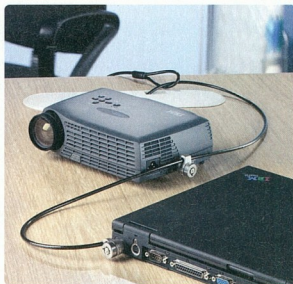
Ami útközben előny, az otthon vagy az irodában hátrány: a laptopok törpe klaviatúráján nehéz gépelni, a kijelző gyakran túl kicsi, és még a gépbővítés sem úgy megy, mint asztali gépek esetén. Szerencsére jó néhány olyan termék akad, amelyek annyira kényelmesek teszik a mobilis gépet, mintha asztali PC-t használnánk.

Ahhoz, hogy kiegészítő hardvereket használjunk, természetesen szükség van arra is, hogy a laptop bővíthető legyen. A legtöbb csatlakozó az USB interfészben van, s egy tipikus laptopra ma már legalább 3 dugasz kerül. Ez nagyon jó, mert egyre több külső, USB-s kiegészítő készül, így ezek nemcsak asztali géphez, hanem laptopozás is alkalmasak.

A három csatlakozó mégis szerény szám, hiszen ha nyomtatót, billentyűzetet, webkamerát, tunert, külső HDD-t, egeret, távirányítót is használnánk, akkor egyszerre nem tudjuk őket bekötni, legálábbis alapkiépítésben nem.

Még több hardver kényelmesen

Kényelmünk érdekében olyan környezetet kell kialakítani, amely lehetővé teszi, hogy néhány csatlakozó eltávolítása után rögtön vihesük a gépet. Ehhez elég venni egy USB hubot, azaz elosztót. Ez két okból praktikus: egyrészt akár nyolc bővíthető eszközt is ki-, illetve bekötünk egyetlen kábellel, másrészt pedig a csatlakozók számát is jelentősen növeli a hub.

Kettős védelem: a Kensington-zár egyik típusa a prezentáció szünetében is véd az alkalmi tolvajok ellen

A dokkoló nagy előnye, hogy a külső egységekkel se kell bajlódunk

Tévé tuner az Avertől: asztalnál és útközben egyaránt jól jön

Am a monitort, a hangfal kábeleit, a billentyűzetet és az egeret, valamint a töltőt továbbra is kézzel kell ki-be csatlakoztatnunk. Ezen segít a dokkolóállomás, mivel minden fontos ki- és bemenetet tartalmaz. A dokkoló további előnye, hogy külső masinák csatlakoztatásával egyáltalán nem kell bajlódunk. Sajnos hátrány is akad: az egyik a dokkoló ára, a másik pedig, hogy ilyen kiegészítő nincs minden típushoz.

CP tipp: Ha mást nem, asztali billentyűzetet és egeret tartunk a laptophoz. Néha a klaviatúra elég nagy, de egy numerikus billentyűzetet akkor is tanácsos venni. Az USB mellett a FireWire interfészt is használhatjuk, ám ebből még a legújabb gépekre is maximum kettőt szerelnek.

Speciális tartók

Mostanában kezd divattá válni, hogy az íróasztalon használt notebook alá egy speciális tartót helyezünk, amelynek ergonómiai szempontból megvan a létjogosultsága. Az alapprobléma ugyanis az, hogy a képernyő túl alacsonyan van a kényelmes használatához (mint tudjuk, ha sokáig túlságosan lefelé nézünk, az gyorsan kifáraszthatja szemünket). Az eddigi legjobb megoldást a Logitech mutatta be az Alto modellel.

CP tipp: Amint nyitóképkönk is látszik, az állványra tett noteszgépnek a klaviatúrája áll rossz szögben. Ezért ismét

Egy USB-csatlakozóból négyet csinál a hub. Természetesen nézzük meg, hogy 2.0-s legyen

hangsúlyozzuk: külső billentyűzetet és egeret célszerű használni. *

Többmonitoros üzemmód

Kis laptopot kényelmetlen egész nap a saját képernyőjével használni, de szerencsére szinte minden típusban van külső monitorcsatlakozó. Ha ez lemaradt – vagy rögtön két külső monitort szeretnénk bekötni –, vásároljunk egy USB-s VGA adaptert. Ez a hardver általában 1280×1024 képpontos felbontást támogat, D-Sub csatlakozóval készül és teljesítménye csak ahhoz elegendő, hogy dolgozzunk, esetleg filmet nézzünk. Kétmonitoros megjelenítést a *Matrox DualHead-2-Go-t* is használhatjuk, ez egy VGA kimenetből csinál kettőt, maximum 2560×1024 képpontos felbontással.

Ha a notebookkal játszani is szeretnénk, és ehhez kevés az integrált videovezérlő teljesítménye, csak akkor akad megoldás, ha a gépen ExpressCard foglalat van. Ebbe illeszkedik ugyanis az *ASUS* külső videokártyája, az *XG Station*. Ezt a hardvert tavasszal már bemutatták, egyelőre azonban nem kapható. Külső videokártya-dokkolót mutatott be az *MSI*, ez a *Luxium* típus szintén hamarosan várható (de megvannak a korlátai).

CP tipp: Vegyük figyelembe, hogy a *Matrox* és az *ASUS* említett hardvereihez külső tápegység is szükséges.

Külső videokártya kifejezetten notebookhoz: *ASUS XG Station*

Ha nincs monitorcsatlakozónk, vagy plusz két ernyőt akarunk, akkor kell az **USB-VGA adapter**

Multimédia

Típusos irodai hardvereket – a notebook asztali használatakor – szintén hálózati feszültségről tudunk működtetni. Ilyenek ugyebár a szkennerek, nyomtatók (vagy multifunkciós berendezések), külső merevlemez(ek), DVD-írók, webkamera, tévétuner, videodigitalizáló.

Ha pedig a hangkeltésre – bármilyen oknál fogva – nem elég a laptop beépített hangszórója, vehetünk bármilyen 5.1-es vagy 2.0-s szettet (amelyiket a számítógép támogatja), igényeinknek megfelelően. Amennyiben a noteszgépet erősítővel kapcsolunk össze, külső hangkártyával orvosolhatjuk a digitális audiokimenet hiányát.

Külső hangkártya: ez orvosolja a digitális audiokimenet hiányát is

CP tipp: Azoknál a kiegészítőknél, amelyeket biztos, hogy csak otthon használunk, nem jelent gondot, ha működtetésükhöz hálózati áramforrásra is szükségünk van (pl. 3,5 colos külső HDD, 16x-os DVD-író, stb.)

Tolvajok ellen

Sajnos nem csak a felhasználók, hanem a betörők körében is népszerű a notebook. De legalább a besurranó tolvajok dolgát nehezítsük meg egy praktikus notebookzárral, amely hasonlít a kerékpárt óvó kábelhurokhoz. Ha gépünk alkalmas a Kensington-zár befogadására (ez szerepel a leírásában), akkor az íróasztal kábelvezető nyílásához, vagy valamelyik masszív tárgyhoz (pl. rádiótorcsához, fém könyvespolchoz) tudjuk hurkolni a laptopot. Az egyszerű támasdnak elég jól ellenáll a Kensington, feltéve, hogy a tolvaj nem akarja szétörtönni

Bolhapiac

Otthoni célra még nagyobb a választék haszontalan és mókás kiegészítőkből. Több száz ilyen termék van a webáruházakban. A kolégák idegesítésére továbbra is a legalkalmasabb masina az USB-s rakétakilövő. Saját magunk kényeztetésére pedig elektromos illatosítókat és különféle mozgó figurákat rendelhetünk.

HTPC laptopból

Csendes működésűnek és kis méretűnek hála a noteszgépeket sokan használják HTPC, azaz házimozgó céljára is. Ha a laptopon van használható videokimenet (DVI, de legalább D-Sub), akkor egy modern, HD-ready LCD tévével sem gond összekötni. A hanghoz mindenképpen külső eszközre lesz szükség, mert digitális audiokimenet alig kerül a laptopokra. Emellett meg kell oldanunk az adatátvitelt, hiszen a laptoptal is hozzá kell férni a filmarchívumhoz. A legjobb megoldást (azonos szobában) az jelenti, ha a „nagygépet” és a laptopot vezetéklessen LAN-nal kötjük össze, persze a WiFi is szóba jöhet. Idén és jövőre várható az olyan otthoni célú, vezeték nélküli eszközök első hulláma, amelyek a szokványos hang- és videojelek mellett HDTV-átvitelre is alkalmasak. Egy részük alighanem a notebookba is bekerül.

Rakétakilövés USB-ről: szórakoztatóan idegesítő

a noteszgép burkolatát. A gyártó *Twin Lock* modelljével megóvható a második monitor vagy a videoprojektor, ha azon van megfelelő nyílás. Egyébként a kulcsok műhelyben nem másolhatóak.

Jól felszerelt, türelmes betörők ellen viszont legfőjebbe valami trükk segíthet. Egy ismerősünk noteszgépe azért maradt meg a lakásbetörés dacára, mert megsztta, hogy ha távozik, a sütébe rakja a masinát. Nyugaton pedig preparált pizzás dobozokat árulnak hasonló célra. ■

Élet a Windowson túl

Apple notebookok

Ha egy Apple notebook mellett döntünk vásárláskor, akkor sem kell lemondanunk a kiegészítőkről, extra szoftverekről. Megmutatjuk, miért éri meg egy MacBook, vagy MacBook Pro az árát, s miért érdemes elmerülni az OS X világában.

Szerző: Nákovics László

Az Apple Intel platformra váltása óta világszerte megugrott az almás cég notebookjainak eladása. Még hazánkban is dicséretesen fognak a MacBookok, pedig mi magyarok nem igazán rajongunk az olyan dolgokért, amelyek használatát akárcsak egy picit is szokni kell (Windows helyett ugye itt OS X az alaprendszer), akkor pedig pláne nem, ha ezt nem ingyen dobják utánunk.

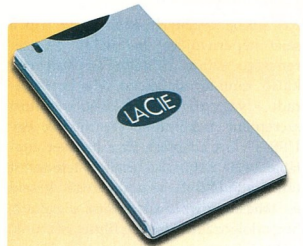
Pedig az OS X használata rém egyszerű, ha már ültünk Windows előtt, akkor is, ha még nem láttunk számítógépet, akkor is adja magát a rendszer. Pár nap alatt úgy belejövünk, mintha beleszülettünk volna. Mivel az új Apple gépek immár Intel alapúak, ha nagyon akarjuk, a Windows XP-t vagy a Vistát is feltehetjük rájuk, akár másodlagos rendszernek is, amíg megszokjuk az eredetit. Lecserelni a géphez adott rendszert azonban csak nyomós indokkal érdemes, például ha van egy-két olyan szoftverünk, amelyeknek nincs OS X-es megfelelője. Ilyen azonban jobbára csak egy könyvelőszoftver lehet, mert amúgy mindenképp

találunk OS X-est is. A két rendszer közötti különbséget pedig zongorázni lehet, és hát nem a Windows javára (ezen egyelőre a Vista sem nagyon tudott változtatni). Nincsenek vírusok, megbízhatóan és gyorsan működik minden, ha pedig hajlamosak vagyunk egyszerre több alkalmazást is futtatni, azonnal váltunk le windowsos gépünket, mert itt a multitask valóban az, ami. Lustaságból ne cseréljünk rendszert, érdemes pár napot rászánni az OS X megismerésére, annál több nem kell.

A MacBook és a MacBook Pro tulajdonképpen két eszköz, amelyet a kicsomagolás után azonnal – és hónapokkal később is – használhatunk. Ez a PC-s notebookok esetében sajnos nem mindig igaz.

Választék

Az Apple jelenleg két notebookot kínál, több változatban. Ezek közül a MacBook az, amely a szélesebb réteget képviseli. Ár/teljesítmény arányait tekintve jó vásár lehet. A táblázatban látható, hogy melyik gép pontosan milyen jellemzőkkel bír. Mindkettőben Intel Core 2 Duo, kétmagos processzor található (a Pro változatban természetesen gyorsabb), mindkettőben van iSight webkamera, Bluetooth és WI-FI (802.11n) rádiók. Eddig tehát nagyjából egálban vannak. Azonban míg a MacBookban egy Intel GMA 950-es grafikai processzor dolgozik, maximum 64 MB memóriával, addig a legújabb Pro változat egy NVIDIA GeForce 8600M GT magot kapott (előtte ATI X1600 volt benne), 128 MB vagy 256 MB memóriával. Ha tehát grafikai teljesítményre van szükségünk, a Pro változatot érdemes venni, mivel a GMA 950 nem egy tipiku-

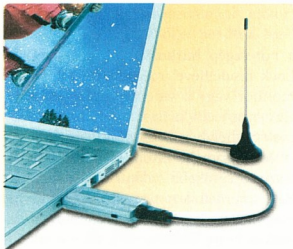

Gyakorlatilag minden külső merevlemez használhatunk itt is

san 3D játékokhoz és alkalmazásokhoz való csodaszor (bár például a World of Warcraft OS X-es változata szépen megy vele, ha nem is maximális felbontásban). A MacBook emellett szerényebb, 13,3"-os kijelzővel dicsekedhet, míg a Pro itt is tarol, 15,4"-os, vagy 17"-os kijelzővel vehetjük meg. Hordozhatóságban ennek köszönhetően viszont a MacBook a jobb, hiszen kisebb és könnyebb, mint a Pro verzió. A MacBook esetében az alap memóriamennyiség 1 GB, míg a MacBook Prot 2 GB RAM-mal kapjuk.

Persze a megkezdett alma mindkét típus hátulján ott virít, Hollywood nagy ömőre (filmekben látványos).

Némi különbség van még a merevlemez tekintetében is, a MacBooknál 80 GB az alap, a Prónál 120 GB (mindkettő kérhető nagyobb). Illetve a MacBookot „csak” 2 GB RAM-ig bővíthetjük, míg a MacBook Pro 4 GB-ig tuningolható. Egyébként az új MacBook Pro immár az Intel Santa Rosa platformjára épül. Szoftverek és távirányító tekintetében ugyanazt kapjuk mindkettőnél.

Ha tv-tunerekről van szó, az Elgato termékei és az Eye2 szoftvere szinte kikerülhetetlen

Alapfelszereltség a MacBook típusoknál

Típus	MacBook	MacBook	MacBook Pro	MacBook Pro	MacBook Pro
Processzor	MacBook 13,3"/2,0 GHz	MacBook 13,3"/2,16 GHz	MacBook Pro 15,4"/2,2 GHz	MacBook Pro 15,4"/2,4 GHz	MacBook Pro 17"/2,4 GHz
Memória	2,0 GHz Core 2 Duo	2,16 GHz Core 2 Duo	2,2 GHz Core 2 Duo	2,4 GHz Core 2 Duo	2,4 GHz Core 2 Duo
Memória	1 GB	1 GB	2 GB	2 GB	2 GB
Grafikus kártya	Intel GMA 950 64 MB	Intel GMA 950 64 MB	NVIDIA GeForce 8600M GT 128 MB	NVIDIA GeForce 8600M GT 256 MB	NVIDIA GeForce 8600M GT 256 MB
Merevlemez	80 GB (5400 RPM)	120 GB, 160 GB a fekete változatnál (5400 RPM)	120 GB (5400 RPM)	160 GB (5400 RPM)	160 GB (5400 RPM)
Optikai meghajtó	Combo meghajtó	8x SuperDrive (DL DVD író)	8x SuperDrive (DL DVD író)	8x SuperDrive (DL DVD író)	8x SuperDrive (DL DVD író)
Egyéb	Bluetooth 2.0+EDR, Airport Extreme (802.11n), iSight webkamera, 10/100/1000BASE-T Ethernet, audio ki/bemenetek, Apple Remote távirányító, Apple OS X operációs rendszer, iLife csomag, kiegészítő szoftver				

A MacBook könnyedén kielégíti egy multimédiás notebookra vagyó felhasználó minden igényét, s ha nem a legújabb 3D játékcsodákkal akar játszani, akkor még a GMA 950-nel is megbírázható. A MacBook Pro-kifejezetten a profiknak készül, így akár a Final Cut Pro videoszerkesztő csomagot is elviszi a hátán, és persze 3D játékok szempontjából is sokkal jobban teljesít. A nagyobb kijelző is előnyös, de meg is kéri az árát, igaz, cserébe simán kiválthatunk vele egy asztali gépet. Mindkét modellhez kapjuk az operációs rendszert, az iLife csomagot (videóvágó, DVD-szerkesztő, képkatalógus, webszerkesztő és zenelejátszó szoftverekkel) és más hasznos alkalmazásokat.

Ha nem szeretjük a „tapipadot”, egerekkel és más eszközökkel is helyettesíthetjük. A PowerMate például 6 programozható funkcióval rendelkezik

A MacBook Prónak két hátránya van: az egyik az ára, a másik, hogy meglehetősen hajlamos a melegedésre, így elég kényelmetlen öلبen tartani használat közben. Igaz, ezt még az előző változatoknál tapasztaltuk, a legújabb (a cikk írásával egy időben megjelent) verziókat még nem állt módunkban „megnyúzni”. De ha ezen is túljutunk, azonnal közzé tesszük a tapasztalatokat.

Windows a Macen

Bár OS X alá is találunk remek játékokat, a nagy nevek továbbra is Windowson érhetőek el, így egy vérbeli játékos minden bizonnyal szeretné majd egy kis helyet a Windowsnak is az OS X mellett. Ez a Boot Camp szoftvernek köszönhetően

nagyon egyszerűen megoldható, a kívánt rendszer a gép indulásakor kiválasztható.

Ha viszont csak egy könyvelési szoftver miatt lenne szükségünk Windowsra, nem is kell a Boot Camp, elegendő egy virtuális gépet fenntartani neki, mondjuk a Parallels vagy a VMWare segítségével. Így még újraindítanunk sem kell a gépet, s a windowsos szoftvereket úgy használhatjuk OS X alatt, mintha OS X-es alkalmazások lennének. A Parallels most megjelent 3.0-s változata már 3D-támogatást is tartalmaz, s több 3D-s játék esetében is elegendő ez a megoldás, így bootolás nélkül játszhatunk windowsos játékokkal OS X alatt. Megjegyezzük, hogy a VMWare is jön hamarosan ezzel a lehetőséggel, az új változat bétái ki is próbálhatjuk. Szóval virtualizációs problémáink nem lesznek.

Szoftverek OS x-re

Rengeteg szoftvert találunk OS X-re, a freeware programoktól (NeoOffice, Handbreak stb.) a komoly, professzionális alkalmazásokig (Adobe szoftverek, Final Cut Studio, Maya stb.).

Mára szinte minden fontos szoftver megjelent az Intel alapú OS X-re is, így az új gépeken nem kell már a Rosetta PPC emulátorra támaszkodnunk (a régi Mac-ek ugye PowerPC processzorokat használtak), natívan fut minden fontos alkalmazás.

Kapcsolat mobil eszközökkel

Ha már mobilitásról van szó, ez sem egy utolsó szempont. Az Apple gépei beépített Bluetooth rádiót is kapnak, így a legtöbb ilyen kapcsolatra képes mobiltelefon telepités nélkül szinkronizálható a rendszer saját iSync szoftverével (naptár, címjegyzék képek, hangok stb.). A Nokia telefonok tulajdonosi ezen felül letölthetik a Nokia új, Media Transfer 1.0 elnevezésű szoftverét is a képek, zenék, videók és podcastok szinkronizálásához.

A PalmOS alapú PDA-khoz kapunk OS X-es szoftvert, de ha annak tudása

Külső hangkártyák, MIDI billentyűzetek, keverőpultok. Ebben az M-Audio az egyik legtermékenyebb

nem elég nekünk, akkor használhatjuk például a MissingSync nevű programot is a szinkronizáláshoz.

A Windows Mobile alapú PDA-k szinkronizálására a rendszer alapból nem képes, de a MissingSync erre is remekül használható, az új verzió már a Windows Mobile 6.0 alapú PDA-kra is fel van készítve.

Értelemszerűen az iPodokkal nincs gond, más zenelejátszók pedig szintén problémamentesen használhatók, ha a rendszer számára memóriakártyaként vagy külső merevlemezként mounthatók.

Kiegészítők, internet

Természetesen a Mac-es világ sincs híján a kiegészítőknak, így találunk tv-tunereket, notebook hangfalakat, külső merevlemezeket, táskákat, színes tokkat, külső hangkártyákat, dorozható keverőpultokat, mobil nyomtatót, szkenert, egyszerűen mindent. A terjedelmi korlátoknak behódolva néhányat is bemutatunk itt.

A Mac-hez nem csak Apple hardvereket használhatunk, számtalan gyártó árul kiegészítőket ehhez a platformhoz is, és persze átfedések is vannak, sok eszköz Windows és OS X alatt is gond nélkül használható.

Természetesen az Apple notebookjaival is gond nélkül csatlakozhatunk WI-FI hotspotokhoz, bejelentkezhetünk windowsos hálózatokba, sőt, a távoli elérés is problémamentesen megvalósítható. ■

Így válasszon noteszgépet!

Notebook-vásárlási tanácsok

Notebookot venni nem egyszerű feladat – gyakran még azt sem tudjuk eldönteni, melyik kategóriából válasszunk. A bő kínálatban pedig nehéz meglegelni a nekünk legjobb modellt. Cikkünk ehhez nyújt segítséget.

Szerző: Rosta Gábor

Notebookot vásárolni nemcsak többre kerül, de nehezebb is, mint asztali konfigurációt. „Közönséges” asztali PC-t könnyebb utólag bővíteni, ám ez a mobil számítógépnél már drágább, körülményesebb – ha egyáltalán lehetséges. Jól tesszük tehát, ha vásárlás előtt alaposan tájékozódunk, és jól átgondoljuk saját igényeinket.

Előjáróban lássunk pár általános szabályt! Noteszgép bővítésére rendszerint két mód van: az USB csatlakozók és a PCMCIA – újabban ExpressCard – formátumú nyílás. Előbbiből általában 3-4 akad, de kisebb gépeken gyakran csak 2. Ennyi viszont kevés, ha egy pendrive és egy mobil egér lefoglalja őket, tehát a további kiegészítő(k)hoz USB hub kell.

Nemrég még a PCMCIA állt nyeresre, mivel lényegesen több hardver van hozzá. De most már az ExpressCardhoz is kijöttek a legfontosabb hardverek (tuner, hálókártya, 3G-s modem), így inkább ezt javasoljuk.

Ha sokat fotózunk, jól jön egy kártyaolvasó. Ilyet ma már szinte minden noteszgépben találunk, de ha fontos nekünk, vásárlás előtt ellenőrizzük: való-

ban fogadja-e fényképezőnk kártyatípusát? Notebookon jellemző az SD és a Memory Stick befogadása, az xD-hez ritkábban van szerencsénk.

Főleg a márkás gépeknél találkozunk még egy fontos opcióval, a dokkolócsatlakozóval. Ez akkor hasznos, ha íróasztalunknál egész nap a noteszgéppel dolgozunk. A dokkolóállomással ugyanis megoldható, hogy rendes billentyűzettel, egérrel és monitorral egy kényelmes munkahelyet alakítsunk ki, amelybe csak „bepattintjuk” a gépünket.

Adataik biztonságáért aggódók számára lehet fontos az ujjlenyomat-olvasó és a TPM modul – ezekkel megoldható merevlemezőnk egyszerű de hatékony titkosítása. Így a gép ellopása esetén sem kell félnünk attól, hogy a fájlok idegen kézbe kerülnek. Persze a megelőzés is fontos: ha besurranó tolvajoktól akarjuk megvédeni a notebookot, legyen rajta Kensington-zárhely (apró nyílás a gép keskenyebbik oldalán). Ehhez tudjuk majd használni az azonos nevű zárat, amely hasonlít az acélkábeles kerékpárzárakra (persze annál jóval könnyebb).

A legjobb ár/érték arányra 180-200 ezer forint környékén bukkanhatunk

A legolcsóbb: használt gépek

Mint szinte mindent, a legolcsóbban noteszgépet is használni lehetünk. A CP szerkesztősége – átböngészve az aktuális kínálatot – úgy találta, hogy kb. 70-80 ezer forint az a minimum, amennyiért még „kielégítő” szintű, használt noteszt kapunk. Ezt azoknak ajánljuk, akik valóban a legkedvezőbb árat keresik, és van idejük meglelni a legjobb ajánlatot.

Persze ezért a pénzért ne várjunk egy modern, asztali gépet helyettesítő, vagy netán ultrahordozható notebookot. Általában a pár évvel ezelőtti alsó-közép kategória gépeit vehetjük meg, 256 MB memóriával, Celeron M – esetleg Pentium M vagy 4 M – processzorral. Amire figyelniük kell: még Windows XP-hez is csak korlátozottan alkalmas a 256 MB RAM, párosítva a kicsi (rendszerint 40 GB-os), lassú merevlemezrel és processzorral. A Vista használatát pedig jobb elfelejteni. Érdemes tehát az árba rögtön belekalkulálni 256 MB-nyi bővítést.

Komolyabb feladatokra szolgáló gépet 250 ezeről kapunk

Processzorok esetén (persze a használt régióban) a Pentium M a legjobb választás. Ha a hordozhatóság fontos, keressük el a Pentium 4 és 4 M CPU-t, mert ezek asztali géphez valók, sokat fogyasztanak. Régebbi noteszeknél a processzorcsere csak ritkán oldható meg, a Pentium 4-es helyére pedig sose tudunk Pentium M-et rakni, bár az gyorsabb és takarékosabb.

Fontos szempont az akku állapota. 3-4 éves noteszgnél még az is elképzelhető, hogy konnektor nélküli legfeljebb pár percig megy. Ez az asztalnál nem lesz baj, de ha valóban hordozzuk a gépet, ellenőrizzük az akku állapotát is. Figyelem: nem minden notebook esetében cserélhető az akkumulátor, tehát hiába szánnak rá pénzt!

Centrino matrica nélküli gépeknél kérdezzünk rá a vezeték nélküli (WLAN, WiFi) adapterre. Megléte esetén is előfordul, hogy csak a 802.11b típusú háló-

zatokkal kompatibilis, és nem boldogul a WPA(2) titkosítással – pedig ezt ma egyre több helyen várják el.

A kijelzők mérete és felbontása sokféle, persze a jobb monitorért többet kérnek. Döntően 4:3-as monitorokkal találkozunk (16:9-es helyett), így a legvalószínűbb méret és felbontás a 14–15 col, 1024×768 pixel lesz. A 16:9-es kijelzők előnye elsősorban a multimédiás felhasználás esetén mutatkozik meg, illetve a nagyobb Excel-táblák szerkesztésekor vesszük hasznát.

Olcsót, de újat

Minden gyártó és eladó igyekszik kihasználni a noteszgépek kelendőségét, így 160–200 ezer forint körül már jó ajánlatokat lehet látni – nagy áruházakban pedig akciós árat is kifoghatunk. Ezek a konfigurációk már általában Pentium M, Celeron M vagy Turion (esetleg Sempron) processzorokkal érkeznek. Az árspektrum felső végén kétféle Core Duo-val is találkozunk (igaz, általában a 2050-essel, illetve annak rokonaival). A memória itt már 512 MB, néha már 1 GB, a merevlemez pedig 80 GB, ami kényelmes XP-hez, és tűrhető a Vista-kompatibilitása. Utóbbi rendszernél számítsunk rá, hogy a látványos Aero felületet – és pár új szolgáltatást – ki kell kapcsolni a tempó érdekében.

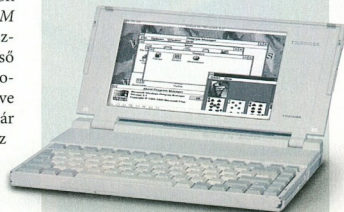
A kategória olcsóbb gépeinél előfordulhat, hogy a gyártó csak 256 MB memóriával adja a masinát, de (mint említettük) ez egyáltalán nem elég a mai szoftverek kényelmes használatához, így a RAM-on nem szabad spórolni! Házilag bővítéssel általában a merevlemez és a memória méretét növelhetjük. Utóbbinál fontos, hogy a noteszgépek zömében csak két memóriafoglalat van! Ha tehát az 512 MB-ot két 256 MB-os modulból hozzuk ki, akkor újabb bővítés előtt ezeket el kell adnunk, ami külön veszteséggel jár. Új notebooknál már bizvást számíthatunk

Ha a legfőbb szempont a hordozhatóság, a szubnoteszek között keressélgéljünk

15 éves noteszgép: Toshiba T2200 SX

Akkora volt, mint egy A/4-es papír, vastagsága 4 cm, súlya 2,5 kg. Az 1992 őszén megjelent Toshiba T2200 SX szokatlan megoldásnak köszönhetőe karcsúságát: alaplapja félbe volt hajtható. Emiatt a monitort nem lehetett túlzottan hátrádozteni, különben tönkrement volna az alaplap. Sajnos a szerelők némi lyike hanyag volt (már akkor is), és szétszedés után tovább erőltette a nyitást... A kétrészes alaplap hamarosan megszűnt létezni, de a megoldás (rigid-flex, azaz félmerev nyomtatott áramkör) fennmaradt a nyitható mobil készülékekben.

1992-ben még nagyon korszerű volt, ma már csak nosztalgiaáras jó: Toshiba T2200 SX

Egyébként a T2200 SX korszerű gép volt a maga idejében: Intel i386 SX processzorral (20 MHz), bőséges RAM-mal (2 MB, 10-ig bővíthető), 40 vagy 60 MB-os merevlemezrel. Az egyszerű LCD átlója 9,5 col volt, felbontása pedig 640×480 képpont.

a tipikus kiegészítők meglétére, mint DVD±RW meghajtó, WLAN adapter, és ezek általában ismerik a legkoszterűbb szabványokat.

Általános célra 200–300 ezeről

Jelenleg körülbelül 200–300 ezer forint az az árkategória, ahol nem kell kompromisszumot kötni. Ennyiért már Core 2 Duo vagy AMD Turion64 X2 processzor, legalább 1 GB memóriát és 100 GB feletti merevlemezre várhatunk. Kitelező a modern optikai meghajtó, a fontos kiegészítők meglété.

Ha játszani is szeretnénk noteszgépünkkel, akkor az NVIDIA GeForce

GO 7300, 7400-as, vagy az ATI Mobility Radeon X1700 (avagy ennél jobb) GPU-jával szerelt másikak közül válasszunk. Ilyen gépen már a Vista is kényelmesen elfut. A kétfagos CPU-nak és a bő memóriának köszönhetően az átlagos feladatok során sem lesznek megtorpanások.

Gyémántokkal ékesített notebook: 350 ezer dollárért csakugyan különleges példány, egyedi felirattal

Ebben a régióban már sokféle kijelző akad, bár a legtipikusabb még mindig a 15,4"-es, 16,9-es képarányú, 1280×800 pixeles monitor, amely a napi feladatokra megfelel, és filmnézésnél is jó. Am finomabb munkára a viszonylag nagy pixelméret miatt nem alkalmas! Az erre érzékeny felhasználóknak az 1440×900, esetleg 1680×1050-es monitorok közt válogathatnak, ezek persze némileg drágábbak.

Kisebbségi monitor (például 14"-os) esetén a gépek mobilitásban tudnak többet a közepesnél, nagyobb pedig kényelmesebbek. És mit tehet az, aki hagyományos, 4:3-as képarányú monitorra vágyik? Nos, neki alighanem le kell mondania erről, mert az ilyen panel hiánycikk.

Az árak széles skálán mozognak e kategóriában: a világmárkák csúcsmo-delljei félmillió forintnál is többbe kerülhetnek. De ezért nemcsak a legújabb hardvereket, hanem igényes kivitel, profi szolgáltatásokat és komoly garanciát is kapunk.

Szubnotebook

Akik noteszgépeket eredeti célra, azaz hordozható munkagépeknek veszik, ráadásul hajlandók anyagilag többet áldozni,

némi kényelemről lemondani, választhatnak a szubnoteszgépek közül. A klasszikus szubnotesz kijelzője 11-12", tömege legfeljebb 2 kg. A kis méreteket főleg a teljesítmény és az ergonómia sínlyi meg. Hiszen a könnyebb akku kapacitása szerény – így a hosszú üzemidőt csak speciálisan energiatakarékos, LV (Low Voltage) vagy ULV (Ultra Low Voltage) CPU-val érhetik el. Ezért a legtöbb szubnoteszben a Core Duo vagy újabban a Core 2 Duo ULV változatai dolgoznak. De a különálló grafikus kártyáról és a nagyméretű, 7200-as fordulatszámú merevlemezről le kell mondani.

Ergonómia terén hátrány a kis kijelző és a szűkös billentyűzet, bár a gyártók különféle trükkökkel teszik elérhetővé az összes fontos gombot. Sajnos nincs tökéletes megoldás, ezért javasoljuk, hogy vásárlás előtt mindenki próbálja ki, mennyire érzi komfortosnak a kicsi klaviatúrát. Sok cég elköltevi például azt a hibát, hogy az enter gombot annyira megrövidíti, hogy alig lehet már megtalálni. Mások pedig egyes ritkábban használt – de számunkra esetleg fontos – billentyűt szokatlan helyekre pakolnak.

Az igazán kis gépek sajátja, hogy gyakorta kimarad belőlük az optikai meghajtó. Ezt külső egységként kapjuk melléjük, de az is előfordulhat, hogy egyáltalán nem adnak ilyen kiegészítőt, hanem nekünk kell megvenni – figyeljünk tehát erre, másként utazás közben jövünk rá, hogy égető szükségünk volna DVD-meghajtóra.

Asztali gép helyett: DTR

A noteszgépek egyik „csúcstát” a szubnotebook, a másikat az asztali gépeket helyettesítő DTR (DeskTop Replacement) masina jelenti. Előbbi esetében a minél kisebb méret és súly a fő szempont, utóbbiaknál viszont a nagy teljesítmény, így a hordozhatóság, a méret, a súly csak másodlagos. Ebben a kategóriában a leggyorsabb processzorokkal (Core 2 Duo T7000-es széria), különálló grafikus kártyákkal találkozunk. Jelenleg az NVIDIA GeForce GO 8000-es sorozat a csúcst, de megjelent a Mobility Radeon 2900-as széria is. Ehhez 200–250 GB-os merevlemez jár (egészen extra esetben akár RAID-tömbös megoldásokkal). A kijelzők mérete legalább 17"-os, de az igazán profik választhatnak 19 és akár 20"-os monitorok közül, a felbontás pedig általában legalább 1680×1050 pixel.

A legújabb, legdrágább modellek-

Luxusgépek

Miként az autóknál, úgy a noteszgépekénél is akad egy speciális kategória, amely azoknak készült, akiknek az ár nem számít – cserébe viszont exkluzív masinát szeretnének. Ilyen például az Acer-féle Ferrari sorozat, vagy az ASUS és a Lamborghini közös produkciójában készülő VX széria. A Fujitsu–Siemens az ultrahordozható LifeBook Q2010-est ajánlja, de a pletykák szerint a Lenovo is tervezi egy exkluzív modell piacra dobását. Ha pedig még különlegesebbre vágynak, a Tulip E-Go Otazu Diamond noteszgépe 350 ezer dollárért igazán jutányos vétel, elvégre (névhez méltóan) gyémántok díszítik...

Utazó mérnököknek készülnek a „mobil munkaállomások”

nél néha már Blu-ray vagy HD DVD lejátszóval is találkozunk, ezzel párhuzamosan pedig megjelennek a DVI és HDMI kimenetek is. Ha a filmlejátszás számunkra fontos, ez utóbbi meglétere figyeljünk.

Munkaállomások

Külön kategóriát képeznek az úgynevezett mobil munkaállomások. Ezek általában mérnöki vagy grafikai feladatra készültek, roppant erős és méregrága noteszgépek.

A hatalmas memória és a lehető leggyorsabb processzor mellett itt a professzionális 3D-s adapterek mobil változatával találkozhatunk (Quadro és Fire GL), a monitornál pedig szinte alapkövetelmény az 1920×1200 pixeles felbontás. Az ilyen gépekért természetesen sokat kérnek – nem ritkán a 7-800 ezer forintot meghaladó konfigurációk. ■

Sztárok és szürke eminenciások

Még a számítógépek világában is vannak sztárok – például a proceszorok vagy notebookok –, és vannak szürke eminenciások – ilyenek például a tápegységek. Ezzel az alkatrészsel sokan úgy vannak, hogy megveszik a legolcsóbbat, vagy azt, amelyik – legalábbis papíron – a legkevesebb pénzért a legnagyobb teljesítményt kínálja.

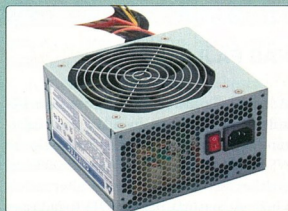
Ez nagy hiba, ugyanis egy nem kellően stabil, megbízhatatlan tápegység (rövidebben PSU) számtalan galibát okozhat. Váratlanul leáll, vagy esetleg el sem indul a gép, rejtélyes módon tönkre mennek alkatrészek stb. A „legszebb” az egészben, hogy ezeknél a hibáknál sokan még csak nem is gondolnak arra, hogy az 5000 forintos, fél kilós PSU lehet a bajok forrása.

4-500 wattos tápegységekkel foglalkozó teszünkéből kiderül, hogyan teljesít a magyarországi mezőny teljesítmény és megbízhatóság szempontjából. Fény derül arra is, pontosan milyen veszélyekkel, milyen kockázatokkal jár, ha gyenge tápot használunk.

Rovatunkban megismerkedhetnek a „még használható” kategóriájú notebookválasztékkal. Kiderítjük azt is, vajon érdemes-e újratöltött festékkazettákkal bíbelődni.

Végül figyelmükbe ajánljuk a gépcsendesítésről szóló cikkünket, hogy mihamarabb megszabaduljanak a számítógép működését kísérő – olykor elviselhetetlen – morgástól és berregéstől.

Higyed Gábor

Nincs szem előtt, mégis nagyon fontos, hogy a tápegység jó minőségű legyen

Irodai felhasználók a kedvező árú laptopok között is találnak használható

A patronok utántöltése olcsó, de nem biztos, hogy megéri

HARDVER

ÚJDONSÁGOK TESZTJE	36
TESZT:	
NOTEBOOKOK 160 EZER FORINT ALATT	
Pénztárcakímélő ajánlat	42
TESZT: TÁPEGYSÉGEK	
400–500 W-os ATX tápegységek	46
SZÁMÍTÓGÉP CSENDESÍTÉSE	
Némítsuk el a PC-t!	52
KÜLÖNLEGES MOBIL GÉP: HTC X7500	
Zseb-PC és maxi telefon	56
TESZT: ÚJRAHASZNOSÍTOTT	
FESTÉKKAZETTÁK	
Patronok – újra(töltve)	58

ÚJDONSÁGOK TESZTJE

NAS FÁJLSZERVER PROMISE NS4300N

A kisvállalkozások többféle megoldás közül is választhatnak, ha a központi adattárolás kérdése merül fel. A Promise az NS4300N típusjelzésű NAS készülékével érdekes és költséghatékony alternatívát kínál. A masinát négy HDD fogadására készítették fel, természetesen SATA-2-es egységeket is használhatunk. A maximális rugalmasság érdekében a merevlemezeket működés közben is eltávolíthatjuk.

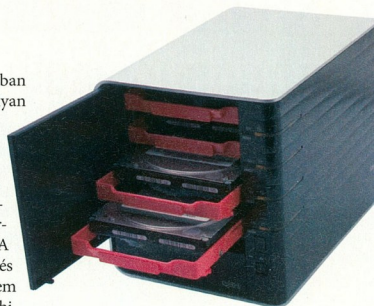
A négy HDD-vel rengeteg beállítási lehetőség kínálkozik. A triviális RAID 0 és RAID 1 módok mellett lehetőség van arra is, hogy 2-2 HDD-t használjunk RAID 0 vagy 1 tömbbe kötve, de még a RAID 5-öt is kétféleképp használhatjuk: tartalék meghajtóval vagy anélkül. Az NS4300N hátlapjára 1 Gbites hálózati csatlakozó került, így másodpercenként elvileg 125, gyakorlatilag kb. 110 MB adatot írhatunk vagy olvashatunk.

A RAID használata már önmagá-

ban is nagy biztonságot jelent, azonban a kezelő- és a klienszoftver több olyan további szolgáltatást is tartalmaz, amelyekkel közel 100%-ra fokozhatjuk a biztonságot.

Az előlapra került egy hardveres gomb, amelynek megnyomásával automatikus adatmentést kérhetünk bármely hálózatra kapcsolt kliensgépről. A mentések lehetnek hagyományosak és inkrementálisak is – mondanunk sem kell, hogy ez utóbbi a jobb választás, hiszen a mentések kevesebb helyet foglalnak el (ígaz, a visszaállítás is lassabb).

Végül, de nem utolsósorban a kliensprogram alkalmas arra is, hogy interneten keresztül a NAS tartalmát átmásolja egy másik ugyanilyen NAS-ra – ennek az előnye az, hogy a biztonsági másolat akár a világ másik végén is lehet, így adataink jó eséllyel egy természeti katasztrófát is túlélnek.

cp labor	Forgalmazó: Axico Kft.
	Internet: www.axico.hu
	Ár: 118 000 Ft
<ul style="list-style-type: none"> + Kedvező ár/érték arány + Gyors és biztonságos - Nincs RAID 6 - A 250 Gb-os HDD-k kicsik 	

SZÜNETMENTES TÁPEGYSÉG APC BACK-UPS ES 550VA (BE550-GR)

cp labor	Forgalmazó: APC Magyarország
	Internet: www.apc.com/hu
	Ár: 23 990 Ft
<ul style="list-style-type: none"> + 8 „falj” dugasz hardvereknek + Beépített túlfeszültség-védelem - Legfeljebb 4 percés áthidalási idő - 4 dugasz csak túlfesz. ellen védett 	

A szünetmentes tápegységek néhány éve még luxuscikknek számítottak, mára azonban a termékek ára olyan szintre mérséklődött, hogy egyre többen döntenek ilyesfajta berendezés vásárlása mellett.

A berendezés ára akár egyetlen áramszünet esetén megtérülhet, hiszen nem vesznék oda fontos adatok, és attól sem kell tartani, hogy esetleg valamelyik hardver meghibásodik.

Az APC termékpalettájáról az ES sorozat legnagyobb tagja, a 550 VA teljesítményű BE550-GR vendégeskedett tesztlaborunkban. A masina külső megjelenése kellően robusztus, hiszen nem kevesebb, mint 8 dugalj található rajta. Valamennyi hagyományos fali aljzat, így nemcsak a PC-t, hanem akár az asztali lámpát vagy a telefonöltőt is csatlakoztathatjuk rá. A hardver emellett egy RJ-45-ös dugópárt is tartalmaz, így a telefonkábel vagy a hálózati kábel is szűrhetjük segítségével.

A masina kimeneti feszültsége 230 V, a frekvencia (Magyarországon) 50 Hz, a

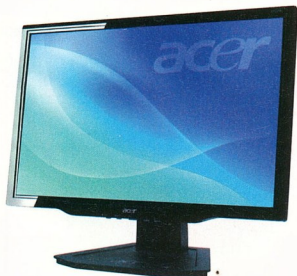
jelminta pedig kváziszinuszos (lépcsőzetes közelítés).

A tápegység standby üzemű, azonban az elektronika annyira gyors, hogy a feszültségkiesés gyakorlatilag nem is mérhető. A készülékházban egyetlen ólomakkumulátor teljesít szolgálatot, ennek teljes töltési ideje 16 óra. Cserébe azonban nagy, valamivel több mint 330 watt kimeneti, teljesítményt kapunk, kerekén 3 perc áthidalási idővel.

Ez az adat értelemszerűen teljes terhelésre vonatkozik, ha viszont a PC csak 100 wattot emészt fel, akkor már 29 perc rendelkezésre állási idővel számolhatunk – ennyi idő pedig biztosan elég ahhoz, hogy a munkánkat elmentsük és biztonságosan leállítsuk a gépet.

A BE550-GR az elektromos hálózat több más anomáliáival szemben (pl. túlfeszültség) is megbízható védelmet nyújt. A megbízhatóságra garanciát jelent, hogy a csatlakoztatott eszközökre az APC 100 000 eurós kárterítési kötelezettséget vállal.

TFT MONITOR ACERX222W BP

cp labor	Forgalmazó: Acer
	Internet: www.acer.hu
	Ár: 105 000 Ft
+	CrystalBrite bevonat
+	Jó ár/érték arány
-	A káva magassága fix
-	A túkröződő képfeület

Az Acer kis kitérő után, amikor CrystalBrite bevonat nélkül adta el a játékosoknak szánt monitorait, az X222W bp-vel visszatért a kitaposott útra. A CrystalBrite újbóli bevetése mellett frissült a monitor dizájnya és menürendszere is.

A mindössze néhány hete kapható megjelenítő 22 colos képátlójú, képaránya pedig természetesen 16:10-es. A káva alatt TN+Film panel dolgozik, elsősorban azért, mert rövid válaszidőt (teljes váltás esetén 5 ms) még mindig csak ezzel a típussal lehet elérni, meg persze ez a paneltípus az ideális, ha a jó ár/teljesítmény arány is fontos szempont.

Az Acer, engedve a piaci trendeknek, ennél a monitornál (sajnos) már nem 8 bites leképezést használ, szerencsére a 18 bites megjelenítés a HiFRC eljárásnak köszönhetően (virtuálisan) továbbra is 16,7 millió szín megjelenítésére képes. A CrystalBrite bevonat ezt egyébként majdnem teljesen elenyésztözza, így a 18 bites színeképzésre való átállás csak alig észrevehető minőségromlást eredményezett. A panel egyéb jellemzői kiválóak, a fényerő például 300 cd/m², a

kontrasztarány pedig 1000:1-hez, ráadásul nem is a divatos dinamikus, hanem statikus számítás alapján.

A monitort nemcsak játékosoknak, hanem multimédiára is ajánlja gyártója, ennek megfelelően a kávéba hangfalpárt is beépítettek, míg a hátlapon HDCP-képes DVI bemenet lapul.

Ami a gyári beállításokat illeti, az Acer nem erőltette meg magát túlságosan: a színek a hidegebb árnyalatba hajlanak, némi finomításra e téren szükségünk lesz.

A menürendszer nem sokat változott, azonban ennél a monitornál jelent meg elsőként egy fontos szolgáltatás. A monitorba integrálták az *empowering* technológiát, ami esetünkben annyit jelent, hogy egyetlen gombnyomással ötféle színséma közül választhatunk. A normál, grafikus, film és szöveg üzemmódok mellett ezért a felhasználók teljesen saját igényeikhez igazíthatnak.

Öt gomb szolgál a kezelésre, amelyek a káva alsó részére kerültek, rejtvé, hogy a egyes fekete borítás harmóniáját semmi se törje meg.

KÜLSŐ HDD TOK CANYON HDD-25

cp labor	Forgalmazó: Aqua Computer
	Internet: www.aqua.hu
	Ár: 4800 Ft
+	Könnyen szerelhető
+	Gyors adatátvitel
-	Könnyen karcolódik
-	Kár, hogy a LED nem kék színű

A 2,5 colos mobil merevlemezek kapacitásának növekedése, valamint az árak folyamatosan és gyors csökkenése miatt egyre többen választják ezeket a meghajtókat hordozható adattároló alapjául. A jelenlegi legnagyobb elérhető kapacitás ezekkel a HDD-kkel 250 GB, úgy hisszük, ez (az akár 60 DVD lemez tárolására is elegendő kapacitás) a legtöbb felhasználónak untag elég. Ahhoz, hogy a HDD-t külső egységként használjuk, a merevlemez mellett még egy készülékhez is szükségünk lesz.

Tesztlaborunkban a Canyon HDD-25-öt láttuk vendégül, amely kedvező ára ellenére kiváló dizájnnal dicsekedhet, és még a teljesítményére sem lehet panasz.

A masinálval való ismerkedést természetesen a külső vizsgálatl, majd a szétszereléssel kezdjük. Az ezüst-szürke kialakítás nekünk tetszett, már csak azért is, mert a tok alumíniumból van, így elég jó a hőelvezetése. A NYÁK kiszérelése könnyű, két csavar eltávolítása után lehetőség. Természetesen a HDD-t is fixálni

kell, erre négy csavar szolgál. A teszt időtartamára egy Samsung HM120JC meghajtót építettünk be.

A merevlemez tok hátlapja a szokásos kialakítású, USB mini B foglalatlal szerelt. A készülék elektronikája nagyon keveset „eszik”, az 1-2 watt körüli fogyasztású merevlemezek így biztosan elindulnak pusztán az USB csatlakozó használatával is. Ha ez mégsem elég, akkor bajban vagyunk, külső tápcsatlakozó ugyanis nem áll rendelkezésre. Ilyenkor vagy vásárolunk egy dupla USB dugaszos hosszabító, vagy sajnos a mobil HDD-t le kell cserélnünk. Az ilyen helyzetek elkerülése végett ajánljuk, hogy vásárláskor próbáljuk ki a HDD keretet.

Az írási és olvasási sebességek nagyon jók, a teszt HDD-vel például ugyanakkora adatátviteli sebességet mérünk (28 MB/sec), mint bármely 3,5 colos HDD-t használó USB-s nagytestvérrel. Az elérsi idő persze már nem olyan jó, ezért az összteljesítmény valamelyest elmarad a 3,5 colos egységektől.

ÚJDONSÁGOK TESZTJE

VENTILÁTOR ARCTIC COOLING ARCTIC FAN 8/9/12

A ventilátorok piacán eddig alapvetően a golyóscsapágyas és a síklóscsapágyas megoldások közül tudtunk választani. A gyártók előbbi tartósabb, utóbbit csendesebb használatra ajánlották, azaz egyik típus sem volt maradéktalanul tökéletes. Az Arctic Cooling legújabb, felső kategóriás ventilátorai azonban több olyan újítást is felvonultatnak, amelyek révén az előnyök egyesíthetők.

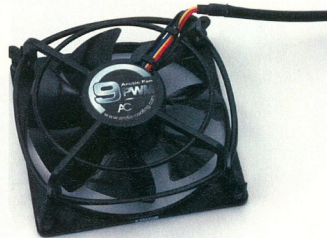
Az új széria az Arctic Fan 8/9/12 PWM nevet viseli, a névben a szám természetesen a ventilátor méretére utal, ami 80, 92 vagy 120 mm is lehet.

A légkavarók motorja a merevlemezeknél már régóta használatos FDB (folyadékdinamikai elven működő) csapágyazást használja, amely révén a motorok kisebb vibrációt és zajszint mellett tudják a lapátokat mozgatni, nagyobb várható élettartammal. Az sem mellékes, hogy az FDB motorok nem „fáradnak

el”, vagyis nem kell arra készülni, hogy néhány hét/hónap múlva esetleg sokkal hangosabb lesz működésük.

A légkavarók által keltett vibrációt az FDB motorok alkalmazása mellett a speciális felfüggesztés is csökkenti (sőt gyakorlatilag meg is szünteti), a motor és a lapátkerék ugyanis a talpazathoz csak négy gumibak segítségével illeszkedik. A módszer tapasztalataink szerint nagyon hatékony, de csak akkor, ha a számítógéphezhoz az Arctic Fan csavarokkal rögzítjük. (A szettek kompatibilisek a csavarmentes rögzítési megoldásokkal is, de ilyenkor a gumibak hatása semlegessé válik.)

A ventilátorok fordulatszáma a PWM-et támogató alaplapokkal szabályozható (4 tús csatlakozóval), a két kisebb típusnál 600-2000 fordulat/perces, a 120 mm-esnél pedig 400-1500 fordulat/perces tartományban.

cp labor	Forgalmazó:	Arctic Cooling
	Internet:	www.arctic-cooling.com
	Ár:	bevezetés alatt
<ul style="list-style-type: none"> + 600-2000 közötti fordulatszám + Vibrációmentes működés - Nem minden géphezba szerelhető be - Nagy az oldalirányú légáramlás 		

MEREVLEMEZ SAMSUNG SH060SB

cp labor	Forgalmazó:	Samsung
	Internet:	www.samsung.com
	Ár:	23 000 Ft
<ul style="list-style-type: none"> + Nagy adattároló-kapacitás + Megbízható (5 év garancia) - Lassú elérési idő - Nem a legjobb Ft/MB arány 		

A Samsung is belépett az 1,8 colos merevlemez piacára, legújabb N sorozatú meghajtójával (az N a Nexus rövidítése). A fizikai méretét tekintve roppant kicsi, mindössze 71×54×5 mm-es, tömegét tekintve pedig csak 67 grammos HDD egyelőre háromféle kapacitásban kapható, a legkisebb 30 és a legnagyobb 60 GB-os típusok közé a 40-es ékelődik még be.

A parányi HDD-t kis mérete miatt gyártója nem közvetlenül a végfelhasználóknak szánja, hanem zenelejátszóba, ultrahordozható noteszgépekbe, videokamerákba, esetleg külső merevlemezekbe. Nem mellékesen az iPodokba is 1,8 colos merevlemez szerelnek, ha csak ezt a piacot nézzük, és a Samsung tekintélyes szeletet tud magának kiharítani belőle, az már önmagában kifizetődő lehet.

Műszakilag roppant kifinomult megoldással állunk szemben, amit kiválóan jelez az is, hogy a 60 GB-os kapacitást a gyártó egyetlen adattároló tányérral szállítja. Természetesen az SH060SB-t FDB motorral szerelik, ami amellet, hogy a

zajszintet is csökkenti, a megbízhatóságot is fokozza. Hogy mennyire, azt kiválóan jelzi, hogy a Samsung e termékére nem kevesebb, mint 5 év garanciát vállal, ami éppen annyi, mint egy asztali HDD tervezett élettartama. A tányér forgási sebessége egyébként 4200 rpm, ami nem túl sok, azonban átlagosan még így is több, mint 30 MB-ot írhatunk fel vagy olvashatunk le másodpercenként. A cache mérete 2 MB, a célközönséget figyelembe véve ez éppen megfelelő – 8 vagy 16 MB feleslegesen megdrágítaná az SH060SB-t. A HDD energiatakarékos, a legnagyobb teljesítményt (1,2 watt) a lemez felpörgétesekor veszi fel, utána már 0,8 wattal is megelégszik.

Ami a csatlakozó interfészt illeti, a merevlemezre ún. ZIF (Zero Insertion Force) foglalat kerül, az adatátvitel pedig az ATA-100 szabvány szerint történik.

A roadmap szerint hamarosan érkezik a Nexus2 is, amely fél éven belül megketőzött kapacitást és még gyorsabb írási/olvasási sebességet ígér.

ZENETELEFON SONY ERICSSON W200I

cp labor	Forgalmazó: Sony Ericsson
	Internet: www.sonyericsson.hu
	Ár: 45 900 Ft
	+ Kiváló ár/érték
	+ Jó kivitel
	- Kezdő memória kevés
	- Fülhallgató gyengébb a vártnál

A *Sony Ericsson*nál bevallottan az egyik legfontosabb a W betűvel jelölt zene-telefon család. A kezdetben mindössze egyetlen – inkább a felsőkategóriába tartozó – modellből álló sorozat ma már a teljes árspektrumot lefedi, a tesztünkben szereplő W200i például kifejezetten az olcsóbb telefonokat keresők számára készült.

A külsejében leginkább a W800i-re, illetve K310i/320i-re hasonlító telefon kivitele jól sikerült, összeszerelése igényes, a választott műanyagokon is érezni, hogy „van benne anyag”. A billentyűzet kényelmesen használható és a joystick kezelhetőségével sem volt problémánk.

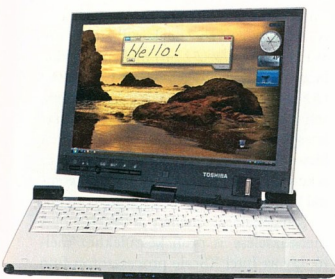
Méreteit illetően közepes készülékkel van dolgunk, 101×44×18 mm-es adataival kényelmesen zsebbe csúsztathatjuk, 85 grammos súlyát pedig igen jónak találtuk. Zenetelefonként a W200i esetében nagyon fontos a használható memória mérete. Adataink tárolására a készülék dobozában egy 128 MB-os M2 kártyát találhatunk, amely ma már nem tűnik soknak, ezen azonban utólag könnyen

változtathatunk: a boltokban 1 GB-os M2-es is kapható.

A memória mellett leginkább a fényképezőgépen látható, hogy a W200i-t az alsó kategóriába szánták: 640×480 pixeles felbontása elég alacsonynak számít, így akinek fontosak a kamerás képességek, jobban teszi, ha másfelé keresgél. A kijelző felbontása 128×160 pixel, és képmérete sem éri el a felsőbb kategóriában megszokott TFT változatokét, de ezért cserébe jól olvasható. A menürendszer és a telefon kezelése a W széria eddigi használóinak már ismerős lehet.

A telefonkönyv 1000 nevet képes eltárolni, és a szokásos alapfunkciókkal mind rendelkezik. Az olyan extrákról, mint a 3G vagy akár a Bluetooth (infravörös kapcsolat azért még van), sajnos le kell mondanunk, ezért cserébe kapunk egy kiváló minőségű MP3-lejátszó szoftvert, amely valamennyi fontos szolgáltatást ismeri. A mellékelt headset természetesen két részből áll, így szükség esetén külön fülhallgatót is csatlakoztathatunk a szabványos 3,5-ös jack-aljzaton keresztül.

NOTEBOOK TOSHIBA PORTÉGÉ R400

cp labor	Forgalmazó: BestByte
	Internet: www.bestbyte.hu
	Ár: 780 000 Ft
	+ Elegáns kivitel
	+ Átgondolt megoldások
	- Drága
	- Csak közepes teljesítmény

A *Toshiba Portégé* szériáját elsősorban a mobilitást figyelembe véve tervezték meg. Az utóbbi időben a valódi szubnoteszre váróknak azonban nem sok babér termett: az R200-as megjelenése óta a Toshiba nem készített igazán profi gépet ebben a kategóriában. Ennek az áldatlan állapotnak szakadt most vége az R400 megjelenésével, amely már majdnem méltó utóda lehet a még mindig státuszszimbólum R200-nak.

A fényes fekete, fehér és a feliratnál ezüst színekben pompázó burkolattal az új Portégé akár divatcikk is lehetne. Az összhátas valóban elegáns, ám sajnos a csillogás tovább folytatódik a képernyőn is, amely fényes bevonatot kapott. Ez ugyan a színeknek és a kontrasztnak jót tesz, ám túlzottan tükröződik, így nyílt téren, vagy ablaknak háttal nehézkessé teszi a munkát.

A csúcsmodellek is beillő masina meglehetősen erős hardvert rejt: szubnoteszként természetesen Core Duo ULV-s processzort (az 1,2 GHz-es

U2500-at) kapott, amelyet 1 GB memória és 80 GB-os merevlemez egészít ki. A már említett kijelző 12,1"-es, 1280×800 pixel felbontású, meghajtásáról pedig az alapjai 1945-ös lapkakészletbe integrált GMA950-es grafikus processzor gondoskodik. A készülékhez optikai meghajtó nem tartozik, azt szükség esetén nekünk kell beszerezniük.

Mivel az R400 tábla-PC-ként is használható, a kijelző természetesen érintőképernyőként is funkcionál, és persze elforgatható. A használathoz ilyenkor szükséges tollat a gép oldalából csúsztathatjuk ki. Jópofa ötlet, hogy a merevlemez védelmét is szolgáló helyzet- és gyorsuláserzékelők segítségével az átforgatott kijelző irányát egyetlen gombnyomásra a notebook állítja be.

Az általunk letesztelt példány a Vista Ultimate verziójával érkezett – amelynek hardverigényével az R400 nem mindig tudott megbirkózni, a folyamatos munkához érdemes volt kikapcsolni több extra grafikus opciót is.

ÚJDONSÁGOK TESZTJE

IPARI SZÁMÍTÓGÉPCSALÁD MOXA UC-7420

Ugyan mit keres egy ipari számítógép egy számítástechnikai magazinban? Nos, ezekben a készülékekben a mérnöki terület és a közérthető számítástechnika találkozik. Régebben nem igazán volt olyan készülék, amely tetszés szerint programozható és bővíthető módon több, egészen változatos feladatokra használható lett volna.

Az *Embedded Computing* területén a PC-k számítási teljesítményével vetekedő, sok szabványos interfészt kezelni képes számítógépet találunk. Billentyűzet helyett képzeljünk el gombokat, képernyő helyett grafikus LCD kijelzőt! Ezen túl soros portok, Ethernet, PCMCIA, CompactFlash és USB interfészek is megtalálhatók az *Embedded Linux*ot vagy WinCE 5.0-t futtató készüléken. A programozhatóság jegyében jár hozzájuk szoftverfejlesztői környezet, amellyel olyan programot írunk, amelyet csak sze-

retnének. Mi a linuxos változatot próbáltuk ki, némi hálózati tudás birtokában egyszerű feltölteni rá a szoftvert, amelyet nagy megbízhatósággal futtat.

Az XScale 266 MHz-es processzor elég gyors ahhoz, hogy akár DES rendszerű titkosítást is használjon. A programunk lehet egyszerű vezérlési-szabályzási feladat, de lehet komplex adatkezelő alkalmazás is. A programok megírása, tesztelése gördülékeny. Mivel a számítógép elvileg mindenféle hálózathoz (akár WLAN-hoz is), érzékelőhöz és kezelőszervhez illeszthető, a lehetőségek korlátlanok. Jelenleg az ipari automatizálás területéről vannak példák, de például kártyaolvasó vezérlésére, étel-ital automata készítéséhez, gyártósorok távoli ellenőrzésére, orvosi eszközök felügyeletére is jól használható, de a sornak nincs vége: még akár saját védelmi rendszerrel bíró routert vagy akár házfelügyeleti rendszert is készíthetünk belőle.

cp labor	Forgalmazó: Com-Forth Kft.
	Internet: www.moxa.hu
	Ár: Konfigurációfüggő

- + Egyszerűen használható
- + Automatizálási feladatra kiváló
- Programozói tudás kell hozzá
- Egyes funkciók feleslegesek

KÜLTÉRI WIFI ACCESS POINT AIRLIVE WH-5000A

cp labor	Forgalmazó: Crown-Tech Kft.
	Internet: www.crown-tech.hu
	Ár: 110 000 Ft

- + Kültéri kiszervezés
- + Sokoldalú menedzselhetőség
- Felesleges SMA antennacsatlakozás
- Beállítása szakértelmet igényel

Otthoni wifi hálózatot manapság már könnyen és olcsón telepíthetünk, mindössze egy 10 ezer forintos wifi routerre van hozzá szükségünk. Amit azonban ez az egyszerű és filléres megoldás kínál, könnyen elveheti a kedvünket a zsinór nélküli internetezéstől. Ha tökéletes zsinór nélküli hálózatot szeretnénk kiépíteni, érdemes egy komolyabb access pointot választani, amilyen például az *AirLive WH-5000A*.

Az *AirLive* kültéri egysége nagyságrendekkel nagyobb hatótávolságot ígér, amit a 18 dBm-es jelerősség és az SMA csatlakozású, profi antennák fogadása biztosít. Egy mellékelt átalakító segítségével Ethernet kábelen táplálhatjuk a WH-5000A-t (POE, Power On Ethernet), így a kábelezéssel nem lesz sok gondunk.

Három üzemmód közül választhatunk, amelyek közül csupán az egyik az Access Point, ezen felül nagy távolságok áthidalására is alkalmas a kültéri egység és is kliens üzemmódookban.

A készülék ismeri az elterjedt a/b/g,

valamint a Super G és Turbo A szabványokat, valamint gyártója nagy hangsúlyt fektetett a biztonsági funkciókra is. A mára könnyen megkerülhetővé vált WEP (64, 128 és 152 bit) mellett a sokkal biztonságosabb WPA (TKIP)-t és WPA2 (AES)-t is választhatjuk, de természetesen elérhető az SSID elrejtése és a részletesen beállítható MAC cím szűrés is. A biztonsági kódok beállítását megkönnyíti a kulcsgenerátor, amely egyszerű, de annál hasznosabb kiegészítés.

Szolgáltatásai mellett a WH-5000A menedzselése is profi készülékhez mérhető, így az Intel XScale processzoron futó Linux több, különböző jogosultságokkal rendelkező felhasználót kezel, távoli karbantartást, SNMP-t és minden apróságra kiterjedő naplózást kínál.

Összességében tehát a WH-5000A kiváló kültéri Access Point, amely megfelelő antennával képes egy nagyobb családi házat vagy éppen egy irodát, üzlethelyiséget is lefedni wifivel. Nem kell aggódnunk a biztonsági miatt sem.

PREZENTÁCIÓS PROJEKTOR ACER PD727

cp labor	Forgalmazó: Acer
	Internet: www.acer.hu
	Ár: 409 900 F
	+ Jó képmínőség
	+ Sok csatlakozó
	- Nem 16:9-es képarányú
	- Közepes távvezérlő

Nem az Acer az első márkanév, amely a projektorok láttán eszünkbe jut, pedig a cég nem számít jelentéktelennek ezen a piacon sem: idén az első negyedévében például a vezető szerepet is sikerült elérniük. A PD727 elnevezésű, prezentációs célokra készített felső kategóriás modellen is látszik, hogy tervezésekor igyekeztek odafigyelni mindenre.

A készülék nem tartozik a kis méretű vetítők közé, 35×28×12 cm-es mérete és 4 kg-os tömege miatt azonban ha kell, könnyedén magunkkal vihetjük – erre a célra még egy hordtáskát is kapunk mellé. Képmínősége és szolgáltatásai miatt azonban érdemes megfontolni a fix (akár állványon, akár mennyezetről lógatva) telepítést is.

A PD727 a Texas Instruments DLP technológiáját használja a kép megjeleltetésére, a beépített DMD eszköz 4:3-as képarányú, és 1024×768 pixel megjelenítésére képes. Így szükség esetén a 720 soros HDTV adásokat is képes megjeleníteni, bár vízszintes felbontása elmarad a szükséges 1280 pixeltől (ha nem zavar

minket az átszámítás okozta minőségromlás, a 1080p jeleket is megérti).

Házimozira tehát csak korlátozottan használható, elvégre alptvetően nem erre szánták. Specifikációik azonban prezentációra kifejezetten alkalmasak teszik: 4000 ANSI lumen fényerejének köszönhetően nem feltétlenül szükséges a teljes beötétítés az élvezhető vetítéshez.

Az élénk színekről és magas kontrasztról (2000:1) a DarkChip 3 gondoskodik, az ötszémenses színkerék pedig sárga „szellettel” is el van látva a természetesebb színekért. A készülék zajszintje 30 dba, amely prezentációk tartása közben még egyáltalán nem zavaró.

A PD727 csatlakozási lehetőségeivel meg voltunk elégedve: a ma már kötelező HDMI és külön DVI-I bemenet mellett komposzits (D-Sub és PrPbY formában is), kompozit és S-Video jeleket is képes fogadni.

A számítógép felől érkező VGA jelet külön VGA kimenet segítségével tovább is fűzhetjük, irányításra pedig egy RS232 és egy USB port áll rendelkezésre.

MP3-LEJÁTSZÓ VERBATIM VM-399

cp labor	Forgalmazó: PapírDepó.hu
	Internet: www.papirdepo.hu
	Ár: 20 000 Ft (1 GB)
	+ Egyszerű kezelés
	+ Két fülhallgató-kimenet
	- Könyvtárakat nem kezel
	- Közepes üzemiidő

A Verbatim név a floppyezek és CD/DVD korongok kapcsán már sokaknak ismerős lehet, a cég azonban másfajta tárolóeszközöket is gyárt – például flashmemóriás MP3-lejátszókat is.

A VM-399 típusjelű, 1 GB kapacitású lejátszó a kedvező árú, ám igazán nagy tudással nem rendelkező lejátszók közé tartozik, ideális választás tehát azoknak, akik egy egyszerűbb, olcsóbb MP3-as készüléket keresnek. A Verbatim terméke közepes méretű, súlya sem különösebben nagy, így nyakban és zsebben is kényelmesen hordható. Kezelhetősége az előlapon található joystick és az oldalsó gomboknak köszönhetően pofonegyszerű. A billentyűk letiltására szolgáló HOLD gomb használatát azonban meg kell szoknunk, mivel a már említett joystick kifejezetten könnyen mozog, egyszerű vele akaratlanul is elállítani bármít.

A készülék lejátszóként a legtöbb fontos szolgáltatást ismeri, ám sajnos nem kezeli a könyvtárakat – a feltöltött albumok között tehát nem tudunk egyszerűen

keresgélmi. Számismétlés, különféle EQ beállítások mind rendelkezésre állnak, de például saját hangszinképet vagy lejátszási listát nem tudunk összeállítani.

A zenelejátszás mellett a VM-399-cel FM adások is hallgathatók, kedvenc adóinkból 30-at tárolhatunk el a készülék memóriájában, a legjobb műsorokat pedig akár fel is vehetjük. A diktafon funkció sem hiányzik, a beépített mikrofonnal könnyen készíthetünk hosszabb hangfelvételeket is. A készülék a rádiófelvételeket MP3-as formátumban készíti, 48, 96 vagy 128 kbps bitrátával, a diktafon pedig ADPCM kódolással dolgozik.

A dobozban a lejátszó mellett egy műanyag bevonatú nyakpántot, kézikönyvet tartalmazó CD-t, USB kábelt és egy fülhallgatót találunk – ez utóbbi minősége legfeljebb közepesnek mondható. Azok számára, akik kettőben szeretnének zenét hallgatni, a VM-399 két külön fülhallgató-kimenettel is rendelkezik. A zeneismétlő átmásolására egyszerűen a Windows Intéző használható.

Pénztárcakímélő ajánlat

Teszt: Notebookok 160 ezer forint alatt

Folyamatosan csökkenő árúknak köszönhetően ma már egyre többen vásárolnak notebookot első számítógépként is. Tesztünkben most a legolcsóbb, 160 ezer forint alatti kategóriából ajánlunk ilyen masinákat.

Szerző: Rosta Gábor

Évek múltán

Asztali gépek esetében szinte fel sem merül a bővítés kérdése – ha új videokártyát, több memóriát vagy nagyobb processzort szeretnénk, a régi alkatrész kicserélésének rendszerint semmi akadálya.

Noteszgépeknél ennél sokkal bonyolultabb a helyzet, hiszen háziilag legfeljebb a memóriát és a merevlemez bővítéjét – de néha azt sem.

Ami a memóriát illeti, notebookoknál általában két foglalatot találunk, az 1 GB-os kiépítéssel érkező noteszokban pedig rendszerint két 512 MB-os modul van – itt tehát a bővítés előtt ezeket be kell cserélnünk (a gyárilag 512 megás konfigurációk esetében ilyen probléma persze nem adódik).

Merevlemezek esetében a csatlakozókra kell csak figyelniünk – mivel újabban a SATA hódít, az ezzel szerelt noteszgépek a későbbiekben könnyebben bővíthetők.

Processzor, videokártya vagy monitor – ha ezekkel nem vagyunk megelégedve, akkor bizony nem sokat tehetünk. Egyes noteszgépeknél a CPU cseréje még megoldható, de háziilag végezve minimum garanciavesztéssel jár, így ezt csak szakszervizben érdemes elvégeztetni.

Bár az asztali és a hordozható számítógépek árai között – természetesen körülbelül azonos konfigurációt figyelembe véve – még mindig jelentős a különbség, mindkét kategória elég olcsó már ahhoz, hogy az átlagember is megengedhesse magának megvásárlásukat. Ennek köszönhetően szép számmal találunk már olyan új notebookokat is a piacon, amelyek akár első számítógépnek is érdemes megvásárolni.

A legolcsóbb noteszgépek árhatára jelenleg 150-160 ezer forint körül mozog – ez alá egyelőre csak olyan konfigurációkkal mehetünk, amelyek a felhasználói élményt már erősen csökkentik. Ilyen például az 512 MB-nál kevesebb memória, vagy a 40 GB-os merevlemez használata. Alternatív megoldásként javasolható a használt gép vásárlása – ez azonban komolyabb utánajárást és odafigyelést igényel, hogy elkerüljük a kellemetlen meglepetéseket.

Tesztünkre tehát legfeljebb 160 ezer forintba kerülő hordozható számítógépeket kértünk be – az operációs rendszert ezáltal nem volt kikötés, de egyetlen kivételtől eltekintve minden gép előre telepített Windowszal érkezett.

Alaphardver

Olcsó noteszgépekről lévén szó, nem várhatjuk a legújabb, leggyorsabb hardvereket. A legtöbb gépben az 1,8 GHz-es Celeron M 440-es processzort találtuk, ez alól a HP, az MSI és a Dell volt a kivétel. A HP kifejezetten kitett magáért, noteszébe ugyanis egy Core Duo T2050-es CPU került – ez ugyan a legkisebb Core Duo, ám ezzel is messze tesztünk egyet-

Az Acer 3694WLMi külsejével a felsőbb kategóriában is megállná a helyét

len kétmagos processzorral szerelt gépe lett ez a masina, ami a teljesítményadatokon is meglátszik.

Centrino matrica nélküli noteszgépekről lévén szó, a lapkakészletek között meglehetősen nagy a szóráss: az Intel 940/945-ös chipset mellett az ATI Radeon 200M és a kevésbé elterjedt VIA megoldásaival is találkozhattunk. Ez utóbbiak közül a P4M800 Pro a Pentium 4-osztályú processzorok számára készült, támogatja a 400-533 MHz-es DDR2 memóriát és az 1066 MHz-es alaplapi buszsebességet is.

A P4M900 legfontosabb újdonsága az immár Vista Basic logót is megszerző Chrome9 grafikus adapter és a PCI Express támogatása.

A lapkakészletekhez hasonlóan a grafikus magok között is nagy a különbség. Természetesen 160 ezer forintba nem fér bele egy különálló, komolyabb 3D-s adapter használata, így valamennyi gép esetében integrált grafikus processzort (IGP-t) találtunk. Ezek 3D-s játéokra nem igazán alkalmasak, de a Vista igényeivel megbirkóznak. Problémát egyedül az S3 UniChrome Pro jelenthet, ez ugyanis még nem teljesen támogatja a DirectX 9-et –

USB portból sosem lehet elég – külső monitor használatához pedig jól jön a D-Sub kimenet

cserebe támogatja az MPEG-2 dekódolás bizonyos lépéseit, így DVD-nézéshez például jó választás lehet.

Elsősorban a felhasználó által érzékelt teljesítményhez, a gép reakcióidejéhez szükséges és minél több memória. Mivel az integrált grafikus adapterek a rendszermemóriából veszik a nekik szükséges mennyiséget (amely a Vista Aero felületének használatakor akár 32 MB is lehet), az 512 MB gyorsan szűkölnék bizonyulhat, különösen a Vista esetében, ahol az 512 MB a Microsoft által megadott minimális rendszerkövetelményt jelenti.

A kijelzők esetében a szélessávsnú képarány ma már egyszárműködő lett, ennek megfelelően mi is csak ilyen gépekkel találkozunk. A sok 15,4"-es, 1280×800 pixeles monitor között egyedül az MSI jelenti a kivételt 14"-es méretével – felbontással már gond nélkül lejátszhatjuk a 720p-s formátumú HDTV-filmeket a – mérésünk szerint erre még a Celeron M 440-nel szerelt gépek is akadozás nélkül képesek.

A mérési eredményeken is látszik az 1 GB-os memóriával rendelkező gépek előnye. De használat közben, különösen ha több programot is használunk, olyan különbségeket tapasztalhattunk, amelyek miatt mindenképpen érdemes minél hamarabb megejteni a memóriabővítést – már csak azért is, mert a Vista esetében az 512 MB tényleg csak alapkövetelmény. Az élvezetes használatához legalább 1 GB-ra lesz szükségünk.

Nem igazán voltak eltérések a merevlemezek területén: bár a noteszgép „vinyók” kapacitása már 250 GB-nál jár, mi 80-120 GB-os HDD-kkel szerelt gépeket kaptunk. Ahhoz képest, hogy pár éve még 40 GB volt az általánosan elterjedt

méret, a 80 GB pedig a luxuskategória kiáltványa volt, a fejlődés mindenképpen impozáns. A legtöbb masina ráadásul a gyorsabb SATA csatlósól merevlemezeket használja. Bár a valóságban a PATA és a SATA között minimális sebességkülönbséget mértünk, ami a valós életben észre sem vehető. Ha viszont később nagyobb merevlemez szeretnénk beépíteni, érdemes a SATA-s változatot előnyben részesíteni, hiszen az új merevlemezek már többnyire ilyen csatlakozóval fognak a piacra kerülni, a noteszgépen belül pedig PATA-SATA átalakítót nem fogunk tudni használni.

Az optikai meghajtók esetében túl nagy változatosságra ne számítsunk: a kétrétegű DVD+RW írási képesség alapfelszereltségnek számít, de több gépben találunk olyan meghajtót, amely boldogul a ritkább DVD-RAM lemezekkel is. Az Acer különlegességként LightScribe-képes egységet szerelt az *Aspire 3694WLMi*-be.

Csatlakozási és bővítési lehetőségek

Bár a beérkezett gépekből egyedül a HP rendelkezett Centrino matricával, a vezeték nélküli hálózati adapter egyetlen konfigurációból sem hiányzott. Ez tehát ma már az alapfelszereltség részének számít, ugyanúgy, mint a hagyományos vezeték Ethernet csatló, illetve a modem.

Internethez és számítógépes hálózathoz való csatlakozással tehát nem lesz problémánk, és a legtöbb gépnél a többi kommunikációs lehetőséggel is elégedettek voltunk. A külső eszközök számára a legfontosabbak az USB portok – ezekből értelemszerűen minél többet szeretnénk egy gépen látni.

Ebből a szempontból a Dell és az Acer a legbarátságosabb: ezeken 4-4 ilyen csatlakozó kapott helyet, bőven van tehát lehetőségünk perifériák használatára (például egy egér, egy billentyűzet, egy nyomtató és egy pendrive már el is foglalja a négy portot). A régebben szintén kötelező FireWire mára szinte teljesen elhunyt, egyedül az MSI gépnél találkozhatunk vele.

Az ilyen noteszgépek várható felhasználási területét figyelembe véve a beépített kártyaolvasó szintén fontos szempont lehet. Ezt több masinában megtaláljuk, a legjobb megoldással az Acernél találkozunk: ez nemcsak SD és MemoryStick, hanem xD formátumot is olvas. A másik véletlet a Toshiba és a HP képvisel-

li – ezeken ugyanis csak két USB port található, kártyaolvasóra pedig már futotta –, ezen a téren tehát kissé fapadosnak tűnnek.

A későbbi bővítések tekintetében fontos még a PCMCIA vagy az ExpressCard foglalat megléte. A Fujitsu Siemens Amilót kivéve minden noteszgépre került ilyen csatlakozó – az MSI és a Dell esetében ExpressCard, a többinél PCMCIA Type II. A piacon elérhető bővítőkártyák körében egyelőre az utóbbi áll nyerésre, de idén már az új ExpressCard formátumban is elérhető a legtöbb olyan hard-

Sokat beszélgető felhasználók örülni fognak az Acer által kínált webkamerának

ver, amelyet a vásárlók keresni szoktak (TV-tuner, hangkártya és 3G-s adapter).

A többi kimenet közül, ha noteszgéppünk például házimozi-centrumnak is szeretnénk használni, a tévé- és videokimenet alapvető fontosságot kap. Erre valószínűleg minden gyártó gondolt, és legalább D-Sub kimenettel ellátta gépét. Erről egyszerűen meghajthatjuk a projektor vagy külső monitort, tévéhez már S-Video van szükségünk – ilyen például az Aceren található.

Hordozhatóság

Ha hordozható munkagépnékné szántuk olcsó noteszünket, szembe kell néznünk a tényekkel: a beérkezett masinák közül csak páran alkalmasak erre a szerepre. Méreteiket és tömegüket figyelembe véve még nem is lenne igazán rossz a helyzet (legjobban áll a többieknél kisebb monitorral rendelkező MSI), hiszen a 3 kg alatti tömeggel már kényelmesen sétálhatunk, ám az üzemidőikkel több notesz esetében is gondban leszünk.

Az általunk végzett mérések szerint az átlagos munkakörülményeket figyelembe véve az MSI, a HP, a Clevo és a Dell nevezhető igazán hordozhatóknak – ezek mindegyikével több mint két órát dolgozhatunk hálózati táplálás nélkül (a Dell akár három órát is kibír). Némi ügyeske-

HARDVER

	Acer Aspire 3694WLMi	MSI S420X	Toshiba Satellite L30 10X	HP 530 GH637AA	Clevo M660S
Forgalmazó	Acer	BestByte	Technotrade	HP	Notebookcenter
Honlap	www.acer.hu	www.bestbyte.hu	www.technotrade.hu	www.hp.hu	www.notebookcenter
Tájékoztató ár	160 000 Ft	159 900 Ft	149 900 Ft	160 000 Ft	143 760 Ft
Garancia (év)	1	2	2	1	1
Értékelés					
Teljesítmény (1-30)	21	24	25	30	20
Szolgáltatás, extrák (1-30)	30	18	23	24	18
Mobilitás (1-10)	3	10	5	9	6
Időtartás (1-30)	24	22	24	30	20
Összesen	78	74	77	93	64
Műszaki adatok					
CPU	Intel Celeron M 440	Intel Celeron M 420	Intel Celeron M 440	Intel Core Duo T2050	Intel Celeron M 440
Chipset	Intel 940GML	ATI Radeon Xpress 200M	ATI Radeon Xpress 200M	Intel 945GM	VIA P4M800 Pro
VGA	Intel GMA950	ATI Radeon Xpress 200M	ATI Radeon Xpress 200M	Intel GMA950	VIA/S3 UniChrome
Monitor	15,4", 1280x800	14", 1280x800	15,4", 1280x800	15,4", 1280x800	15,4", 1280x800
Memória	1 GB DDR2-667	1 GB DDR2-667	1 GB DDR2-533	512 MB DDR2-667	1 GB DDR2-667
HDD	120 GB SATA	80 GB PATA	80 GB SATA	80 GB SATA	120 GB SATA
ODD	DVD-RAM LightScribe	DVD-RAM	DVD-RAM	DVD-RAM	DVD+-RW DL
USB	4	3	2	2	3
IEE1394	○	●	○	○	○
WLAN	●	●	●	●	●
Bluetooth	○	○	○	○	○
Kártyaolvasó	SD/MS/xD	SD/MS	○	○	SD/MS
PCMCIA	1 db Type II	ExpressCard	1 db Type II	1 db Type II	1 db Type II
DVI-I/DVI-D/Sub-S/Video	○/○/●/○	○/○/●/○	○/○/○/○	○/○/○/○	○/○/○/○
Extrák	Elforgatható webkamera, dedikált médialejátszó gombok	–	–	–	Webkamera
Operációs rendszer	Vista Home Basic	–	Vista Home Basic	Vista Home Basic	XP Home
Legfontosabb szoftverek	Acer Empowering Tech. Programcsomag, NIS, NTI programok	–	Toshiba eszközök, NIS, Ulead DVD MovieFactory, WinDVD	HP eszközök, WinDVD, Roxio eszközök	Nero Suite OEM, PowerDVD
Mérségi eredmények					
PCMark 2005	1429	1940	1984	2325	1476
MP3	464	333	321	206	334
AVI	636	490	472	323	509
WinRAR	299,00	366,00	347,00	490,00	294,00
3DMark 2006	174	256	205	nincs elég videomemória	nincs SM 2.0 támogatás
Elem (perc)	64	133	89	143	135
Méret (mm)	357x268x38	332x229x34	359x260x37	355x268x32	360x261x42
Tömeg (kg)	2,7	2,26	2,51	2,51	2,67

déssel, takarékossgal ezen még javíthatunk is 10-15 százalékok.

Sokkal rosszabbul szerepelt a többi konfiguráció – ezek egy-másfél óránál tovább már nem bírták szuszal, ez pedig meglehetősen sovány eredmény.

Hozzáadott értékek, külső, kivétel

Ugyan a kiírásban nem szerepelt az operációs rendszer megléte, az MSI-t kivéve

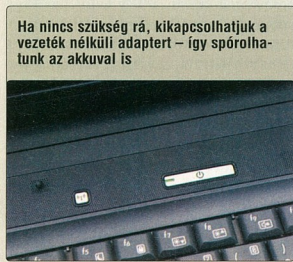
valamennyi noteszgépre előre telepítve volt. A Dell és a Clevo esetében még a Windows XP-vel kellett megelégednünk – nem mintha bármi probléma lenne vele – a többi gépen azonban már a Windows Vista Home Basic futott.

Kifejezetten elégedettek voltunk a felkerült programokkal is. A nevesebb gyártók saját nevük alatt futó speciális segédprogram-gyűjteményüket és különféle védelmi és multimédiás szoftvereket egy-

aránt kínáltak. Ezen a területen az Acer és a HP áll a legjobban: az általuk kínált szoftverek valamennyi, számítógépünk karbantartásához szükséges feladatra kínálnak valamilyen kényelmes megoldást. Így például az Acer Empowering programcsomagjával intézhetjük biztonsági mentéseinket, egyszerűen átkapcsolhatunk prezentációs üzemmódba és így tovább – és hasonlóan sokoldalú a HP által mellékelte csomag is.

Fujitsu Siemens Amilo LH705	Dell Inspiron 1501
Fujitsu Siemens	Notebook Store
www.fujitsu-siemens.hu	www.notebookstore.hu
160 000 Ft	159 600 Ft
1	3
22	21
21	23
4	7
2	23
69	74
Intel Celeron M 440	AMD Sempron Mobile 3500+
VIA P4M900	ATI Radeon Xpress 200M
VIA Chrome9	ATI Radeon Xpress 200M
15,4", 1280×800	15,4", 1280×800
1 GB DDR2-533	512 MB DDR2-533
80 GB SATA	80 GB SATA
DVD-RAM	DVD+RW DL
3	4
○	○
●	●
○	○
○	SD
○	ExpressCard
○/○/●/○	○/○/●/○
–	–
Vista Home Basic	–
WinDVD, NIS, Nero Essentials	Dell eszközök, PowerDVD, Roxio eszközök,
1615	–
332	323
519	402
272,00	418,00
124	193
58	193
356×270×36	356×265×42
2,57	2,84

Ha nincs szükség rá, kikaphozhatjuk a vezeték nélküli adaptert – így spórolhatunk az akkuval is

Megfigyelhető, hogy a gyártók kezdik felismeri a védelmi szoftverek (tűzfal, antivírus, spamszűrő stb.) fontosságát – szinte mindenkinél találkozhattunk a Norton Internet Security valamelyik próba-verziójával, amelyet bizonyos ideig (általában 90 napig) használhatunk úgy, hogy még a szükséges frissítéseket is letölthetjük. Általánosan nevezhető a DVD-lejátszó és a CD/DVD-író program is.

A további extrákról ebben a kategóriában jórészt le kell mondanunk – az adataink biztonságáért felelő TPM modul vagy ujjlenyomat-olvasót hiába is keresnénk. A legjobb felszereltnek az Acer Aspire mondható, hiszen ennek nemcsak 270 fokban körbeforgatható webkamerája, hanem kifejezetten médialejátszóra tervezett külön gombjai is vannak. Webkamerát kapott még a Clevo M6605 is, a többieknek azonban már semmi sem jutott.

Meglehetősen szubjektív dolog a külső megítélése – nekünk legkomolyabbnak a HP és az Acer tűnt, ezek egy-két kategóriával feljebb is megállnák a helyüket. Szorosan mögöttük végeztek a Dell és az FSC gate. A HP az olcsó kategória kedvéért szakított a hagyományos „hp” külsővel, és rejtett tapipadot, valamint a szokásostól eltérő formatervet készített (jól tette). A Clevo esetében – nem először – kifogásoltuk a PCMCIA bővítőhelyet és a kártyaolvasó védő gumikupakot, amelyet egyszerűen elhagyni, és még nem is néz ki igazán jól.

A kezelhetőségben oly fontos billentyűzet a noteszgépeknél mindig problémás – tesztünkben a legkényelmesebbnek a HP gombjait találtuk. Ami a kiosztást illeti, a „betűs” résszel nem volt problémánk. A viszonylag nagy kijelző miatt valamennyi gépen elfértek a gombok, ám az Enter, Shift és a kurzormozgató billentyűknél már kompromisszumot kellett kötnünk.

Így tesztelt a CP

A beérkezett versenyzőket mérlegelés – amelyet postai mérleggel végeztünk – és a külső átvizsgálás után bekapcsoltuk, és ahol szükséges volt, végiglépkedtük az operációs rendszer első indulását megelőző kérdéssort (az operációs rendszert nem tartalmazó gépekre XP Pro került). Ezek után valamennyire feleltettük a szakos tesztprogramjainkat. A PCMark 2005 segítségével az általános rendszerteljesítményt mértük le, az MP3 és film-törítést pedig a gépek multimédiás képességeit tette próbára. Ezen adatokból nyertük a *Teljesítmény* értéket.

Érdekes, rejtett tapipad került a HP 530-as gépére

A külső méreteket vonalzóval ellenőriztük (a gyári adatok, a tömeghez hasonlóan sok esetben elég jóindulatúan). Az üzemidő mérését pedig egy olyan programmal végeztük, amely egy átlagos munkafolyamatot szimulál – gépeléssel, gondolkodási szünetekkel, tehát mindenről, amit mi is teszünk. Ez, illetve a már említett külső méretek és tömeg adja ki a *Mobilitás* pontszámát.

A gép teljesítményét nem befolyásoló hardveradatok – például a merevlemez mérete, vagy az USB portok száma –, illetve az extraszolgáltatások, mint például a webkamera megléte és a mellékelt szoftverek mind a *Szolgáltatások*, *extrák* pontszámot gyarapítják.

Az *Időállóság* pontszámmal a fejleszthetőséget és a garanciát értékeljük – hiszen senki sem azért vásárolta noteszgépet, hogy az egy éven belül elavuljon.

Értékelés

Tesztünk abszolút győztese ezúttal a HP-től kapott konfiguráció lett – nekik sikerült ugyanis 160 ezer forintért nemcsak egy Vista Home Basic operációs rendszert, hanem a mezőny egyetlen kétmagos Core Duo processzorát is beépíteniük az 530-as masinába. Ezzel természetesen a Celeronok nem versenyezhetek, így mind teljesítményben, mind időállóságban sikerült a legjobb pontszámot elérnie (bár 512 MB memóriáját kevésnek ítéltük).

A legjobb vétel odaitélésekor már nehezebb dolgnak volt – az alacsony árhatár miatt mindenki „épp hogy bejutott”, azaz az árkülönbségek egészen minimálisak voltak. Éppen ezért a legjobb vétel díját is a HP kapta volna – két díjat azonban egy versenyzőnek nem adhatunk, így ez a pecsét nem került kiosztásra.

Kinézete, kiegyensúlyozott teljesítménye és szolgáltatásainak köszönheti különdíját az Acer *Aspire 3694WLMi*. ■

400–500 W-os ATX tápegységek

Ákármielyen forrásból származnak is az információk, azok a legritkább esetben mérési eredmények. Valljuk be, sok esetben a márka, a teljesítmény, netán szövegszerű alapján választunk. Noha ez utóbbi – ha elég széles körből merítünk – hasznos lehet, a többi nem ad megbízható eredményt. Ezért van szükség az átfogó és pártatlan tesztekre.

Ugrás ki a mélyvízbe

Nézzünk meg egy új tápegységet: eltűnt a -5 V-os ág, korábban már megjelent a 3,3 V-os ág, és nőtt a 12 V-os ágon leadott teljesítmény. Ez a tendencia érthető, hiszen a legtöbb analóg áramkör saját magának állítja elő a negatív feszültséget, így arra a későbbiekben nem lesz szükség.

Nem úgy, mint a pozitív feszültségekre, amelyek egyre csak szaporodnak: a hagyományos 20 érintkezős ATX csatlakozó 24-re bővült, a HDD/FDD csatlakozókhoz társult a SATA, az alaplapai segédápok („Intel” 12 V, illetve „AMD” 3,3 V és 5 V vonalakkal), egyes tápegységeken pedig PCI-E (12 V) csatlakozókat is találhatunk.

Érdekeség, hogy a videokártyákon immár a HDD (a Molex terméksalád

Teszt: Tápegységek

Mi alapján dönthetjük el, milyen tápegységet vegyünk? A márka, a teljesítmény vagy a dizájn alapján? Tesztünk olyan adatokat kínál a választáshoz, amelyeket egyetlen gyártó sem ír rá a dobozára, és egyetlen bolti eladótól sem tudhatjuk meg. Előzzük meg a kellemtelen lefagyásokat!

Szerző: Köhler Zsolt

egyik változata) típusú csatlakozásokkal találkozunk, ha pedig mégis a hat pólusú PCI-E-t használják, ahhoz is általában mellékelik a fordítókábelt. E két csatlakozás alakjában ugyan megegyezik, de a kábeleik színében nem: az Intel 12 V csatlakozóját ne keverjük össze az ATX +4-es csatlakozójával, ez ugyanis az alaplap életébe kerülhet!

Növekvő teljesítmények

Ma is találkozhatunk még olyan tápegységgel, amelyik a 3,3 V vagy 5 V ágain akár 30–35 amper áramot is le tud adni (kb. 100 W), ám ezek hamar belefutottak egy igen jelentős problémába: nagy terhelések mellett a kábelek akkora áramot visznek át, hogy melegedni kezdenek, így pedig sok energia kárba vész. Egyáltalán nem véletlen, hogy a villamos távvezetékek miért magas feszültségűek: adott teljesítménynél kisebb az áram, kisebb a veszteség.

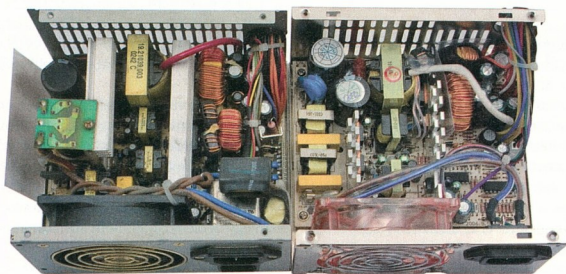
Visszatérve a PC-re: a kis feszültségű szükség szerű, a 3,3 V-os ágon kivett nagy áram miatt feszültségesés következik be.

Ezért ezt az egy ágat külön figyeli a tápegység egy 3,3 V Sense jelű vezetékekkel. Sok hűhő semmiért: az újabb processzorok kisebb fogyasztásúak, ezt az ágat ezért kevésbé veszik igénybe, az alaplapok pedig az 5 V-os ágra is támaszkodnak.

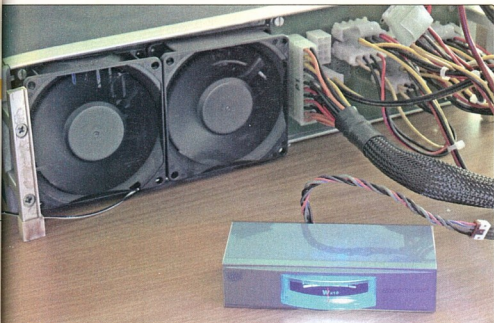
Az újabb tápegységeknek tehát ezeken az ágakon nem kell olyan nagy teljesítményt leadniuk, a fő fogyasztásért elsősorban a gigantikus fogyasztású videokártyák és a sok periféria okolható. Ezek jellemzően a 12 V-os ágakat terhelik, egy SLI Quad konfiguráció extrém esetben akár 500–600 W teljesítményt is igényel. Egyenáramról lévén szó, ha visszaosztjuk a 600 W-ot a 12 V-tal, akkor 50 A áramerősséget kapunk.

Ennyit csak az ujjnyi vastag kábel vinne el jelentős veszteség nélkül, ezért – és nem csak a kényelem miatt – vannak szétválasztva a perifériákat tápláló kábelek. Senki nem akadályozhatja meg, hogy egy kábelre Y elosztót tegyünk, arra valamilyen perifériát, majd ismét Y-t és így tovább: egy ágon tehát ismét maximális áram folyhatna, ha a szabvány erről nem gondoskodik: a 12 V1, 12 V2 (és így tovább) ágak ugyanazon a transzformátorágon osztoznak, a szabályozás rájuk egyaránt vonatkozik.

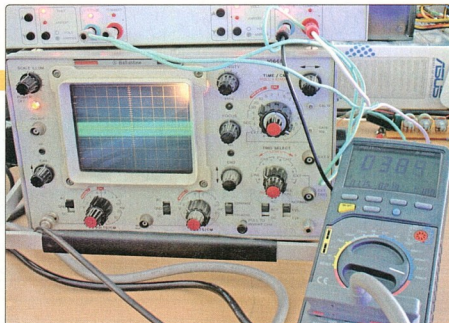
Az imént felvázolt túlterhelés elkerülése érdekében mindegyik ágra külön áramkorlát vigyáz, amely nem enged egy vezeték 240 W-nál (20 A) többet levenni. A különösen nagy teljesítményű (500 W felett) tápegységeknél ezért annyira 12 V-os ágat helyeznek el, ahányra csak szükség van. Mivel a többi ág teljesítménye már nem növelhető, ezek az ágak fognak szaporodni. De gondoljunk csak bele: a videokártyán kívül más nincs is értelme külön kezelni, egy ilyen ágra akár

Az új tápegység (jobbra) nem feltétlenül jobb: kisebb hűtőbordák, kevesebb be- és kimeneti szűrővel kevésbé pontos, mint a régi változat (balra)

A CoolerMaster ötletes analóg műszere jól szemlélteti a PC aktuális fogyasztását – a tápegységét leszámítva

A tápegységek kimenetein mért zajfeszültséget oszcilloszkóppal mérjük: a széles sáv ideális esetben vékony vonal

15-18 merevlemez is nyugodtan csatlakoztathatóknak.

Hatásfok és PFC

Nagyon fontos követelménye az ATX szabványnak a teljes terhelésen mért legalább 70%-os hatásfok, amely 72% fél-, azaz tipikus terhelésen, és minimum 65% könnyű terhelésen. Tesztünk minden résztvevője megfelelt ennek a kritériumnak. Ha a tápegység hatásfoka magas, kevés veszteség mellett alakítja át az energiát. A tipikus PC-knél csak a legmodernebb videokártyákkal küszködhet 300 W fölé a teljesítmény, ha nem játszunk, 70-150 W között marad. Ekkor is nagyon fontos a hatásfok, hiszen kevesebb pénzért dobunk ki így az ablakon.

A hatásfokot közvetlen módon növeli a PFC (Power Factor Correction) áramkör, amely passzív esetben egy egyszerű kondenzátor, aktív változatában félvezető.

Célja a transzformátorok és tekercsek által okozott meddő teljesítmény minimalizálása. Ideális esetben a látszólagos-hatásos-meddő teljesítmény háromszögének egyik szögét jelző teljesítménytényező ($\cos \phi$) egy, ami azt jelzi, hogy a látszólagos teljesítmény azonos a hatásossal, meddő tényező pedig nincs. Egy villamos motor, transzformátor használatkor jelentős meddő teljesítmény lép fel, amely veszteséget okoz a villamos hálózatban. Aktív PFC-vel ez megszüntethető, így a tápegység kevésbé fog melegedni, teljesítménytranszistorainak kisebb hűtőborda is elég – ugyanakkorakkal pedig nagyobb teljesítmény érhető el.

Tapasztalatok

Tesztünkben egy-két egyszerűbb típus kivételével nagy ventilátoros (halk), minőségi tápegységek szerepeltek. Elrettentő példaként említhetjük a nevét megha-

zudoló *Stability Power* tápegységet, amely nem csak a szűrőket mellőzi, de még a hűtőbordával is takarékoskodik. ROHS kompatibilis, a lehető legkevesebb veszélyes anyagot (pl. ólomot, arzént) tartalmazza. 450 W-os teljesítménye ellenére már 300 W-nál erőteljesen melegedett, ráadásul kikapcsolt állapotban néhány millivolt mérhető a 12 V-os ágain.

Ha már a negatívumoknál tartunk: az egészen igényes ASUS 12 V-os kimenetnél kevés a zaj, de az hullámzik – ez talán nem hat a stabilitásra, de mégis áruklódik a műszaki tartalomról. A *Chieftec* tápja magas terhelésen igen halkan, de serceg. Ez elvileg bármely tápegységnél előfordulhat, oka a nem megfelelően rögzített tekercseknel található, amelyek a mágneses tér miatt rezegnek. A tápegység hatásfoka, zajfeszültségei nagyon alacsonyak.

A *Codegen* kis méretű ventilátora már kis terhelésen is teljes fordulaton üzemel, már ami a hangját illeti; a zaj az ASUS-hoz hasonlóan nála is kis mértékben pulzál.

A kellemes hatásfokkal üzemelő *CoolerMaster* egy *RealPower* felirátú árammérőt is felvonultat, amely analóg módon mutatja a tápegység teljesítményét. Nem túl pontos, de igen ötletes. A *Coolink* és a *Trust* az egyetlen, amely az ATX 20+4 csatlakozóit értelmes módon tudja egymáshoz rögzíteni, a többi gyártó alig használható szükségmegoldásokat alkalmaz.

A *CoolerMaster*nél ilyen nincs, a csatlakozó 24 pólusú. A mérésekből látszik, hogy az *Enermax* szűrőit terhelésre méretezték, azok hatékonyabbak közepes és nagy terheléseken. Ehhez talán a beépített porvmag (mint EMI szűrő) is hozzájárul. A ventilátorok alapjele kézzel állítható, hőmérséklettől függő fordulatszámú. Közvetett információit a terhelés mértékéről az alaplapra köthető ventilátor-kimenettel kapunk.

Hogyan válasszunk tápegységet?

Mérési eredményekkel, a tesztelt a kezünkben könnyebb tápegységet választani. De ha ismeretlen tápegységgel találkozunk, akkor a következőket nézzük meg rajta. Először is azt, hogy szerepel-e rajta az ATX 2.2 vagy az EPS jelzés, mivel ez már garantiál egy adott minőséget. A hatásfok fel lehet tüntetve (min. 80% ajánlott), de ez a legkedvezőbb esetben, 50%-os terhelésre vonatkozik. Mindenképpen keressük az *Active PFC* feliratot is, e nélkül ma már ne vegyünk tápegységet.

A nagy ventilátor nem garancia a halk működésre, esetenként két kisebb ventilátor jobb hűtést is produkálhat. A jobb hatásfokú tápegységek kevésbé

melegszenek, de soha nem árt a lehető legnagyobb hűtőbordával ellátott típusokat választani – természetesen akkor, ha teljesül a többi követelmény.

A zajsűrűs megvalósítása sokféle lehet; a nagyméretű kondenzátorok hasznosak, de a rosszul méretezett készülékekben nem sokat érnek. Ezeket felül sokat számít a garancia és az ár, továbbá figyeljünk a kábelek hosszára és a csatlakoztatható eszközök számára – a többi már úri huncutság. A PC egységeinek (különösképpen az alaplap stabilizátorok kondenzátorainak) élettartamát tekintve mindenképpen az igényes műszaki tartalomra szavazzunk!

Tápegységek főbb jellemzői és mérési eredményei	ASUS A-45GA	Chieftec GPS-500ABA	Codegen 480X	CoolerMaster RS-450 ACLY	Coolink MPT-4512P	Enermax FMAII EG465AX-VE
Forgalmazó	BestByte	Kelly-Tech	PCLand	Expert Computer	Kelly-Tech	Kelly-Tech
Internet	www.bestbyte.hu	www.kellytech.hu	www.pcland.hu	www.expert.hu	www.kellytech.hu	www.kellytech.hu
Ár (Ft)	15 700	15 240	8990	18 660	11 280	22 320
Műszaki adatok						
Teljesítmény (3,3 V + 5 V/12 V/össz.), watt	145/168+180/440	180/360/484	235/264/480	191/264/450	225/372/450	160/384/437,8
Maximális áram (3,3V/5V), amper	30/28	26/28	30/40	20/25	30/35	30/30
Maximális áram (12 V/12 V2), amper	14/15	16/18/18	16/18	12/10	15/16	22/20 (max 32)
Maximális áram (5 VSB/-12 V), amper	2/0,5	2/0,5	2/0,8	2,5/1	2,5/0,8	3/0,6
Tápcsatlakozók	ATX20+4, +12V	ATX20+4, 3x+12V	ATX20+4, 3x+12V	ATX24, +12V	ATX20+4, +12V	ATX20+4, 2x+12V
Periféria-csatlakozók (HDD/FDD/SATA/PCIE)	8/2/4/1	6/1/4/2	8/2/2/2	7/2/2/1	8/2/2/1	5/1/4/2
Ventilátorok mérete, száma	12 cm	14 cm	2x12 cm	14 cm	12 cm	8 cm, 12 cm
Mérési eredmények						
Fogyasztás kikapcsolva	9,3 W	9,2 W	11,8 W	9 W	11 W	8,6 W
Alap terhelés						
Kapocsfeszültség (3,3 V, DC/AC)	3,33 V/2 mV	3,33 V/5 mV	3,33 V/9 mV	3,29 V/6 mV	3,35 V/1 mV	3,32 V/7 mV
Kapocsfeszültség (5 V, DC/AC)	5,02 V/4 mV	4,98 V/2 mV	5,07 V/15 mV	5,01 V/10 mV	5,06 V/5 mV	5,06 V/5 mV
Kapocsfeszültség (12 V1, DC/AC)	12,01 V/7 mV	11,97 V/7 mV	12,05 V/20 mV	12,08 V/28 mV	12,01 V/10 mV	12,03 V/10 mV
Kapocsfeszültség (12 V2, DC/AC)	12,05 V/6 mV	11,99 V/7 mV	12,06 V/20 mV	12,12 V/60 mV	12,05 V/21 mV	12,06 V/10 mV
Leadott teljesítmény (3,3 V + 5 V), watt	41,8	42,5	42,3	53	43	43,6
Leadott teljesítmény (12 V), Watt	76,4	74,8	75,5	83	78	74
Leadott teljesítmény (3,3 V + 5 V + 12 V), watt	118,2	117,3	117,7	137,8	120,6	116
Felvett teljesítmény, watt	154	144	159	170	158	135
Felvett teljesítmény adatok (V/A/cosPhi)	221/0,77/0,90	223/0,75/0,88	224/0,85/0,85	222/0,83/0,93	220/0,87/0,83	221/0,66/0,92
Hatásfok	76,75%	81,45%	74,02%	81,05%	76,32%	85,93%
Emelt terhelés						
Kapocsfeszültség (3,3 V, DC/AC)	3,31 V/3 mV	3,29 V/2 mV	3,31 V/7 mV	3,27 V/3 mV	3,33 V/4 mV	3,29 V/1 mV
Kapocsfeszültség (5 V, DC/AC)	5,01 V/4 mV	4,92 V/2 mV	5,03 V/11 mV	4,99 V/7 mV	5,02 V/7 mV	5,03 V/2 mV
Kapocsfeszültség (12 V1, DC/AC)	11,63 V/8 mV	11,97 V/6 mV	11,99 V/35 mV	12,03 V/35 mV	11,97 V/23 mV	12,01 V/6 mV
Kapocsfeszültség (12 V2, DC/AC)	12,06 V/10 mV	12,01 V/7 mV	12,03 V/38 mV	12,01 V/35 mV	12,01 V/24 mV	12,06 V/7 mV
Leadott teljesítmény (3,3 V + 5 V), watt	100,1	99,6	104,2	100,7	103	105
Leadott teljesítmény (12 V), watt	194,6	192,1	196,6	212,3	203	207,2
Leadott teljesítmény (3,3 V + 5 V + 12 V), watt	294,7	291,7	300,8	313	305,9	312,2
Felvett teljesítmény, watt	365	345	387	371	384	378
Felvett teljesítmény adatok (V/A/cosPhi)	220/1,75/0,95	221/1,68/0,93	220/2,16/0,82	216/1,72/0,99	221/2,16/0,81	221/1,69/1,00
Hatásfok	80,73%	84,55%	77,72%	84,37%	79,66%	82,59%
Pufferméret (s)	2/0,5/0	3/2/0	0,5/2/0	1/2/0	3/1,5/0	1,5/0/0
Értékelés						
Stabilitás (25)	17	15	17	20	19	24
Hatékonyág (25)	22	23	23	24	21	25
Zaj (villamos) (25)	23	24	19	17	21	23
Szolgáltatások (25)	23	21	22	23	23	23
Összpontszám (100)	85	84	81	84	84	95

A klasszikus kialakítású *GlacialPower* jó műszaki tartalmat rejt, különlegességektől és hibáktól mentesen. Az *LC Power Green Power* 14 cm-es ventilátora halk működést garantál, jó hatásfokú, de átlagos villamos minőségű készülék.

A *Spire* nagy teljesítményű típusa sajnos nem állta ki a próbát: kőkemény DC stabilitása ellenére nagyon sok a kimen-

tein a zaj, emelt terhelésen jó hatásfoka ellenére is érződött, sokkal többet nem bír.

A *Thermaltake* elsősorban hűtőiről és PC-tuning alkatrészeiről ismert, tápegységei a megjelenésen és a kétségtelenül igényesnek tűnő összeszerelésen kívül sokat nem tudnak felmutatni. Átlagos teljesítmény, átlag feletti zaj jellemzi a teszttinkre érkezett típusát.

A *Trust* kézbe vételekor ismerős érzés fogott el: a *Q-tec* (nem keverendő össze a *Qtechnology-val!*) minőség. Ezt tesztünk is igazolta: a műszaki tartalom sajnos átlag alatti, a tetszetős megjelenés ellenére. Az *Ultra Power* készüléke már régi darab, korának megfelelő igényes minőséggel, amelyben csak egy apró hibát találtunk: bizonyos alaplapokra az ATX +4-es csat-

FSP BlueStorm II 500W	GlacialPower GP-PS450AP	LC Power Silent Giant	Spire SP-ATX-500W	Stability Power	Thermaltake TR2-420	Trust 420W Dual Fan	Ultra Power DS-T400PP	Zalman ZM500-HP
Expert Computer Hungary www.expert.hu 15 720	Senerit Hungary www.senerit.hu 16 320	NightComputer www.nightcomp.hu 11 400	Aqua Computer www.aqua.hu 14 280	Aqua Computer www.aqua.hu 6 000	Aqua Computer www.aqua.hu 12 480	RCE Trade www.rce.hu 6 990	PCLand www.pcland.hu 11 800	Go-Run Computer www.gorun.hu 26 500
152/328-480/500	130/350/450	240/340/420	230/384/500	200/216/450	200/300/420	210/192/420	210/240/400	140/408/481,5
30/30	25/25	30/28	28/46	25/35	20/28	20/30	35/22	24/24
18/18	16/17	14/15	20/20 (max. 32)	18/-	10/15	16/-	20/-	25/18
2,5/0,8	3/0,6	2/0,8	3/0,8	2/0,8	2/0,3	1/1	3/0,8	2,5/0,5
ATX20+4, +12V	ATX24, +12V	ATX20+4, +12V	ATX20+4, +12V	ATX20+4, +12V	ATX20+4, +12V	ATX20+4, +12V	ATX20+4, +12V	ATX20+4, 2x+12V
6/14/2	5/2/1/2	6/2/2/1	6/2/2/1	4/1/0/0	8/2/2/1	4/2/2/0	6/2/2/0	7/2/6/2
12 cm	8 cm	14 cm	12 cm	12 cm	14 cm	2-8 cm	2-8 cm	12 cm
8,7 W	9 W	8,5 W	6 W	10,3 W	12,5 W	9,1 W	11 W	9,1 W
3,31 V/1 mV	3,33 V/8 mV	3,31 V/5 mV	3,34 V/25 mV	3,29 V/22 mV	3,33 V/7 mV	3,29 V/18 mV	3,3 V/5 mV	3,32/1 mV
5,01 V/1 mV	5,06 V/4 mV	5,02 V/11 mV	5,03 V/15 mV	4,98 V/7 mV	5,05 V/15 mV	5,08 V/14 mV	5,06 V/8 mV	5,02/2 mV
12,12 V/4 mV	11,99 V/4 mV	12,08 V/20 mV	12,05 V/35 mV	11,96 V/20 mV	12,1 V/32 mV	11,92 V/37 mV	12,03 V/22 mV	12,12 V/4 mV
12,16 V/4 mV	12,03 V/4 mV	12,12 V/20 mV	12,06 V/35 mV	11,96 V/20 mV	12,12 V/34 mV	11,96 V/38 mV	12,03 V/22 mV	12,16 V/5mV
42,2	46,9	45	41,1	43,2	44	42,4	42,7	41,4
76,2	76,1	81,6	75,3	80,8	74,6	74,6	81,3	77,9
119,6	123	127,8	116,3	124,5	118,6	116,9	125,3	119,3
152	155	165	156	164	159	156	166	151
220/0,71/0,97	221/0,85/0,83	222/0,83/0,89	222/0,83/0,85	223/1,16/0,64	221/0,85/0,83	222/1,00/0,69	223/0,94/0,80	220/0,73/0,93
78,68%	79,35%	77,45%	74,55%	75,91%	74,59%	74,93%	75,49%	79,00%
3,28 V/1 mV	3,31 V/9 mV	3,29 V/2 mV	3,32 V/37 mV	3,25 V/35 mV	3,29 V/8 mV	3,27 V/25 mV	3,28 V/2 mV	3,3 V/3 mV
4,97 V/4 mV	5,05 V/4 mV	5 V/12 mV	5,02 V/20 mV	5,00 V/15 mV	5,02 V/20 mV	5,06 V/17 mV	5,05 V/7 mV	4,96 V/3 mV
12,08 V/5 mV	11,94 V/11 mV	12,08 V/40 mV	12,05 V/80 mV	11,79 V/40 mV	12,05 V/75mV	11,88 V/7 0mV	11,99 V/35 mV	12,16 V/5 mV
12,12 V/6 mV	11,99 V/10 mV	12,12 V/40 mV	12,06 V/90 mV	11,81 V/45 mV	12,08 V/80 mV	11,9 V/70 mV	12,03 V/40 mV	12,12 V/7 mV
101,2	101,1	102,5	101,3	99,7	102	105,1	107,2	99,2
211,8	205,9	207,6	200,9	198,5	200,2	193,9	204,5	203,4
323	307	310,1	302,2	298,1	302,2	299	311,6	302,6
374	385	388	387	385	391	387	402	356
221/1,68/1,00	221/1,94/0,89	221/2,1/0,82	221/2,26/0,73	221/2,91/0,62	221/2,89/0,81	220/2,66/0,65	219/2,30/0,78	219/1,65/0,99
86,36%	79,74%	79,93%	78,09%	77,43%	77,29%	77,26%	77,51%	85,00%
7/6/0	3/3/0	1/1/0	0,6/2,6/0	0,5/0,5/0	0,6/2/0	0,5/0,5/0	1,5/1/0	6,17/6,17/0
23 23 25 21	20 22 22 86	23 21 18 84	25 18 13 22 78	10 18 15 15 58	17 17 14 22 75	19 17 13 16 65	23 17 19 18 77	23 23 24 25 95

lakozója több irányban is csatlakoztatható. Figyeljünk rá!

Végére maradt a Zalman: ebben a márkában sem csaldtunk az elmúlt évek alatt, kiváló hatásfoka mellett stabilitása is igen jó. Moduláris, tehát csak azokat a kábeleket kell csatlakoztatnunk, amelyeket valóban használunk is. Megjegyezzük, hogy a modularitás szebb PC-belső

eredményez, de a stabilitáshoz és műszaki színvonalhoz semmi köze.

Értékelés

Amennyire nehéz dönteni más tesztekben, itt az összes információ birtokában annál könnyebb. Tesztgyöztésünk nem lepett meg: az Enermax FMAII EG465AX-VE igényes műszaki tartalom-

mal megdótt tápegység, amely minden szempontból kiváló. A minőséget nem minden esetben kell megfizetni: az FSP BlueStorm II nagyon jó paraméterekkel, megfizethető árával nyerte el a legjobb vérdíjat. A különdíjat a Zalman ZM500HP kapta, kiváló műszaki paramétereinek, moduláris és hőcsöves felépítésének köszönhetően – kár, hogy ára kissé

Igy tesztelt a CP

Testünk legfőbb szereplője az a saját készítésű, tudomásunk szerint egészen egyedi készülék, amely egyszerűen tölti be az aktív terhelés és a mérőkészülék szerepét.

Korábbi tesztkészülékünk passzív terhelése ugyan a nagyobb teljesítménnyel is elbaldogult, ám több szempontból nem felelt meg tesztünk követelményeinek. A tápegység terhelésén kívül lehetőséget kaptunk arra, hogy a korábnál több, a tápegységek minőségét sokkal jobban jellemző mennyiségeket mérjünk.

Tápegységtesztelő készülékünk hű-en utánozza egy igen komoly PC terhelését: a 3,3 V-os ágán 12 A, 5 V-os ágán 25 A, két 12 V-os ágán egyenként 16 A „elfűtésére” képes, az imént említett csatornák terhelésének analóg változtatásával. Az 5 VSB és a -12 V ágak fix terheléssel rendelkeznek a róluk levezethető szerény teljesítmény miatt.

A mérést egy tizenegy analóg bemenettel rendelkező, 10 bit felbontású

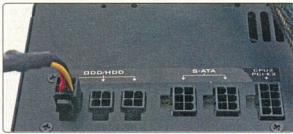
Munkában a Disszipátor: a jobb oldalon látható műszerrel egyszerűen elfűtöttük az energiát, miközben annak minden rezdülését figyele a számítógépen futó program

mikrovezérlő végzi, amely a mérési adatokat valós időben a PC-re továbbítja. Az alkalmazott további elektronikának megfelelően 20 mV, illetve 40 mA pontosság érhető el vele, ez teljes terhelésen fél százaléknál is kisebb hibát okoz.

A mérés során különböző terhelési fokozatokban mértük a tápegységek vonalain leadott feszültség stabilitását, változását a terhelésre, illetve ennek váltóárá-

mű komponensét (zaj) is mértük. Utóbbi esetben nem egyszerű multiméter, hanem a magasabb frekvenciájú jelekre érzékenyebb 20 MHz sávzélességű oszcilloszkópot használtunk. A táblázatokban az egyenfeszültség minél stabilabb értékeit és a minél kisebb zajfeszültséget (mV) kell előnyben részesítenünk. Feljegyeztük a különböző ágakon levett teljesítményeket, de a tápegység által felvett energiát is mértük.

A hálózati feszültség, áram, fázistényező és valós teljesítmény figyelembe vételével nem csak az Aktív PFC-k működését, azok hatékonyságát tudtuk ellenőrizni, de a szinten nagyon fontos hatásfokot is kiszámoltuk. Végül megmértük a kimeneti pufferek mértékét egy egyszerű teszttel: kikapcsolás után megmértük a kapacitív teljesítmények esését, erősen terhelt állapotban. Minél tovább bírta (0 V-ig mértnél), annál simább kimeneti feszültségre számíthatunk.

A moduláris tápegységek (pl. Zalman) elfűtötték a zavaró kábeleket, a csatlakozóknak itt tényleg jó minőségűeknek kell lenniük

borsos. Nem lehet nem megemlíteni a CoolerMaster RealPower kijelzőjét, amely ha nem is pontosan, de igen szemléletesen tudatosítja bennünk, mikor mennyit fogyaszt a számítógéptünk.

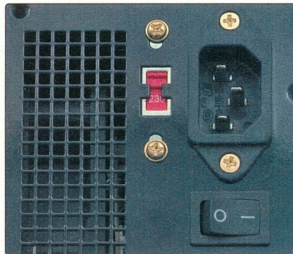
Nem ATX, EPS!

Amíg az Intel az ATX szabványt babusgatja, addig az SSI (Server System Infrastructure) az EPS-t. Megjelenésében, a kábelek és csatlakozók, feszültségek tekintetében az EPS „felülről” kompatibilis az ATX-szel, és nagyobb teljesítménye miatt a PC-s világban is megjelent. Mivel az ATX 2.2 specifikáció többek között 2 db 12 V-os ágról rendelkezik, az EPS többet is megenged. Az EPS tápoknak különleges csatlakozójuk van, amelyen a FireWire interfész tápellátását biztosítják, illetve szabályozásra is alkal-

massá teszik belső ventilátorukat. Ez a szabvány egyébként szigorúbb a tápegység be- és kimeneti jellemzőivel szemben. Ha ma egy tápegységnek van 12 V3 (vagy több) ága, akkor többet teljesíthet az ATX 2.2 szabványnál, és lehet, de nem biztos, hogy EPS kompatibilis.

Hogyan működik?

A PC alkatrészei régen sok analóg áramkört használtak, amelyek számára kettős tápfeszültséget kellett biztosítani (+12 V, -12 V, +5 V és -5 V). A processzor és más egységek keveset fogyasztottak, így egy 150-200 wattos tápegység bőven elég

Üzembe helyezéskor mindenképpen ellenőrizzük, hogy a feszültségváltásoló kapcsoló 230 V-on legyen!

Ha keveset játszunk, letekerhetjük minimumra: ha kell, a hőmérséklet függvényében a tápegység begyorsít (Enermax)

volt. A nagy méretű karnak megfelelően még kicsi is volt, ha a legjobb minőségű megoldáshoz, a több szekunder terkeressel bíró transzformátorhoz hasonlítjuk őket.

A ma széles körben használt tápegységek tipikusan kapcsolóüzeműek, ennek az eljárásnak a lényege az, hogy a tápegységbe folyó váltakozó áramot egyenirányítják, majd magas frekvenciájú impulzusok formájában alakítják át különböző alacsony feszültségekké. Ezekben a készülékekben is van transzformátor, ez azonban a magas frekvenciájú működés miatt sokkal kisebb, mint 50 Hz-es társai.

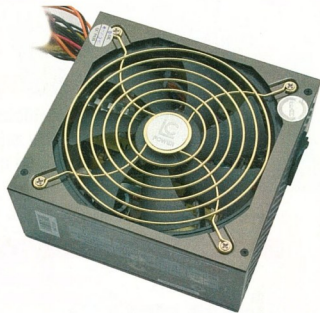
A harisnyához nem kell ragasztzkodnunk, de a HDD/ODD tápcsatlakozó fűleli megkönnyítik a csatlakozó lehúzását

Az átalakítás határfoka itt még egészen jó, ám különféle jelformáló- és szűrő-áramkörök is kell használni, amelyek az energia egy része hővé alakul. A tápegységben egyébként egy második transzformátor is helyet kapott, ezen keresztül vezérlí az elektronika a kapcsolási frekvenciát, tehát csak közvetve érintkezik a különösen veszélyes 230 V-os egyenfeszültséggel. A fő transzformátor után tekintélyes LC (tekercsből és kondenzátorból álló) szűrőket találunk, amelyek a kimeneti feszültséget a lehető legkisebb hullámosságra kényszerítik.

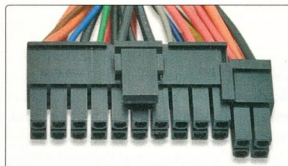
Az AT tápegységeket felváltották az ATX rendszerek, a számítógép bekapcsolása ezentúl már nem a 230 V robusztus kapcsolójával, hanem érintésvédelmi szempontból is jobb, alacsony feszültségű (5 V) kapcsolóval történik. Az alaplapon

és a tápegységben ezért egy-egy egyszerű elektronikát kell elhelyezni, amely parancsokra aktiválja a tápegységet, az pedig akkor jelez az alaplapnak, ha mindegyik ágán beállt a megfelelő feszültség. Ennek hiányában nem indul el a számítógép, bekapcsoláskor a tápegységnek éppen csak megmozdul a ventilátora.

A kimeneteknek a hivatalos specifikáció szerint nem csak rövidzár, de túlterhelés esetén is védetteknek kell lenniük, ha bármelyik kimeneti águk összeér, az sem okozhatja a tápegység hibáját. A szoftveres bekapcsolást is lehetővé tévő áramkörhöz külön energiaforrás szükséges, még-hozzá egy teljesen egyszerű egyenáramú

A nagy méretű, alacsony fordulatusú ventilátor kis és közepes terheléseknél biztosan halkan működik (LC Power)

Az ATX 20+4 csatlakozójának négyes tagját csak a nagy csatlakozó mellett használjuk, máshova ne kössük! Az eredmény itt is elégtelen tápegység és alaplap lehet

tápegység, amely az ATX tápegységek része. Általa időzített bekapcsolása is lehetőségünk van, de a PC kikapcsolt állapotában egyes perifériák is energiához juthatnak – például a billentyűzet vagy az egér, amellyel a gépet kapcsoljuk be. De miért nem látja el a tápegység önmagában ezt az igényt? Azért, mert kapcsolóüzemben ilyen kis energiát átalakítani egyszerűen nem gazdaságos. ■

MEGJELENT AZ ÚJ CHIP!

Exkluzív CHIP
rendszerellenőrző
szoftver!

**CSAK A CHIP
MAGAZINBAN!**

KERESSE A
HIRLAPÁRUSOKNÁL!

Hibátlan Outlook

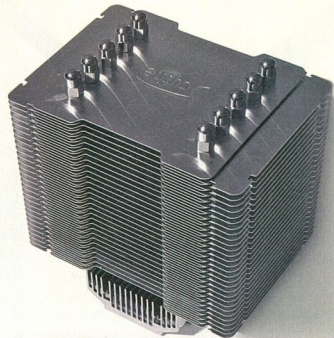
Így tegye biztonságossá! 89

Webes ellenőrzés
500 000 Ft
a PC-jéről
2007. július

Számítógép csendesítése

A számítógép előtt ülni legtöbbször öröm, de csak akkor, ha nem süketülünk meg a nagy zajtól. Ikkünkéből kiderül, milyen hardverekkel lehet lehalkítani a PC-t.

Szerző: Higyed Gábor

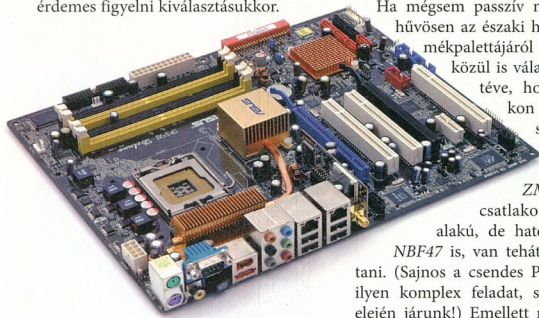
Némítsuk el a PC-t!

Minden építkezésnél fontos a jó alapanyag, s nincs ez másképpen az informatika világában sem, például a számítógép-építésben. A minőségi hardverek (részegységek) használatával nemcsak a teljesítményt és a megbízhatóságot növelhetjük, hanem a működés közbeni zajszintet is alacsonyan tarthatjuk.

A számítástechnikai iparban sokáig a nagy és még nagyobb teljesítmények elérése állt a fejlesztések központjában, különösen, ami a processzorokat és a VGA vezérlőket illeti. E (persze nem utolsó) szempont mellett azonban háttérbe szorult jó néhány más fontos paraméter, így például a hőtermelés kérdése is.

Szerencsére számos olyan megoldás létezik, amelyek segítségével a számítógép zajszintje alacsonyan tartható, régebbi gépek esetén pedig jelentősen csökkenthető.

A továbbiakban végig megyünk a gép fő részegységein, s megnézzük, mire érdemes figyelni kiválasztásukkor.

Egyre több alaplapra kerül hőcséves hűtés

Egy jó alap

Kezdjük a sort az alaplappal, hiszen ez az a részegység, amely a többi fogadja – kábeleken keresztül vagy közvetlen csatlakozók segítségével. Egy mai átlagos termék a zajszint szempontjából igen jól teljesít, a legtöbbször ugyanis még az északi hídra és a MOSFET-ekre is passzív hűtés kerül, azaz az alaplap teljes csöndben működik. Van azonban néhány dolog, amire a vásárlásnál figyelni kell, már csak azért is, mert később még egészen extrém masinákat is a Kedves Olvasók figyelmébe ajánlunk.

Visszatérve az északi híd és a fűvezetők hűtésére, a legtöbb alaplapgyártó trükközik, végső soron pedig a passzív rendszerek is használnak ventilátort – a CPU cooler légáramlatát hasznosítják. Ez addig jó, amíg a referenciahűtőt használjuk, azonban problémákba ütközhetünk, amint speciális, csak egy irányba fújó vagy vízű hűtést szerelünk be.

Ha mégsem passzív megoldás tartja hűvösen az északi hidat, a Zalman mékpalettájáról több megoldás közül is választhatunk (feltevé, hogy alaplapunk megvannak a szereléshez szükséges lyukak). A ZM-NB47J mellé csatlakozott a furcsa alakú, de hatékonyabb ZM-NBF47 is, van tehát miből választani. (Sajnos a csendes PC összeállítás ilyen komplex feladat, s még csak az elején járunk!) Emellett meg kell nézni azt is, hogy a vásárolni tervezett cooler

egyáltalán elfér-e, hiszen akadályt képezhet egy-egy túl magas kondenzátor mellett az északi híd bordája vagy a túl közeli videovezérlő is. Végül, de nem utolsósorban ellenőrizzük, hogy a videokártya „alatt” lesz-e elég hely, az ASUS A8N32SLI szériáján például rossz helyen van egy kondenzátor, így az utólag szerelt hűtési megoldásokat csak barkácsolással vagy sehogyan sem tudjuk felszerelni.

Forrófejű processzorok

A Core 2 Duo processzorok hőtermelése alacsony

A forrófejű CPU-k lehűtése a

Athlonok, majd

a P4-es processzorok

megjelenése után egyre nagyobb fejtűrést okozott nemcsak a felhasználóknak, hanem a gyártóknak is, hiszen csendes, ugyanakkor hatékony megoldást kellett találni.

A legújabb processzorokkal azonban végre megfordult a trend, s a teljesítmény növelése nemhogy a fogyasztás (és a hőtermelés) szinten tartását hozta magával, hanem erős csökkenéshez vezetett. A korábbi 130 wattos csúcsp fogyasztással szemben az Athlon X2-esek TDP-je (az EE sorozatnál) akár 35 watt is lehet, de a Core 2 Duók is beérik 65 wattal.

A korábbi tapasztalatok birtokában az így keletkezett hő minden valamine való cooler el kell, hogy tudja vezetni! Bár a teljesen zajtalan PC-t léghűtéssel nem

lehet megépíteni, a nagyon csendest igen. Érdemes mérlegelni, mert ha a gépet legtöbbször nem egyedül és nem éjszaka használjuk, már a szoba alapzaja is elnyomja a légkavarák halk morajlását.

A hűtők szegmentálása a processzorok TDP-jének csökkenése után is megmaradt, a legcsendesebb masinák a felső, azaz a legdrágább kategóriába tartoznak, jellemző áruk 10–15 000 forint. (Itt egyelőre csak a léghűtéssel foglalkozunk.) Közös jellemzőjük, hogy általában gigantikus hűtőbordával szerelik őket, amelyhez nagyméretű, ámde lassan forgó

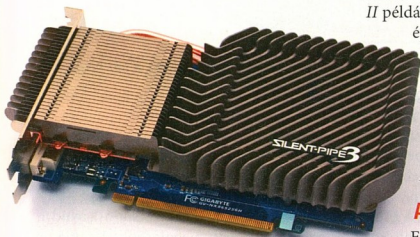
A léghűtés is lehet kellően halk

légkavaráó párosul.

Ez két dolog miatt is érdekes: egyfelől a beszereléshez kell, hogy legyen elég hely, másfelől pedig némelyik típus annyira nehéz (6–800 g), hogy csak speciális rögzítéssel telepíthető, ami az alaplap kiserelésével jár együtt.

A hűtő kiválasztásánál törekedjünk arra, hogy a gyártó által megadott zajszint 20 dBA körüli legyen, az FDB, síkló és golyós csapágyak közül pedig ebben a sorrendben válasszunk. Az FDB halk és tartós, a síklócsapágyas venti (sleeve, SBB) halk, de két évente cserélendő, míg a golyós tartós, de néhány napi használat után kicsit zajos lesz.

Ami a termékeket illeti, az Arctic Cooling legújabb felső kategóriás coolerre

Passzív hűtéssel akár 8600GTS-t is kaphatunk

PVA-s, azaz kizárólag gumifelfüggesztéses légkavaráók kerülnek, amelyek lassú fordulatszám-tartományban is vibrációmentesek.

Az ASUS Silent Knight Ultra Cooling for dual Core CPU 11 000 forintos árúval szintén az elit képviseli, a minden foglathoz használható Zalman CNPS9700-ért pedig még ennél is többet, 15 000 forintot kell leszurkolnunk.

A látvány felelősei

A videokártya esetében talán kicsit egyszerűbb a dolgunk, a modern kártyákat ugyanis úgy tervezik, hogy üresjáratban szinte egyáltalán nem hallják hangjukat, terhelés alatt pedig – mivel ilyenkor jellemzően játszunk – nem annyira zavaró, ha süvít a lapátos.

A hűtőborda és a ventilátor méretének növelésével természetesen itt is hatékonyabb megoldások alkalmazására nyílik lehetőség, azonban a játéktér véges, mert sem a kártya aljára, sem a tetejére nem kerülhet gigantikus borda: alul a további bővítőkártyák, felül pedig az északi híd követel magának helyet.

Az általánosan elfogadott nézet szerint a hűtő egy helynyit lóghat be, azaz legfeljebb a közvetlenül alatta található slotot foglalhatja. Ezt az elvet szerencsére az alaplapgyártók is tiszteletben tartják, így a(z elsődleges) PCIe foglalat alá semmilyen vagy ritkán használt csatlakozó kerül. Azért az alkatrészek összeválogatásánál figyeljünk erre is!

Ha maximális 3D-s teljesítményre vagyunk, gondban leszünk, mert a gyári hűtő mellett egyedül a vízhűtés jöhet szóba – erről később, de annyit már most elárulhatunk, hogy ez sem túl pénztárcakímélő megoldás.

Ha ennél kevesebbet akarunk költeni, a teljesítményüket tekintve még mindig felső kategóriás videovezérlők között találunk csak passzív hűtéssel ellátott modelleket (a Gigabyte NX862S256H SilentPipe II például az nVidia 8600GTS lapkájára épül), valamint olyan termékeket is, amelyekre (szinte) csak hűtésre szakosodott gyártók termékei kerülnek. A Galaxy például előszeretettel használja a Zalman VGA coolerit (pl. 8600GTS 256MB DDR3 Zalman).

Adattárak

Egy jól összerakott gépben akár a HDD is lehet a leghangosabb rész-

Ebből a fekete dobozból semmi hang sem szűrődik ki

egység, ha nem jól választunk. Sajnos nemcsak a motorhanggal, hanem a vibrációval is számolnunk kell – oly annyira, hogy a legtöbbször ez az idegesítőbb.

Típuson, márkán viszont szívesen ajánlunk: a Samsung meghajtói hosszú ideje a legjobban teljesítenek nemcsak sebesség, hanem zajszint szempontjából is, de érdemes lehet szétnézni a Western Digital háza táján is. Ha lehet, csak olyan HDD-t válasszunk, amelyben 2 vagy 3 tányér működik (ezek ráadásul megbízhatóbbak is).

A rezgés ellen egyébként többféleképpen is védekezhetünk. A jó minőségű számítógéphez választása már önmagában elég lehet, de a csavarok alá kapni különféle gumbakokat, a HDD-t szivacsra is helyezhetjük, a Scythe Quiet Drive-val pedig egy zárt, hűtött kettrebe száműzhetjük, s teljesen elhallgathatjuk adattároló(i)nkat.

Ha a pénz nem számít, használhatunk 2,5 colos HDD-eket is! A SATA interfészt használó egységek csatlakozója kompatibilis az asztali gépekével, így csak egy beépítő keretere lesz szükség (vagy barkácsolhatunk is egyet magunknak). Persze a 2,5 colos egységeknek hátránya is van: kisebb az elérhető tárolókapacitás, lassabb a működési sebesség is, cserébe azonban nem kell aktív hűtés és – teljesen csend van!

Erőbajnokok

A PSU (tápegység) esetében is hűdít a zajcsökkentés, ami elsősorban nagyobb ventilátorok alkalmazásában, másodsorban teljesen passzív készülékek megépítésében jelentkezik. A legjobb – gondolhatnánk –, ha valamelyik teljesen passzív egységet választjuk, hiszen abban nincs ventilátor, tehát néma.

Az elgondolás jó, de sajnos nem helyes, mert a legkisebb tervezési vagy gyártási hiba is azt eredményezheti (és eredményezi is), hogy a tápegység ciripel. 50%-os terhelésnél például a tesztlaborunkban

Passzív helyett inkább nagy ventilátorral szerelt tápegységet válasszunk

megfordult készülékek többsége ciripelt. Nem példa nélküli a helyzet: vízhűtéses gépben simán lehet a leghangosabb alkatrész a passzív tápegység.

Kénytelenek vagyunk tehát aktív hűtéses tápegységet használni, amelyet azonban – egy kis bátorsággal és műszaki érzékkel – magunk is könnyen elnémitathatunk. Ha „suttógó” PC-t szeretnénk építeni, az ökölszabály az, hogy a tápegységet tervezzük túl. Egy nagy teljesítményű tápegység kis terhelésnél nem melegszik, ezért a fordulatszám-szabályozó alacsonyban tartja a sebességet, s így a gép (szinte) hangtalanul működik. Megköszönhatjuk a légkavarók halkabbra cserélését, esetleg a fűjás irányának megváltoztatását is, de vigyázzunk, ez a garancia elvesztésével járhat.

Ajánljuk a Zalman és Enermax tápokát, de bővebb információért lapozzák fel e számunk tápegység-tesztjét.

A TNN 500 leginkább egy szekrényre hasonlít

FIGYELEM! A hibásan összeszerelt tápegység balesetet, halált vagy tüzet okozhat, ha nem vagyunk biztosak a dolgunkban, inkább ne is kezdjük neki!

Számítógépházak

A „normál” számítógépházakkal kapcsolatban csak két gyors megjegyzés: kerüljük a könnyű alumínium házakat, és ha lehet, a vibráció csökkentésére mindent fixen, csavarokkal rögzítsünk.

Zalman házak

Minden egy jól sikerült hűtével kezdődött, mára azonban a Zalman széles termékpaletta vonultat fel, amelyben a TNN (*Totally No Noise*) rendszerek is megtalálhatók. A terméksaláiban két számítógépház három variációja kapott helyet, különlegességük, hogy kialakításuk révén a processzor és a VGA termelt hőjét is képesek elvezetni.

A ház külső része egy gigantikus hűtőborda, belül pedig számtalan hőcső található – ezek végzik a munka dandárját. A TNN 500/AF és TNN 300 közül egy hagyományos PC házra ez utóbbi hasonlít inkább, de fekete, robosztus alakja még így sem biztos, hogy mindenki tetszését elnyeri. Ha azonban a külső nem akadály, a TNN sorozattal tényleg halk gépet lehet összerakni. Igaz, arra azért oda kell figyelni, hogy ne mindenből a leggyorsabbat használjuk, egy SLI rendszerrel azért a hőleadó felület már nem tudna megbirkózni.

Info: www.zalman.co.kr

Plusz ventilátorok

A számítógépház belsejében könnyen megállhat a levegő, ami feleslegesen magas hőmérsékletet eredményezhet. Ez elsősorban az alaplapra nézve lehet káros, 50 fok felett már nem garantált a stabilitás, hiszen ilyenkor a MOSFET-ek és a kondenzátorok is túlmelegedhetnek. Persze a túl magas, 50 fok feletti belső hőmérséklet a HDD-knek sem tesz jót.

A szellőzést tehát illik megoldani valahogyan. Optimális esetben a tápegység légszállítása elegendő ahhoz, hogy a ház felső részéről kiszívja a meleg levegőt, ha azonban halk rendszert építünk, jó eséllyel minden ventilátor lassan pörög, így kicsi a teljesítménye. Éppen ezért javasolt, hogy legalább a gépház hátsó részére szereljünk egy légkavarót, amely segít kívülrre juttatni a meleget. A HDD-hez – főleg ha nemcsak egy adattárolót használunk – szintén kell aktív hűtés,

Sok passzív hűtés egy helyen

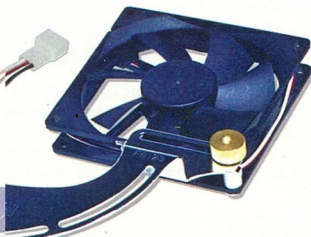
Vegyük figyelembe, hogy a passzív hűtésekét úgy tervezzük, hogy a gyártók számítanak azért a gépházban valamilyen légmozgásra. Ha minden alkatrészt passzív hűtéssel látunk el, akkor legalább két, de inkább három ventilátort szereljünk be a gépházba, hogy a levegő gyakran cserélődjék.

Ha egyszer elkezdjük...

Ahogy egyre halkabb és halkabb lesz gépünk, úgy lesznek hallhatók és zavarók olyan kis zajok, sercegések, amikre korábban oda sem figyeltünk. Abszurd helyzet, de még az is előfordulhat, hogy a TFT monitor tápegysége (főleg nagyobb képtápláló készüléknél) ciripel, ezzel pedig – a bosszankodáson kívül – sajnos már semmit sem lehet kezdeni.

Márkás PC az irodába

Ha irodai számítógépet vásárolunk, nyugodtan vegyünk márkás konfigurációt. Ezeket kivétel nélkül úgy tervezzük meg, hogy a ház belsejében a légáramlás optimális legyen, és a ventilátorok zaja a külvilág felé ne hallatszon – egy átlagos iroda alapzaja elnyomja.

Ventilátorral gondoskodjunk a ház megfelelő szellőzéséről!

a legjobb, ha ezt úgy tudjuk elhelyezni, hogy az előlapnál szívja be a levegőt.

A légkavaróknál, ahogyan már írtuk, az FDB-s típusok a legjobbak, őket – zajszint alapján – követik a sikló-, majd a golyóscsapágyas megoldások. Ventilátor vásárlásánál érdemes olyan típust nézni,

Vízűtésnél érdemes komplett szettet vásárolni, majd azt bővíteni

amelyekhez jár fordulatszám-szabályozó áramkör vagy potencióméter is. Ezekkel a működési feszültséget csökkenthetjük le akár 5 V-ra is, ezen a legtöbb légkavarró még stabilan el is tud indulni.

A ventilátoroknál egyébként a percenkénti 500-1000 közötti fordulatszámon működők alig hallhatók.

Kaphatók olyan kezelőpanelek is, amelyeket a gép előlapjára szerelhetünk, s amelyek a belső hőmérséklet alapján vagy gombnyomásra egyszerre változtatják valamennyi ventilátor sebességét.

A kevesebb néha több, mi most azonban fordítsuk meg ezt a tézist, a több néha kevesebb. Azaz, inkább használjunk 4 halk ventilátort (egy a CPU-hoz, egy a tápban, egy hátul a házban, egy pedig a HDD-hez), mint két hangosabbat.

Szabályozott ventilátorok

Sok alaplap képes arra, hogy szabályozza a processzor ventilátorának sebességét, a terheléstől illetve a hőtermeléstől függően, karöltve a processzorok Cool'n'Quiet (AMD), Speedstep (Intel) rendszerével. Csúpan á velük a gond, hogy többnyire csak egyetlen ventilátort tudnak szabályozni. Szerencsére a legtöbb aktív hűtésű VGA saját maga szabályozza ventilátorát. De mi a helyzet akkor, ha a házhűtést is csendesíteni szeretnénk?

A megoldás az mCube cég T-Balancer nevű terméke. Ez a hozzá kapcsolt – digitális vagy analóg – hőmérséklet-mérő szenzorok és a szoftveres mérés alapján szabályozza a rá kapcsolt ventilátorokat. Mivel a

Megéri pepese-
cselni, a vibráció
csökkentésével,
mert sokkal
halkabb lesz a
gépünk

készülék nagy mértékben programozható, semmi akadálya annak, hogy akár a vízűtésű pumpáját is kezelje, és az átfolyásmérőt is figyelje. A hozzá tartozó szoftverrel USB-n át igényesen konfigurálható, és tapasztalatunk szerint nagyon jól működik.

Vízűtés/komplett rendszerek

Ha olyan konfigurációt szeretnénk építeni, amely teljesen csendben teszi a dolgát, szerencsére erre is lehetőség van, persze ehhez már egy tömött pénztárca is szükséges. Egy komplett rendszer szélsőséges esetben akár annyiba is kerülhet, mint a számítógép egymaga.

A vízűtést darabokból is összeállíthatjuk, de megvásárolhatunk szetteket is, amelyeket aztán igény szerint bővíthetünk is. A legnagyobb nevek ebben a

kategóriában a Zalman és az Innovatek, de a Gigabyte, a CoolerMaster és a ThermalTake termékei is kaphatók.

Vízűtés alapvetően kétféle rendszerben létezik, az egyik esetében a hőleadó felület egy viszonylag kis keresztmetszetű, jellemzően 12x24 cm-es radiátor (pl. Innovatek SET Premium XXS), míg a másik típusnál a folyadék teljesen passzív, nagy méretű (akár szoba)radiátorban hűl le (pl. Zalman Reserator II).

Szerencsés módon a vízűtés amellett, hogy a leghalkabb megoldás, az egyik leghatékonyabb is: jellemzően 5-10 fokkal hűvebben tarthatjuk vele gépünket.

Ha a rendszert önállóan szereljük össze, rugalmasabban konfigurációt választhatunk, s a CPU mellett akár a videokártyát, a HDD-eket, a moszfeteket, az északi hidat, sőt még a RAM-ot is lehűthetjük. Az Innovatek termékpalettáján majdnem minden videokártyához kapni speciális kialakítású modult, amelyik nemcsak a GPU-t, hanem a memóriachipeket és még a feszültségstabilizátorokat is lehűti. (Ennek persze megvan az a hátránya, hogy a videokártya cseréjénél esélyes a vízűtés moduljának cseréje is.)

A külön összeválogatott rendszereknél figyeljünk arra, hogy az alkatrészek szabványosak és ugyanakkora méretűek legyenek.

Info: www.innovatek.de, www.zalman.co.kr, www.coolermaster.com, www.gigabyte.com.tw, www.thermaltake.com

Speciális zajcsökkentők

Végül, de nem utolsósorban a zajcsökkentés egyik legtriviálisabb módját, a hangszigetelést is megemlíthetjük. A legnagyobb név a szakmában a Dynamat, náluk minden kapható, ami kapcsolatba hozható a zajcsillapítással. A termékpalettán kimondottan PC-hez gyártott szettek is megtalálhatók, amelyek ugyanarra az anyagra épülnek, mint amit az autók hangszigeteléséhez használnak.

A Dynamat Xtreme nevezetű anyaggal a teljes gépházat ki kell bélelnünk, nemcsak az oldalfalat, hanem a felsőt és alsó részt, valamint az előlapot is. Szízfuzsi munka, hiszen mindent pontosan méretre kell vágnunk, de a hatás nem marad el, a zajok utolsó „morszáit” is felszámolhatjuk. Sajnos a PC-s termékekhez magyarországi forgalmazó nélkül találni, jobban járunk, ha külföldről rendelünk.

Info: www.revolve.com, www.dynamat.com

Zseb-PC és maxi telefon

Különleges mobil gép: HTC X7500

Ritkán esik meg, hogy olyan eszköz fordul meg tesztlaborunkban, amely egyetlen eddigi kategóriába sem sorolható be. És pont ilyen masina a HTC X7500 is: 36 dekás zsebszámítógép, navigátor és okostelefon egyszerre.

Szerző: Rosta Gábor

Nehéz feladat kategóriába sorolni a *HTC Advantage X7500*-at, amely *T-Mobile Ameo* néven is elérhető. Ugyanis PDA-nak határozottan nagy – okostelefonnak pláne az –, ugyanakkor jóval kisebb, mint egy tipikus ultrahordozható PC (UMPC). Tovább árnyalja a képet, hogy okostelefonhoz méltóan *Windows Mobile 2005* operációs rendszer fut rajta, nem pedig Windows XP vagy Vista.

A készülék méretei miatt (133×98×16 mm és 360 grammos súly) zsebben már csak nehezen hordható, készítésükben viszont kényelmesen elfér. Nagy méretét részben igazolja a 640×480 pixeles, 5 hüvelykes átlójú érintőkijelző. A készülék külalakja igen elegánsan sikerült, a nagy monitor mellett szinte alig találunk kezelőszervet. Legfontosabb beviteli eszköze a különálló QWERTY billentyűzet, amely egészen egyedül módos, mágnesekkel csatlakoztatható össze magával az Advantage-dzsallal.

Ebbe a mágneses megoldásba nyilván beleszerettek a HTC mérnökei, a készüléken ugyanis az alábbi feladatok ellátását bízták rájuk: a billentyűzet csatlakoztatása, annak rögzítése „csukott” állapotban, illetve a bőrtokban is ez tartja bent a klaviatúrát. Elegáns ugyan a sok mágnes, ám komoly hátránnyal jár: a hitelkártyáktól távol kell tartani.

HTC Advantage X7500 röviden

CPU	Intel XScale 624 MHz + ATI W2284 GPU
Memória	256 MB ROM, 128 MB RAM + 8 GB HDD
Kijelző	5", 640×480 pixel
Bővítési lehetőség	miniSD, USB-Host
Használható mobilhálózatok	850/900/1800/1900/2100 MHz
GPRS/EDGE/HSDPA	●/●/●
Bluetooth	●, 2.0
Infra	○
WLAN	● 802.11 b/g
GPS	●
Kamera	● 3 Mpixel+AF
Extrák	tévékimenet, QWERTY billentyűzet
Méretetek, súly	133×98×16, 360 gramm

Egyébként különleges funkciót is ellát a billentyűzet: 2 cm-es átlásztó plexilapja révén csukva is leolvashatók a legfontosabb adatok (óra, nem fogadott hívások, akku töltöttségi szintje stb.). Nagyon ötletes és kényelmes megoldás, kár, hogy a bőrtokra már nem került kivágás. Tehát vagy védjük az X7500-at a karcoktól, vagy használjuk a kijelzőt.

A billentyűzet viszonylag jól sikerült. Persze a méret szabta korlátokat nem sikerült átlépni, de ékezet nélküli szövegek beírására jól használható. A kiosztással sincs igazán probléma, a fő gondot inkább a visszajelzés hiánya jelenti: a billentyűk megnyomását ugyanis alig érzeti.

Szolgáltatás és hardver szempontjából az X7500 a PDA-k csúcscategóriájába tartozik – alig létezik olyan funkció, amelyet ne építettek volna bele. Telefonként természetesen 3G-kompatibilis, és ismeri a HSDPA adatátvitelt is, tehát a megfelelő hálózaton akár 3,6 Mb/s letöltési sebességet is elérhetünk. Nem hiányzik belőle a Bluetooth 2.0 és a WiFi adapter sem, így a különböző külső eszközökkel is egyszerű lesz összekapcsolni. Ráadásul USB-host képességű, tehát külső merevlemez, vagy pendrájvot is tud kezelni. Még tévékimenettel is ellátták, ezen át számítógépes monitorra vagy tévére továbbíthatjuk a képet.

Nem feledkeztek meg a navigációs felhasználásról sem, tehát beépített GPS-vevővel is rendelkezik, hátoldalán pedig egy 3 Mpixeles autofókuszos kamerát találunk. Szintén csúcstechnológiás a hardvere. Az alapvető feladatokat egy 624 MHz-es *Intel XScale* processzor látja el, ezt külön grafikus adapter (ATI W2284) egészíti ki. A beépített RAM mérete 128, a ROM-é 256 MB, ezt pedig alaposan kiegészíti egy 8 GB-os merevlemez (MicroDrive formájában). De ha még ez sem lenne elég, használjuk a miniSD bővítőhelyet.

A merevlemez az utazás közben elszendvedett üttéstől, rázás-tól mozgásérzékelők védik – ezek segítségével pedig a böngészőt is irányíthatjuk (ez a *VueFLO* technológia). Ennek bekapcsolása után a weboldalak olvasását a készülék döntőgetésével szabályozhatjuk: ha az X7500-at hátrádontyjuk, a szöveg elindul felfelé, ha pedig előre, akkor lefelé. A megoldás jól működik. ■

CD-/DVD-gyártás

Rendeljen tőlünk!

CD- és DVD-mellékletek, promóciós CD-k és DVD-k gyártása nagy mennyiségben, rövid határidővel.

Spóroljon pénzt,
időt, energiát!

- kiváló minőség
- kedvező ár
- rugalmas ügyfélkezelés
- 15 év nemzetközi tapasztalat
- évi 125 millió CD-/DVD-gyártására alkalmas kapacitás

Minimum gyártási mennyiség: 10 000 db

További információ: Walitschek Ottó, (06 1) 888-3420

E-mail: dvdcd@vogelburda.hu

Teszt: újrahasznosított festékkazetták

Itt az ideje, hogy ismét szót ejtsünk az újratöltött patronokról. Ezúttal az újragyártott, az eredetinel olcsóbb patronok minőségét vizsgáltuk.

Szerző: Köhler Zsolt

Patronok – újra(töltve)

Tesztünkben az újratöltött, utángyártott, illetve kompatibilis, fejfel egybeépített festékkazettákat vizsgáltuk. A teszthez hathatós segítséget kaptunk a *Magyar Tonerkazetta és Tintapatron Újrahasznosítók Szövetsége* tagjaitól, akik a patronokat szállították.

Így tesztelt a CP

A patronokat három nyomtatóval teszteltük: a *Canon BJC-250*, a *HP DeskJet 930C* és a *HP Photosmart 7960* készülékkel, ezek ugyanis a fejfel egybeépített festékkazettát használják, a fekete és a három alapszín utántöltése esetükben gyerekljáték. A *Lexmark* nyomtatók patronjainak utántöltése a cégek szerint kicsit problematikus, az *EPSON* pedig régóta cserélhető patronot, de nem cserélhető fejet használ; a garanciális problémák miatt ehhez a márkához nem szívesen készítenek utántöltő készleteket.

A nyomtatókhoz három gyártó termékeit próbáltuk ki: az *ALFA*, a *Pearl Type* és a *Printek* fekete és háromszínű patronokat. A Canon esetében csak a Pearl

A legtöbb műszakcikk-forgalmazónál találkozhatunk újrahasznosított patronokkal, igen gyakran a gyári csomagok mellett.

Type-ot tesztelhetjük. Minden patronból három-három kaptunk, így megfelelő képet alkothattunk minőségükről.

A grafikát és szöveget vegyesen tartalmazó tesztoldalunkat vázlat/gyors vázlat és maximális minőségben nyomtattuk ki azért, hogy megállapítsuk, mennyire folyik meg a festék normál papíron, mennyire élesek és egyenletesek az egyszerű színek.

A Computer Panoráma 2006/2-es számában olvasható *Fotópapírok tesztje* alapján az összes tintasugaras nyomtatóban kiváló képmínőséget adó papír az *Avery Premium Satin 250g* volt. A normál papíros nyomtatokat szubjektív módon, pontozással értékeltük, a fotópapíros nyomtat színeit elemeztük, az eredmények mellett a korábbi mérésünk eredményét feltüntettük, így a színhűség könnyedén

viszonyítható az élvonalbeli, eredeti kelékanyagokhoz.

A táblázatban az összesített színhiba (dE) a színeknek a várt értékektől való eltérést mutatja fényességben, szaturációban és árnyalatban; ezeknél mindenütt az abszolút értékben kisebb szám a jobb. A tapasztalat azt mutatja, hogy 8-10 dE alatt már elfogadható, 5 alatt már szinte tökéletes képet kapunk.

A festék papírral való kölcsönhatását legjobban az RGB zaj mutatja: ha ez a jel/zaj viszony nagyon alacsony (10-15 alatt), akkor a festék összefut a papíron, és ránézésre is zajosnak tűnik. A színtér minél nagyobb, annál több színt ad vissza a tinta a papíron, annál ragyogóbb a megjelenés. Tesztábránk legfeljebb 0,25 egységnyi szinterületet fed le, amely nagyobb, mint amit egy televízió kép-

Olvasóink figyelmébe

Aki még ennél is több információt szeretne, az ne legyen rest felkeresni a MATUSZ-t a következő e-mail címen: matusz@matusz.hu. Itt egészen biztosan választ kap kérdésére!

erőnyően láthatunk vizsont. Végül a denzitás az árnyalatok felbontóképességét jelzi; kisebb érték esetén a kis árnyalati eltérések nem jelennek meg a papíron, nagobbá mind a sötét, mind a világos területeken szebb képet kapunk. A denzitás elméleti maximuma négy. A szubjektív értékelésnél a nyomtatok 1-től 10-ig pontoztuk, egymáshoz viszonyítva őket az adott kategórián belül.

Tapasztalatok

A gyárilag újratöltött, újrahasznosított patronok csomagolása nem éri utol a gyári típusokét. Az újratöltés folyamata cégenként és patron típusonként változó, ezt mi sem bizonyítja jobban, mint az, hogy a tesztpéldányok erőteljes rozást mutatták.

Poszítív példaként kell említenünk az ALFA termékeket, amelyek csomagolása kifogástalan: minden esetben fóliát és klipszet (a fejet védő gumival ellátott

A fejet védő sapka nem zár légmentesen: a szavatossági idő ezért is van feltüntetve

műanyag tartót) kapunk, ezek együtt garanciát jelentenek arra, hogy a festék sehol nem szivárog, és a patron töltését is viszonylag tiszta térben végezték.

A Computer Panoráma 2006/05 számában mi egy HP DeskJet 930C-be illő patronot töltöttünk meg, a módszer az itt szereplő cégeknél is azonos: a szellőzőku-

pakot ők is a patron belsejébe lökik, így az belül szabadon mozog (csörög). Gyakorlati jelentősége ennek nincs, de velünk ellentétben mindhárom gyártó a nyílást is visszazárta. Annak esélye, hogy a tinta használat közben a nyomtatónkba folyik, szinte semmi.

A töltés utáni fej tisztítás nem minden esetben tökéletes, a fejen lévő festékek kissé megfolyik, ez ellen még az utólag felhelyezett takarófólia sem igen véd. Ennek oka a nyomtatás során elhasználandó nyomatófejeknek, illetve az eltérő viszkozitású festékeknek tulajdonítható. Még az igényes csomagolású Pearl Type BC-02 és BC-05 patronjaival is sikerült össze-festékeznünk magunkat úgy, hogy sem a nyomtató festékes részeihez, sem a fejhez nem nyúltunk.

Tesztünk gyártóit vizsont dicséret illeti azért, mert a patronokat többnyire párazáró csomagolásban kínálják. Ha nem is kapunk vákuumsomagolt patronokat, a beszáradás esélye legalább kisebb. Ha már itt tartunk: a fűvókák állapota és a rájuk száradt festék – mint beszáradásra utaló jel – nincsenek egymással kapcsolatban. Többször is előfordult ugyanis, hogy az a fej, amelyiktől nem sokat vártunk, kiválóan teljesített, vizsont az, amelyiknek ránézésre semmi baja nem volt, még a negyedik-ötödik tisztítás után is tartalmazott eldugult fűvókákat.

Ez a jelenség egyébként a ritkán használt gyári nyomtatófejekkel is előfordulhat, igaz, jóval ritkábban. Mivel a fejek két-három töltést is elviselnek, gyakorlatilag bármelyik terméket megvásárolhatjuk, legyen az először töltött, kiváló állapotú fejjel ellátott típus vagy sokadszorra töltött, a gyári teszten még átment darab. Ha biztosak szeretnénk lenni a dőlünkben, akkor minden egyes patronunkat egyedileg töltsük, így pontosan tudni fogjuk, mit várhatunk még az adott fejtől.

A legújabb nyomtatók festékpatronjai már újratölthetők – csak nagy tételben még nem éri meg

Értékelés

A nyomtatási képet elnézve kijelenthető, hogy a nyomtató szöveges képmínősége nem romlik a nagyobb pontosságú normál vagy legjobb minőségben, valószínűleg azonban még éppen csak megfelelő eredmények is születtek. Ennek oka kevésbé a tinta, inkább a nyomtatók régi technológiája.

A normál papíron nyújtott minőség meglepő: minden festéknél jó és nagyon jó értékek születtek, tehát a gond csak a homogén felületekkel lehet, egyszerű képmennyiségre mindvégig tinto jó.

Meglepő eredményt hozott az HP Photosmart 7960-ba készült festékek minősége: a szín egyáltalán nincs a helyén, mindegyik esetben szebbet produkáltak a korábbi nyomtatókba készült festékek. Ha tehát fényképeket szeretnénk jó minőségben nyomtatni, akkor vagy megelégszünk a régebbi nyomtatók minőségével, vagy maradunk az új nyomtatónál és annak eredeti fotó-kellékanyagainál.

Az előzetes várakozás, miszerint az újratöltött patronok minőségével komoly baj lenne, nem igazolódott. Igaz ugyan, hogy előfordulnak beszáradt fűvókák, ezért talán többet kell szaladgálnunk a forgalmazóhoz új kellékért, ám ha megtaláltuk a megbízhatónak tűnő forrást, akkor akár két-három új patron árát is megtakaríthatjuk. ■

Válassz igazi MÁRKÁT, válassz megbízható MINŐSÉGET!

ALFA

PearlType

PRINTek
An ISO 9001 and 14001 certified company

A tintapatron tesztben szereplő kellékanyagok szállítói:

PRINTek
An ISO 9001 and 14001 certified company
www.printek.hu

PRINT SISTERS KFT.
www.printsisters.hu

SLÉGER
www.sleger.hu

Computer Panoráma Online

Naponta frissülő IT hírek
A magazinban megjelent anyagok
Tippek és trükkök adatbázis kereshető formában
Fórumok
Hardver- és szoftver bemutató adatbázis
Szavazások
Előfizetőink részére exkluzív tartalommal -
a 2006. évi lapszámok teljes tartalma kereshető formátumban
Nyereményjátékok és még sok más...

www.cp.hu

Fájlkezelőtől a multimédiáig

Bármivel is foglalkozunk a számítógépen, az biztos, hogy előbb vagy utóbb valamilyen fájlkezelési műveletet kell csinálnunk. Másolni, törölni, átnevezni, mappákat létrehozni, esetleg FTP-re tölteni fotóinkat vagy a céges hálózatra másolni dokumentumainkat.

Az Intéző használatakor sokan visszasírják a DOS-os idők jó öreg Norton Commanderét. De nem kell lemondanunk a hasonlóan kényelmes megoldásokról még a Vista korában sem. Segítünk kiválasztani olvasóinknak a megfelelő fájlkezelő szoftvert, amely megkönnyíti majd a munkát az állományokkal.

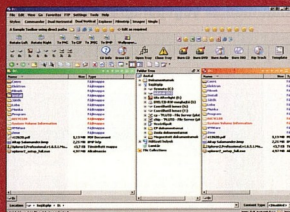
Emellett segítünk kicsit gyorsítani is a munkát a számítógépen, mégpedig úgy, hogy különböző ismert, vagy kevésbé ismert, de hasznos billentyű-kombinációkat (hotkeys) válogattunk össze. A cikk mellett még DVD mellékletünkön is találunk ilyeneket PDF formátumban néhány programhoz, illetve az újság mellé behúzott kartonlap belső részén megtalálhatók a legnépszerűbb alkalmazások kombinációi, így ezt csak ki kell vágni, hogy az asztalra helyezve segítse a kombinációk megtanulását.

Folytatódik az Adobe Creative Suite csomag bemutatása is, ezúttal az Illustrator újdonságait vesszük szemügyre, s a csendes kártevők sorozat második részét is érdemes elolvasni, hogy ne kerüljünk az adathalászok hálójába.

E számunkból munkaadók és munkavállalók egyaránt megtudhatják, miért lenne érdemes Vistára váltani egy munkahelyen.

Végül még egy dologra hívnám fel a programozó kedvűek, és a multimédia világa iránt érdeklődők figyelmét: multimédia fejlesztői pályázatot írtunk ki, Neobook alapokon. Részletek a Szoftver rovat Neobook cikkében, segítség pedig a Típek, trükkök rovatban, illetve a DVD melléklet Neobook mappájában található. Természetesen a nyertes értékes ajándékokkal gazdagodik!

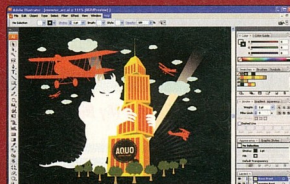
Nákovics László

Fájlfelkezelők: Összehasonlítottuk a legjobb fájlkezelőket

Hotkeys: A legfontosabb billentyűkombinációk összegyűjtve

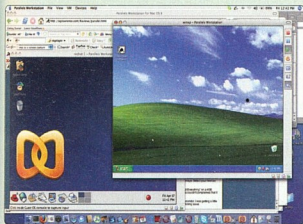
Illustrator CS3: A legjobb vektorgrafikus szoftver tesztje

SZOFTVER

BÖRZE	62
CSENDES KÁRTEVŐK – 2. RÉSZ	
Ismerje meg a PC veszélyes oldalát! 68	
DOLGOZZUNK EGYSZERÜBEN!	
Praktikus funkciók és	
billentyűkombinációk.	70
NEOBOOK 5.5	
Multimédia fejlesztés magyarul	74
TESZT: ÁLLOMÁNYKEZELŐK	
Fájlfelkezelők Windowshoz	76
ADOBE ILLUSTRATOR CS3	
Illusztrációkészítés mesterfokon . . .	80
A LEGHASZNOSABB SZOLGÁLTATÁSOK	
Vista az irodában.	82

Virtuális PC • Parallels Workstation – Fizetős program

Ugyanazon a számítógépen egyszerre több operációs rendszert futtathatunk, anélkül, hogy bármelyik zavarná a másikat. Ehhez csupán olyan programra van szükség, amely a gazda OS-re telepítve létrehoz egy borkot, „amibe” a vendég operációs rendszert telepíthetjük. Rovatunkba ezúttal a *Parallels* szoftvert választottuk be, elsősorban azért, mert ez mindkét „szerepkörben” támogatja a Windows Vistát.

Ezzel a szoftverrel – minimális angolulads birtokában – véleményünk szerint bárki könnyen boldogul. A nagyobb munka ugyanis a telepítés és az azt követő beállítások, a későbbiekben viszont ugyanúgy tudjuk használni a gépet, mintha pusztán a „vendég” rendszer lenne telepítve.

Az ilyesfajta virtuális PC sokszor jól jöhet: kipróbálhatjuk vele például a Vistát vagy akár a Linuxot, vagy más operációs rendszereket. Még a szoftverbörze készítésekor is hasznát vesszük, hiszen ellenőrizzük, hogy egy-egy program elindul-e mondjuk a Vista alatt. Nem mellékes szempont, hogy a virtuális PC révén különféle alkalmazásokat próbálhatunk ki kockázat nélkül. Ezek ugyanis nem veszélyeztetik rendszerünk stabilitását.

A Parallels rendszerkövetelménye nem túl nagy, akár 400 MHz-es processzor és 256 MB RAM is elég neki. Persze jobban járunk, ha minél gyorsabb a CPU és minél több a RAM. Emellett a program abból is profitál, ha a processzor támogat valamilyen virtualizációs technológiát (AMD SVM, Intel VT).

Ajánlott: mindenkinek, aki szeretne új operációs rendszereket, vagy programokat kipróbálni

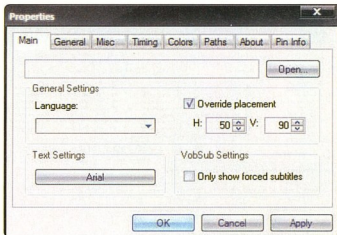
Rendszerkövetelmény: Windows 2000/XP/2003/Vista/64bit, Linux

Tudásszint: ■■■, haladó

Multimédiás segédprogram • vsFilter – Ingyenes program

A különféle feliratformátumok között a legnépszerűbb a VobSub, az srt és a MicroDVD. Ha ezeket használjuk, eddig elég volt a VobSub filtert telepíteni. Ennek a szűrőnek azonban van egy nagy hibája, mégpedig az, hogy csak különálló feliratokkal boldogul.

Ez a módszer lassan elavul, hiszen a különféle helyekről letölthető 720p-s és 1080i/p-s filmek mkv konténerbe kerülnek, amelybe integrálható maga a felirat. Ahhoz, hogy ezeket a „belső” szövegeket is használhassuk, a *vsFilter* szükséges. A program valójában a VobSub továbbfejlesztett, ugyanakkor lecsupaszított verziója. A szolgáltatások között az egyedüli újdonság valójában az, hogy az integrált

feliratokat is használhatjuk, kikerült viszont a funkciók listájából a *Polygimize* opció. A kezelőfelület maradt a régi.

A *vsFilter* továbbra is képes arra, hogy a feliratokat a megadott könyvtárban keresgélje. Tehát ha eddig a fordításokat külön mappában tartottuk, továbbra is maradhatnak a helyükön.

Sokkal szegényesebb a filter körítése, plusz programot (pl. SubResync, VobSub Rip) már nem kapunk. Éppen ezért azt javasoljuk, hogy a *vsFilter*t együtt használjuk a *VobSub*-bal, mégpedig úgy, hogy arra „telepítjük rá”.

Videoszerkesztő • Pinnacle Studio 11 – Fizetős program

Előbb-utóbb minden videokamera tulajdonosának szüksége lesz videoszerkesztő programra. Otthon felhasználók számára – véleményünk szerint – a *Pinnacle* készíti a legjobb programot. A 11-es verziózámmal járó *Studio* sorozattal a *Pinnacle* nagy tapasztalatra tett szert. Emellett nagy hangsúlyt fektet a lokalizációra is. Ennek köszönhetően az alkalmazás magyar nyelvű kezelőfelülettel is kapható.

A *Studio* felépítése a 11-es verzióval némileg változott – modernebb lett. Ami

a funkciókat illeti, a *Studio* 11-ben minden benne van, amire otthoni körülmények között valaha szükségünk lehet, akad például AC3 támogatás, kép a képből rendszer, több száz speciális effektus, feliratkészítési és menükészítési lehetőség is. Nem hiányzik a kromakulcs sem, amellyel a háttérkép kicsérlehető, ha a szereplő(k) egyszerű háttér

előtt mozognak.

Persze a kulcskérdés nem is a trükkök sokasága, hanem a viszonylag könnyű kezelhetőség. Nos, e szempontból a *Studio* 11 nagyon jó. A kezdők néhány egyszerű tippel elérhetik az alapvető szolgáltatásokat (jelenetek kivágása, menükészítés). De a szerszámláda felépítése olyan, hogy azoknak sem kell szenvedniük, akik bonyolultabb hatásokkal kívánnak operálni.

A *Studio* 11 boldogul az HD felbontású anyagokkal, az AVCHD formátummal.

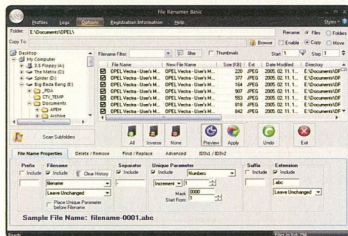

Ajánlott: mindenkinek, aki egy jól használható és könnyen kezelhető videoszerkesztőre vágyik

Rendszerkövetelmény: Windows 2000/XP/Vista

Tudásszint: ■■■, profi

Segédprogram • File Renamer Basic 4.0.1 – Ingyenes program

Manapság már a legegyszerűbb feladatok esetén sem mindegy, hogy milyen annak a programnak a kezelőfelülete, amellyel az adott munkát el tudjuk végezni. Ebben

Ajánlott: azoknak, akik gyakran kerülnek olyan helyzetbe, hogy egyszerre sok fájlt kell átnevezniük

Rendszerkövetelmény: Windows 2000/XP/Vista

Tudásszint: ■■■, haladó

Képszerkesztő • Paint.NET 3.0.8 – Ingyenes program

A NotePad mellett a Paint a másik olyan beépített windowsos program, amit szinte mindenki nagyon sokat használ. Sajnos a jegyzettömbhöz hasonlóan a képszer-

Ajánlott: mindenkinek, aki szokott digitális fényképeket készíteni

Rendszerkövetelmény: Windows XP/Vista + .NET FX 2.0

Tudásszint: ■■■, kezdő

a szemellenbe a *SharrodComputers* olyan kezelőfelületet rittyentett egyik új programjának, hogy az még a legmodernebb, legnagyobb tudású szoftvereknek is becsülte rá volna.

Szerencsére a *File Renamer Basic* nemcsak ezért emelkedik ki a tömegből, képességei alapján is az egyik legjobb a konkurens programok között – az pedig csak ráadás, hogy ingyenes is.

A szoftver telepítése, majd a program elindítása után a kezelőfelület gyorsan kiismerjük. Balra a könyvtárstruktúra, jobbra a megnyitott mappa tartalma, lent pedig a beállítások láthatók. A fájlnevekkel alapvetően ötféle változtatást végezhetünk el, lehetőség van például arra, hogy n számú karaktert kitöröljünk a fájlnevéből (bárhonnán), vagy hogy a karakterlánc tetszőleges részét kicséréljük.

Változtatásokhoz két gombot használhatunk. A Preview felirattal csak megnézzük, hogy az aktuális paramétereknek megfelelően melyik fájlnév hogyan változna meg. Az Apply pedig ténylegesen végrehajtja utasításainkat.

kesztő is komoly kihívásokkal küszködik: nemhogy komoly, de még félkomoly munkákhoz sem használható. Szerencsére most is van alternatíva, mégpedig az ingyenes *Paint.NET* személyében!

Ez a mini képszerkesztő alkalmazás Windows XP és Vista alatt működik, sebességét tekintve (egy 3 GHz-es P4-es processzorral szerelt géppel) a Painthez hasonlítható – viszont sokkal több funkció került bele. Persze azért ne számítunk arra, hogy kapunk egy ingyenes, a PhotoShop képességeire hajazó programot. A Paint.NET azonban kiválóan alkalmas a digitális fotók gyorsítására és (réteges képezése miatt) egyszerű motázások előállítására.

Az alapjellemzők természetesen változtathatók, de mellettük egy sor speciális effektust (tükörözés, élesítés, szépia, emboss, stb.) vagy automatikus beállítási módot is bevetethetünk. Mindez abból látszik, hogy a funkciókat beszédes ikonok jelzik, illetve, hogy a legtöbb szűrőnél csak egyetlen paramétert, többnyire a hatás erősségét állíthatjuk.

Segédprogram • Switcher – Ingyenes program

Sok érv szól a Vista mellett, közülük csupán az egyik az, hogy az új operációs rendszer minden eddiginél látványosabb. Ez azonban nem jelenti azt, hogy ne lehetne a látványon még mit csiszolni, fejleszteni. A *Switcher* is pontosan azért készült el, hogy a felhasználók a feladatok (programablakok) között még jobban, még szebben és még könnyebben válthassanak.

Tulajdonképpen az Aero feladatváltójának továbbfejlesztéséről van szó, hiszen a Switcher ugyanazt a technológiát, ugyanazt a módszert használja, a különbség csupán annyi, hogy az információkat sokkal több séma szerint képes megjeleníteni.

Mozaik elrendezésben például az ablakok méretarányosan, egymás mellett jelennek meg. A dokk nézet pedig

azt jelenti, hogy oldalt az ablakok kicsiben, tőlük jobbra pedig a kiválasztott program ablaka tűnik elő. Ahogyan már említettük, a Switcher ugyanazt a megoldást használja, mint az Aero, azaz működtetéséhez legalább DirectX 9-es 3D-s gyorsítókártyára is szükség van, cserébe azonban a program nem terheli le a CPU-t.

A szoftver legkönnyebben billentyűparancsokkal és egerrel működtethető. Hogy a kapcsolók mindenkinek biztosan kézre álljanak, valamennyi szolgáltatáshoz egyéni gombokat rendelhetünk. Akadnak érdekesek is: ha például a középső gombbal a háttérre kattintunk, az aktív ablak kivételével mindent minimalizálni tudunk. Igazán sokoldalú program.

Ajánlott: mindenkinek, aki Windows Vistát használ

Rendszerkövetelmény: Windows Vista + Aero

Tudásszint: ■■■, kezdő

Biztonsági program • Message Smuggler 1.8 – Fizetős program

Titkos üzenet száll a széllel – már csak egy üzenet kell hozzá, meg hogy titkos legyen. Két PC között sokféle módon küldhetünk üzenetet, de ha nem szeretnénk, hogy annak tartalmára bármilyen módon fény derüljön, rafinált módszerrel kell folyamodnunk.

A Message Smuggler az egyik legjobb a szakmájában, nem csoda, hiszen egyetlen feladatra szakosodott, mégpedig arra, hogy üzeneteket rejtessen el képekben (ez a sztegnoográfia).

A szoftver működési elve egyszerű: csak be kell tölteni egy képet, be kell gépelni az üzenetet, kell választanunk egy jelszót, majd elmenteni – az immáron üzenettel feltöltött – új képet. Bár ez kicsit soknak hangzik, a valóságban

még fél perccel sem vesz igénybe, sem a kódolásnál, sem a visszaféltésnél. (Utóbbi esetben a kép betöltése után értelemszerűen a jelszót kell megadnunk.)

Ezután a képet akár e-mailben is továbbküldhetjük, senki sem jön rá a valódi tartalomra. A titkos információ több tényező miatt is rejtve marad: először is a fotó vagy grafika használható marad, bármilyen képnézegetővel gond nélkül megnézhetjük. (Csak arra kell ügyelni, hogy egy 100x100-as képbe mondjuk ne töltsünk túl sok anyagot, különben a fájlméret gyanúsán nagy lesz.) Másodsor – arra az esetre, ha valaki mégis megsejtene a turpisságot – a szöveg titkosítva kerül a fájlba, visszaféltése pedig megfelelően erős jelszó esetén több ezer évig tart. Ez a szinte tökéletes biztonság.

Ajánlott: mindenkinek, aki interneten bizalmas információkat szeretne továbbítani

Rendszerkövetelmény:
Windows 98/ME/2000/XP

Tudásszint: ■ ■ ■, kezdő

Életmód • CalorieKing 4.0.4 – Fizetős program

Bizony nem könnyű megküzdeni a felesleges kilókkal, ezért, ha valaki rászánja magát a fogyókúrára, minden segítséget meg kell neki adni a sikerhez. Nagyjából ez motiválhatta a terebélyes nevű CalorieKing Nutrition And Exercise Manager készítőit. Ez a program magasságunk és testsúlyunk figyelembevételével kiszámolja, hogy mennyi az optimális testsúlyunk. Majd a beállított cél alapján segít az étrendünk meghatározásában, illetve abban, hogy milyen gyakorlatokat kell végznünk a kívánt eredmény eléréséhez.

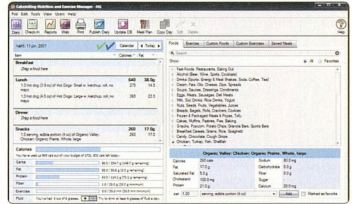
A program számos ételt tartalmaz, s adatbázisában természetesen a nevek mellett az adott készítmények zsír-, protein- és szénhidrátartalma is szerepel.

Ajánlott: azoknak, akik diétáznak, de nem sok időt szánnak a kalóriák számolására

Rendszerkövetelmény:
Windows 2000/XP

Tudásszint: ■ ■ ■, haladó

Ezek, valamint a napi ajánlott beviteli mennyiség alapján viszonylag „könnyű” egy olyan étrend kialakítani, amellyel nem lépünk túl a „megengedett” szintet. A táptételek a könnyebb kezelhetőség érdekében grafikus formában is láthatók. Ugyanezzel a módszerrel a napi tornagyakorlat is összeállíthatjuk (értelemszerűen az adatbázisban itt a leadható mennyiségek szerepelnek.)

A CalorieKing az elért eredményekből is tud grafikon készíteni. Ha van printerrünk, az étrendeket, gyakorlatokat valamint a grafikonokat természetesen ki is nyomtathatjuk.

Biztonság • Ad-Aware 2007 Free – Ingyenes program

A világ egyik legnépszerűbb adware- és spyware-eltávolító programja az Ad-Aware, amelynek megújult, 2007-es változata minden eddiginél hatékonyabban veszi fel a harcot a kártékony programok ellen.

A szoftver háromféle változatban kapható, közülük természetesen ezúttal (is) az ingyeneset próbáljuk ki. (A fizetős például annyiul tud többet, hogy rezidens védelmet is kínál.) A program több lényeges változtatást is átesett, egyrészt megújult a kezelőfelület, másrészt a keresőmotort teljesen újrajárták. Az interfész amellet, hogy modernebb lett, még könnyebben is használható és immáron különféle skineket is betölthetünk.

Ajánlott: mindenkinek, aki internetezik, hiszen bármikor összefuthatunk egy kémprogrammal

Rendszerkövetelmény: Windows 2000/XP/2003

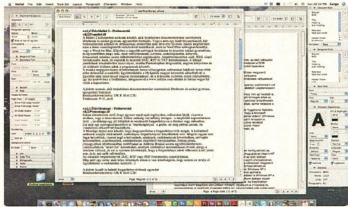
Tudásszint: ■ ■ ■, haladó

Az új motor az ígéretek szerint még gyorsabb, még hatékonyabb elődjénél. Ez utóbbi két dologt majd az idő fogja igazolni, annyi viszont már most biztos, hogy a rövid tesztidőszak alatt sebességhéli problémáink nem voltak, ráadásul a párhuzamosan használt Spy-Bot továbbra is talált az Ad-Aware mellett kártevőket.

Az Ad-Aware adatbázis alapján dolgoznak, ezért fontos, hogy a definíciós fájl lehessen frissíteni. E tekintetben a LavaSoft mindig is jó volt: a friss verziók minimum hetente elérhetők.

Nagy szövegfájlokhoz • Mellel 2 – Próbaverzió

Kifejezetten azoknak készült a *Mellel 2*, akik terjedelmes dokumentumokat szeretnének létrehozni és azokat gyorsan, egyszerűen formázni. Bár beilleszthetünk képeket és táblázatokat, elsősorban mégsem erre hivatott, tehát nem kiadványszerkesztő. Ennek megfelelően ezen a téren visszafogottabb eszköztárral rendelkezik, mint a NeoOffice szövegszerkesztője, vagy a Word for Mac. Ellenben a nagyobb szövegek formázása és kezelése sokkal gyorsabban, és egyszerűbben megy neki, mint vetélytársainak.

Levelek, szakdolgozatok, könyvek, értekezések írásához szinte nélkülözhe-

tetlen segédeszköz. Alapértelmezésben saját, XML alapú formátumba ment, de exportál és importál DOC, RTF és TXT fájlokat. A lebegő paneleknek köszönhetően kicsit olyan, mintha Photoshopban dolgoznánk: nagyon kényelmes és jól átlátható felületet kapott a program. A munka meggyorsítására létrehozhatunk benne stíluslapokat, sablonokat (talánul benne több előre definiált is ezekből). Együttműködik a *MySpellX* magyar helyesírás-ellenőrzővel is.

Egyelőre még nincs hozzá magyar menürendszer, de a fejlesztők nyitottak ennek elkészítésére. Így aki kedvet érez a fordításhoz, látogasson el a www.redres.com oldalra és bátran vegye fel velük a kapcsolatot.

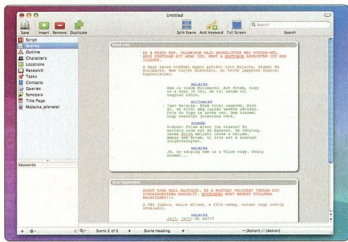

Ajánlott: azoknak, akik nagy dokumentumokat szeretnének létrehozni és egyszerűen formázni

Rendszerv követelmény: OS X 10.4 (UB)

Tudásszint: ■■■ profi

Forgatókönyvíró • Montage – Próbaverzió

Sokan álmodoznak arról, hogy egyszer majd saját regényüket, műsorukat látják viszont a tévében vagy a mozivászonon. Ehhez szükség van néhány dolgra – a megfelelő kapcsolatokon felül –, kiváltóképp egy jól felépített és strukturált forgatókönyvre a filmhez vagy műsorhoz. Ezt akár egy szövegszerkesztővel is „be-pöttyöghetjük” a gépbe, de még jobban járunk, ha valamilyen célszoftvert használunk.

Eppen arra készült a *Montage*, hogy leegyszerűsítse a forgatókönyvírók dol-

gát. A különböző sablonok alapján áttekinthető, szabványos forgatókönyvet készíthetünk vele. Megírni ugyan nem fogja helyettünk, viszont segít a helyszínek, a színészek, a cselekményszálak követésében. Persze abban is támogat, hogy ezeket a szövegbe helyezzük, és a párbeszédeteket és a cselekményeket megfelelően formázzuk. Feljegyzések, címjegyzékek létrehozására is alkalmas (utóbbira az *Address Book*-kal szorosan együttműködve).

Létrehozhatunk „smart list” kereséseket, ezek eredménye automatikusan frissül, amint a tartalom változik. Azt is nyomon követhetjük, hogy a forgatókönyv adott változatai kinél jártak már, és ki mit szolt művünkhez. A kész forgatókönyvet DOC, RTF vagy PDF formátumba exportálhatjuk.

Ajánlott: kezdő és haladó forgatókönyvíróknak egyaránt

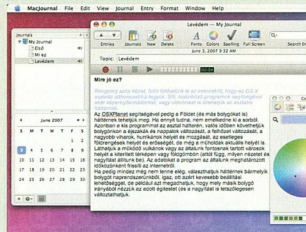
Rendszerv követelmény: OS X 10.4 (UB)

Tudásszint: ■■■ profi

Naplóképzítő • Mac Journal – Próbaverzió

Sokan írnak naplót, hogy megőrökítsék életük fontos eseményeit. A korviányainak köszönhetően egyre többen a notebookon, egyetlen dokumentumban őrzik feljegyzéseiket, a bátrabbak pedig egyenesen az internetre publikálják a velük történeteket. Mindkét megoldásra kínál kényelmes megoldást a *Mac Journal*. Sőt, egy egyszerű Word dokumentummal sokkal kényelmesebben jegyzetelhetjük le a napi eseményeket.

Átlátható és kerekeshető formában készíthetünk minden napra külön fel-

jegyzést, a szövegszerkesztőnkben megszokott formázásokkal. De beilleszthetjük a szövegbe egyetlen kattintással az iTunesban játszott dal címét vagy a Safariiban nézett oldal linkjét. Sőt, akár jelölőnégyzeteket is tudunk illeszteni a szövegbe. Akár teljes képernyős, a szemet pihentető nézetben is jegyzetelhetünk, de ha éppen nincs kedvünk írni, hangjegyzeteket szintén készíthetünk, egyetlen gombnyomással.

Bloggerként a bejegyzéseket fel-tölthetjük az internetre (akár saját HTML sablont is létrehozhatunk és importálhatjuk a programba), és Word vagy PDF dokumentumként, vagy Podcastként – esetleg iPod jegyzetként is exportálhatunk.

És ami a legfontosabb, naplónkat titkosíthatjuk, jelszóval védhetjük. Még a *MySpellX* helyesírás-ellenőrzőt is használhatjuk. Ha pedig nem írunk napi följegyzéseket, akkor jegyzeteléshez szintén kitűnő választás a *Mac Journal*.

Ajánlott: bárkinek, aki titkos vagy publikus naplót szeretne írni

Rendszerv követelmény: OS X 10.4 (UB)

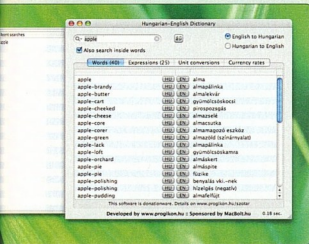
Tudásszint: ■■■ profi

Mindig nagy öröm, ha hazai fejlesztésű szoftverről írhatunk (még Windows esetében is, hát még OS X-en). Az pedig külön emelt a dolgok fényét, ha egy jól sikerült és ráadásul ingyenes alkalmazásról van szó.

A *Progikon Kreatív Stúdió* jövőtárból minden Mac-es ingyen használható fejlesztésű, amely egy jól sikerült Magyar-Angol Szótár, bőséges szókészlettel és néhány extra szolgáltatással. Utóbbiak közé tartozik a szavak kiejtése, amely az OS X felolvasó képességét használja ki. Ennek megfelelően angolul kitűnő a kiejtése (EN gomb a szó mellett), de magyarul (HU gomb a szó mellett) azért még kicsit „külföldies” beszél. Ettől függetlenül a magyarul tanuló angoloknak és angolul tanuló magyaroknak egyaránt nagy segítség ez a funkció. Előbbiek az ékezetes karaktereket egy kis fülről is beírhatják, ha a gépeken nincs beállítva a magyar kódlap.

További extra szolgáltatás, hogy a szótárfunkciók mellett a program

tartalmaz egy mértékegységváltót és egy valutaváltót is (utóbbinál az aktuális árfolyamot az internetről letölti). A Magyar-Angol Szótár rendkívül gyorsan keres, és a legújabb verzió egy szempillantás alatt töltődik be. Így gyors segítséget nyújt bármikor, ha nem jut eszünkbe egy szó, vagy kifejezés. A program ingyenesen letölthető a fejlesztők honlapjáról: <http://www.progikon.hu/letoltes.html>.

Érdekes letölteni és használni.

cp labor Ajánlott: magyarul tanuló angoloknak és angolul tanuló magyaroknak

Rendszerkövetelmény:
OS X 10.4 (UB)

Tudásszint: ■■■ haladó

Slideshow-készítő ● **Boinx FotoMagico – Próbaverzió**

Ha szeretnénk látványos slideshow-t készíteni fotóinkból, és azután képernyőkimézőként, videóként, DVD-n, vagy önállóan futtatható programként közzétenni, ne keressünk tovább, a Boinx FotoMagico a mi programunk.

Fotóinkból – a képek mozgatasával, forgatásával, nagyításával vagy kicsinyítésével – mozgalmal videó prezentációt készíthetünk, különféle látványos átmenetekkel, mozgó feliratokkal.

A képek változhatnak megadott időre, égerkattintásra, vagy éppen a zenei alaféltésben megadott jelöléseknek (Audio Marker) megfelelően. Az elkészült moztit exportálhatjuk filmként (optimálzávala HD720, HD1080, iPod, vagy web méretre), de az iDVD-be vagy a Toastba is átküldhetjük.

A képeket beemelhetjük az iPhotoból vagy akár az Aperture-ból is, és videóinkat vizuálisan is eláthatjuk. Utóbbi akkor lehet fontos, ha reklámanyagokat készítenek a képernyőkiméző és az önállóan futó lejátszó export). Ráadásul ezeknél akár próbaverziókat is készíthetünk, amely az első használat óta eltelt, általunk meghatározott számú napok letele után, vagy megadott dátumnál lejár. A diák közötti átmenetek kis számát (14-féle) remekül ellensúlyozza, hogy azok látványosak. Ha a profi Slideshow-ra vagyunk, a FotoMagico a megoldás.

cp labor Ajánlott: reklámfilmek vagy családi videók készítéséhez fotókból, grafikákból

Rendszerkövetelmény: OS X 10.4 (UB)

Tudásszint: ■■■ profi

Frisülő úrfotók ● **OSXplanet – Ingyenes**

Rengeteg szép képet, fotót tölthetünk le az internetről, hogy az OS X asztalát otthonosabbá tegyük. Sőt, különböző programok segítségével akár képernyőkimézőinket vagy videóinkat is kitehethetjük az asztalra háttérnek.

Az OSXPlanet segítségével pedig a Földet (és más bolygókat is) háttérnek tehetjük meg. Ha ennyit tudna, nem emelkedne ki a sorból. Azonban a kis programmal az asztal háttérén, valós időben követhetjük bolygónkon a éjszakák és nappalok változását, a felhőzet változását, a nagyobb viharok, hurrikánok helyét és mozgását, az esetleges földrendések helyét és erősséget, de még a műholdak aktuális helyét is. Láthatjuk a működő vulkánok vagy az általunk fontosnak tartott városok helyét a kiterített térképen vagy

földgömbön (attól függ, milyen nézetet és nagyítást állítunk be). Az adatokat a program az általunk meghatározott időközönként frissíti az internetről.

Ha pedig mindez nem lenne elég, választhatjuk háttérnek bármelyik bolygót naprendszerünkben, igaz, ott azért kevesebb beállítási lehetőséggel. De azt például megadhatjuk, hogy mely másik bolygó irányából nézzük az adott égitestet – és a nagyítást is tetszőlegesen változtathatjuk. Az OSXPlanetet tehát nem csak szép, de hasznos háttérnek is lehet. A frissítés gyakorisága állítható, így a gépet sem fogja vissza.

cp labor Ajánlott: mindenkinek, aki OS X-et használ

Rendszerkövetelmény: OS X 10.4 (UB)

Tudásszint: ■■■ haladó

Csendes kártevők – 2. rész

Az előző részben elkezdtünk ismerkedni a vírusok típusaival. Most folytatjuk a kártevők bemutatását – kiegészítve korunk „vívmányával”, az adatlopással.

Szerző: dr. Nagy Gábor

Ismerje meg a PC veszélyes oldalát!

→ Klasszikus vírusokra és programféregre volt jellemző az állandó kód. Ez persze nem feltétlenül áll(t) a lemezre kerülő víruskódra, hiszen az a lebukás elkerülése érdekében fertőzéstől fertőzésre változhatott. Az újabb kártevők ennél sajnos sokkal többre képesek.

Működési elvük a következő: először csak egy kis méretű, gyanúsnak látszó tevékenységet (szaporodást, pusztítást) nem végző modul töltődik le. Ez valamilyen jelle nyit egy kiskaput egy vagy több port megnyitásával, és gazdájának – a botmesternek – a jelére vár. Ha ez megérkezik, akkor további modulokat tölt le és telepít, ezáltal a gép egy távirányított botnet hálózat részévé válik (erről később még lesz szó).

A modularitás egyik formája, hogy a le-töltött alkotóelemek között keyloggereket és más modulokat, például frissítéseket is lehív a vírus vagy a féreg.

Bár a víruskereső programokat minden fejlesztő igyekszik kiegészíteni, a reklám- és kémprogramok, a rootkíték keresése még új feladat. Ezt sok esetben csak külső, erre felkészített speciális segédprogrammal sikerül hatásosan megoldani.

Backdoor programok, botnetek

A modulok között az egyik leggyakoribb a backdoor szerver, amellyel a féreg gazdája további programmodulok, sőt akár közvetlen utasítások fogadására is felkészíti a kártevőt. Például szabványos IRC programok közvetítésével jutnak el az utasítások a backdoor programhoz, és nagyméretű, akár több millió gépből álló botnet hálózat részévé züllesztik a PC-t.

Az ilyen botnet hálózatok már eddig is számtalan DoS és DDoS támadást valósítottak meg különféle webszerverek ellen. Komoly bajba kerülhet az a cég, amelynél nem veszik időben észre, hogy gépeiket botnet támadásra, vagy illegális tartalmak (film, zene, szoftverek stb.) terjesztésére, tárolására használták fel. Ez ugyanis különösen sokba kerülhet azoknak a cégeknek, amelyek hanyagság miatt keveredtek ilyen akciókba.

Reklám- és kémprogramok, rootkíték

Számos további programtípus is megjelent a palettán. Ezek közül három fő, egymással olykor átfedésben lévő típus érdemes külön említést. A reklámprogramok (adware) pazarolják a helyi erőforrásokat és az internetkapcsolat sávszélességét. Komoly veszély, ha az adware (modul) egyre-másra hív be olyan oldalakat, amelyekkel magunktól sose látogatnánk. Ráadásul ez komolyan rontja munkánk hatékonyságát.

A kémprogramok többségének ma már semmi köze a kémekhez. Mindössze

Szociohacker: a család lélektana

Azt Kevin Mitnick Magyarországon is megírtott előadásából is tudjuk, hogy a világ talán legismertebb hackere igazából nem is programozói tudásának köszönhetette sikereit, hanem annak, hogy tudott az emberrel banni. Programozóként tudta, milyen információ kell ahhoz, hogy bejusson a szigorúan védett rendszerekbe, és ezt képes volt különböző szociohacker trükkökkel kicsalni az érintett cég dolgozóitól.

Mitnick ma már az innszó oldalnak dolgozik, és azt tanítja, hogy az a jelszó, amit akár egyetlen emberrel is megosztunk, semmit sem ér. Bizony sokba kerül, ha a vezetők helyett beszoztottjaik kezelik a számítógépet, és vele együtt a levelezést, a bizalmas adatokat védő jelszavakat

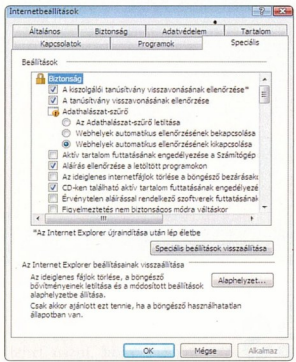
olyan programokról (illetve modulokról) van szó, amelyek a támadó által hasznosnak ítélt információt gyűjtenek a megtámadott gépen és annak környezetében. Ezek között szerepelhetnek:

- személyes adatok (cím, e-mail cím, telefonszám, név, kor stb.),
- felhasználói adatok (felhasználónevek, jelszavak, csoportok, pinkódok, CD-és egyéb kulcsok stb.),
- rendszer- és programinformáció (IP- és MAC-cím, hálózati maszk, nyitott

portok, operációs rendszer, telepített és használt programok, felkeresett weboldalak stb.),

■ banki, illetve pénzügyi adatok (számlaszám, azonosító, PIN kód stb.).

A reklám- és a kémprogramok közös jellemzője, hogy helyi gépen és hálózaton nem terjednek, ellenben minden eszközzel igyekeznek megakadályozni saját kódjuk felfedezését és eltávolítását. E szándék eszközei a rootkit néven (is) közismert csomagok, amelyek fő célja a támadó jelenlétének hatékony elrejtése – vagyis az általk védett felhasználó, alkalmazás, folyamat, fájl, illetve könyvtár álcázása.

Az új Internet Explorer már megpróbál megvédeni minket az adathalászatától

Spam, hoax és társaik

Elsősorban e-maileként érkeznek a nem program típusú, de kártékony tartalmak. Ezek egyik fajtája a *kéretlen reklámmal*, azaz a *spam*, amely valamilyen termék, szolgáltatás igénybe vételére próbál rávenni. Az ilyen levelek küldése ma már (elvileg) büntethető.

A spam ellen szerencsére ma már nem állunk teljesen védtelenül, a törvényes eszközeink kívül szoftveres megoldások is segítenek. Vállalati szinten érdemes antisпам programokat vagy egyéb, akár hardveres megoldásokat beszerezni, telepíteni. Ezek az eszközök már a levelező szerver előtt, vagy arra rátelepedve képesek kiszűrni a kéretlen küldeményeket.

Ügyféloldalon pedig ingyenes rá-tét (addon, plugin) programokkal lehet megfékezni a spamádatot, vagy olyan (nem Outlook vagy Outlook Express) programokkal, amelyek eleve képesek spamszűrő szolgáltatásokra is.

A másik szöveges jellegű zaklatás a *hoax*. Ezeknek a becsapós leveleknek közös jellemzője az a rész, amelyben azt kéri a feladó, hogy minél több példányban küldjük tovább. Ha ilyen levelet kapunk, előfordulhat, hogy egy barátunk indított el valamilyen körlevelet, de sajnos nagyobb az esélye annak, hogy átveréssel találkozzunk.

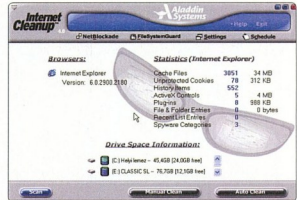
A hoaxoknak több helyen utánanézhethünk, már magyarul is. A lényeg az, hogy továbbküldés előtt mindenképp próbáljuk meg ellenőrizni, mennyi a levél valóságátartalma. Ne tegyük neveltségese magunkat olyan levél továbbküldésével, amely azt igéri, hogy valaki nyilván tartja, hány példányban küldjük tovább, és ettől függően valamilyen jutalommal is kecsegtet.

Számítógépes csalások

Két fő típusról érdemes szólnunk a számítógépes csalások körében. Mindkettőt jellemző, hogy ma már elsősorban e-mailekkel terjednek, de olykor még ma is előfordul, hogy egy-egy ilyen üzenet faxon érkezik.

A *lottó-csalások* valamilyen sorsoláson elért sikerünknek örvendeznek, és arra biztatnak, hogy vegyük fel a kapcsolatot a megadott csatornának (postai levél, e-mail, telefon, fax) valamelyikén az illetékes személlyel. Ő majd segít, hogy hozzáfussunk nyereményünkhöz. Ehhez azonban be kell fektetnünk egy kisebb összeget, de az busásan megtérül – az ígért szerint – a nyereményből. Persze aki felül ennek, az semmit se nyer – csupán tapasztalatot.

A másik átverés *nigériai család* néven ismert. Itt a levél arra hivatkozik, hogy küldője anyagi segítségünket kéri, így hozzájuthat vagyonához, örökségéhez. A feladó ezúttal is busás jutalmat ígér, és jáj annak, aki nem csupán pénzt juttat a

Nem árt, ha néha takarítunk magunk után. Internetes szűrőfűzésünk nyomai is rejthetnek személyes adatokat

megadott személynek, de személyesen próbál utánaírni az eseményeknek.

Csak érdekességképp jelezzük, hogy sorsolás jellegű és nigériai családokat már nem csupán angolul, de magyarul is számos esetben találunk. A levelek közül ráadásul már olyan is akad, amelyet nigériailevel-generátorral hoztak létre, hogy viccesebb legyen valamely jótét léleknek az élete. Valami miatt az ötletet mi nem tudtuk szívóbb nevetni.

Phishing, pharming, vishing

A végére hagytuk az utóbbi évek érdekes újdonságát. A *phishing* (*adathalászat*) támadástípus, mely pár éve bukkant fel: banki e-mailek megtévesztésig hasonló küldeményrel próbálják kicsalni adatainkat.

A támadók – akik rendszerint bűnszövetkezetben lépnek föl – létrehozhatnak egy rövid életű hamis weboldalt. Ez a megszólalásig hasonlít valamilyen banki vagy egyéb, elektronikus fizetőeszközökkel dolgozó cég (pl. PayPal vagy eBay) honlapjára.

A phishing levélben elhelyeznek egy vagy több rejtejt, vagy álcázott linket, amely a levélben említett hamis weboldalra mutat. Ott a megtévesztett felhasználót elkéri – úgymond karbantartási célokból – a számlája megcsapolásához szükséges adatokat (számlaszám, azonosító, jelszó).

Fontos leszögezni, hogy egyetlen bank sem kér és fogad el ilyen személyes adatokat! A számlaadatok karbantartásához bizony személyesen kell befáradni a megfelelő bankfiókba.

Ma már a Skype és a hasonló internetes telefonáló (VoIP) rendszerek is akaratlan eszközzé válhatnak a csalásoknak.

A *vishing* néven ismert csalások során egy hamisított call-center rendszerbe igyekeznek beterelni a gyanútlan, figyelmenlten ügyfeleket. ■

A legutóbb antivírus cég oldalán friss információkat kapunk a kártevőkről és módszereikről

Praktikus funkciók és billentyűkombinációk

Dolgozunk egyszerűbben!

Takarítsunk meg időt és energiát azzal, hogy a naponta elvégzett műveleteket egyszerűsítsük. Egerészés, menük nyitogatása és programok keresgélese helyett többnyire csupán néhány billentyűt kell leütni. Használjuk ki a népszerű programokban meglévő munkagyorsító fogásokat!

Szerző: Nákovics L.

Mennyi időt tölt el egy nap a számítógép előtt? Egy, vagy két órát, esetleg nyolcat? Eközben hányszor viszi az egérkurzort a Start menü gombja fölé azért, hogy – egy jól irányzott kattintás után – a felbukkanó programlistában próbálja megtalálni az éppen szükséges programot?

A komputer napi használata során számtalanszor bolyongunk az alkalmazások menüiben, keresve az éppen szükséges funkciót. Pedig a legtöbb szoftver, és maga az operációs rendszer is többféle módot kínál arra, hogy leegyszerűsítsük a munkát.

Ismerős Ctrl-kombinációk

Szinte minden programban használhatunk ugyanis billentyűkombinációkat (angolul hotkeys), amelyekkel egy adott

funkciót gyorsan, „egerezés” nélkül érhetünk el. Ezek közül azonban jellemzően csak hármat használ ki a felhasználók zöme (jobbára az Office alkalmazásokban): a *Ctrl+C*, *Ctrl+X* és a *Ctrl+V* kombinációkat. Ismerős, ugye?

A *Ctrl+C* kombináció – azaz a *Ctrl*, vagy más néven control gomb és a *C* billentyű együttes megnyomásának – segítségével a vágólapra másolhatjuk az éppen kijelölt képrészletet, szöveget, programot, attól függően, hogy éppen melyik alkalmazásban dolgozunk. A *Ctrl+X* kombináció ugyanezt teszi, csak egyben törli is az eredeti képrészt, vagy szöveget, miután a vágólapra helyezte. A *Ctrl+V* kombinációval végül beilleszthetjük a vágólap tartalmát – mondjuk a *Ctrl+C*-vel másolt

Kombinációk a DVD-n!

Ne feledjék, hogy DVD mellékletünkön, nyomatható, vagy képernyőn történő olvasásra is optimalizálható PDF formátumban számtalan alkalmazás billentyűkombinációit gyűjtöttük össze.

De nem érjük be ennivel, a www.cp.hu/hotkeys oldalra ellátogatva további szoftverekhez is szolgálunk hasonló – sőt, bővebb - táblázatokkal. Érdemes tehát ellátogatni honlapunkra is.

Aki pedig még így sem találja meg kedvencszoftverének gyorsbillentyűit, annak ajánljuk figyelmébe a <http://allhotkeys.com> oldalt, ahol már szinte minden olyan programhoz található hotkey táblázat, amelyet széles körben használnak a nagyvilágban. Ha itt sem található meg egy számunkra fontos program, marad a Google...

Ezek tehát a legszélesebb körben elterjedt kombinációk, pedig akadnak még szép számmal ilyenek. A **Ctrl+N** például a legtöbb programban az új dokumentum létrehozására hivatott, a **Ctrl+O** a dokumentumok megnyitására, a **Ctrl+S** pedig kincset ér, mert a legtöbb alkalmazásban ezzel menthetjük az aktuális dokumentum változásait. Ez az, ami után akkor sirunk, ha egy áramszünet miatt elvész több oldalnyi anyagunk, és mielőtte nem voltunk képesek erre az apró mozdulatra sem a billentyűzeten. Pedig így megszünt volna, hogy a **Fájl** menüben kussunk a **Mentés** parancsa után.

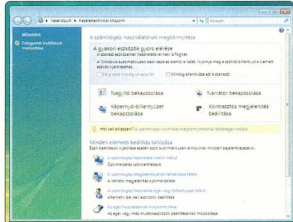
Ha tehát időt és energiát szeretnénk spórolni, jól járunk, ha begyűjtünk néhány ilyen hasznos kombinációt, legalább azokban a programokban, amelyek a leggyakrabban használunk.

Ezekből állítottunk össze most egy csokorra valót, a teljesség igénye nélkül, elsősorban azokat a megoldásokat gyűjtve össze, amelyeket még észérű megtanulni fejből. Mert mondjuk egy Photoshop esetében rengeteg kombináció létezik, mindegyiket fejből tudni dicséret-

szöveget – új helyére. A többség tehát ezt a három kombinációt használja munkája meggyorsítására, hiszen ezekkel meg lehet úszni, hogy a **Szerkesztés/Másolás** menüpontot kergessük az egérrel, napjában százszor.

Még egy legendás kombináció van, ez pedig a **Ctrl+Alt+Del**. Ne, most ne törjék darabokra az első kezük ügyébe kerülő üvegholmot, semmi gond... Ez csupán rossz beidegződés a sokat tapasztalt DOS és NT vonalon felhasználóknál, akiknek ez a kombináció semmi jót nem jelent. Elvörös legtöbbször a rendszer lefagyása miatt szoktak utána nyúlni, hogy helyrerázzák, vagy újraindítsák azt. (Bár az XP-ben már ritkábban szükséges ez a rémisztő tripla gombnyomás, de azért még nem merült a feledés homályába.) Az NT vonalon dolgozók persze barátságosabb körülmények között is találkozhatnak vele, ezzel lehet ugyanis belépni a hálózati rendszerbe.

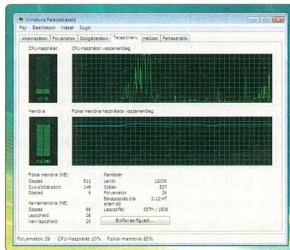
De tudták, hogy az egykori, DOS-os Norton Commander funkcióbillentyű például a Total Commanderben is gond nélkül használható? Bizony, az **F7** gomb lenyomása ott ugyanúgy az új könyvtár létrehozásához vezet, az **F8** pedig ugyanúgy töröl könyvtárat és fájlt, mint a nagydáképen.

Kezelésttechnikai központ, két gombnyomással elérjük: Win+U

tes – sőt, szinte hihetetlen – teljesítmény, de azért ennél fontosabb dolgokkal is megtömhetjük a memóriánkat. (Persze a számunkra legfontosabb kombinációk begyakorlásával sok időt spórolunk meg képfeldolgozás közben is.)

Aki mégis a teljességre törekszik, annak eláruljuk, hogy szinte minden rendszerben és az igényesen megírt szoftverek többségében, a különböző menüpontok mellett szereplni szokott a menüt helyettesítő billentyűkombináció is. Így amit itt nem találunk meg olvasóink, azt kipuskázhatják magukból a programokból. Esetleg használhatják a Sűgőt is, ehhez rögtön van egy jó tanácsunk: az **F1** funkcióbillentyű lenyomásával előhívható szinte minden programban.

Munkában a Feladatkezelő, előcsalogatva a Ctrl+Shift+Esc kombinációkkal

A 15 legfontosabb Windows kombináció (XP és Vista)

Kezdjük rögtön a rendszerrel, amely előtt nap mint nap felhasználók százezrei ücsörögnek és kattintgatnak az egérrel ki tudja hányszor, feleslegesen.

1. kombináció

Ctrl+Esc: A Start menü megnyitása. Ezt a funkciót az új billentyűzeteken már elérhetjük egyszerűbben is, az erre fenn tartott Windows-billentyűvel.

2. kombináció

Alt+F4: Szintén fontos, mert az éppen futó alkalmazásokat lehet vele bezárni, anélkül, hogy ezért a kilépésre szolgáló

TOP 10 Microsoft Word kombináció

Ctrl+B	Kijelölt szöveg félkövér/ nem félkövér
Ctrl+U	Kijelölt szöveg aláhúzva/ nincs aláhúzva
Ctrl+I	Kijelölt szöveg dől/ nem dől
Ctrl+Shift+<	Szövegméret kicsinyítése egy értékkel
Ctrl+Shift+>	Szövegméret növelése egy értékkel
Ctrl+Space	Karakterformázás eltávolítása
Ctrl+Z	Utolsó művelet visszavonása
Ctrl+Alt+V	Szöveg beillesztése a vágólapról (a formázások megtartása választható)
Ctrl+Shift+V	Csak a másolt szöveg formázásának használata a kijelölt szövegben
Ctrl+Enter	Oldaltörés a kurzorral

gombot, vagy menüpontot kellene előkeresnünk. Az Intéző éppen nyitott ablakát is bezárhatjuk vele, egyetlen mozdulattal.

3. kombináció (Vista)

Win+Tab: Ez a kombináció csak Vista alatt működik, és ott is csak akkor érünk vele valamit, ha videokártyánk támogatja az Aero felület használatát. Ekkor azonban a Vista korszakalkotó újdonságaként beharangozott 3D alkalmazásválasztót tudjuk vele előcsalogni. Nos, ez a korszak (és ez a megoldás is) olyan, amilyen, de az biztos, hogy a dolog nagyon látványos.

4. kombináció

Alt+Tab: Az előbbi (Win+Tab) kombináció öse, amely amúgy minden Windowsban, így a Vistában is működik. Szintén a futó alkalmazások közötti választást teszi lehetővé. Windows XP-ig az alkalmazások ikonjai és neve szerint válogathatunk, Vista alatt pedig – ha van Aero támogatás – élő előképet kapunk az adott alkalmazásról (ez valóban hasznos és látványos funkció egyben).

Ha a Ctrl gombot lenyomva tartjuk, és csak a Tabot ütögetjük, előrefelé haladhatunk az ikonok között. Ha a Ctrl mellett a Shift (⇧) gombot is lenyomva tartjuk, visszafelé haladhatunk a sorban.

5. kombináció

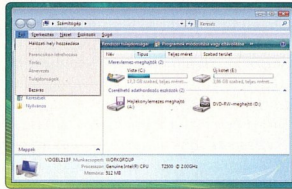
Enter: Nem kell mindent túlkomplikálni. Ha nem szeretünk duplán kattintani az egérrel, az alkalmazásindítást megoldhatjuk az Enter (↵) lenyomásával is. Igaz, előtte valahogyan ki kell jelölnünk az alkalmazás ikonját – erre viszont az egér a legkényelmesebb. De a kettő együttes alkalmazásával (egérrel kijelöl, és rögtön Entert nyom) villámgyorsan indíthatunk mindent, és kíméljük az egérgombokat.

6. kombináció

Win+U: Vista alatt ezzel a kombinációval a Vezérlőpult Kezeléstechnikai központját érjük el, egyetlen mozdulattal. Windows XP alatt pedig a hasonló célra hivatott, Utility Manager alkalmazást indítjuk be vele. Mindkét esetben a Narrátort, a navigátót és a képernyő-billentyűzetet indíthatjuk így el gyorsabban.

7. kombináció

Shift+Delete: Ezzel a kettőssel anélkül törölhetünk állományokat, hogy azok a kukába kerüljenek. Nagyobb fájlknál ez fölöttebb időtakarékos megoldás, hiszen ellenkező esetben a fájlokat a Windows

Vista alatt is vannak menük, csak egy F10 kell hozzá

nem törli, hanem a kukába mozgatja – ami sokáig tart, ha terebélyes állományról van szó. Arra viszont vigyázzunk, hogy ebben az esetben már csak külön programmal tudjuk visszaállítani a törölt fájlt! Elvégre a kukában meg sem jelenik.

8. kombináció

Alt+Enter: Megjeleníti a kijelölt fájl, mappa vagy program Tulajdonságlapját. Ezt persze megtehetjük úgy is, ha a jobb egérgombbal kattintunk a fájlra (mappára, programra) és a megjelenő helyi menüből a Tulajdonságok menüpontot választjuk. De hát így mégis-csak egyszerűbb.

9. kombináció

Ctrl+Alt+Esc: Hivatalosan ez a Feladatkezelő előcsalogatásának módja, még akkor is, ha a Ctrl+Alt+Del kombinációval – a régebbi Windowsokon – ez szintén megtehető volt. A Vista alatt immár csak az escape-es variációt használhatjuk. Márpedig a Feladatkezelő hasznos jószág, ha egy lefagyott szoftvert szeretnénk leállítani, vagy információkra van szükségünk a gépen éppen történő eseményekről (futó folyamatok, programok, hálózati adatforgalom, processzorok terheltsége stb.).

10. kombináció

Shift nyomva tartása a CD vagy a DVD behelyezése közben: Ez a meglehetősen hosszú körbeírható, de amúgy nagyon egyszerű és hasznos művelet megakadályozza, hogy a behelyezett lemezen – annak beolvasása után – a rendszer elindítsa az autorun alkalmazást. (Létezett olyan félresikerült CD-másolásvédelem, amelyet ezzel tudtak kicselezni. A szoftvertárgó eleinte tiltakozott a „shiftes” trükk publikálása miatt, sőt perrrel fenyegetőzött.)

11. kombináció

Win+L: Ha munkahelyünkön gyakran hagyjuk magára gépünket, egyetlen

mozdulattal meg tudjuk védeni annak tartalmát a kíváncsi, ámde hivatalan személyektől. És miért pont L betűt használunk? Mert angolul a zárás, zárolás *lock*. Ez a kombináció lezárja a gépet, de a futó alkalmazásokat érintetlenül hagyja. Így amikor visszatérünk a dolgunkról, csak a jelszót kell beírunk, és ott folytatjuk a munkát, ahol abbahagytuk. Értelemszerűen ehhez az is kell, hogy felhasználói fiókunkat jelszóval lássuk el (és ez ne legyen könnyen kitalálható).

12. kombináció

Win+F: Ezzel a kombinációval a Windows keresőjét (Finder) tudjuk előcsalogni. Bár a Windows XP beépített keresője nem az igazi, a Vista indexelésen alapuló keresője nagyon hatékonyan használható, akár még a programok előkerítésére is indítására is. Érdemes használni.

Biztonságot ad a Win+L, azaz a Windows zárolása. A jelszó beírása után ott tudjuk folytatni a munkát, ahol abbahagytuk

TOP 10 Internet Explorer 7 kombináció

F11	Váltás a teljes képernyős és ablakos nézet között
Backspace	Visszalépés az előző oldalra
F5	Aktuális oldal frissítése
Ctrl+I	Kedvencek megnyitása
Ctrl+H	Előzmények lista megnyitása
Alt+Home	Beállított kezdőlap megnyitása
Ctrl+W	Aktuális lap (Tab) bezárása
Ctrl+T	Új lap (Tab) nyitása
Ctrl++	Az oldal szövegeinek és képeinek 10%-os növelése
Ctrl--	Az oldal szövegeinek és képeinek 10%-os csökkentése

TOP 10 Windows Mail kombináció

Ctrl+M	Levelek küldése és fogadása
Ctrl+N	Új levél
Ctrl+F	Levél továbbítása
Ctrl+Shift+R	Válasz mindenkinek
Ctrl+R	Válasz a feladónak
Ctrl+U	Ugrás a következő olvasatlan levélre
Alt+Enter	A levél tulajdonságainak megtekintése
Ctrl+Shift+F	Keresés az üzenetekben
Ctrl+Enter	Levél jelölése olvasottként
Ctrl+I	Ugrás az Beérkezett üzenetek (Inbox) mappába

13. kombináció (Vista)

F10 Vista alatt: A Vista remek jellemzője lehetne, a „Le a menükket”. Számos ablakban – például az Intézőben – hiányzik a menüsor, helyette az eszközsorban található ikonokat, gombokat használhatjuk. Ha mi mégis menüre vágunk,

Látványelem a Vistában: 3D alkalmazás-választás a Win+Tab kombinációval

az F10 funkcióbillentyű megnyomásával előhívhatjuk azt is.

14. kombináció

Alt+aláhúzott karakter: Számos parancsgomb és opció választó szövegében látunk egy aláhúzott karaktert (_). Ilyenkor nem vagyunk rákényszerítve, hogy a kérdéses parancsgombot vagy opciót az egérrel aktiváljuk, elegendő az Alt gomb lenyomva tartása mellett megnyomunk az aláhúzott karaktert a billentyűzet.

15. kombináció

Win+R: Végül álljon itt egy olyan kombináció, amelyet a programok gyorsabb indításához használhatunk. A Win+R kombináció ugyanis a Windowsban elő-

hívja a Futtatás ablakot. Ha például ide beírjuk az *msconfig* szót, egy pillantás alatt a Rendszerkonfigurációs programban találjuk magunkat, a *notepad* beírásával pedig a Jegyzetömböt indíthatjuk. Egyszerű bármit, aminek tudjuk a (fájl)nevet.

További kombinációk

Mivel az újság terjedelme szab némi korlátot a kombinációk felsorolásának, így itt már csak néhány fontosabb *Word*, *Internet Explorer 7* és *Windows Mail* (a Vista levelező programja) gyorsbillentyűvel tudunk szolgálni, táblázatos formában. Azonban mellékletünkön összegyűjtöttük a legnépszerűbb alkalmazások (sőt, néhány játék) gyorsbillentyűit PDF formátumban. Így azokat könnyen ki tudják nyomtatni olvasóink, és érdemes is, legalább a begyakorlás idejére.

Sőt, a legnépszerűbb programok kombinációit megtalálják a magazin mellé behúzott nagyméretű lapon is, így azokat már csak ki kell vágni, és félbehajta az asztalon elhelyezni.

Reméljük, sikerült meggyorsítanunk és egyszerűbbé tennünk a számítógépes munkát. ■

play
mindörökké
keresd az
újságárosoknál!
PLAY!

GOD OF WAR PS3

PLAY!
XBOX 360, PLAYSTATION 2, PLAYSTATION 3, PSP KONZOLMAGAZIN

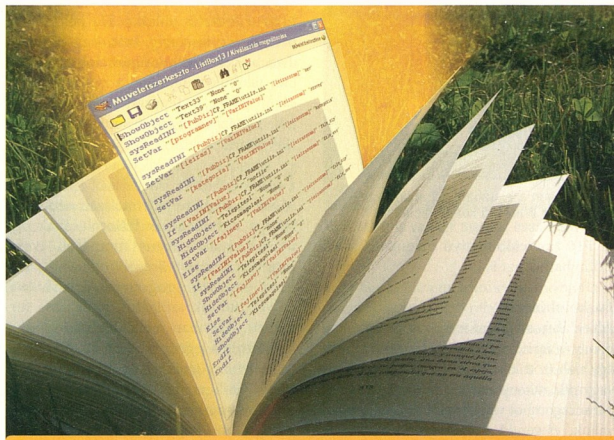
Bemutató 8. oldal
XBOX 360

SPLINTER CELL 5 CONVICTION

SPIDER-MAN 3 TESZT 52. oldal
XBOX 360/PS2

PIRATES OF THE CARIBBEAN

COMMAND & CONQUER 3

Multimédia

Neobook 5.5

Megjelent a népszerű multimédia fejlesztő rendszer, a Neobook 5.5 magyar változata. Így mostantól azok is belefoghatnak a multimédiás kiadványok készítésébe, akik eddig megriadtak az angol nyelvű menüktől.

Szerző: Nákovics László

Miként lehetne komoly programozói ismeretek nélkül látványos multimédiás alkalmazásokat, cégbemutatókat készíteni? Vagy a gyereknek „összedobni” egy oktató jellegű, de mégis szórakoztató programcskát?

A Neobook a fenti célokra is remekül megfelel, mindenféle előképzettség nélkül tudunk vele ilyen feladatokat megoldani. Például nagyszerűen használható a házi feladatok kikérdezésére is, ha a sablonok segítségével elkészítünk egy saját kérdéseket tartalmazó kvíztáblékat.

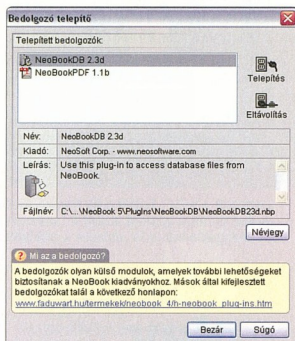
Kezdknek és haladóknak

A programozásban kevésbé járatos, vagy az angol nyelvvel hadilábon álló hazai közönség eddig nem, vagy csak nehé-

kesen használhatta ki e program lehetőségeit. Most azonban itt a honosított változat, amelyben a menüktől a súgóig minden magyarul található meg.

Természetesen nem csak a kezdőknek, az otthoni felhasználóknak készült a Neobook. Segítségével nagyon komoly multimédiás alkalmazásokat, de akár felhasználói szoftvereket is készíthetünk. Igaz, ez utóbbi esetben nem árt, ha rendelkezünk alapvető programozási ismeretekkel. (Nem kell ismernünk konkrét nyelvet, de legalább a változók fogalmával és a fájlrendszer alapjaival érdemes tisztában lennünk.)

Ráadásul a programhoz számtalan ingyenes és megvásárolható beépülő

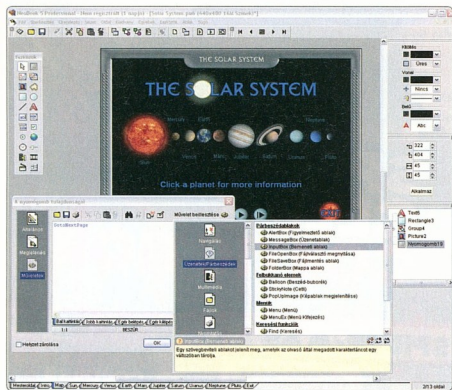

A Neobook tudása beépülő modulokkal is bővíthető

vagy akár elektronikus könyvek készítéséhez is. Remekül bevált CD és DVD keretprogramok készítésére is, ennek illusztrálására nem kell messze menni, csupán el kell indítani a magazinunkhoz mellékelt DVD-t.

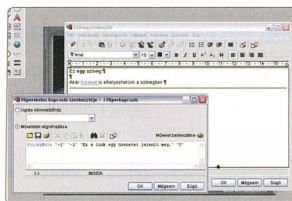
Még adatbázis alapú alkalmazásokat is készíthetünk vele, ha letöltjük a fejlesztők oldaláról az ingyenes adatbázis-kezelőt (NeoBookDB). De ha ennél is többre vagyunk igényesek, SQL alapú bedolgozók vásárolhatunk a rendszerhez.

Egyébként lehetőségünk van a DirectX kihasználására programjainkban, ugyan csak egy beépülő modulnak köszönhetően. Az elkészült projektet pedig nem csak önállóan futtatható EXE-ként tudjuk

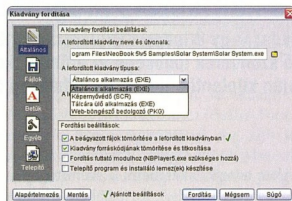

Áttekinthető, egyszerűen használható felület

fejlesztés magyarul

Beépített szövegszerkesztő szintén van. A szövegben akár linkeket is elhelyezhetünk

A kész projekt a következő formákba is exportálható: EXE, képernyőkímélő, webes objektum

elmenteni, hanem képernyőkímélőként, vagy webes prezentációként is. Utóbbi esetben a Neobook ActiveX vezérlőt használhatjuk, hogy anyagunk a böngészőben is megjelenjen.

Barátságos felület

Már a magyarázás előtt is nagyon barátságos jóság volt a Neobook, az pedig kifejezetten jóleső érzés, hogy immár magyarul szól hozzánk. Felülete könnyen áttekinthető: az alapértelmezésben bal oldalon lebegő eszközpallettán választhatjuk ki a használni kívánt objektumokat (szövegező, kép, animáció, videó, webböngésző, időzítő stb.). Majd a kiválasztott objektumot tetszőleges méretben tudjuk elhelyezni kiadványunk aktuális oldalán. Az oldalak között a felület alján található fülecskével válthatunk, minden lap külön fület kap. Akad egy meseterodál is, ennek elemei minden más oldalra megjeleníthetők egyetlen kattintással.

A program bal oldalán helyezkedik el az objektumlista és a stíluspaletta. Előbbi mutatja, hogy az adott oldalon milyen objektumokat használunk, utóbbin pedig azt látjuk, hogy az éppen kijelölt objektumnak milyen külső tulajdonságait változtathatjuk meg.

Jobb egérgombbal kattintva hívhatjuk elő az adott objektum tulajdonság-lapját, ahol további beállítási lehetőségeket találunk (objektumtól függően). Ugyancsak itt írhatjuk be a *Műveletek* részben azokat az utasításokat, amelyeket a programnak végre kell hajtania valamilyen interaktivitás esetén (például a felhasználó kattint az objektumon,

vagy csak fölé viszi a kurzort). Nem kell megjegyezni, nincs rá szükség, hogy bemajolgjunk a Neobook – amúgy könnyen elsajátítható – szkript nyelvét. Ugyanis találunk egy *Művelet beillesztése* gombot a szövegszerkesztőben, ahol kategóriákra osztva elérhető minden művelet és azok rövid leírása is.

Még az utasítások felépítésével sem kell törődnünk, hiszen külön ablakban közölhetjük a szükséges adatokat. A program ezek alapján illeszti be a teljes utasítást, a szintaktikai elvárásoknak megfelelő formában.

Az elkészült alkotást a *Kiadvány/Kiadvány fordítása* menüpontban változtathatjuk önállóan futtatható programmá. Az így elkészített bemutató természetesen olyan gépeken is elindul, amelyeken nincs fent a Neobook fejlesztőkörnyezete. Bár még ez az egyszerű eljárás is kissé rémisztően hangzik, a gyakorlatban egy bemutató elkészítése korántsem ördögösség.

Kompatibilitás

Mivel a magyar verzió külön tehető, és az eredetivel teljesen függetlenül frissül, felmerülhet a kérdés, mi történik, ha eddig az angol változatot használtuk, s most váltanánk. Nos, felépítését tekintve a két verzió megegyezik, így ami eddig működött az angol változatban, az működik a magyarban is.

Az egyetlen dolog, ami a fordítás velejárója, hogy a honosított változat külön telepítővel rendelkezik, és az a Neosoftware aktuális frissítése után valamivel később frissül csak (elvileg rövid

Próbálja ki, és nyerte meg!

Itt a nyár, sokan, sokfelé utaznak, s számtalan élménnyel (és persze fotóval, videóval) gazdagabban térnek haza. Éppen ezért arra gondoltunk, hogy meghirdetünk egy közös nyerepménnyátékot a Neobook fejlesztőivel karöltve.

A fejlesztők, kizárólag a CP olvasóinak kedveskednek egy exkluzív, 60 napig használható próbaverzióval (a letölthető változat csak 30 napos). Mi pedig gyakorlati rovatunkban (124. oldal) röviden bemutatjuk, miként lehet elkészíteni a programmal egy látványos, interaktív prezentációt – mondjuk a nyaralás érdekesebb helyszíneiről.

Olvasóinknak így két hónap áll rendelkezésükre, hogy nyaralásuk egy érdekesebb helyszínéről (de tulajdonképpen bármilyen saját utazási élményről) a próbaverzióval egy multimédiás bemutatót készítsenek. Kérjük, ezt juttassák el CD-re vagy DVD-re írva szerkesztőségünk címére: 1077 Budapest, Kéthly Anna tér 1.

Az elkészült anyagokat forráskóddal és a felhasznált elemekkel (képek, hangok, videók stb.) együtt kérjük a lemezre írni! (Ugyanis a lefordított alkalmazásokat a próbaverzióban csak limitált ideig használhatók.)

A legjobb pályamunka természetesen díjazásban részesül: egy magyar változatú Neobook 5.5 és egy fél éves CP-előzetes úti fejlesztő kedvű – és szerencsés – olvasónk márkát. Sőt, a legjobb alkotásokat megjelenítenek mellékletünkön is, természetesen időkorlát nélkül formában.

Magazinunk DVD mellékletén, a Neobook mappában számos segédletet (grafikai elemeket, zenei alfa-fésztéseket) is elhelyeztünk, hogy minden kéznél legyen a munkához. Kedves nyaraló diákok és kreatív családok, figyeltem! Indul a verseny!

átfutással). Mivel ez új felállás, és éppen nem jött ki frissítés, így ezt nem tudtuk tesztelni, de bízunk a hazai forgalmazóban. A magyar változat aktuális verzióját a hazai forgalmazótól tölthetjük le, erről a címről: www.faduwart.hu, a frissítésekhez is itt juthatunk hozzá. ■

Fájlkezelők Windowshoz

Teszt: állománykezelő programok

Total Commander vagy Windows Explorer: e kettő közül választ a legtöbb felhasználó. A ma elérhető szoftverek többsége az előbbit „koppintja”, több-kevesebb sikerrel. Tesztünk alapján kijelenthetjük, hogy néhányan több sikerrel!

Szerző: Köhler Zsolt

Ötletes, hogy a meghajtók belülete elérhető a felső gyorslistán

- + Sok-sok extra ötlet
- A magyar felület később érkezik

Kép alá jó lett volna

- + A szebb külsőt leszámítva alig van fejlesztés
- Pluginok nélkül nem sokat tud, velük (szinte) mindent

Ákrát tetszik, akár nem, a számítógépen az adataink fájlok formájában tároljuk. Megnyerésünk céljából az újabb operációs rendszerek lassan-lassan átveszik annak a nyilvántartását, mely állományokat mely könyvtárban találjuk. Elvégre a fájlok kezelése nem közvetlen célunk, az MP3-katalógizálás értelme, hogy a kívánt zenét hallgassuk, a DOC állományok tételek rendezgetése helyett fontosabb nekünk az írás, a nyomtatás és az archíválás. Csakhogy ma még egyetlen operációs rendszer sem kínál gyors, biztos és megnyugtató módszert az állományok kézi rendezgetése helyett – tehát ezt a feladatot nekünk kell ellátnunk.

A fájlok rendezgetése nem kerülhető el, tegyük hát ezt a lehető legkényelmesebben! Térjünk rögzest a lényegre, az alapvető feladatokat ugyanis mindegyik szoftver tudja. Az alábbiakban a kirívó hibákat és a jó ötleteket emeltük ki.

Alltap Salamander 2.5

Régebben Servant Salamander címen futott ez a program, amelynek nyugodt felülete alatt sok funkció lapul. Ismeri a Windows, Total Commander és DOS Navigator színsémákat, a fájlokat típus szerint is színezi. Érdekes a User Skill Level menü: a kezdők elől el tudjuk rejtetni a bonyolult és veszélyes opciókat. Használata egyszerű, a műveletek megszokásakor mindig rákérdez, hogy biztosan szeretnénk-e. Ezt pontosan be lehet állítani, így használat közben nincs fölösleges kérdés. Kár, hogy a beállításokat minden esetben a Windows Registry-be menti, ezért az USB-meghajtóról történő futtatás igen nehézkes – a kilépés ennek megfelelően lassú.

Kiváló ötlet, hogy a Total Commanderben használt F3–F8 gombok helyett itt az F2–F12 is működik. Ezek

funkciói alul dinamikusan változnak az adataink fájlok formájában tároljuk. Megnyerésünk céljából az újabb operációs rendszerek lassan-lassan átveszik annak a nyilvántartását, mely állományokat mely könyvtárban találjuk. Elvégre a fájlok kezelése nem közvetlen célunk, az MP3-katalógizálás értelme, hogy a kívánt zenét hallgassuk, a DOC állományok tételek rendezgetése helyett fontosabb nekünk az írás, a nyomtatás és az archíválás. Csakhogy ma még egyetlen operációs rendszer sem kínál gyors, biztos és megnyugtató módszert az állományok kézi rendezgetése helyett – tehát ezt a feladatot nekünk kell ellátnunk.

Háttérbe küldhetők a másolások, és nagyon szép, hogy nem csak FTP-s letöltésnél, de merevlemez-műveletnél is korlátozható a másolási sebesség. Tetszett a fájlnevezés kis-nagybetűs funkciója, a nézők alternatív változata is. Ez utóbbinál a társítástól függetlenül szöveges vagy akár „hexa” módban is megjeleníthetjük a fájlokat.

Egyedi funkció, hogy az aktuálisan kijelölt fájlohoz hozzávehetjük a kiterjesztésükben vagy nevükben hasonlókat. A kijelölés lista szöveges állományba menthető és később vissza is tölthető. Kérésre a program megjeleníti az éppen futó alkalmazásokat, megnyitott és használatban lévő könyvtárakat. A képnézetet egyúttal képlépként is működik, és gond nélkül belenézhetünk vele a képalálmányokba (ISO, BIN és akár NRG is!), pont úgy, mintha csak egy tömörített fájl lenne.

Kiváló ötlet a beépített FTP-kereső, ez sincs sehol másutt, mint ahogyan a teljes körű NTFS fájlrendszer-kezelés sincs. A program „bolondbiztos”, az egérrrel történő véletlen másolás ellen is véd.

Directory Opus 9

Még az amigás időkől származik ez a program. A kipróbálási idő keveseket fog meggyőzni, mert a licenckelző lépétnyomon elindul. Ez nem csoda, hiszen a telepítő kifejezetten ajánlja a tálcakonalkalmazást, amely némileg meggyorsítja a program egyébként nehézkes indulását. A különböző felhasználóknak nem limitált menük, hanem más dukál: az

Futottak még

Aki a fenti fájlkezelők közül nem tud választani, mert csak egyetlen különleges vagy éppen egyszerű programra van szüksége, nézze meg az alábbiakat:

- **Advanced File Manager 3.24** – tortadiagram generálása HDD-ről
- **Control3 5.1** – háromablakos fájlkezelő
- **Disk Navigator 3.3** – átlagos fájlkezelő
- **FreeCommander 2007.05** – egyszerű, ingyenes fájlkezelő, magyarul
- **Gyula's Windows Navigator 1.28b** – szintén egyszerű, magyar fájlkezelő
- **muCommander 0.8beta** – Java alapú, szervertámogatással
- **Sprintbit File Manager 3.0** – Explorer alapú, sok szolgáltatással
- **UltraExplorer 1.4** – sok funkció, egyedi nézet
- **Xplorer2 Pro** – Explorer-jellegű program, pár érdekes funkcióval
- **XYplorer** – Windows Explorer továbbfejlesztve

alaplóból a Windows Explorerre hajazó kezelés „Power mode”-ra megváltozik, és egy kicsit a Total Commanderre (TC-re) kezd hasonlítani.

A két fix ablak helyett egészen sok ablak-variációt előállíthatunk, a jobb oldalon felbukkanó gyorsnéző panel akár a filmeket is lejátszza – igaz, nevéhez méltatlanul lassan indul. A fülekkel meg támogatott ablakok nagyon jól és kényelmesen használhatók. Ezek felett több eszköztár is megjelenik – jó ötlet, hogy az Office és OpenOffice alkalmazásokhoz előre konfigurálták.

A program be tudja hívni a már telepített Nerót, így a felületen maradvá írhatunk CD-t, DVD-t. Ilyen eszköztárat magunk is korlátlanul készíthetünk, először egy második meghajtó-sor (Drive panel) ajánlott, úgy kényelmesebb. Ötletes a ZIP&Email funkció: a kijelölt fájlok becsomagolva küldi a címzetnek.

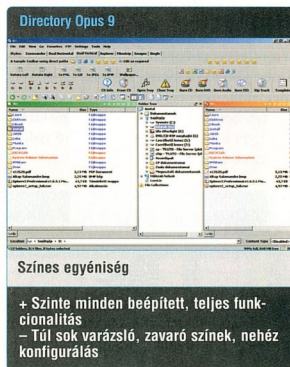
fájlok, és azokat együtt kezelhetjük. Másoláshoz, gyűjtögetéshez ideális. Paranoiások, biztonságmaniások log fájlt is tudnak készíteni, pluginokból viszont elég szegényes a kínálat – elvgre a program sokat tud.

EF Commander 5.9

Ha összképpént tekintve nem is, licenclését tekintve meg kell dicsérnünk a programot: nem csak jól nevelt shareware, de 60 napos pénz-visszafizetési garancia is van hozzá – ez nagyon szimpatikus. Érdekes, hogy a funkciókban szegényebb light verzió mellett egy régebbi (3.85) free, azaz ingyenes verziót is letölthetünk.

A program főablaka magyar, alapvető használata egyszerű, a különlegességek viszont már angolul vannak. A szokásos telepítésen kívül az *USB-Installer* nevű modult is elérhetjük, ezzel varázsolva PC-től függetlenül futtathatóvá a programot. Kezelői felülete – az EF segédprogramjainak megfelelően – elég szegényes, finomabban szólva „letisztult”. A második lemezegység-gombsort itt is nekünk kell bekapcsolni, az alul lévő funkciógombok sora pedig változtatja tartalmát (a lenyomott gomboknak megfelelően).

Ötletes, hogy az ingyenes *IrfanView*

Színes egységiség

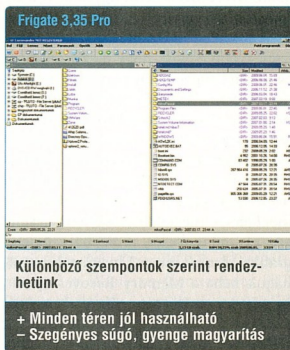
- + Színté minden beépített, teljes funkcionalitás
- Túl sok varázsló, zavaró színek, nehéz konfigurálás

és az *XnView* konverziós modulját mozgósítja a program – de a Nero modulját is használja, amely beépített! A flipek végleges leváltását (is) segíti a lemezmaósoló modul, kevesebb asztalnézegetést eredményez a gyors parancsikon-készítési menü. Adminisztrátoroknak segít a beépített PING modul, és a folyamatok kilövésére szolgáló kis menü.

A program összes funkciója gombkombinációkkal vezérelhető, de előbb be kell állítani őket. Ez az egyetlen program, amely a Windows keresőjét használja (Vista alatt ez előny lehet), ám ezt átállíthatjuk az EF Finderre, vagy bármilyen más keresőprogramra – ha azt is megvettük.

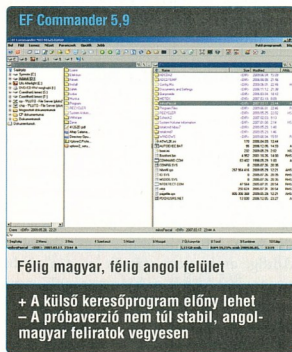
Frigate 3.35 Pro

Hagyományos felületével praktikusságra törekszik a Frigate. A fájlpanelek alatt az adott meghajtón lévő szabad helyet grafikonos formában láthatjuk. A jobb felső sarkokban pedig egy hasonló sáv fogad – minő meglepetés, ez a hangerőszabályzó! A füles ablakkezelés itt is megjelent, ám típus szerint csoportosítva: a nézőkéablakok is itt nyílnak meg, minden esetben a sor végén.

Különböző szempontok szerint rendezhetünk

- + Minden téren jól használható
- Szegényes súgó, gyenge magyarítás

Félig magyar, félig angol felület

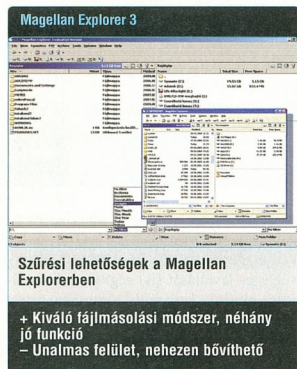
- + A külső keresőprogram előny lehet
- A próbaverzió nem túl stabil, angol-magyar leíratok vegyesen

Érdekes a fájlkezelő ablakának *Flat View* nézete, ebben a meghajtó összes állománya felsorolásra kerül – talán nem kell ecsetelnünk, hogy e nézet megjelenése igen sokáig tart. Nagyon hasznos a *Checkbox* nézet: a fájlokat pipálgatva jelölhetjük meg. Kár, hogy a könyvtárból kilépve ezeket a beállításokat elfelejti a *Directory Opus*.

Nagyon ötletes az internetes támogatás, külön ablakrészen az *MSN Messenger*, a *Flickr* vagy az *ImageShack* képmegosztók ablaka is megjelenhet. A használhatóságot növeli a konfiguráció fájlba menthetősege (pl. USB-s meghajtóra), a szokásosnál alaposabb fájlkereső, az okos MP3- és fotókezelés, no meg régi DN-es kedvencünk, a virtuális könyvtár. Ebbe különböző helyekről gyűjthetünk

A használat során több jó funkciót is találunk, a fájlok és a kiválasztások listája fájlba menthető, de innen vissza is olvasható! Az ilyen virtuális könyvtárlista sok szolgálatot tehet. Nagyon jó, hogy a keresőablak bezárása után később bármikor visszanzérezhetjük a találatokat, nem kell ismét keresgelnünk.

Hianyoltuk a fájlablak tetején a gyökérkönyvtárba ugró gombot, az egér helyett ekkor a Backspace gombot kell sűrűn nyomogatnunk. (Ez egyébként az összes normális fájlkezelőben működik.) A könyvtáron belül futó gyorskereső szintén ötletes, az éppen beírt karaktereket a szóba jöheto fájlknál színnel, egyenként megjeleníti, így egyből átlátjuk az eredményt. Érdekes opció az erőszakos törlés, amellyel a másként nem törölhető fájloktól szabadulunk meg.

Csak egyszer szerepel az eszköztárban a meghajtott sor, ám a panelekhez külön-külön bekapcsolhatjuk a saját sorukat. Nagyon jól megvalósított a tömeges fájlnevezés, amely az MP3 tag-eket is kezeli. A sok funkció közül ki kell emelnünk az alkalmanként jó szolgálatot tevő „fa-jegyzetelőt”, és az msconfig-ra hajazó folyamatkezelőt. Kedvencünk a CTRL és a jobbra-balra nyíl, amellyel gyorsan válthatunk meghajtott (úgy, mint régen a DN alatt). Kár, hogy itt Entert kell nyomnunk, nem elég a CTRL elengedése.

Úgyes a teljes képernyős üzemmód, a parancsori utasítások automatikus kiegészítése, a beépített e-mail küldő, a hálózat rejtett könyvtárait kereső funkció. A könyvtárlisták mögé tetszőleges képet szúrhatunk be, és a fájlok kezelését könnyítő, saját színeljelölt csoportok készíthetők.

Magellan Explorer 3

Sok mindenre utal a hármas verzió. Például arra, hogy a program kezelői felülete szabadon változtatható a saját, a Windows Explorer és a Norton Commander stílus között, ám a fájlablakokból ettől még négyet is használhatunk egyszerre. Sajnos ez sem tökéletes: az Alt gombra aktiválódó menüben nem mindig lehet jobbra menni. Talán később javítják majd ezt a szimpla, de idegesítő hibát.

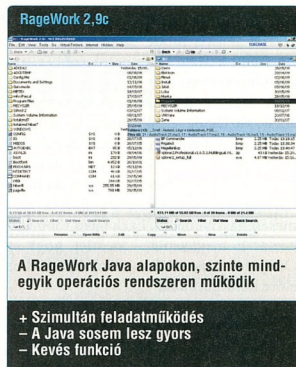
Ötletes viszont, hogy a fájlkezelőben a Sajátgép tartalma is megjelenik, a meghajtók közti váltás alkalmasint elég gyors. Különleges pluginok (beépülők) híján a program inkább kezelhetőségében jeleskedik: a program minden opciója gombkombinációkkal végezhető, egyedi induló könyvtárt is megadhatunk, és egyedi időformátumot is. Néhány külső program elérhető persze, de ezeket nem igazán fogjuk használni. A virtuális könyvtárakat viszont annál inkább.

Nem került volna be tesztünkbe ez a program, ha nem domborított volna: egyedül itt érhető el az a pofonegyesítő megoldás, amelynek hiánya sok TC-s életét megkeseríti. Ha ez utóbbi programmal két másolást indítunk el a háttérben, akkor azok egymásra való tekintet nélkül futnak, egymást lassítva. A Magellan Explorer esetében viszont a másolási feladatai megvárják egymást, az összes feladattal ezért hamarabb végez, mint a TC, és még a merevlemez is kíméli. Kiváló megoldás még a fájlrendszer minden elemét figyelő Track Events modul, és a reménytelenül zárolt fájlokat „felszabadító” Unlocker is.

RageWork 2.9c

Ez a program szintén különleges a fájlkezelők között, de sajnos ez sem tudása okán. Azért méltó némi figyelemre, mert Java alapokon, szinte mindegyik operációs rendszeren működik. Ezen kívül az a legnagyobb előnye, hogy összes feladatot egymástól függetlenül végzi. Így a fájlok keresése mellett vidáman másolhatunk néhány másikat, vagy kiszámíthatjuk a könyvtárak méretét.

A felület részben magyar, és a Java lassúságától eltekintve egészen jól használható. Ez az egyetlen program, amelynek menüjében megtaláljuk az antialiasing, azaz élsimítás opciót, az alaplól szögletes grafikai elemek miatt. Ugyanígy használhatjuk néha a Memory Recover opciót, ha a Java virtuális gépe túl sok memóriát kebelezett volna be. A menübe ugró Alt sajnos nem működik, és ez nagy hiányos-

ság. Cserébe viszont színnel jelölhetők a csoportok (zene, kép, program, stb.). Virtuális könyvtárakat is használhatunk.

Szintén jó ötlet a beépített archiváló program és a beállításokat az internetről leszedő modul.

Total Commander 7 RC5

Elérkeztünk ahhoz a programhoz, amelyet nem kell bemutatnunk. Talán azért, mert szinte mindenki a Total Commandert használja. Az új verziót állítólag az alapoktól újrairták, ám ez csak felületén, és néhány új opcióján látszik. Működése talán gyorsabb, de nem lett mindenképpen praktikusabb. Addig, amíg nem néztük meg a többi programot, ezek a hiányosságok nem is zavartak, a szimultán fájlmásolás lassúságától eltekintve. A legújabb verzió cikkünk készítése idején tehát az RC5-ös, de még ez sem elég megbízható: a végleges verziót mindenképpen várjuk meg!

Nézzük az újdonságokat: ikonok jelentek meg a menükben, az oszlopokban pedig az NTFS fájlrendszer adatai is megjelennek, például az utolsó hozzáférés ideje. Immár elérhető a füles interfész, ha a menüből megnyitunk egy új ablakpárt. Becsukni a fülösorról is lehet, de nyitni ismét csak menüből – kár ezért. A keresést például 1-100 alkonyvtárra lehet szűkíteni, kereshetünk azonos fájlokat, a folyamat pedig kiválóan parameterezhető.

Szintén újdonság a fájlművelet-napló készítése (bár ez másoknál már megvolt), érdekes viszont bizonyos könyvtárnevek, fájlok megjelenítéséből való kiiltása. Kár, hogy SFTP-t (secure FTP-t) csak külön DLL letöltése, telepítése után használ-

Fájelkezelők jellemzői	Altap Salamander	Directory Opus 9	EF Commander 5.9	Frigate 3.35 Pro	Magellan Explorer 3	RageWork 2.9c	Total Commander 7.0 RC5
Készítő	Altap Software	GP Software	EF Software	Frigate	Enriva Development	Sofrage	Christian Ghisler
Internet	www.altap.cz	www.gpsoft.com.au	www.efsoftware.com	www.frigate3.com	www.enriva.com	www.ragework.com	www.totalcommander.hu
Ár	6 USD	85 AUD	25-29,75 EUR	40 USD	40 USD	34 USD	9 480 Ft
Magyar nyelv elérhető	●	○	●	●	○	○	●
Nézetek, megjelenés							
Megjelenési módok	1/2 ablakos Commander	1/2 ablakos Commander vagy Explorer	1/2 ablakos H/V Commander	1/2 ablakos Commander ill. Explorer	1/2 ablakos H/V Commander vagy Explorer	1/2 ablakos Commander vagy Explorer	1/2 ablakos H/V Commander vagy Explorer
Egyedi eszközsávok (toolbar)	●	●	●	●	●	○	●
Egyedi oszlop nézetek	●	●	●	●	○	○	●
Színjelölés	○	●	○	●	○	○	●
Alapszolgáltatások							
Gyorskeresés az adott könyvtárban	●	●	●	●	○	●	●
Keresőbeállítások mentése	●	●	○	○	○	●	○
Keresés a találatokban	○	●	○	○	○	○	○
Külső kereső használható	○	○	●	○	○	○	○
Csoportos átnevezés	●	●	●	●	●	○	●
Könyvtárméret-számítás	●	●	●	●	●	○	●
Könyvtár-összehasonlítás	●	●	●	●	●	●	●
Könyvtárlista készítése	●	○	●	●	○	○	●
Szinkronizálás	●	●	●	●	●	○	○
Diavetítés	○	○	○	○	○	○	○
Metadatum (pl. ID3) kezelés	●	●	○	○	○	●	●
Titkosítás	●	○	○	○	○	○	○
ACL-kezelés (biztonság)	●	○	○	○	○	○	○
Hálózatkezelés	SMB, FTP, SFTP	FTP, SFTP	SMB, FTP	SMB, FTP, SFTP	SMB, FTP	SMB, SFTP	SMB, FTP, közvetlen kábelkapcsolat
Kezelt tömörítők (plugin nélkül)	7z, ACE, ARJ, JAR, LHA, RAR, UC2, ZIP	ZIP, RAR	ZIP, RAR	ACE, ARC, ARJ, BH, CAB, GZIP, GZ, JAR, LHA, RAR, TAR, ZIP, ZOO	ZIP, TAR, GZIP, BZIP	ZIP, TAR, GZIP, BZIP	ACE, ARJ, LHA, UC2, TAR, ZIP
Plugin rendszer	●	●	●	●	○	○	●

hatunk. Ez azonban csak belső funkció, az adott könyvtáraink nem lesznek titkosak.

Ennyi, a program nem tudna többet, ha nem mentenék meg a pluginok. Külön-külön is letölthetjük és telepíthetjük őket, de jobban járunk, ha beszerzünk egy „fullos” változatot. Ilyen a Total Commander *Power Pack 1.7*, amely alapértelmezés szerint nem tud magyarul, a nyelvi fájlt viszont könnyedén beilleszthetjük alá. A csomag több skint és plugint megfelelően felkonfigurálva

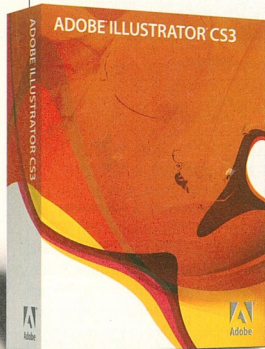
tartalmaz, közülük az Ext2/ReiserFS-t olvasót kell kiemelni (Linux!). De a saját feladatkezelő, levelező, RSS-olvasó, naptár, DVD-író és webböngésző modul is megérne egy misét.

Érdekes az NTFS-t alacsony szinten kezelő menü (titkosítás, kódolás), a menüből elérhető ingyenes programok garmadája (pl. Opera@USB, uTorrent), meglepő a Windows Commander FTP Password ripper – a program neve talán magáért beszél.

Most pedig lássuk a végeredményt!

Értékelés

Nehéz volt dönteni, hiszen a Total Commandert annyira megszoktuk, első blikkre ennek különleges változatai nyernék a díjat. Hosszas mérlegelés után a Tesztgyőztes díját mégis az a program nyerte el, amely egyúttal olcsó (így Legjobb vétel címre esélyes) és ötletes – ez pedig az *Altap Salamander 2.5!* Különdíjunkt a Total Commander extra kiadása, az *Ultima Prime 2.6* nyerte el. Legjobb vétel címet a győztes meglehetősen alacsony ára miatt nem osztunk. ■

Adobe Illustrator CS3

Klasszikus és közismert rajzprogram az Adobe Illustrator. Ennek friss verzióját, a CS3-at mutatjuk be, összefoglalva a legjelentősebb újdonságokat.

Szerző: dr. Pétery Kristóf

Illusztrációkészítés mesterfokon

Grafikusok és kedvtelésből, de haladó szinten alkotók régóta kedvelt és elterjedt eszköze az *Illustrator*, ez a vektorgrafikus rajzprogram. Az Adobe nemrég kiadta az *Illustrator* CS3-at (szám szerint ez a 13. verzió), bár ezen a területen a cégnek már sokkal erősebb vetélytársai vannak, mint a raszteres képszerkesztő, vagyis a Photoshop esetében. A legnagyobb konkurens a *CorelDRAW*, amely szintén a 13. (X3 jelű) verziónál tart – és pár éve még a Macromedia Freehanddel is számolniuk kellett. Úgy tűnik, a Macromedia felvásárlásával megszűnt ez utóbbi versengés, ami egyébként teljesen érthető.

Előző számunkban ismertettük az Adobe Creative Suite 3-at (ezen belül a Photoshop CS3-at). Ennek a csomagnak Design Premium változata több piacvezető alkalmazást foglal magába, így az *Illustrator* is. Nézzük, mi újat hozott a néhány éves fejlesztőmunka a CS3 csomag vektorgrafikus rajzolója esetében!

Új felhasználói felület

Módosítottak például a felhasználói felületen: a paletták szerepét átvevő panelek egyszerűen kinyithatók – és automatikusan bezárulnak, ha nincs rá szükségünk. Így nagyobb helyünk marad a munkasztalon. Ez a felület egyébként jellemző a Creative Suite 3 csomagon belül több szoftverre is (Photoshop,

Új színbeállítási lehetőségek

A program felhasználói felülete

InDesign stb.). Emellett a program működését is felgyorsították, beleértve a rogzalemelek megjelenítését, újra rajzolását, az objektumok mozgatását, átméretezését, úsztatását, alakítását.

Megjelent a Photoshopból és az InDesign programból ismert felső opciós eszköztár, amelyen az éppen aktuális eszköz beállításait végezhetjük el. A munkaterület továbbra is testre szabható, viszont a többféle beállítást most már külön tudjuk menteni, megnevezelni, sőt megoszthatjuk másokkal.

A felhasználói felület lényegi eleme, a fájlkezelés már önálló fájlmenedzselő programmá nőtte ki magát. Az Adobe Bridge alkalmazásban az összes Adobe fájlformátum nézőképe megjeleníthető (most már az InDesign kiadványok képe is), sőt látjuk a Version Cue projekteteket is (ezekbe mindenféle állományt összehozhatunk), és szerkeszthetők a fájlok leírását tartalmazó metaadatok.

Élő színek, újrafestés

Élő színek alkalmazásával színpárokat, zincsoportokat használhatunk fel, ilyeneket állíthatunk össze. A harmonikusan összetartozó színeket a gépre telepített mintákból kereshetjük

Belerádrozhatunk az összetett vektoros objektumokba

ki, egyedileg állíthatjuk össze, sőt kapcsolódni tudunk az Adobe új online szolgáltatásához (kuler.adobe.com), ahonnan rengeteg kész mintát tölthetünk le. Előre elkészített színvilágokat kapunk a bőr, föld, textil, élelmiszer, metál stb. színekhez.

Az *Edit/Edit Colors/Recolor Artwork* paranccsal egy szempillantás alatt átcsinézhető egy bonyolult, összetett rajz, vagy annak egy kijelölt része. Ehhez ugyancsak a harmonizáló árnyalatokból összeállított élő színcsoportokat használhatjuk fel. Ugyanakkor egyetlen szín lecserélése is könnyű.

Új rajzeszközök, fejlesztések

Könnyebbé, gyorsabbá vált a rajzolás a továbbfejlesztett funkcióknak köszönhetően. A szerkesztőpontok kezelésén is egyszerűsítettek. Korábban csak a raszteres szerkesztőkben volt ismert a radír, most a vektoros rajzolóban is elérhető. Segítségével gyorsan és egyszerűen törölhetünk mindenféle objektumot, illetve annak részeit anélkül, hogy az eredeti görbét fel kellene bontanunk, vagy új pontokat vennénk fel.

A rajzolt objektumok most már nemcsak egymáshoz, de a munkaterület széléhez és középhez is igazíthatók. A csoportok elemei izoláltak szerkeszthetők, elmúlt az a veszély, hogy a módosítás a csoport többi elemén is érvényre jut.

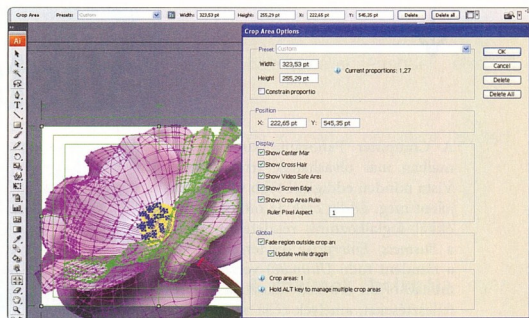
A Photoshop program előző változatában megismert réteg-szedők (*Layer Comps*) már itt is alkalmazhatók. Segítségükkel a különböző megoldási variációkat egyetlen kapcsolóval rendezhetjük, és így egyszerűen válthatunk a dokumentum változatai közt. Képzeliük el azt az esetet, amikor a megbízó azt mondja:

Rendszerkövetelmény

A program egyaránt támogatja a Macintosh PowerPC és Intel alapú számítógépein futó Mac OS X 10.4.8 vagy újabb operációs rendszereket. PC-ken a Windows XP (SP2) és Vista operációs rendszereken fut. Minimális memóriáigénye 512 MB, tárhelyigénye 2 GB.

Próbaverzió

Mellékletünkön megtalálható az Adobe Illustrator CS3 próbaverziója. Aki az egész Creative Suite CS3 Design Premium csomagot szeretné kipróbálni működés közben, megtalálja a 30 napos próbaverziókat előző, júniusi számunk DVD-jén.

A vágóterület eszközei és beállítási lehetőségei

mégis a két héttel ezelőtti változatra van szüksége. Ha a változatok rétegeit összegyűjtöttük a rétegszedőkkel, akkor ilyen esetben egyetlen kattintás elegendő a váltáshoz.

Új elem az eszközpalletán a *Crop Area Tool*, amellyel a vágási területet adhatjuk meg, hogy később csak az így körülhatárolt területet vigyük másik dokumentumba. Egyszerre több ilyen vágási területet is definiálhatunk és ezek különleges nézeteit is megtekinthetjük, mint videoterületet.

Flash integráció

Említettük, hogy most már az Adobe gondozza a Flash programot is. Az Adobe a Macromedia céget összes termékével együtt szerezte meg, beleértve a rendkívül népszerű *Flash* animációkészítő és a *Dreamweaver* webszerkesztő programot. (Utóbbiakból a Freehanddel ellentétben CS3-as verzió is megjelent.)

A két cég egyesülésének leglátványosabb eleme, hogy megvalósították a teljes integrációt, ami annyit jelent, hogy az Illustrator állományai úgy vihetők át a Flashbe, hogy közben megtartják minden vektoros tulajdonságukat, rétegeiket és vágógörbéiket (szerkeszthető görbeként), valamint a csoportokat, objektumneveket, színátmeneteket is.

A Flash programban aztán az Illustratorból származó rajzot többféle célra használhatjuk fel: szímlómként, grafikai objektumként, gombként, illetve moziklipként.

Új profilok, mobil eszközök

Ha új dokumentumunkat egy adott eszközre készítjük, akkor az eszközök széles palettájából választhatunk, így az összes szükséges paramétert alapértelmezett beállításoktól automatikusan vesszük fel.

Az Illustrator CS3 kiválóan felhasználható tetszőleges grafika, cégemléma (logó), lapterv készítésére. Ennek eredményei megjelenhetnek nyomtatásban vagy akár az interneten. A grafikák felhasználhatók multimédiás videobemutató, animáció alapjaként is.

A programba integrált – dinamikusan változó adatbázison nyugvó – XML dokumentumoknak köszönhetően a grafikák verziói, mutációi könnyen kezelhetők. Várhatóan egy-két hónapra belül megjelenik a program magyar nyelvű változata is, amelyről bővebb információt a softver.hu oldalon találunk olvasóink. Természetesen a magyar ékezeteket az angol CS3 szoftverek is kezelik.

A Computer Panoráma korábbi számaiban már olvashattak arról, hogy a Vista minden eddiginél több változatban jelent meg. Eddig csak az otthoni verziókkal foglalkoztunk részletesen, pedig a *Business*, *Enterprise* (és természetesen a mindent tudó *Ultimate*) verzió is tartalmaz olyan érdekes változtatásokat és fejlesztéseket, amelyek célja az irodában dolgozók mindennapjainak megkönnyítése. Úgy döntöttünk, ebben a hónapban csokorba szedjük valamennyit.

Míg az otthoni felhasználóknál a teljesítmény és a gyorsaság a legfőbb szempont, az irodai dolgozók a kényelmet részesítik előnyben. Ez már önmagában is más követelményeket támaszt az operációs rendszerrel szemben, de persze figyelembe kell venni azt is, hogy a munkahelyen mennyire más módon használjuk a dokumentumokat, erőforrásokat. Hogy csak egy gyors és lényegre törő példát említsünk: az irodában egy-egy feladaton, dokumentumon jellemzően nemcsak egy ember, hanem egy egész csoport dolgozik, akik között meg kell oldani a megfelelő kommunikációt, valamint az erőforrásokat is meg kell tudni osztani.

Megerősített védelem

Badarság lenne azt állítani, hogy az otthon tárolt adatok nem fontosak, azonban mindenki biztosan érzi, hogy a céges adatokra jobban kell vigyázni. Egyrészt azért, hogy az adatok neohy megsemmisüljenek, vagy, ami még rosszabb, neohy illetéktelen kezekbe kerüljenek.

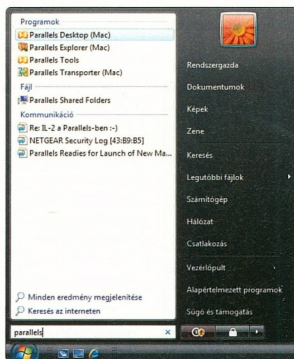
Természetesen a védelmi eszközökben van átfedés az irodába és otthonra ajánlott szolgáltatások között; a *Windows Defender* és a *Windows tűzfal* mindkét esetben kiváló szolgálatot tehet. Ezekről a programokról korábban már részletesen is írtunk, s mivel nem szeretnénk magukat ismétetni, most csak két dolgot említtünk meg: egyfelől a *Defender* definíciós fájljait a *Windows Update* segítségével rendszeresen frissítenünk kell, másfelől pedig, bár a cégek szinte minden esetben hardveres tűzfalat használnak, plusz védelemként érdemes a *Windows* szoftveres tűzfalt is bekapcsolva tartani. Azt pedig ne feledjük, hogy vírusirtót a Vista

Vista az irodában

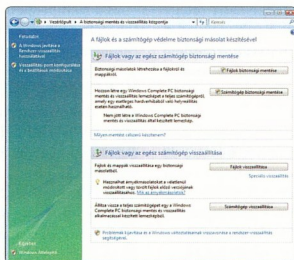
A leghasznosabb szolgáltatások

A *Windows Vista* nemcsak azok számára tartogat újdonságot, akik otthoni környezetben szeretnék használni. Most következő cikkünkéből kiderül, milyen hasznos szolgáltatásokkal igyekezik a Microsoft rávenni a cégeket is a váltásra.

Szerző: Higyed Gábor

Az új kereső szinte mindenhol megtalálható a rendszerben

Automatikus biztonsági mentéseket készíthetünk

nem tartalmaz, erről továbbra is küln kell gondoskodnunk!

Izgalmasabb és más jellegű védelmet kíván, ha azt szeretnénk megelőzni, hogy az elvesztett/elloptott lapon tárolt céges

szerződéseket, bizalmas dokumentumokat más ne tudja elolvasni. Az *Enterprise* és *Ultimate* verziókba éppen ezért került bele a *BitLocker*, amelynek bekapcsolása után a rendszer titkosít minden adatot, ráadásul úgy, hogy abból a felhasználó semmit sem fog észrevenni. A titkosítás a fiókjelszó alapján történik, ezért arra figyeljünk oda, hogy ne rövid/könnyen kitalálható jelszót használjunk. A tipikus születési évszám stb. helyett célszerű véletlen karakterekből összeállítani legalább egy 8 betűből álló, kis és nagy betűt, valamint számokat vegyesen tartalmazó karaktertort.

Az adatvédelemhez a biztonsági mentések rendszeres készítése is hozzátartozik, a Vista e tekintetben sok pluszt nem nyújt, viszont az, hogy az állományainkról automatikus backupot is kérhetünk, mindenképpen pozitívum. Új lehetőségként azonban immáron lehetőség van arra, hogy az egész rendszert is DVD-re archiváljuk, s esetleg később, egy HDD hiba után visszaállítsuk.

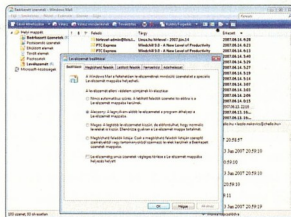
Szerzés, kommunikáció

Manapság a kommunikáció legfontosabb eszköze az e-mail. Azért, hogy a Microsoft versenyezni tudjon a különféle ingyenes és fizetős alternatívákkal, fejlesztette és át is nevezte saját levelezőprogramját, amely a Vista esetében immáron *Windows Mail* névre hallgat. A névváltás mellett a két legfontosabb fejlesztésnek a spamszűrő beépítését, valamint a kontaktok kezelési módjának megváltoztatását tartjuk.

A spamszűrő fontosságát, úgy véljük, manapság már nem kell esetenli, a hatékonyság kérdése azonban fontos. A *Windows Mail*t több hónapja használjuk, ez alapján nyugodtan állíthatjuk, hogy

Vista határok nélkül

Az Enterprise és Ultimate verziók kiváltsága, hogy különféle nyelvi csomagokat is letölthetünk hozzájuk, s a későbbiekben szabadon választathatunk közöttük. A magyar csomag sajnos nem tölthető le, szerencsére azonban a helyzet könnyen áthidalható, ha nem az angol verziót szeretnénk honosítani, hanem fordítva: gépünkre a magyar változatot telepítjük, amelyhez aztán letöltjük az angol nyelvi csomagot.

Spamszűrés, hírcsoportok, adathalászat elleni védelem az új Mailben

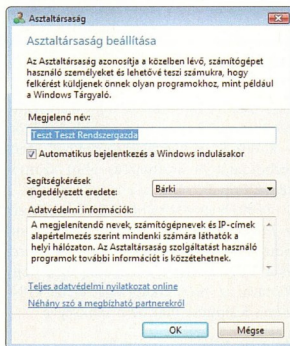
a rendszeres adatbázis-frissítés mellett a levelezeteket 60-70%-át képes kiszűrni. A kapcsolatok nyilvántartása úgy változott, hogy azok nem egy közös fájlban, hanem külön állományokban kerülnek eltárolásra, így nemcsak keresni könnyebb közöttük, hanem még a mozgatóuk is jóval egyszerűbb.

A Windows XP-ből nagyon hiányzott egy jó naptár. Persze lehetett pótolni, de csak az Office telepítésekor; sokan e szolgáltatás miatt döntöttek úgy, hogy az irodai programcsomagból felteszik az Outlookot is. A Vista esetében erre már nincs szükség, a **Vista Naptár** ugyanis immáron az operációs rendszer szerves részét alkotja. Ráadásul rögtön offline és online változatban is: így nemcsak saját munkánk szervezéséhez használhatjuk, hanem akár egész projektek időbeosztásához, vagy ha a főnöki fotelben ülünk, a munkarend beosztásához is használhatjuk.

Megfelelő webes kiegészítés (vagy előfizetés) esetén az adatokhoz bárki hozzáférhet, akár a céges hálózatot, akár a világhálóat használva, így még a külföldi kollégákkal való egyeztetésnek sem szabhat semmi határt. (A Microsoft által ajánlott internetes naptárak jegyzéke megtalálható a www.microsoft.com/weboldal.)

A multifunkciós berendezésekkel nyomtathatunk és szkennelhetünk, viszont, ha van a számítógépben modem, akkor még faxolhatunk is. E feladatban a **Windows faxoló és képfelvitel** lesz segítségünkre, amely még mindig nehezebben használható ugyan, mint egy dedikált készülék, azonban az egyszerűsített kezelőfelületnek hála, már csak kevéssel. A program szerencsére nemcsak a küldésben és fogadásban segít, hanem a faxok nyilvántartásában is. Bal oldalt különféle mappákat készíthetünk, amelyekbe az értelet egyszerűen csak át kell dobálnunk a küldeményeket.

Hasznos, bár mindenképpen internet-hozzáférést igénylő alkalmazás a kapcsolattartást segítő **Windows tárgyaló**, amely lehetővé teszi, hogy egyszerre akár 10 PC felhasználója tudjon kommunikálni egymással. A **Windows tárgyaló** fájlmegosztásra is használható, így a beszélgetések tárgyát képező PPS, DOCX vagy éppen XLSX állományokat villámgyorsan át küldhetjük a résztvevőknek.

A Windows Tárgyaló segítségével akár 10 PC-online tárgyalásokat is összehozhatunk

(Az Office csomagban a program fejlettebb változata – **Live Meeting** – is megtalálható, amely amellett, hogy több szolgáltatást nyújt, egyszerre tíznél több gép összekapcsolására is képes.)

Keresés mindenhol

A Vista kibővített keresőfunkcióval bír. Ha az **Indexelő szolgáltatást** bekapcsoljuk, egészen jól használható rendszert kapunk, amellyel nemcsak a fájlnévek között, hanem – ismert fájltypusok esetén – magukban az állományokban is turkálhatunk. Az indexelő szolgáltatás egyetlen

A **Kill Bill** olyan, mint a szex a

halálos ellenséggel: élvezed

és közben a pengéket figyeled.

A **majmok bolygója** olyan,

mint egy állatkerti séta LSD-sen.

Egy filmes szaklap meg olyan,

mint a...

hátránya, hogy üresjáratban eléggé „pörgeti” a merevlemez.

Keresést találunk még a Start Menüben, az Internet Explorerben és a Windows Mailben is – a gyakorlati tapasztalat alapján ezek nagyon jól jönnek, mondjuk, ha leveleink között meghívót keresünk, de csak az elődás témájára vagy előadóira emlékszünk.

Gadgetek

A Vista *Oldalsávja*ra kikapcsolható *gadgeteket* külön kategóriába vettük, elsősorban azért, mert az internetről mindenféle típusú (tulajdonképpen az összes többi kategóriába besorolható) kiegészítő letölthető. A hatalmas állományból a teljesség igénye nélkül válogattuk ki a szerintünk leghasznosabbakat. A Vista alából tartalmazza a kapcsolati lista panelt, ami tulajdonképpen csak annyit csinál, hogy kiolvassa a Windows Mail mappájából a neveket, mégis nagy segítség, ha naponta 10-20 vagy akár még több levelet küldünk el.

A digitális *PostIt* szintén „nagy találmány”, amellyel, ha nem vigyázunk, függök leszünk, és az egész asztalt beterítjük mindenféle ragadós memóval!

Rengeteg hasznos és hasznatlan minialkalmazást löthetünk le az Oldalsávra

Az analóg óra és naptár szintén jöפוa – ezeket mégsem ajánljuk, mert felesleges sok helyet foglalnak el az asztalon. Egyetlen kivétel a világóra, amely egyszerűen két város pontos idejét is mutatja. A számológéppel már más a helyzet, rengeteg olyan munkakör van, ahol minden pillanatban jól jöhet, ha van mivel számolni.

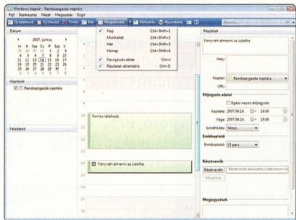
Az RSS olvasóval mindenféle információkat zsebelhetünk be különösebb munka nélkül. A több tucatnyi kereső ugyanazt a célt szolgálja, persze ilyenkor már nemcsak egyszeri beállítás a felhasználó dolga.

Végül laptoposoknak egy ingyencsége: a *Notebook Monitor* a hordozható számítógép CPU és memória-állapotai mellett az akkumulátortöltés szintjét is kijelzi.

Netes kiegészítők

A Vista készítésekor a fejlesztők alapvetően abból indultak ki, hogy a számítógépek többsége az internetre is csatlakozik. Sok szolgáltatás, például a *Windows Defender* vagy a *Windows Mail* spamszűrője is csak akkor képes hatékonyan működni, ha folyamatosan letöltjük hozzájuk a frissítést. Ha lehet, egy irodai gépnél még fontosabb, hogy ne kerüljön homokszem a gépezetbe, ezért az ajánlott frissítéseket mindenképpen töltsük le és telepítsük fel! (Erre a *Windows Update*-et használhatjuk.)

Az *Internet Explorer 7*-es verziója a leglátványosabban külsejében változott meg, s az, hogy végre „többfüles” a

Immár naptárat is találunk a Windowsban

gésző, az irodai munkát is jócskán segíti. Az *Internet Explorerrel* – többek között – a *Windows* kisvállalkozásoknak szánt weboldalát is elérhetjük, ahol számos séma, tipp és trükk is fellelhető.

Szintén ebbe a kategóriába kívánkozik a *Távoli Asztal* szolgáltatás, amely kombinálja az XP-ből ismert „remote” elérés és a VPN előnyeit, mégpedig úgy, hogy Vistával az internetkapcsolat mellé VPN-elérés felépítése már nem szükséges.

Adatok bárhol, bármikor

A kommunikáció mellett a másik nagyon fontos terület az erőforrások megosztása, s itt természetesen nem a számítási teljesítményre gondolunk, hanem az adatokra. Azokra a fájlokra, amelyek a projektek levezényléséhez kellene, de gondolhatunk akár mintaszerződésekre, céges levelekre, ütemtervekre, grafikonokra stb.

A fájlmegosztás és a hálózati meghajtók elérési és hozzáférési módja alapvetően nem változott, a sajátgépben lévő mappákat ugyanúgy oszthatjuk meg, mint ahogyan tettük eddig is. Az *Office* telepítésével azonban megint csak továbbélhetünk, ugyanis egy olyan képesítási rendszert tartalmaz, amely képes arra,

Figyelem!

A felsorolt funkciók többsége csak a *Windows Vista Business*, *Enterprise*, illetve *Ultimate Edition* verziókban érhető el, a *BitLocker* pedig csak és kizárólag azokra a PC-kre tölthető le (a *Windows Update*-en keresztül), amelyek *Windows Vista Ultimate*-et futtatnak. A *Business* és *Enterprise* verziók ugyanakkor nem tartalmazzák az otthoni multimédiás szolgáltatásokat, úgy mint a *Windows DVD*-készítő, *Media Center*.

hogy a változtatásokat nyomon kövesse, és hogy a frissítésekről az érintettek e-mailben értesítse.

Az, hogy mindig a legfrissebb fájlokkal dolgozzunk, természetesen akkor is fontos, ha a munka egy részét az irodában, másik részét otthon vagy útközben, a laptopon végezzük el. A *Szinkronizáló központ* PC-k, laptopok, okostelefonok és személyi számítógépek (PDA-k) között is tud szinkronizációt végezni, nemcsak a dokumentumok, hanem kapcsolataink, illetve e-mailjeink között is.

A Vistában nagy előny, hogy immáron minden közös ablakból érhető el, s nemcsak a beállítások módja, hanem a választható lehetőségek is hasonlóak a különféle hardverek esetében. Mindez könnyű kezelhetőséget és jó konfigurálhatóságot eredményez, ami már önmagában majdhogynem elég a sikerhez.

Két további szolgáltatás az *Adatfigyelő*, illetve a *Mobilközpont*: előbbi speciális hardvert igényel, viszont segítségével a Vista mindig tudunkra adja, ha például új level érkezett, utóbbi pedig a laptopok energiafelhasználást szabályozhatjuk, s akár minden hardverre külön kikapcsolási időperiódust adhatunk meg.

Végül, de nem utolsósorban napjainkban a különféle multimédiás tartalom megosztása is egyre népszerűbb, természetesen nem elsősorban a karácsonyi bulik felvételei miatt. Egyre több az olyan vállalat – és itt főleg multinacionális cégekre gondolunk –, ahol a létszám akkora, hogy a tulajdonosi beszéd leghatékonyabban videofájlok formájában juthat el mindenkihez, ilyenkor hasznos, ha csak a filmek miatt nem kell plusz programot telepíteni. A *Windows Media Playerrel* már megoldható a hálózati tartalmak megtekintése, illetve az automatikus tartalomfrissítés is. ■

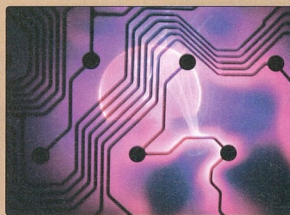
Határtalan internet

Az internetet egyre többen használják, és egyre többen tudják, hogy egy világméretű kincsésbányát lehet elérni a számítógép előtt ülve. A neten található kincseket sok mindenre lehet használni, így sokan vannak, akiknek munkájukhoz is elengedhetetlen az internet. A legfrissebb információkon túl nagyon sok olyan eszközt és hozzávalót is lehet találni, amire a nyomtatott és elektronikus kiadványok készítésekor szükség lehet.

Karosszékéből válogathatunk a világ legnagyobb és leghíresebb fényképtáráiból, vagy felhasználhatjuk a hivatásos tervezők grafikáit, weboldal sablonjait. A „kincsek” sokszor filléresek, és az is gyakran előfordul, hogy ingyen juthatunk kiváló képekhez, ikonokhoz vagy betűtípusokhoz.

Érdemes hát végignézni az összeállításunkban szereplő oldalakat, biztosan mindenki talál munkájához vagy hobbijához használható hozzávalót, hogy kreativitásának semmi se szabjon határt.

Gyarmati László

Ingyenes online képtárak: háziilag nehezen tudunk ilyen illusztrációt készíteni

DVD-kölcsönzés helyett letöltés: gyorsabb és egyszerűbb

Az ideális csevegőpartner: mindig elérhető és mindent tud

KOMMUNIKÁCIÓ

AZ ÖNÁLLÓSÁG KELLÉKEI

Fotók és websablonok	86
ÉRDEKESSEGEK AZ INTERNETEN	
Hálójáró	90
FILMKLIK.HU	
Házimozis a netről	92
IMIFIED	
Csevegjünk robottal!	94

Az önállóság kellékei

Előző számunkban bemutattuk, milyen egyszerű szolgáltatásokat találhatnak a neten, akik otthon akarnak dolgozni. Most olyan helyekre látogatunk, ahol a webes munkához lehet ingyenes vagy olcsó hozzávalókat találni.

Szerző: Gyarmati László

Fotók és websablonok

Internetes tartalomfejlesztés, kiadványtervezés – ezek a legnépszerűbbek a távolból végezhető munkák közül. Az ilyen elfoglaltsághoz a kreativitáson kívül fontos, hogy jó „alapanyagunk” legyen. Szerencsére óriási a kínálat: weboldalsablonok, fényképtárak, animációk, programrészelek, grafikák milliói közül válogathatunk, hogy az általunk készített alkotás igazán profi megjelenésű legyen.

Filléres hozzávalók: FlashDen

Azok is megtalálják számításukat, akik webes hozzávalókat keresnek – de azok is, akik pénzért akarnak oldalakat készíteni –, ha felkeresik a **FlashDen** (www.flashden.net) honlapját. Mint a név is elárulja, elsősorban flash animációkat kínál az oldal, de van itt hang- és videó fájl, valamint számos betűkészlet is. A virtuális piactéren már 50 centért is találhatunk kedvünkre való árut. A legdrágábbak a hosszabb levezetű audió anyagok.

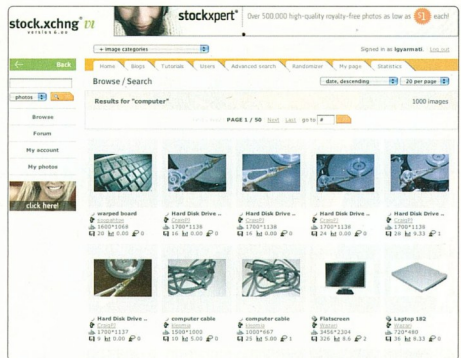
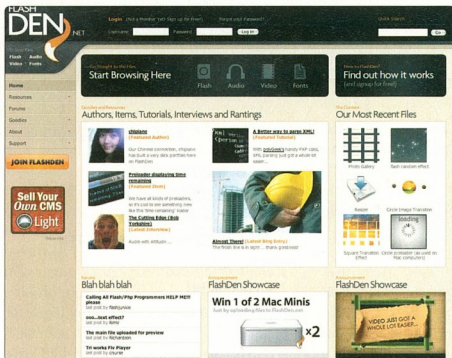
Az árakat kreditben adják meg, aminek az a jelentősége, hogy ílyet nem csak hitelkártyánkkal vásárolhatunk, hanem

kapunk is, ha sikerül eladni valamit a saját alkotásaink közül. A weboldalfelvezetőknek a flash anyagok jelenthetik a legnagyobb vonzerőt, mert ezek felhasználásával látványosabb, vagy könnyen kezelhetővé tehetik oldalait. A FlashDen az adás-vételén kívül egy fórumot is fenntart, ahol sok hasznos tanácsot kaphatunk a fájlok felhasználásához. Ezen kívül rendszeres pályázatokat is hirdetnek, és megválasztják a hét feltöltőjét: azt, akinek művét éppen a legjobban vették meg.

Ingyenes fotók: stock.xchng

Aki már próbálkozott nyomtatott vagy online kiadvány készítésével, tudja, hogy az egyik legnehezebb feladat illusztrációk való képeket találni. Ritkán van rá mód, hogy magunk készítsük el az alapanyagként használt fotókat. Az internetes képtárak ezeken a gondokon segítenek, de a fotókért fizetni kell.

Ám 2001 óta működik egy olyan oldal, ahol ingyenes a választék. A magyar alapítók ötlete bevált, a www.sxc.hu címen elérhető oldal már több mint egymillió regisztrált felhasználóval

FlashDen: Érdekes körülnézni a látványos flash animációk között

Hazai ötlet az SXC, ahol ingyen adják a fotókat

Apróságok

Ahogy a mondas is tartja: az őrdög a tézisekben rejtőzik. Egy nyomtatott vagy online kiadványnál nagyon fontosak az apró részletek, így a betűtípusok és az ikonok. A weben több helyütt árulnak ilyen apróságokat. Szerencsére mindig kínálnak ingyenes vagy leértékelt dolgokat is.

Aki egyedi betűket szeretne használni, annak érdemes ellátogatni a **MyFonts** (www.myfonts.com) oldalra. Több, mint 50 ezer fontkészlet van a kínálatukban. Mindegyiket ki lehet próbálni: beírunk egy tetszőleges szöveget és megnézzük, hogy fog az mutatni az adott betűkészlet különböző méretű változataiban. Ez arra is jó, hogy ellenőrizzük, minden ékezetes magyar karakter megtalálható-e a kiválasztott típusban.

Egyedi ikonokból sosem elég. Az **Iconbuffet** (www.iconbuffet.com) polcain a 'tis rajdok tiszteire sorakoznak. A megvásárolható kollekciókon kívül találunk itt rengeteg ingyenes ikont. Egyszerű regisztráció után válogathatunk az ingyenes gyűjteményben.

dicselkedhet. Nekünk persze ennél sokkal fontosabb, hogy az online elérhető és letölthető fotók száma meghaladja a 250 ezret. Közöttük kulcsszavak és témakörök alapján kereshetünk.

Ha úgy gondoljuk, hogy mi is tudunk olyan fotókat készíteni, amit mások szívesen felhasználnának kiadványaikban, regisztráció után töltsük fel ezeket. Előtte azonban olvassuk el figyelmesen, milyen tartalmi és minőségi követelményeknek kell a képeknek megfelelni.

Képtár: Dreamstime

Az egyik legoltsóbb és legnagyobb webes fotótár a **Dreamstime** (www.dreamstime.com). A szolgáltatás itt is kétirányú: képeket venni és eladni egyaránt lehet. A közel 1,4 milliós állományban a keresést kategóriánkénti csoportosítás és kulcsszavak könnyíti meg.

Minden képet elérhetünk több méretben, így akár egy kis webes illusztrációhoz, akár plakáthoz alkalmas. Az ár egyrészt a mérettől, másrészt a felhasználási feltételektől függ. A legol-

csóbb illusztráció 26 cent. A képeket kínálók között időnként különböző pályázatokat is hirdetnek, és elektronikus meg nyomtatott kiadványok segítik munkájukat.

Profikoll profinak: Gettyimages

Vannak olyan esetek, munkák, megbízások, amikor a legfontosabb szempont a minőség. Persze ilyenkor is érdemes körülnézni az ingyenes vagy filléres „boltokban”, gyakran ott is találhatunk megfelelő fotókat. Am ellátogathatunk online luxus üzletbe is, mint amilyen a Gettyimages (www.gettyimages.com).

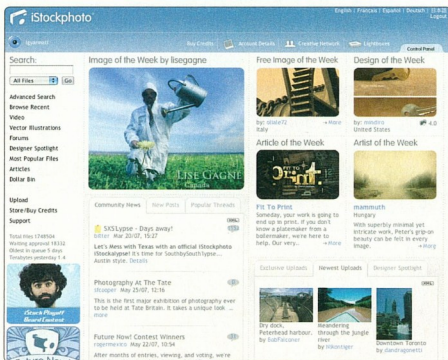
Már az induló oldal is azt sugallja, hogy minden kívánságunk teljesülni fog, pontosabban annyi kívánság, amennyit pénztárunk megenged. Két fő irányban indulhatunk el a képek keresésénél. A creative és az editorial csoportosítás meghatározza a képek jellegét. Az előbbieknél hangulatokhoz, élethelyzetekhez találunk fotókat, míg az utóbbiaknál napi politikai, vagy sportesemények fényképei is megtalálhatók. A rendkívül látványos, hivatásos fotósok által készített képek akkora méretben is megvásárolhatók, amiből óriásplakát készülhet.

Az árak meghatározása meglehetősen hosszadalmas folyamat, mert ki kell tölteni egy igen részletes adatlapot arról, mire fogjuk használni a felvételt. Széles körben terjesztett kiadványba szánt, nagy méretű kép 500–1000 dollárba is kerülhet. Az oldal egy további részén mozgóképeket találunk. Innen akár egy reklámlámpa részlete is összevásárolhatjuk, emellett van filmstúdiók előzetesei, werkfilmjei és stúdióképei is megvásárolhatók.

A legnépszerűbb: iStockphoto

Aki fizetős képeket keres a neten, biztos, hogy előbb vagy utóbb eljut a **www.istockphoto.com** oldalra. A jelenleg közel két millió fotóból álló adatbázist folyamatosan frissítik az amatőr és profi fényképezők.

Ne retentsen el senkit, hogy itt amatőr képekkel fog találkozni, mert az oldal szakemberei több lépcsős válogatással döntenek el, mi kerülhet be a kínálatba. Az árak itt is a felhasználási módtól és a letöltési mérettől függnek. Az árlista 1 dollárnál kezdődik, és 15 dollárért már egy 3500x5000 pixeles képhez juthatunk. Az oldal nagyon sok oktatóanyagot is tartalmaz, így kellő önképzés után olyan fotókat tudunk majd készíteni, ami eladható lesz. Egyébként már videóklipeket is lehet vásárolni.

Az iStockphoto oldalán mindig találunk ingyenes képeket is

Ice Templates: a kiválasztott formát már csak meg kell tölteni tartalommal

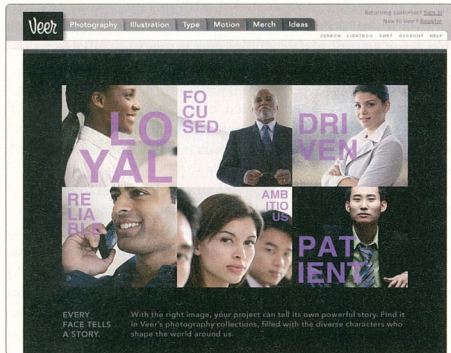
Elegáns választék: Veer

Kiváló kiadványszerkesztési hozzávalókat találunk a www.veer.com címen, ezekből a világ leghíresebb magazinjainak, weboldalainak készítői is szívesen válogatnak. Az anyagok egy részét egyszerű vásárlás után tetszés szerinti kiadványokban használhatjuk. Az ilyen – úgynevezett royalty-free – képek ára, mérettől függően 100–500 dollár. Keressni pedig kulcsszavak vagy témakörök szerint tudunk köztük. A nem royalty-free képeknél a pontos árat a megjelenési mód közlése után tudjuk meg.

Külön gyűjteménybe kerültek az illusztrációk, ahol neves és kevésbé neves karikatúristák, művészek rajzaiból vásárolhatunk. A nyomtatott vagy online kiadványszerkesztők örömeire több száz betűtípus található a Veer kínálatában. Aki pedig videoklipet vagy reklámot szeretne készíteni, tematikus mozaikokat talál.

Félkész weboldalak: Ice Templates

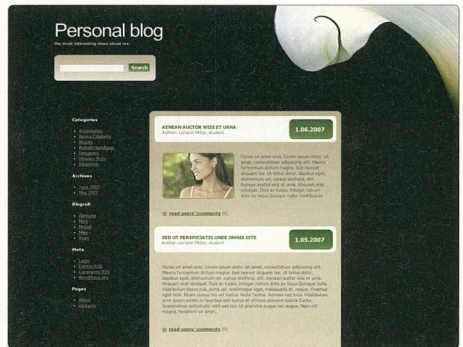
Általában sablonokat is kapunk a weboldalkészítő programokkal. A gond annyi, hogy ezeket sokan használják, így gyakran találkozunk a sajátunkra nagyon hasonló honlapokkal. A www.icetemplates.com címen olyan félkész oldalak találunk, amelyeket kedvünk, ízlésünk szerint testre szabhatunk.

A világ vezető magazinjainak szerkesztői is gyakran vásárolnak a veer-en

Dreamstime: Kulcsszavak alapján könnyű a keresés

TemplateMonster: új sablonnal tehetjük látványossá WordPress blogunkat

Első körben érdemes a Free Templates könyvtárban körülnézni, innen néhány látványos sablon közközt nélkül kipróbálhatunk. Aki a profizsionalisabb megoldásért pénzt is hajlandó áldozni, az több, mint 500 sablon közül válogathat. A választást megkönnyíti, hogy az oldalak a felhasználási területnek megfelelő kategóriákba sorolták, és ha a kis nézőképen megálljtuk az egeret, akkor felugrik egy nagyobb ablakban a sablon. A Preview segítségével pedig használat közben is megnézhetjük, hogyan működik az oldal.

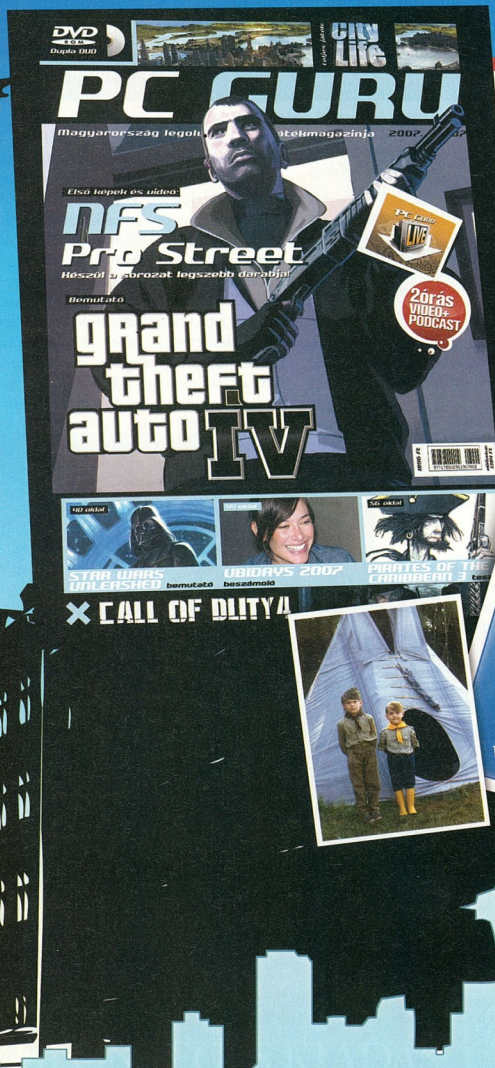
Az egyes sablonok ára 50–60 dollár, de ha azt szeretnénk, hogy senki másnak ne legyen ilyen oldala, akkor még kell a zsebünkbe nyitnunk: nagyjából 2000 dollárért kizárólagosan is megvehetjük a template-t. A megvett és letöltött oldalnak megkapjuk minden kis elemét, így egy webszerkesztővel átírtunk benne mindent.

Temérdek sablon: TemplateMonster

Találó nevet választott magának a [TemplateMonster](http://www.templatemonster.com) (magyarán websablon-szörnyeteg), mert az internet legnagyobb websablon gyűjteménye lehet meg itt (www.templatemonster.com). A több mint 5000 félkész oldalból álló kínálat havonta (!) 150–200 új elemmel bővül. A korábban bemutatott sablon oldalhoz hasonlóan szintén kategóriák, kulcsszavak és automatikusan megnövekvő nézőképek segítik a választást.

Minden template-nél látjuk a normál árat, ami itt is 50–60 dollár körül van, és az egyedi árat, ami elérheti akár az 5000 dollárt is. Egy kis segítséget is kapunk, hogy érdemes-e ekkora összeget fizetni azért, hogy más ne használja a sablont. Ugyanis láthatjuk, hogy eddig hányan vásárolták már meg a félkész oldalt, tehát ha még senki, vagy csak 1-2 ember, akkor nem kell agódnunk (feltéve, hogy a megrendelőnk az erre egymillió forintot).

A [TemplateMonster](http://www.templatemonster.com) emellett kínál félkész flash animációkat, WordPress és Php-Nuke témákat, valamint osCommerce sablonokat. Az egyik legújabb termék a Dynamic flash Photo Gallery, amellyel igen gyorsan tudunk rendkívül látványos, dinamikus fényképekre épülő weboldalt készíteni. Az újdonságnak és a minőségnek sajnos megkerük az árat, az ebbe a csoportba tartozó sablonok 250 dollárba kerülnek. A próbához azonban ingyenes változatot is találunk.

**KERESD
MAGYARORSZÁG
LEGOLVASOTTABB
JÁTEKMAGAZINJÁT!**

**TELJES JÁTEK
CITY LIFE**

**GURU
CAMP**

Balatonalmádi
2007. Augusztus 18-25.
További információ:
www.pcguru.hu/tabor2007

Saját médiaszerver

Ma már nem ritkaság, hogy több otthoni gépünk közül az egyikén tároljuk kedvenc zenéinket, fényképeinket, videóinkat, és a helyi hálózat többi gépéről nézzük vagy hallgatjuk az állományokat. Egy ingyenes szoftver segítségével mindezt távolabbról is megtehetjük. Csak le kell tölteni és telepíteni a MyCasting alkalmazást a www.orb.com oldaláról, és beállítani, milyen hang-, kép- és videófájlokhoz szeretnénk távolból hozzáférni. A zenei és videóállományokat a rendszer streaming módban tudja sugározni, tehát ha meg akarjuk hallgatni kedvenc zeneszámunkat, vagy meg akarunk nézni egy filmet, azt nem kell letölteni.

MyCasting: ingyenes médiaszerver, amely böngészővel érhető el mobil komputerrel is

A MyCastingon keresztül hozzáférhetővé tett állományokat webböngészővel tudjuk elérni. A szolgáltatás nemcsak az asztali vagy hordozható számítógéppel és a PDA-val kompatibilis, hanem a legújabb, már internetsatlakozást is tartalmazó játékkonzolokkal is.

Online videoszerkesztés

Többször adtunk már hírt online képszerkesztő alkalmazásokról, most pedig elindult az első online videoszerkesztő oldal. A **Jumpcut** (jumpcut.com) egyben egy videomegosztó oldal is. Egy ingyenes regisztráció után lehet feltölteni a videókat, fényképeket és zenéket. Ezekből azután a szerkesztővel lehet látványos klipet készíteni. A filmeket megvághatjuk, megváltoztathatjuk az egyes jelenetek

Hálójáró

Érdekességek az interneten

Aki naponta több órát tölt az internetet böngészve, sok olyan érdekességet talál, amit céltudatos kereséssel nehezen lehet elérni. Ezekből nyújtunk át olvasóinknak minden hónapban egy csokorra valót.

Szerző: Gyarmati László

Jumpcut: online videoszerkesztő és videomegosztó

sorrendjét, és különböző áttűnésekkel, hatásokkal tehetjük felvételeinket még izgalmasabbá.

Érdekes lehetőség, hogy interneten talált videókat is beszerkeszthetünk saját művünkbe. A jól sikerült alkotást közzétehetjük a Jumpcut oldalán, de elküldhetjük elektronikus levélben vagy feltehetjük egy weboldalra.

Azonnali képmegosztás

Legjobban sikerült nyári fényképeit biztosan mindenki szívesen mutatja meg ismerőseinek, barátainak. A digitális képeket számos képmegosztó portálon tehetjük közzé, azonban aki eddig még egyiket sem használta, annak a legegyszerűbb megoldás a **Picupine** jelentheti. A www.picupine.com oldalon elérhető szolgálta-

Picupine: fotómegosztás könnyen, gyorsan, regisztrálás nélkül, de csak egy hétig

tás legnagyobb előnye, hogy nem igényel semmilyen regisztrációt.

Webes felületen keresztül tölthetjük fel a számítógépünkön található képeket, az oldalnak címet adhatunk, és minden képhez fűzhetünk magyarázó szöveget. Az egyes képek mérete nem haladhatja meg az 5 MB-ot. A feltöltés befejeztével kapunk egy titkos URL címet, ahol egy hétig elérhető a képek. Ezt a linket tudjuk elküldeni azoknak, akiknek szeretnénk megmutatni a képeket. Egy hét elteltével a rendszer törli a fotókat, tehát ez a megoldás valóban csak arra jó, hogy ideiglenesen, de gyorsan, egyszerűen és regisztráció nélkül tudjuk megosztani képeinket.

Csoportmunka

Az internetes csoportmunka egyre csábítóbb lehetőség. Az egymástól földrajzilag távol tartózkodó munkatársak gyorsan és hatékonyan tudják segíteni egymás munkáját. A legújabb internetes csoportmunkahelyet a www.reviewbasic.com oldalon érhetjük el. A pillanatnyilag béta változatban működő rendszert ingyenesen próbálhatjuk ki.

A közös munka, együttműködés, véleménynyilvánítás sok területen nagyon hatékony lehet. Például egy weboldal tervezésekor távoli munkatársaink is megváltoztathatják az egyes elemek helyét, méretét vagy megjelenését. A rendszert akár arra is használhatjuk, hogy fotókról, grafikákról kérjük ki akár több ezer ember véleményét.

A Review Basic képes arra, hogy a beérkezett hozzászólásokat, megjegyzéseket összegyűjtse és rendezze a kényelmes elemzéshez. Dokumentumoknál is sokszor hasznos lehet, ha egyszerre többben tudnak dolgozni egy-egy anyagon,

Review Basic: akár több ezren is véleményezhetnek egy fájlt

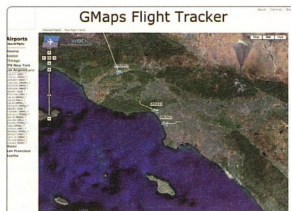
és megjegyzéseket fűznek hozzá, vagy éppen javítanak rajta. A negyedik kiemelt együttműködési terület, amit a Review Basic támogat, a multimédia. Hang, videó és Flash anyagokat lehet elemezni, változtatni, szerkeszteni.

Légi irányítás

Pontosabban csak megfigyelés, mert ezzel a kísérleti rendszerrel (még-) nem tudjuk irányítani a repülőjáratokat. A gmapsflighttracker.com oldal a Google Maps legújabb alkalmazása. Az amerikai polgári repülőjáratokat lehet online követni egy térképen. Kiválthatjuk, hogy melyik nagy repülőtér környéké-

re vagyunk kíváncsiak, erre a területre fog automatikusan ráközelíteni a térkép alkalmazás. Az éppen levegőben levő gépeknek láthatjuk a pillanatnyi helyzetét, és az eddig megtett útvonalát. Egy-egy gépet az oldalsó kereső sáv segítségével választhatunk ki járatszám alapján, vagy egyszerűen a térképen látható kis repülő ikonra kattintva. Egy kiválasztott gépnél leolvashatjuk a pillanatnyi sebességet és repülési magasságot is, illetve hogy honnan hova tart a gép.

Az oldalon keresztül egy archívumot is elérünk, ahonnan lekérhetjük korábbi járatok adatait. Az útvonalakat nem-

Google Maps Flight Tracker: az amerikai légi járatokat térképen tudjuk követni, sőt, végigrepülhetünk az útvonalon

csak itt nézhetjük meg, hanem letölthetjük KML formátumban is, ezt azután a Google Earth programmal lehet megnyitni. Itt pedig még azt is megtehetjük, hogy a valódi repülési magasságoknak megfelelően berepüljük az utat.

Olcso roaming

Aki külföldi utazásai, nyaralása alatt is intenzíven használja mobiltelefonját, igen magas számlát kaphat kézhez hazautazása után. Az európai roaming díjak csökkentése várhatóan sokat fog jelenteni, de amíg ez megvalósul, érdemes kipróbálni a *Roam4Free* szolgáltatást.

A www.roam4free.ie oldalon lehet megrendelni azt a SIM kártyát, amellyel 115 országból tudunk kedvezményesen mobil hívást indítani (percenként 50-60 eurócent), és 65 országban fogadhatjuk a hívásokat ingyen. A SIM kártyát postán kapjuk meg, ha pedig elfogy a kezdeti összeg, interneten keresztül lehet feltölteni.

A Roam4Free használatához egy kártyafüggetlen mobiltelefonra van szükség. Akinek nincs ilyen, az oldalon található szolgáltatással 7,5 euróért függetlenítheti az LG, a Samsung és a Nokia egyes típusait. ■

MINDEN BETŰJE NEKED SZÓL!

KÜLÖNLEGES KIADÁS

FHM
Férfiaknak Havonta Mindenki

Házimozi a netről

Filmklik.hu

A mozik látogatottsága egyre csökken. Ezen még a legjobb filmek sem segítenek. Egyre többen választják az otthoni mozit és a filmek internetes letöltését.

Szerző: Gyarmati László

A sávszélességek rohamos növekedésével már nincs akadálya annak, hogy pár óra alatt egy teljes mozifilmlet letöltsünk, ráadásul DVD minőségben. Ezt használja ki a **Filmklik.hu**, a Budapesti Legújabb vállalkozása, amely az úgynevezett **VOD** szolgáltatással kívánja eljuttatni a nézőkhöz a filmjeit.

A **VOD (video-on-demand)** nem más, mint videó igény szerint: a felhasználó az interneten keresztül maga választja ki, mikor milyen film szeretne nézni, így nem kell igazodnia sem a televíziós csatornáknál, sem a mozi programjához. A cég ezzel egy itthon még járatlan útra lép, a digitális forgalmazás útjára. A gyakorlatban ez annyit tesz, hogy a mozik és videotékák után a nézők immár otthonukban is hozzájuthatnak a kívánt filmekhez, az internetről töltve le azokat.

A **www.filmklik.hu** oldalra kattintva nem csak kölcsönözhetnek, de akár vásárolhatnak is a látogatók. A megfelelő sávszélességű internettel rendelkezők számára egyszerűbb és gyorsabb a filmlet közvetlenül a világhálóról nézniük – ezt nevezik **streamingnek** (ilyenkor a program mindig csak az éppen soron következő jelenetet tölti le a számítógépre).

A felhasználónak ugyanakkor lehetősége van arra is, hogy előbb a teljes filmlet letöltse a számítógépre, és így játssza le azt. A DRM védelem miatt ezeket a filmeket csak a kölcsönzés ideje alatt csak számítógépen lehet lejátszani.

Digitális forgalmazó

A Budapesti Film az első hagyományos hazai forgalmazó, amely bevezeti ezt a szolgáltatást. Cikkünk keletkezésekor már több mint 70 film közül lehetett választani. Ez a világhálóról érkező mozi is hetente tart majd premiereket. A katalógus tehát folyamatosan bővül. Ezek olyan alkotások, amelyek a Budapesti Film hagyományos DVD kínálatában is szerepelnek.

A kölcsönzéshez vagy vásárláshoz regisztráció szükséges. Ez egyben arra is szolgál, hogy a visszatérő látogatóknak speciális ajánlatokat tudjanak kínálni. Első nekifutásra a DVD borító képe és a film címe látszik, de beállíthatjuk a megjelenítést úgy is, hogy már válogatásokról tudjuk olvasni a részletes tartalmat.

A filmek között ugyanígy böngészhetünk, mint egy valódi tékában. Ha valamelyik megtetszik, betehetjük azonnal a

Folyamatosan gyarapodik a megvásárolható és kölcsönözhető filmek kínálata

Hírek

Jövő héttől látható a Paf

2007. június 13. [a nagyvilág bestlistája](#) - [a nagyvilág bestlistája](#)

Június 21-én mutatóra be hazai mozi a Paf című film, amely a világhírű francia rendező, a tragikus sorsú Edith Piaf életrajzába és a világhírű francia énekesnő életébe tekint. A film a francia énekesnő életét mutatja meg, aki csak felléphetett volna a világ legnagyobb színházaiban, de nem tudta megénekelni a színpadon. A film a francia énekesnő életét mutatja meg, aki csak felléphetett volna a világ legnagyobb színházaiban, de nem tudta megénekelni a színpadon. A film a francia énekesnő életét mutatja meg, aki csak felléphetett volna a világ legnagyobb színházaiban, de nem tudta megénekelni a színpadon.

A Filmklik.hu-n megtaláljuk a legfrissebb mozi híreket is

Letöltés

Amennyiben a letöltést választjuk, egy Windows Media Video (WMV) fájlt lehet letölteni a számítógépünkre. Az internetkapcsolat sebességétől, a kiválasztott minőségőtől függően a fájl letöltése már öt perc alatt is megtörténhet, de akár két óra is lehet. Amint a teljes fájl letöltődött a számítógépre, indulhat a lejátszás. Kölcsönzés esetén 48 órán belül, vásárlás esetén időkorlát nélkül akárhányszor meg lehet nézni. Utóbbi esetben DVD-re is ki lehet írni a filmet.

Közös gyermek

Az oldal üzleti tervét a Budapesti Film szakemberei készítették, a technikai megoldások kidolgozása, a médiakezelés és a különféle biztonsági megoldások a Clarmont Information Systems Kft. nevéhez köthetők, a site kreatív kialakítása a Prothem munkáját dicséri, míg a portál motor elkészítése a Dream Interactive feladata volt.

Sávszélesség

Minden egyes film kétféle minőségben érhető el. Már az 1 Mbps sávszélességű internettel rendelkezők is jó minőségben tudják elérni a filmeket, de a tökéletesebb kép- és hangminőséghez a 2 Mbps-ra optimalizált változatot ajánljuk.

Amatőr Filmfesztivál

A felhasználók nem csak le, de fel is tölthetik filmjeiket az oldalra. A Budapest Film úgy véli, jóval több tehetséges amatőr filmes van Magyarországon, mint ahány végül bemutatkozási lehetőséghez jut. Az oldal épp ezért fórumot kínál az alkotóknak, hogy megmutathassák a nagyközönségnek, mire képesek. Ezeket a rövidfilmeket természetesen ingyen megtekinthetik a regisztrált felhasználók, és szavazhatnak, melyik alkotást értékeli a legtöbbször. Bizonyos időközönként a szerkesztőség eredményt hirdet, a győztes kisfilm pedig bekerül a Filmklik.hu katalógusába, és a Budapest Film hivatalos forgalmazatóként áll mögé. Tehát az alkotót azelőtt kezdve már jogdíj illet meg a filmje minden egyes leltőlése után.

végre nagy számban tesz hozzáférhetővé olyan dokumentum- és kiskétfilmeket, amelyek között rengeteg nagyszerű alkotás van, csak épp sehol nem voltak láthatók eddig.

Mozijegy

A vásárló választhat a banki átutalás és a mobiltelefonos számlán keresztül fizetés között. Az árak a hagyományos tékákban megszokott kölcsönzési díjakhoz igazodnak. Ezen felül a felhasználó mindig talál majd olyan filmeket is, amelyeket akciósan vagy ingyen nézhet meg, illetve tölthet le.

A jelenlegi 48 órás kölcsönzési díj 500-800 forint, a vásárlás pedig 1000-1700 forint között mozog. A bankkártyás fizetés minden esetben olcsóbb 100-300 forinttal, mint a mobiltelefonos fizetés.

A filmklik.hu leghűségesebb felhasználóit kívánja jutalmazni azzal, hogy a leltőlések számától függően egyre magasabb pozícióba helyezi őket egy képzeletbeli ranglistán. A felhasználó 25 leltőlést követően alkalmából visszaeső, 50 után megszállott, míg a 100-ik alkalom túllépésével függő klikkerré lép elő. Minél magasabb fokozatba tartozik valaki, annál kedvezményesebb áron kölcsönözheti ki vagy vásárolhatja meg a filmeket.

Egyéb tartalmak

Akárcsak a hagyományos portálok, a Filmklik.hu is napi rendszerességgel ad hírt a filmvilág történéseiről, valamint az

Akciók leltölésék

Nemrég ért véget az idei nagy Cannes-i mozi, s ennek apropóján a Filmklik.hu egy külön kiemelt leltőléséssel közli mind az akciók díjazottjait, mind az alkotókat. A filmvilág történéseiről, valamint az

Oldboy
(Oldboy)
A film, amely nem arról szól, hogy a bűnözők mit csinálnak, hanem arról, hogy a bűnözők mit csinálnak, hogy a bűnözők mit csinálnak.

A rejtekhely
(The Hidden Place)
A film, amely nem arról szól, hogy a bűnözők mit csinálnak, hanem arról, hogy a bűnözők mit csinálnak.

Rekonstrukció
(Reconstruction)
A film, amely nem arról szól, hogy a bűnözők mit csinálnak, hanem arról, hogy a bűnözők mit csinálnak.

Változó akciók leltöléséket is kínál az oldal

Amatőr Filmfesztivál

Korunk Fellinije
Köszöntjük a résztvevőket!

Teljes épp egy közlőkül? ...

Itt a TE lehetőség, hogy megmutassd a világunk, mire vagy képes!

Töltsd fel a Filmklik.hu oldalra saját rövidfilmeket, és keress egy platformra Emul Képteljesen. Leve von Telerrel és a többi nagyszerű rendezővel.

Ha a filmid valóban érdekes rá, beküldd a Filmklik.hu Amatőr Filmfesztiváljának versenyprogramjában. Ezzel azonnal megkapod a filmidre vonatkozó visszajelzést, és a filmidre vonatkozóan megkapod a filmidre vonatkozó visszajelzést. Ha a filmid valóban érdekes rá, beküldd a Filmklik.hu Amatőr Filmfesztiváljának versenyprogramjában. Ezzel azonnal megkapod a filmidre vonatkozó visszajelzést, és a filmidre vonatkozóan megkapod a filmidre vonatkozó visszajelzést.

Ha a filmid valóban érdekes rá, beküldd a Filmklik.hu Amatőr Filmfesztiváljának versenyprogramjában. Ezzel azonnal megkapod a filmidre vonatkozó visszajelzést, és a filmidre vonatkozóan megkapod a filmidre vonatkozó visszajelzést.

Az amatőr filmek is megjelenhetnek alkotásainkkal

Filmklik

Egy napos videó

Lehetőség: Milyenkor nézhetem meg?

Hogyan nézhetem meg?

Hogyan nézhetem meg?

Hogyan nézhetem meg?

Hogyan nézhetem meg?

A főoldalon láthatjuk a premier filmek bemutatóit

bevásárlókosarunkba, de a „polcunkra” is tehetjük. Ez olyan, mint amikor a tékában több lemezt is a kezünkbe fogunk, hogy majd a válogatás végén ezek közül döntünk el, melyiket vesszük meg vagy kölcsönözünk ki. A regisztrációs bejelentkezés miatt polcunk tartalma legközelebbi látogatásunkkor is elérhető lesz.

A filmek közötti kereséshez az alkotók nevén és a műfaj meghatározásán kívül címkéket is használhatunk. Ezen kívül minden film adatlapjának alján találhatunk egy ajánlót olyan alkotásokról, amelyek hangulatban, műfajban vagy mások választása alapján a javasolt filmhez illeszk.

A valódi DVD-tékekban nincs mindig lehetőség arra, hogy bele is nézzünk a filmbe. Ezzel szemben a Filmklik.hu minden filmjénél találunk egy linket, amely levetíti az előzetest, ráadásul teljes képernyős változatban.

A Filmklik.hu katalógusában közös- és művészfilmek egyaránt találhatók. Az igazi újdonság pedig az, hogy a honlap

aktuális box-office mutatókról. A regisztrált felhasználók az adott film zenéjébe is behallgathatnak. Ha valaki nemcsak 48 órára kölcsönzi, de meg is vásárolja, tehát leltölti a teljes filmet, bizonyára örömmel veszi, hogy egyúttal kinyomtatható DVD-borítót is kap. Az pedig természetesen, hogy minden egyes hozzáférhető film adatai, stábjadata, a szerkesztők ajánlása, valamint kapcsolódó linkek is megtalálhatóak az egyes oldalakon.

A regisztrált tagoknak lehetőségük van hozzászólások írására is. Így a klasszikus fórumokhoz hasonlóan véleményt cserélhetnek, vitatkozhatnak a többi felhasználóval. Ezen felül a honlap szerkesztői különböző közösségsvázásokon keresztül is szeretnék megismerni a látogatók véleményét, hogy annak megfelelően alakítsák a későbbiekben az oldal tartalmát.

Aki pedig ért angolul, de unja, hogy a webkereső túl sok ócska találatot hoz a „free online movies” kifejezésre, annak íme néhány rendes link: www.moviefix.com, www.cinequestonline.org, www.dailymotion.com, www.archive.org/details/movies, www.archiveclassmovies.com/movie_lib.html; emol.org/movies/pullmylink.com/category/movies/

IMified

Azonnali üzenatküldéssel gyorsan elérjük ismerőseinket, munkatársainkat. Néha jó lenne ugyanilyen gyorsan megtudni néhány fontos információt is. Válasszunk olyan „ismerőst”, aki mindenre válaszol!

Szerző: Gyarmati László

Csevegjünk robottal!

Mindent tudó és fáradhatatlan barát az *IMified*, amely többféle üzenatküldőn jelen van, az AIM, Yahoo, MSN, Gtalk, Jabber üzenatküldőkön is. Így rendszertől és eszköztől függetlenül elérhető.

Az *IMified* olyan robot, aki válaszol kérdéseinkre, figyelmeztet teendőinkre. A www.imified.com címen elérhető nyílt fejlesztőrendszerrel bárki készíthet új és hasznos kiegészítőket, ezeket közzéteheti.

Virtuális partnerünket egyszerűen fel tudjuk venni kapcsolataink közé, s ez egyben a regisztráció is. Az AIM és a Yahoo üzenatküldőknél az *IMified* névre küldjük egy üzenetet, az MSN, a Gtalk és a Jabber esetén pedig az imified@imified.com névre (az üzenet szövege lényegtelen). A válaszból megtudjuk a lényegét, például a webcímet, ahol beállíthatjuk saját *IMified* szolgáltatásainkat, köztük az időzített jellegűeket. Ezért fontos, hogy megadjuk saját időzónánkat!

Robotunk *widget*-nek nevezi szolgáltatásait, így a *Widgets* menüből tudjuk kiválasztani, milyen kérdésekre kívánunk azonnali választ. (Testre szabott listánk a képernyő jobb oldalán, a *My Widget Menu*-ben látható.) Három beépített szolgáltatást eleve megkapunk: az *IMified Notes*, a *Reminders* és a *Todos*.

Minden widgetünknek van egy száma, ezt kell beírni instant messengerünkbe. Válaszul elérjük a szolgáltatást, illetve megtudjuk, hogyan beszélgetünk a robottal. A főmenühöz egy M betűt kell üzeni. A beépített widgeteket gyorsan eltávolíthatjuk, de előbb érdemes kipróbálni őket.

Az *IMified Reminders* lekérdezése után választhatunk, hogy új emlékeztetőt akarunk-e hozzáadni, vagy

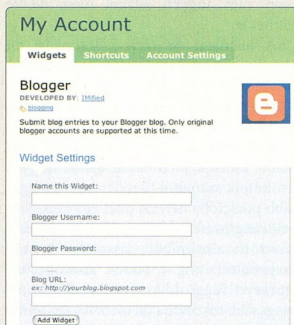
az eddigiek listáját szeretnénk látni. Új emlékeztetőnél a robot első kérdése: mi legyen a figyelmeztetés szövege, azután az időpontot kell beírni. Ez lehet időpont, de időtartam is – például harminc perc múlva. Akkor jelentkezik a robot és elküldi az általunk megadott szöveget.

Az *IMified Notes* apró jegyzetekre való, ezek később visszakérdezhetők. A harmadik előre telepített *widget* az *IMified Todos*, ez kezeli tennivalóink listáját. Segítségével lekérdezhajuk és bővíthetjük a listát, megneve, mivel végeztünk már.

A *widgetek* folyamatosan bővülnek, érdemes néha körülnézni a legnépszerűbb vagy a legújabb alkalmazások listájában. Ezek közül mi is ajánlunk néhány érdekes darabot, elsőként a *NetLookup*-ot. Ez lekérdezi egy webcím ping értékét, tracerout adatait, a Whois adatbázist. A *Google Calendar* révén robotunk hozzáfér a Google naptárunkhoz. Rövid párbeszédrel lekérdezhajuk és bővíthetjük bejegyzéseinket.

Robotunkkal az üzenatküldőből is írhatunk bejegyzést webnaplónkba, jelenleg a következő blogrendszernek esetén: WordPress, a Blogger, a TypePad és MovableType. Így kiválóan lehet blogot írni például olyan mobiltelefonról, amelyen működik valamelyik instant messenger. A *Twitter* híveinek is tud segíteni az *IMified*: új bejegyzések írhatók be, az új üzenetek elolvashatók.

A sok *widget* közül még egyet említünk, ez a *Delicious* szolgáltatáshoz kapcsolódik. Ebben a rendszerben megoszthatjuk a világszerte közzétett könyvjelzőinket (más néven kedvenceinket), és tárolhatjuk is ezeket. Az adatbázishoz pedig bárholnan hozzáférünk egy webböngészővel. ■

Telefonról is kényelmesen írhatjuk blogunkat

Csevegés a robottal

Rövid ismeretség után készséges barát lesz az IMified

Mobil Világ

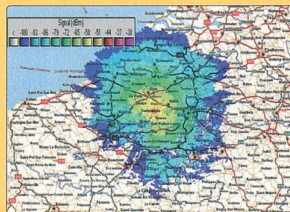
Mindenki mobilitásról beszél, nem ok nélkül. A mobilitás mára az irodai munka egyik legtöbbet hangoztatott jelzője lett: azért kell notebookot használni – mondják –, mert az alkalmazottak így mindig elérhetik cégük hálózatát, a levelezésüket, valamint a benti gépen tárolt dokumentumokat. Hozzátehetjük, hogy a mobilitás a civil életben is polgárjogot nyert: hordozható gépünket – legyen az notebook, PDA, hiperszuper telefon – immár érdemes a nyaralásra is magunkkal vinnünk.

Így mindig nálunk lesznek kedvenc játékaink, leveleink, digitális olvasmányaink. És persze azért, hogy ne kelljen még arra a két hétre sem lemondanunk az internetezés örömeiről. Mivel nemcsak notebookkal érhetjük el az internetet, hanem mobiltelefonnal is, így nem árt némi jártasság a kérdésben, ha ilyen eszköz vásárlásakor helyesen akarunk dönteni.

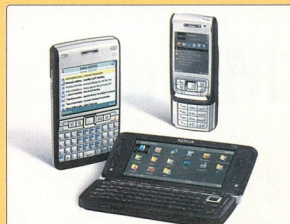
Mobil Világ összeállításunk ezért két területre koncentrál: a „mobil internetre”, pontosabban a ma Európa-szerte elérhető idevágó szolgáltatásokra (és tarifákra), valamint a legújabb mobilkészülék-áradatra, amely komoly kihívás elé állítja a potenciális felhasználókat.

Kitekintünk még egy olyan területre is, amely mindenkit érint, aki országon kívül vagy belül utazásra adja a fejét. Az internetes elérési pontokról (hotspotokról) van szó, amelyek nélkül nem tudjuk elérni az internetet. A hotspot-keresés mellett kitérünk a csatlakozás, levelezés, ellenőrzés és biztonság kérdéseire is.

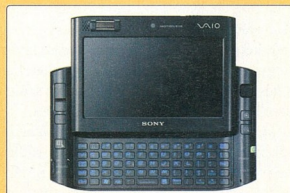
Bányai Ferenc

Európában úton-útfélen hotspotokba botlunk

Komolyabb mobilokkal már élvezet az internet, legalábbis ott, ahol van HSDPA- vagy WiFi-hálózat

Az UMPC kategória még nem terjedt el, de a gyermekbetegségek leküzdése után szép jövő várhat rá

MOBIL VILÁG

MOBIL INTERNET	
Mindig szabadon	96
A MOBILINTERNET ESZKÖZEI	
Internet úton, útfélen	98
FORRÓ NAPOK, FORRÓ PONTOK	
WiFi a nyaraláson	100
KIFINOMULT KÉZI KÉSZÜLÉKEK	
3G-s mobilok körképe	104
PERCEK, NAPOK, FORINTOK	
Kiút a tarifa-üvesztőből	108

Mobil internet

A mobiltelefonos internetelés nem újdonság, ám a 3G-s hálózatok megjelenéséig nagy elszántság kellett hozzá. Most a HSDPA révén átlagosan 1,5-2 Mbps sávszélességgel tudunk száguldozni!

Szerző: Rosta Gábor

Mindig szabadon

Számítógépes hálózatokon nem mai találmány a telefonos összeköttetés: az internet megjelenése előtt, a BBS-ek korában a régi analóg telefonhálózatokon továbbították az adatokat, és a betárcsázós internet-hozzáférés is ezen keresztül valósul meg.

Ehhez hasonlóan a mobiltelefonos hálózaton keresztül is van lehetőség az adattovábbításra, de egészen az elmúlt évekig a GSM rendszer sávszélessége a valódi szűrőfóliát nem tette lehetővé. A mindenki által ismert hagyományos GSM (2G-s) technológia legfeljebb 14,4 kbps sávszélességet kínált, így a színes, képekkel illusztrált weboldalak betöltése annyira lassú volt, hogy a netezés gyakorlatilag élvezhetetlen volt. Ezért, valamint a készülékek gyenge kijelzője miatt született meg a WAP, amely azonban soha nem lett igazán sikeres.

A 2,5G-nek nevezett GPRS (General Packet Radio Service, azaz átalános csomagkapcsolt rádiós rendszer) már jóval nagyobb, 60-80 kbps sávszélességet kínál (elméletben tud többet is, de az általunk végzett tesztekben átlagosan ennyit értünk el), ráadásul csomagkapcsolt volta miatt mindig online lehetünk. További előny, hogy itt nem az interneten töltött idő, hanem a betöltött anyagmennyiség után fizetünk, tehát költséghatékonyság szempontjából is jelentős előrelépés az előző generációhoz képest.

A 2,75G-nek is nevezett EDGE már 384 kbps-ot ígér, de az igazi „paradicsom” csak a harmadik generációs hálózatokkal érkezett el. A jelenleg hirdetett és egyre jobban terjedő, HSDPA-képes hálózatokon mi már 1,5-2 Mbps sávszélességet tudunk mérni – és ez még csak nem is a maximum, hanem a hosszas internetelés közben számított átlagos sávszélesség!

Ez a sebesség már valóban használhatóvá teszi a mobiltelefonos internetelést – ennek megfelelően valamennyi szolgáltató kínál kifejezetten erre a felhasználási területre optimalizált csomagokat. A 3G/HSDPA kihasználásához természetesen az ilyen hálózatokkal kompatibilis telefonra vagy notebookra és adapterre lesz szükségünk.

Mindig a letöltött adatmennyiségtől függ a számla, tehát a folyamatos kapcsolat, ha nem forgalmazunk adatot, nem kerül pénzbe. Ilyen egyébként az MSN és a hasonló chatprogramok, illetve az e-mail használata, hiszen ezek csak bizonyos időköz-

zokban, és akkor is csak minimális mennyiségű adatot továbbítanak.

A mobilszolgáltatók igyekeznek is a felhasználók kedvében járni, valamennyien szép számban kínálnak különféle internetes csomagokat. A csak ritkán böngészőeknek, vagy azoknak, akik nem forgalmaznak túl sok adatot, mindhárom cégnél található előfizetési díj nélkül igénybe vehető megoldást – ezeknél valamennyi letöltött bit után fizetnünk kell (a számlázási egység rendszerint 10 kilobájt). A rendszeresen többet internetezőknél különféle csomagok állnak rendelkezésre, amelyeknél megadott havi díjért bizonyos mennyiségű adatot ingyen, a határt túllépve pedig kedvező áron tölthetünk le.

Érdekes megoldással találkozhatnak a Pannon előfizetői: a MobilAdat Napijegygel 190 forintért legfeljebb 10 MB-nyi adatot forgalmazhatnak. Amint a nevéből is látszik, a napijegy 24 órán keresztül érvényes.

Még gyorsabban?

Igaz ugyan, hogy a HSDPA és a még gyorsabb szolgáltatások használata mellett már szinte alig kell várni a weboldalak betöltésére, de egy kis plusz sebesség sosem árt. Ezt kínálja például a Conexpert (www.conexpert.hu) azok számára, akik mobilhálózaton interneteznek windows noteszgéppükkel vagy asztali számítógéppükkel. A cég által nyújtott szolgáltatás egy proxy és egy intelligens tömörítő kombinációjaként ígér akár többszörös gyorsulást is.

Használathoz le kell töltenünk egy klienszoftvert is, amely a cég szerverével tartja a kapcsolatot – az internetoldal letöltésére vonatkozó kéréseket ezentúl már a Conexpert számítógépére küldjük, amely továbbítja azt a megcélzott internetes gép felé. A visszaérkező adatokat elemzik és tömörítik, a képeket is újra-kódolják, így a mobilhálózaton már kevesebb adat továbbítása szükséges, csökkentve az oldal leérkezéséhez szükséges időt.

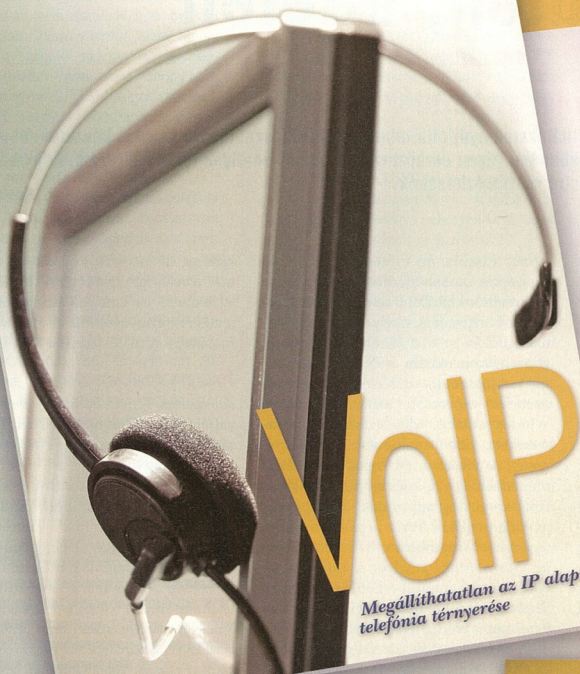
A gépünkre telepített szoftver elég intelligens ahhoz, hogy gyorsítómemóriába raktározva a már egyszer letöltött elemeket még egyszer ne kérje le egy adott oldal újbóli meglátogatásakor, így gyakran látogatott oldalak esetében még nagyobb sebességnövekedést érhetünk el.

IT-BUSINESS **SOURCE BOOKS**

VoIP

ESZKÖZÖK, MEGOLDÁSOK, BIZTONSÁG

IT-BUSINESS **SOURCE BOOKS**

Megállíthatatlan az IP alapú
telefonía térnyerése

KÖLTSÉGEK ÉS FUNKCIÓK
PIACOK, TRENDEK, SZÁMOK
VOIP ÉS SKYPE
KOCKÁZATOK ÉS
MEGOLDÁSOK
IP-TELEFONRENDSZEREK
HAGYOMÁNYOS
TELEFONOKBÓL
VOIP-KÉSZÜLÉK
PROBLÉMÁK
ÉS KÖVETELMÉNYEK
SZABVÁNYOK ÉS BIZTONSÁG
... ÉS MÉG SZÁMOS
ÉRDEKES TÉMA

MAGÁNSZEMÉLYEKNEK,
VÁLLALATOKNAK ÉS
KORMÁNYZATI
SZERVEKNEK EGYARÁNT!

ÁRA: 4000 FT

KERESSE A NAGYOBB KÖNYVESBOLTOKBAN,
VAGY RENDELJE MEG ONLINE

MEGRENDÉLÉSI LEHETŐSÉGEK:

TEL.: 888-3421, 888-3422
FAX: 888-3499

ONLINE: WWW.IT-BUSINESS.HU
E-MAIL: TERJESZTES@VOGELBURDA.HU

◀ Az UMPK kategória még nem igazán terjedt el, de a gyermekbetegségek leküzdése után nagy jövő áll előtte

▶ Bluetooth-kapcsolaton keresztül összeköthjük PDA-nkat mobiltelefonunkkal

Internet úton, útfélen

A mobilinternet eszközei

A szélessávú mobilhálózatok nyújtotta lehetőségei kihasználására számos készülék áll rendelkezésre. Írásunkban pár olyan eszközt mutatunk be, amelyek lehetővé teszik, hogy bárhol, bármikor az internetre csatlakozhassunk.

Szerző: Rosta Gábor

Valójában semmivel sem bonyolultabb a szélessávú mobilhálózatokon netezni, mintha ezt otthon, az ADSL-kapcsolat vagy a kábeltévé segítségével tennénk.

Mobiltelefon

Szélessávú mobilhálózat kihasználásához legegyszerűbb és legkézenfekvőbb eszköz egy mobiltelefon. Bár régen az ilyen eszközökbe épített böngészők képességei meglehetősen korlátozottak voltak – vagy nem is ismerték a HTML kódolást, így legfeljebb a WAP oldalakon nézelődhattünk, vagy csak a legegyszerűbb weblapok megjelenítésére voltak képesek – addig a modern, 3G-s, esetleg HSDPA képességekkel is felruházott modellekben általában már egészen jól használható szoftvereket találunk.

Nagyon jónak ítéltük például a Nokia S60 3rd Edition operációs rendszerét használó okostelefonokba (pl. új „N” és „E” szériás mobilok vagy a 6290-es típus) épített szoftvert, amely többek között megoldja a tipikusan 1024×768 pixeles felbontásra és 17”-nél nagyobb monitorokra optimalizált weboldalak áttekinthető megjelenítését az általában

3”-nál kisebb, és mindössze 320×240 képpontos mobilképernyőkön is.

Érdekes kipróbálni azonban az *Opera Mobile* böngészőt is, amely gyorsabb és biztonságosabb is – letöltéséhez látogassunk el a www.opera.com weboldalra, és töltsük le a telefonunk operációs rendszerének megfelelő verziót. Az S60-as, UIQ, illetve Windows Mobile felületet használó rendszerekhez készült változatok nem ingyenesek, de általában 30 napos próbaidővel működnek, így vásárlás előtt eldönthetjük, valóban szükség van-e rájuk.

Valamennyi JAVA-képes telefonra (így tehát a régebbiekre is) feltelíthető az *Opera Mini*, amelyet a **mini.opera.com** címen keresztül érhetünk el. Ennek segítségével tehát már a régi telefonokon keresztül is elérhetjük az internetet.

A weboldalak olvashatósága érdekében az *Opera Mini* valójában nem közvetlenül a kért internetes oldalt tölti le nekünk, hanem azt először a cég szerverének segítségével „újraformázza”, hogy a kisebb, alacsonyabb felbontású kijelzőn is könnyen kezelhető maradjon.

Az eddigi verziókkal ezt nem is lehetett igazán megkerülni, a nemrég elkészült 4.

változat (Dimension kódnévvel) azonban már lehetőséget nyújt áttekinthető kép megjelenítésére is, amelyen azután a kívánt részekre rányagíthatunk. Aki sokat szörföl mobiltelefonnal, jól teszi, ha kipróbálja.

Tenyérszámítógép

Klasszikus tenyérszámítógéppel (PDA-val) is használhatjuk a harmadik generációs mobilhálózatokat – feltéve, hogy képesek vagyunk egy 3G-s mobiltelefonnal például Bluetooth-on keresztül összekötni, és ez utóbbit modemként használni. Erre azonban nem minden készüléppárral van lehetőségünk, így inkább a szerencsénken múlik a dolog.

Sokkal biztosabbra mehetünk egy telefonmodullal ellátott PDA-telefonnal, amellyel már egyáltalán nem ördögösség a szélessáv használata – a megfelelő beállításokat persze szolgáltatótól és készüléktől függően, de ugyanúgy kell elvégeznünk, mint a „normál” mobiltelefonok esetében.

Mivel a legtöbb PDA-n Windows Mobile operációs rendszer fut, a Microsoft saját *Explorer Mobile* programját már használhatjuk, és ez képes a weboldalak viszonylag „PC-hű” megjelenítésére is,

▲ Noteszgépünket a szolgáltatók által árukt adatkártyával tehetjük a legkényelmesebben 3G-képesé

► A mai komolyabb mobilokkal már élvezhető minőségben érhetjük el az internetet

Célgépek

Vannak a piacon olyan eszközök is, amelyeket kifejezetten a mobil internet kedvéért fejlesztettek ki. Ilyen például a *Nokia 770-es Internet Tablet*, amely bár a Nokiatól származik, de mégsem telefon – annyira nem, hogy nem is rendelkezik GSM képességekkel. Ezért cserébe viszont van benne WLAN és Bluetooth adapter is, így egy megfelelő mobiltelefonnal összekapcsolva már netezhetünk is.

A 800×480 pixeles érintőkijelzővel és Linux operációs rendszerrel működő kis számítógépen az Opera 8-as böngészőjét használhatjuk, de persze tetszés szerint tölthetünk fel harmadik gyártó által készített programokat is. A készülék védőtokja nélkül mindössze 185 gramm tömegű, méretei pedig 135×78×14 mm. Az 770-es rajongói külön oldalakat tartanak fent a kedvenc eszközükről folyó cseréberítégetéshez, ezeken pedig nemcsak hasznos szoftverekre, hanem különféle tippekre és trükkökre is bukkanhatunk (ilyen például a www.nokia770.com).

Az Internet Tablet természetesen nem csak szörfölésre használható, a gyárilag telepített programok között multimédiás lejátszót, PDF-olvasót, játékokat és más alprogramokat is találunk.

A 770-es utóda is megjelent már: az *N800*-as új operációs rendszerrel és nagyobb memóriát kapott, képességei azonban körülbelül megfelelnek az elődnek. Kijelzője és kezelése sem sokat változott, méretei azonban kicsit nőttek, de még mindig kényelmesen zsebre vágható maradt.

ám szolgáltatásait tekintve kifejezetten fapados verzióiról van szó. Sokkal jobban járunk a már említett Opera Mobile használatával, amelynek Windows Mobile 5/6 operációs rendszereken futó változatát 2007. október 1-ig ingyen használhatjuk.

UMPC

Eddig még nem lett igazán sikeres a tavalyi CeBIT-en bemutatott ultrahordozható számítógépek (UMPC-k) kategóriája, pedig az elképzelés jó, csak a megvalósítás sántít még itt-ott.

A kifejezetten mobil számítógépekre vágyóknak kitalált, a PDA-k és a szubnotebookok között elhelyezkedő kategóriában olyan gépeket találunk, mint a *Samsung Q1*, a *Sony VAIO UX390* vagy az *ASUS R2H*. Közös tulajdonságuk, hogy „valódi” Windows fut rajtuk, tehát valamennyi, asztali gépünkön már megszokott szoftvert futtathatjuk rajtuk.

Mivel a gyártók az eddig megjelent UMPC-ket amolyan „mindent egyben” eszközként képzelték el, így wifi-adaptertől Bluetooth-on keresztül a GPS-ig általában mindennel fel is szerelték őket – újabban pedig már a 3G-s adapter sem marad ki.

Noteszgép

Interneteni legjobban még mindig „valódi” számítógéppel lehet, így tehát böngészésre ideális egy noteszgép – ha kifejezetten a mobil élményt keressük, akkor konkrétan egy szubnotebook.

Ezek az apró, 2 kg alatti masinák már kifejezetten kényelmesen hordozhatók, ráadásul üzemidejük is lehetővé teszi a normális munkát. Ebben a termékkategóriában a WLAN adapter meglete kötelező, de lassan terjedően vannak a

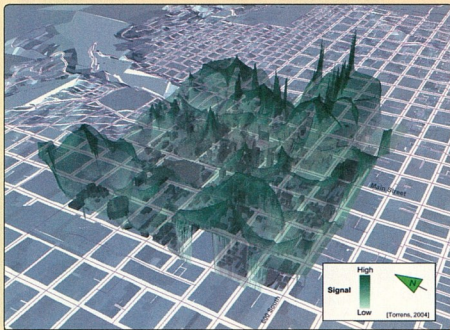
gépekbe épített 3G-s csatlók is. Ha ilyen masinával rendelkezünk, akkor különböző teendők nincs, a SIM-kártya birtokában már netezhetünk is.

Az sem baj, ha nincs ilyen adapter gépünkben: valamennyi szolgáltató árul úgynevezett adatkártyát, illetve USB-s modemet, amelyek segítségével bármilyen számítógépet felruházzhatuk 3G-s képességekkel.

Az adatkártyát választók vegyék figyelembe, hogy a legtöbb elérhető modell egyelőre a PCMCIA Type II foglalatot részesíti előnyben, ha tehát noteszgépünk az újabb ExpressCard szabványú bővíthetellyel rendelkezik, akkor ezt vásárláskor jeleznünk kell, a kellemetlen meglepetések elkerülése végett. Egyébként a végeredmény (azaz az elérhető sávszélesség) szempontjából mindkét csatlakozó egyenrangú. USB-s csatlakozós külső modem esetén természetesen nem lesz ilyen problémánk.

Akár adatkártyát, akár külső eszközt vásárlunk, válasszunk olyat, amely legalább a HSDPA hálózattal kompatibilis – a „sima” 3G nyújtotta 384 kbps a mai, szélessávra optimalizált tartalmak esetében nem lesz elég a döccenőmentes netezéshez, ráadásul „elavultnak” is számít.

Noteszgépek esetében is rendelkezésre áll a megfelelő mobiltelefonnak, mint 3G-s modemen a használata. A csatlakoztatáshoz kábeles vagy Bluetooth-kapcsolatot érdemes választani, az IrDA nyújtott adatátviteli sebesség ehhez már nem elegendő (igazából a sima Bluetooth 1.2 721 kbps, a Bluetooth 2.0 2 Mbps körüli sávszélességet kínál, tehát a HSDPA 3,6 maximális képességeit már nem tudjuk kihasználni). ■

Forró napok, forró pontok

Lassan ott tartunk, hogy hálózat nélkül nem érdemes számítógépet használni. Hogyan találjunk internetes kapcsolatot, miként állítsuk be vezeték nélküli hálózatunkat? Ezekre a kérdésekre adunk praktikus válaszokat.

Szerző: Gyarmati László

WiFi a nyaraláson

Jelenleg az új mobil számítástechnikai eszközök nagy része már tartalmaz vezeték nélküli hálózati csatlakozást. Legyen az notebook, PDA vagy egy mobiltelefon, a WiFi lassan elengedhetetlen. Az online szoftverfrissítések, szöveg- és képszerkesztők, webes levelezők, azonnali üzenetküldők állandó internetes kapcsolat kívánnak. A legegyszerűbben vezeték nélkül tudunk a világhálóra jutni – a kérdés csak az, hol és hogyan.

Hotspot-keresés

Nyaraláson és üzleti úton is fontos lehet, hogy kapcsolódjunk az internethez. Ha nem fontos, hogy ezt saját eszközünkkel tegyük, akkor ideális megoldás egy internetkávészó. Am ha saját laptoptal vagy PDA-val akarunk csatlakozni, keresnünk kell egy hotspotot (nyílt, vezeték nélküli elérési pontot).

A világ legnagyobb hotspot adatbázisát a *JiWire* (www.jiwire.com/search-hotspot-locations.htm) oldalán találhatjuk. Ez az adatbázis 128 ország, több mint 120 ezer csatlakozási pontját tartalmazza. A közel 10 000 ingyenes ponton kívül a legnagyobb szolgáltatók (Boingo, T-Mobile, Wayport, iPass) szintén megtalálhatók a listán. Magyarország csak 87 ponttal képviselteti magát, de ha külföldi utazás előtt szeretnénk felderíteni a lehetőségeket, érdemes pontosan megadni azokat a helyszíneket, ahol vezeték nélküli

hotspot-locations.htm) oldalán találhatjuk. Ez az adatbázis 128 ország, több mint 120 ezer csatlakozási pontját tartalmazza. A közel 10 000 ingyenes ponton kívül a legnagyobb szolgáltatók (Boingo, T-Mobile, Wayport, iPass) szintén megtalálhatók a listán. Magyarország csak 87 ponttal képviselteti magát, de ha külföldi utazás előtt szeretnénk felderíteni a lehetőségeket, érdemes pontosan megadni azokat a helyszíneket, ahol vezeték nélküli

Cafeera Café - Brooklyn
 Rua Ribeiro Do Vale 639
 Sao Paulo, Sao Paulo 04568-001 BR
 Driving directions | Save to My JiWire | [delicio.us](#)

Contact this location:
 Email: cafeera@cafeera.com.br
 Phone: 115-093-9058

Connection Options			
Service Provider	Network Name	Total Hotspots in Network	Service Plan Price
Telefonica (BR)		375 locations in 1 country	

Location Detail

Sponsored links:

Map Key:
● This Hotspot
● Other Hotspots

JiWire: a világ több mint százezer hotspotja szerepel az adatbázisban

HOTSPOTTER Tallós

Már több mint 1100 hotspot között kereshetsz!

[Bérelés keresés](#)

© 2007 "3.évfolyos 7. kerület" vgy "Értékes Egység"

Hotspotter hírek

Április 02. - Már több mint 1100 Hotspot között kereshetsz! [Tallós](#)

Éppen úton vagy?
 Többet a offline kereshetsz: laptopra vagy keres hotspotot a mobilodon!

- Keress adatbázisunkban**
 Derít ki, tud-e internetezni kedvenc kávézódban!
- Bérelés rendszerünket**
 Ismerd egy jó helyet ami föl nem tudunk? Csak meg máskkal!

HÁTEZELÉS.HU

Kivét?

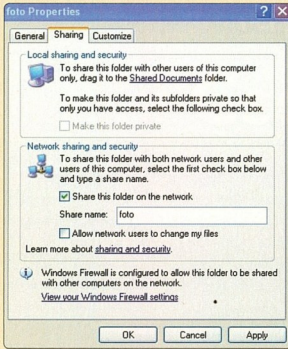
Mikor?

Keresés

Hotspotok! Budapesten

Map data ©2007 TeleAtlas

Hazai csatlakozási pontok a Hotspotter oldalán

Nyilvános hotspotnál figyeljünk a fájlmegosztás beállításaira

li kapcsolatot szeretnénk találni. Szerencsére a magyar nyaralók legnépszerűbb célországai bővelkednek a hotspotokkal. Így például Olaszország 2944, Ausztria 948 és Németország 14 284 bejegyzéssel szerepel. A listát az Egyesült Államok vezeti, több mint 50 ezer ponttal.

Persze hotspot-keresésnél is felmerül a klasszikus tyúk és tojás probléma. Ahhoz, hogy az online adatbázisban megtaláljunk egy csatlakozási pontot, csatlakoznunk kell az internethez. Éppen ezért a JiWire oldalról le lehet tölteni egy *Wi-Fi Hotspot Finder* nevű programot (pillanatnyilag sajnos csak windowsos változatban), amely tartalmaz egy offline adatbázist. Ez rendszeresen és automatikusan frissül, amint csatlakoztunk az internethez.

Aki azoz szeretné tudni, hogy idehaza hol találhatóak fizetős és ingyenes hotspotok, annak a *Hotspotter-t* ajánljuk (www.hotspotter.hu). Jelenleg 1100 pont adatait érhetjük el, és a keresésekhez a Google térképét is igénybe vehetjük. Jól látható a színekkel különböztetik meg az ingyenes és a fizetős helyeket. Arra is van mód, hogy megírjuk a véleményünket egy-egy hotspotról, így másoknak is megkönnyítjük a választást.

Hogyan csatlakozunk?

Ha már találtunk egy elérési pontot, létre kell hozni a kapcsolatot, azaz be kell jelentkeznünk a hálózatra és azon keresztül az internetre. Alapvető különbség az otthoni (vagy munkahelyi) WiFi és a nyilvános hotspotok között, hogy az előbbinél mindössze ki kell választanunk a hálózat neve (SSID) alapján a csatlakozást, és az biztosítja az internetet. Nyilvános hotspot esetén viszont a csatlakozás még nem jelenti azt, hogy a világhálót is el tudjuk érni.

A legtöbb esetben a csatlakozás után egy böngészőablakot kell nyitnunk (ez olykor magától történik), és ott be kell jelentkezni. Fizetős hálózat esetén felhasználói nevünket és jelszavunkat kell beírni – ha még nincs ilyen, akkor létre kell egyet hozni. Esetleg hitelkártyánk adatait is be kell írni az azonnali fizetéshez.

Ingyenes hotspotnál általában csak jóvá kell hagyni, hogy betartjuk a használati szabályokat. Utóbbiaknál is előfordul, hogy nevet és jelszót kell választani, de ezáltal gyorsabb lesz a legközelebbi bejelentkezés. Végül tetszőleges webcímet írhatunk a böngészőbe, elindíthatjuk levelezőnket vagy az azonnali üzenetküldőt.

Elektronikus levelezés

Nyaralás, utazás közben talán a legjobban az elektronikus levelezés hiányzik. A küldemények olvasása a legtöbb esetben nem okoz gondot, ám a levelek küldése akadályba ütközik. Ennek oka, hogy a programunkba beállított kimenő levél szerver (SMTP) blokkolja a hotspot üzemeltetője. Ezzel akarják megakadályozni, hogy a spammerek használják hálózataikat.

Két dolgot tehetünk ilyenkor. Megpróbálhatjuk beállítani a hotspot-hoz tartozó kimenő levél szervercímét. Fizetős pon-

Gondok a bejelentkezéssel

Nyilvános hotspotnál megvan a felső határa annak, hogy egyszerre hány felhasználó csatlakozhat hozzá. Elképzelhető, hogy meglelt a hotspot, így kis várakozási idővel próbálkozzunk többször. Természetesen az is lehet, hogy nagyon gyenge a jel, ezért nem tudunk kapcsolódni. Ilyenkor próbáljuk kideríteni, pontosan hol van a jeladó, és menjünk közelebb.

Ha Windows XP-t használunk, töltsük le és telepítsük a legfrissebb szervizcsomagot (SP2), mert ez sokkal jobban kezeli a vezetékek nélküli hálózatokat, mint az SP1.

Fájlmegosztás

Kapcsolódáskor a számítógépünkön lévő megosztott állományokhoz a hálózat többi gépén dolgozók is hozzáférhetnek. Így a legbiztosabb megoldás a fájlmegosztás teljes kikapcsolása. Ennek hátránya, hogy amikor ismét a megszokott otthoni vagy munkahelyi hálózathoz csatlakozunk, újíró be kell állítani azokat a megosztásokat, amelyekre családtagjainknak, kollégáinknak szüksége van.

Sok állomány esetén ez meglehetősen hosszadalmas művelet, ezért ilyenkor inkább azt javasoljuk, kössük a megosztást felhasználónévhez és jelszóhoz. Így ezekhez az adatokhoz a vendégként bejelentkezők nem férnek hozzá.

Ellenőrzés

Vezeték nélküli kapcsolatunk biztonságosságát, illetve sebezhetőségét megvizsgálhatjuk itt: www.jiwire.com/wifi-security-test.html. A teszt részletes információval szolgál az éppen használt vezeték nélküli hálózatról. A jelentésből megtudjuk, milyen titkosítást alkalmaz a hálózat, mi a hotspot azonosítója, milyen csatornán és mekkora a jelerősség. Láthatjuk a csatlakozási pont és saját gépünk MAC- és IP-címét, valamint a hálózati adapter adatait.

Bemutatjuk új otthonát: download.chip.eu/hu

Csatlakozzon Ön is

Európa legújabb interaktív közösségi oldalához!

Töltsön le, töltsön fel, értékeljen, teszteljen, szóljon hozzá!

Legyen Ön is a CHIP közösség szakértője!

Több mint 30 000 ingyenesen leölthető szoftver...

Több mint 200 000 regisztrált felhasználó...

Több mint 2500 teszt és értékelés...

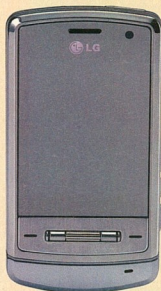
The screenshot shows the CHIP Download website interface. At the top, there's a navigation bar with 'CHIP DOWNLOAD' and 'Közösségi Regisztráció'. Below that, a search bar and a 'KATEGÓRIÁK' menu are visible. The main content area features a large article titled 'CHIPKÉZ' with a sub-header 'Kézi vezérlésű tápellátás'. To the right, there's a 'Regisztráljon és nyisson meg' section. Below the main article, there's a 'TOP 10 SZOFTVER' table listing various software titles with their ratings. The sidebar contains sections for 'KÉZVÉNYEK', 'LEJÓBÓDÁSOK', and 'TOP INGYENES'. The bottom of the page has a footer with contact information and a 'LEJÓBÓDÁSOK' section.

DOWNLOAD.
CHIP
Minden, ami szoftver
download.chip.eu

LG KU970 Shine

Csillogó multi-
tasking,
memóriabővítés
nélkül

Úgy látszik, a közelben és a mobilok világában egyaránt kihagyhatatlan fogalom má vált a „csütisztatás”. Az LG ezt ragyogással (shine) párosította az év elején bemutatott KE970-esnél, és ugyanez jellemzi a KU970-est. A kicsütisztatós billentyűzet szintén a megtevesztésig hasonló.

A vékony készülék azonban – rokonához képest – fejlődött is:

multitasking-képességű. Így egyszerre lehet például SMS-t írni és MP3-at hallgatni. Utóbbinál azonban nem vihetjük túlzásba a kinalatot, mert csak a készülék belső memóriáját tudjuk használni (512 MB), bővíthető nincs. De legalább a fejhallgató-csatlakozó szabványos (3,5 mm-), így be tudjuk vetni saját fülesünket. Nem hiányzik persze a Bluetooth hangátvitel sem. Gyors adatátvitelre a HSDPA szolgál, WiFi-re viszont ne számítsunk.

Rangos nevet visel a 2 megapixeles fényképező: optikáját a nagyra tartott Schneider-Kreuznach minősítette. A több mint 14 napos készlenléti idő ugyan tekintélyes, a 3,3 órányi beszélgetés azonban kissé szerényre sikeredett. Jelenleg a KU970 egyetlen magyarországi szolgáltatónál kapható (lásd táblázatunkat).

Motorola KRZR K3

Telefonként és zenejátszóként jól vizsgáljuk, fényképezésre akad jobb is

Elegáns, igényes kidolgozású készülék a KRZR K3 – akárcsak a Motorola hasonló típusai –, és a fém ház jól tűri a kisebb viszontagságokat. A felépítés is a szokásos: külső és belső kijelző, bemart billentyűzet, négyirányú kapcsoló. Utóbbit azon-

3G-s mobil körkép

Kifinomult kézi készülékek

Nyári telefonszemlének modelljeit a sokoldalúság és a 3G (UMTS) képesség alapján válogattuk össze, bár egy kicsit a szépség is számított. Némelyik készülék máris kapható, némelyikre még várni kell egy-két hónapot, de biztos megéri, mert mindegyik épp elég érdekes.

Szerző: Ambrus András

ban nem fogja könnyen kezelni az, akinek nagy keze van.

Telefonként és zenejátszóként jól vizsgáljuk a K3, amely elődjéhez (KRZR K1) képest több memóriát, nagyobb felbontású kijelzőt és gyorsabb adatátvitelt (HSDPA) kapott. Előre betáplált neveknel pedig jól működik a hangvezérlés. Nem hiányzik a bluetoothos sztereó (A2DP), persze ez a K1-ben is megvolt.

A 2 megapixeles fényképező azonban nem remekel: a kelleltén lustábban lép működésbe, emellett gyakran vörösös lesz a fotó, vagy bemozdul. Webböngészőként az Opera szolgál. Az e-mailek lehívása sem gond, ha a levelezőszerveret egyszer sikerül beállítani. Nem maradt ki a mini USB sem, de a mellékelt szoftver (Phone Tools) telepítése gondot okozhat, és ha ez végre sikerül, túl sokat írják a Windows Registrybe.

Nyugat-európai megjelenése óta ugyan eltelt már jó pár hét, de lapzártakor még egyik hazai mobiltársaság se kínálta a K3-at.

Motorola RAZR2 V9

Elegáns,
strapabíró,
sokoldalú

Multimédiás célú mobil a RAZR2 V9, amely szinte minden lényeges vonásában hasonlít a (vele együtt bemutatott) V8-as

változatra. Amiben többet nyújt: működik UMTS (3G) hálózaton is, ezen belül ismeri a gyors HSDPA átviteli szabványt. A jellegzetes fémburkolat ezúttal bordó színű, a forma azonban megújult (a fémből kimart billentyűzet viszont maradt). Egyébként ez az anyag nem egyszerűen fém, hanem alumínium, rozsdamentes acél és speciális üveg strapabíró kombinációja.

Nagyobb lett a külső kijelző: most már 2 colos, és a belső (2,2 colos) TFT szintén megújult mindkettő 320x240 pixel felbontású. Ennek dacára a ház 1 mm-t vékonyodott. A zene beállítását sajátos módon támogatja a külső ernyő alatti vibráló érintőkapcsoló. Egyébként ötféle formátumot támogat, videó terén azonban szerényebb (3GPP, H.263, MPEG4). Vezeték nélküli fülhallgatóval kihasználhatjuk a bluetoothos sztereó (A2DP) és távirányítást (AVRCP). 2 megapixeles fényképező sorozatfelvételt is tud (4, 6 vagy pedig 8 exponációt).

Előre telepítették a RAZR2 V9-be az Opera böngészőt (8.5-öst) és egy e-mail szoftvert. Szerény belső memóriája (45 MB) microSD kártyával bővíthető 2 GB-ig. (A V9m változat belső memóriája 128 MB, viszont csak WAP-os böngészője van.) Induló ára 350 euró körül alakul, megjelenése július és szeptember közt várható.

Toshiba Portégé G900 és G500

PDA-jellegű okostelefon, oldalra kihúzható „teljes” billentyűzettel – ez már első ránézésre jellegzetessé teszi a *Toshiba Portégé G900*-at. Akinek a klaviatúra éppen nem esik kézre, annak ott a 3 colos érintőképernyő, aki pedig biztonságra vágyik, az nyilván elégedett lesz az üjlenyomat-olvasóval (a készülék hátoldalán).

Persze a G900-as belül is gazdagon felszerelt: szinte minden típusú vezeték nélküli adatátvitelt támogat, beleértve a HSDPA-t és a WiFi-t (utóbiból a 802.11b/g szabványt). Ehhez képest elég szűkösre szabták flash memóriáját (64 MB), ami bővíthető miniSD kártyával (amint ez ebben a kategóriába elvárható). Mellesleg 2 megapixeles fényképezőt is építettek bele. Operációs rendszere a Windows Mobile 6, amellyel egyszerre mutatkozott be (az idei 3GSM kongresszuson). Tudásához képest a súlya (150 gramm) még elviselhető, és a készletléti ideje elég tekintélyes (közel 12 nap).

Rokona, a *Portégé G500*-as típus könnyebb (110 gramm) és kisebb, ez persze meglátszik a billentyűzeten (amely

Toshiba Portégé G900: 3 colos érintőképernyő, mindentéle vezeték nélküli adatátvitel

előre húzható ki) és a képernyő méretén (2,3 col). A vezeték nélküli szabványok támogatása hasonlóan sokrétű, az üjlenyomat-ellenőrzés sem hiányzik. És a memóriát ugyanolyan szűkmárkúan mérték (persze itt is bővíthető), mint a nagyobbik készülék esetén. Mindkét készülék alkalmas internetes telefonálásra (VoIP) a SIP protokoll révén. A G500-as Nyugat-Európában már kapható, nyilván hozzáink is hamarosan megérkezik. A G900-as viszont késlekedik, bár eredetileg májusra ígérték európai árusítását.

Nokia 6500 Slide

Elegánsan acélos, és még egy kis Photoshop is van benne

Bár a 6500-asból két változatot (Classic és Slide) hoz ki a *Nokia*, a különbség mégsem csupán formai. A ki-csúsztatás billentyűzeten túl a *Slide* még pár fontos dologban különbözik hosszabb, de valamivel könnyebb testvérétől.

Felszereltségben komoly többlet a *Slide* javára a bővíthető memória és a 3,2 megapixeles fényképező (Carl-Zeiss optikával, autofókusszal). Emellett a beszélgetési idő 6 óra, a készletléti

pedig 320 óra, ami 30 perccel, illetve 20 órával több, mint a *Classic* esetén. Továbbá a *Slide* kapott tévémagnetet, rádiót, és VGA felbontásban is tud videó felvenni.

Multimédiában pedig az MP3 és a többféle AAC mellett WMA és MPEG4 formátummal is boldogul. Emellett kapott push-mail funkciót (a *Classic* is fogadhat e-mailt). Képfeldolgozásban egy könnyített *Photoshop* (!) segíti a *Slide* gazdáját, valamint feltöltés a *Flickr*-re és nyomtatás a *PictBridge* révén.

Mindkét típus hasonlóan elegáns, rozsdamentes acél házban csúcsul, és a kijelzőjük a létező legjobbak egyike. A 240×320 pixeles TFT ugyanis 16 millió színt tud megjeleníteni, így versenyre kelhetne jó pár asztali TFT-vel is. A négyásvos GSM mellett nem hiányzik az UMTS, viszont egyik 6500-asba sem jutott HSDPA és WiFi.

Mindkét 6500-as megjelenése összel várható.

Samsung SGH 1600

Különösen üzleti célra jó, és minden kapcsolatra képes

Ultra messaging – a *Samsung* ezzel a jelzővel illeti *SGH-1600*-as készülékét (az USA-ban BlackJack 1607-esként ismerik). Mint neve alapján elvárható, push-mail funkció és RSS-olvasó is szorult bele, az „elvárható” okostelefonos és multimé-

diás képességek mellett. Mérete viszont szerény: nagyjából akkora, mint egy iPod, és csupán 1,2 cm vastag.

Billentyűzete QWERTY jellegű, de átmenet a szélesített (blackberrys) és a normál mobilos megoldás közt, aminek persze előnye és hátránya egyaránt akad. A gombok nyomáspontja határozott, így a szoros elrendezés ellenére alig „úttunk mellé”. Kiadósabb üzenetek gyors beírásához persze kell némi megszokás (mint minden mobil eszköz esetén). Hosszabb levelekben, szöveges állományokban, weboldalakon könnyű mozogni a készülékház jobb oldalába süllyesztett tárcsával. Ez szintén jól működik, bár a büttyei lehetnének finomabbak. A kijelző mérete (320×240 képpont) viszont elegendő.

A *Toshiba* nagy PDA-telefonjához hasonlóan az I600-as is boldogul mindenféle vezeték nélküli kapcsolattal, tehát nem hiányzik a HSDPA és a WiFi sem. Ez pedig jól jön a push-mail kihasználásához (új üzenetek ellenőrzése 15 percenként, óránként vagy naponta). Egyébként a POP3-as levélkiszolgálók beállítása nagyon egyszerű, a VPN-nel övött Exchange szerverrel viszont már körülményesebb.

Ha csak a levelek tárgyát hívjuk le, akkor a periodikus letöltés miatt komplikált a teljes üzenet fogadása: vagy várunk a következő letöltésig, vagy sokat mászkálunk a menüben.

Az viszont helyes és praktikus, hogy az egész levél vagy csak a fejléc letöltése között választani tudunk a kapcsolat típusától függően (mint GPRS, „sima” UMTS, HSDPA, WiFi). WiFi hálózathoz könnyen tudunk csatlakozni, és ha ingyenes (vagy saját) hotspot közelében vagyunk, nyilván érdemes a teljes letöltést választani, gyakori frissítés.

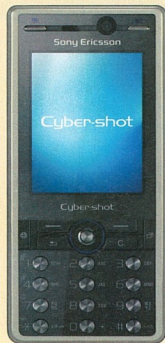
Tavaszi ígértek szerint nyáron már nem 5-ös Windows Mobile-lal áruhájak a készüléket, hanem 6-osal, de a hazai kínálatban (lapzártakor) ennek még nem láttuk nyomát.

	LG KU970 Shine	Motorola KRZR K3	Motorola RAZR2 V9	Nokia 6500 Slide	Samsung SGH I600	Sony Ericsson K810i	Sony Ericsson W960i
Kijelző	262 144 színű TFT, 240x320 pixel	262 144 színű TFT, 240x320 pixel	262 144 színű TFT, 240x320 pixel	16 777 216 színű TFT, 240x320 pixel	65 536 színű TFT, 240x320 pixel	262 144 színű TFT, 240x320 pixel	262 144 színű TFT, 240x320 pixel
Kapcsolat	Bluetooth, USB	Bluetooth	Bluetooth, USB	Bluetooth, USB	Bluetooth, infrav., USB	Bluetooth, infrav., USB	Bluetooth, USB
Telefonhálózat	900, 1800, 1900, UMTS	900, 1800, 1900, UMTS	850, 900, 1800, 1900, UMTS	850, 900, 1800, 1900, UMTS	850, 900, 1800, 1900, UMTS	900, 1800, 1900, UMTS	900, 1800, 1900, UMTS
Üzenetkezelés	SMS, MMS, e-mail	SMS, MMS, e-mail	SMS, MMS, e-mail	SMS, MMS, e-mail, push-mail	SMS, MMS, e-mail, push-mail	SMS, MMS, e-mail	SMS, MMS, e-mail, push-mail
Fényképező	1600x1200 pixel	1600x1200 pixel	1600x1200 pixel	2048x1536 pixel	1280x960 pixel	2048x1536 pixel	2048x1536 pixel
Lejátszás: zene	AAC, AAC+, AMR, MP3, MP4, WAV, WMA, SP-Midi	AAC, AAC+, MP3	AAC, AAC(+), MP3, WAV	AAC, AAC(+), AMR, MP3, MP4, WMA, SP-Midi	MP3	AAC, AAC(+), AMR, 3GPP, MP3, MP4, Real Audio, WAV, WMA, SP-Midi	AAC, AAC+, AMR, 3GPP, MP3, MP4, WAV
Lejátszás: videó*	3GPP, H.263, MPEG4, WMV	3GPP, H.263, MPEG4	3GPP, H.263, MPEG4	3GPP, H.263, H.264, MPEG4	3GPP, H.263	3GPP, H.263	3GPP, H.263, MPEG4
Memória	belső: 512 MB	belső: 50 MB, +256 MB microSD	belső: 45 MB, bőv.: microSD	belső: 40 MB, bőv.: microSD	belső: 128 MB, bőv.: microSD	belső: 64 MB, bővítés: Memory-Stick Micro	belső: 192 MB (nincs bőv.)
Adatátvitel	GPRS, UMTS (HSDPA)	GPRS, UMTS (HSDPA)	EGPRS, UMTS	EGPRS, HSCSD, UMTS	EGPRS, UMTS (HSDPA), WiFi	GPRS, UMTS	GPRS, UMTS
Méret	99,8x50,6x13,8 mm	104x43x17 mm	103x53x13,3 mm	96,5x46,5x16,4 mm	113x59x11,8 mm	106x48x17 mm	109x55x16 mm
Súly	125 g	105 g	125 g	125 g	105 g	115 g	119 g
Kézenlét és beszélg. idő	340 és 3,3 óra	420 és 3,7 óra	280 és 8,3 óra	312 és 6 óra	380 és 4,8 óra	400 és 10 óra	370 és 9 óra
Ár	Vodafone 60 000 Ft	szerződés nélkül 100 000 Ft	szerz. nélkül. 350 euró	szerz. nélkül. 370 euró	Vodafone 70 000 Ft, Pannon 81 000 Ft	Pannon 70 000 Ft, 72-77 000 Ft	n. a.

* Mindegyik készülék tud videót felvenni, és UMTS-hálózaton alkalmas videotelefonálásra

Sony Ericsson K810i

Multimédiára és fotózásra helyezték ki a készülék funkcióit: telefon és fényképező

Elődjéhez, a K800i-hez képest vékonyabb lett a Sony Ericsson idei cybershot modellje, a K810i. Egyéb tulajdonságaiban viszont nagyon hasonló. Mivel a cybershot minősítés értelme gyakorlatilag az, hogy multimédiára és fotózásra helyezték ki a készülék funkcióit, így megmaradt a 3,14 megapixeles fényképező (xenon vakuvál) és a pirosszem-hatás ellen-súlyozása. Kapott viszont elektronikus kép-stabilizátort és lencse-védőt. Aki ez utóbbitól elfeledkezne, azt figyelmezteti egy felirat képernyőn. Az exponáló gomb pedig akkor is kézre esik, ha „fotós” módra, vagyis keresztben tartjuk a telefont.

BestPic módban 9 felvételt készít a mobil, 4-et „előre” és további 4-et utólag. A felhasználó dönti el, hogy csak egy képet tart meg, vagy mindegyiket. Digitális

fényképezőknél ugyan megszokott a sorozatkép, ebben a műfajban viszont (ma még) specialitásnak számít. A kész fotók kontrasztját és színet automatikusan korrigálni is tudjuk a K800i-vel

A felvételek többnyire elég jók ahhoz, hogy kiváltsanak egy szimpla kompakt fényképezőgépet, és a PictBridge funkció révén nyomtatáskor PC-re sincs feltétlenül szükség. Beépített memóriája viszont csak 64 MB, igaz, jár hozzá egy 128 megás kártya. Multimédia terén szintén eleget tud a készülék: 9 audio- és 6 videoformátummal birkózik meg. Ám a „külpcsolatok” terén nem ilyen sokoldalú (hiányzik a HSDPA és a WiFi). Egyébként a Sony Ericsson cybershot kategóriája igen sikeresnek bizonyult: 4,5 milliót adott el belőle tavaly nyár óta.

Sony Ericsson W960i

Bőseség memóriára, online zene-számla-figyelés, kétféle fülhallgató és tekintélyes ár

Felső kategóriás walkman telefon az Euróópában most bemutatott W960i. Ezt a jellegét erősíti a 8 GB-os belső memória, amely ugyan nem bővíthető, de legalább valóban nagy – ellentétben számos (szenczációsnak kikiáltott) multimédias telefonnal. Az érintőképernyő (2,6 col, 240x320 pixel) elfoglalja az előlap két-

harmadát, emellett a könnyed kezelést egy sűrűn fogazott tárcsa is szolgálja (a készülék bal oldalán).

Vezeték nélküli átvitel terén mind megvan, még a WiFi is, csupán a HSDPA hiányzik, amit azért kár volt kihagyni. Akad viszont USB csatlakozó és sztereó

Bluetooth-átvitel (A2DP, ma már szinte kötelező). Operációs rendszere Symbian 9.0-ás (felülete UIQ 3.0), előre telepített Opera böngészővel. Az alapvető okostelefon-funkciók (határidők, címjegyzék stb.) mellett kezeli az RSS-feedeket, akad benne dokumentumolvasó és -szerkesztő, kézírás-felismerő, MS Exchange kapcsolódás, IM-kliens, push-mail és szinkronizálás stb.

Természetesen többféle zenei formátummal boldogul a készülék, bár a veszteségmentes tömörítések közül (várhatóan) csak a WAV-val boldogul. Nem hiányzik viszont belőle a rádió, és adnak hozzá egy vezeték nélküli bluetoothos fülhallgatót. Fényképezője pedig 3,14 megapixel. Idén októbertől várható a megjelenése Európában. ■

NONSTOP MOBIL

TESZTEK | BESZÁMOLÓK | HASZNOS TANÁCSOK | INTERJÚK
TELEKOMMUNIKÁCIÓ - LAPRA SZERELVE

NONSTOP
MOBIL | PDA | NOTEBOOK | NAVIGÁCIÓ
MOBIL
TELEKOMMUNIKÁCIÓ - LAPRA SZERELVE

2007
2.

795 FT

KERESETLEN SZAVAK:

Google™

INTERJÚ

A SZÉPSÉGIKIRÁLYNŐ: LG SHINE

DELL ÓRIÁSNOTEBOOK

INGYEN TV A NETEN

A NAGYÁGYÚ MEGÉRKEZETT:
NOKIA N95

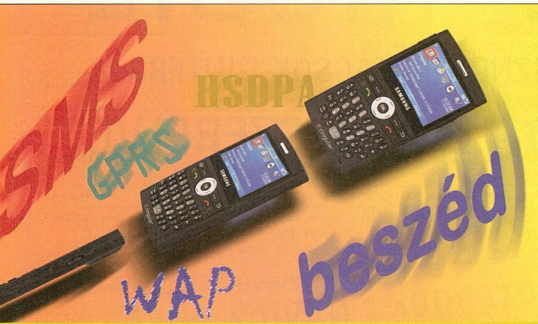

ÉREZD A RITMUST!

ZENEHALLGATÁS
MOBILON A-TÓL Z-IG

07002

Percek, napok, forintok

Hány óraker, milyen napon, melyik tarifával, hány percig? Gyakran már nem is gondolunk erre. Óvatosan bánunk viszont a mobil internettel. Az online tarifacsomag-ajánlókból ítélve ez utóbbi a szolgáltatókat sem izgatja. Lássuk, miként tudunk gyorsan, de precíz számítások alapján nekünk való csomagra vagy kártyára lelni. És nézzük, miért nem zúdul ránk egyelőre a 3G-s korszak.

Szerző: Ambrus András

Kiút a tarifa-útvesztőből

Már a vezetékes távbeszélő – azóta jócskán megbicsaklott – egyeduralma idején gyakorta emlegették a felmérések „szenzációs” eredményét: a telefon nőnemű. A hölgyeknek ugyanis átlagosan 10-20%-kal tovább tart egy-egy beszélgetés, mint a férfiaknak, és ezt a szokást mindkét nem magával hozta a mobilkorszakba is.

Az urak viszont ezt azzal ellensúlyozzák, hogy valamivel gyakrabban telefonálnak. Ám bizonyos esetekben ők is hajlamosak hosszabban beszélni, méghozzá olyankor, amikor feleségüket, élettársukat hívják. A hölgyek pedig hajlamosak megelégedezni az időről – és a vele együtt pergő forintokról –, amikor barátjukkal (szintén nőnemű) rokonokkal társalognak.

Ebből nem csupán az a sovány tanulság, hogy a nemek közti különbséget a mobil előfizetés (vagy prepaid) esetén is érdemes figyelembe venni. Leszűrhető belőle még más is: bizonyos felhasználói szokásaink – vagy mondjunk inkább társas érintkezési formát? – nehezen változnak. És bármennyire kivételesnek hiszünk magunkat, beszélgetőtársaink akkor sem fognak gyökeresen megváltozni. Így az ő szokásaikra szintén figyelniünk kell: mely napszakban várják el hívásunkat, hány percig nem ildomos őket félbeszakítani és így tovább.

Tarifákon a Tantusszal

Amíg áram- és gázszolgáltatatóból csupán egy van a lakóhelyünkön (legalábbis jelenleg), addig nem kell arra számítanunk,

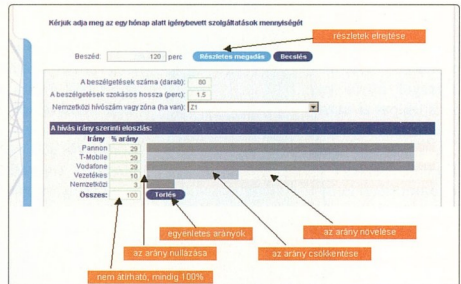
Mobiltarifák kiszámítása a weben

Az NHH (Nemzeti Hírközlési Hatóság) díjcsomag-összehasonlítója: www.tantusz.nhh.hu/mobil/tkalk/tk.php

Pannon GSM: <http://online.pannongsm.hu/tcsa/>

T-Mobile: <http://www.t-mobile.hu/dijkalk/> next.do

Vodafone: <http://prog.vodafone.hu/keszulekek/index.asp>

Tantusz Útmutató: részletes és jól illusztrált magyarázatot ad minden lépéshez

hogy 36-féle csomagot, 3-féle irányt kéne figyelembe vennünk – és ki tudja, hányféle kedvezményt (vagy szigorítást, mint a másodperc alapú díjszámítás teljes kihalása). A mobiltelefonjában viszont így van, és aki valaha végignézte tételes számláját, biztos fölfedezett már rajta valami eddig nem ismert „megkapó” részletet.

De ha történetesen nem vagyunk sem könyvelők, sem statisztikusok, aligha állunk neki számítani, hogy milyen időszakok (és hívásirányok) miféle módosíthatásával tudnánk csökkenteni mostani kiadásainkat. Vagy éppenséggel mely társaság melyik előfizetésére illetve (prepaid) kártyájára érdemes áttérniük.

Szerencsére akad néhány honlap, ahol egy online kalkulátor gondosan kiszámolja nekünk – persze a tarifákat tartalmazó adatbázisa alapján –, hogy mi a legelőnyösebb konstrukció. Közülük a legfüggetélennebbel kezdtük, a méltán népszerű **Tantusszal**, amely az NHH (Nemzeti Hírközlési Hatóság) díjcsomag-összehasonlítójával (webcímetek lásd keretben).

Tarifa- és készülékajánló

Tarifa- és készülékajánló

Kérünk választani az alábbi kérdésekre!

Van-e már a családban Vodafone-os előfizetés (háztáji)? Igen

Kb. hány perc beszélgetést kezdeményezel egy nap beföldre? perc /nap

Ebből kb. milyen hosszú egy átlagos hívásod? perc

Mikor kezdeményezel inkább hívást?

Napközben: %

Este: %

Hétvégén: %

Kb. hány SMS-t küldesz naponta beföldre? db /nap

Kb. hány százalékban hívsz Vodafone-os ismerős, családtagot? %

Kb. hány százalékban hívsz egyéb mobil (Pannon, T-Mobile)? %

Kb. hány százalékban hívsz vezetékes hálózatra? %

Gyakran telefonálsz külföldre? Igen

Ha igen, akkor kb. hány perc beszélgetést kezdeményezel - az időzónában megadottakon kívül - külföldre, egy nap folyamán? perc /nap

Vodafone tarifaaajánló: hosszú, mint egy közvélemény-kutató kérdőív, de így több értéket vesz figyelembe

Először is nekiálltunk kialakítani felhasználói szokásainkat, amely talán így is leírható: „25–45 közötti város lakó, hébe-hóba mobil internetező, dolgozó, nem vezetőállású, nem túl bőbeszédű”. Havi „tipikus” kommunikációnk szerintünk a következő:

- 360 perc beszélgetés
- 40 SMS
- 2 MMS
- 10 perc WAP
- 1 MB GPRS.

Törzsvásárlói kedvezményekkel nem kalkuláltunk – mivel eddig könnyelműen a mánc (és olykor a holnapnak) éltünk, mint kártyás ügyfelek. De a sokadik SMS után, miszerint „az ön egyenlege 300 Ft alá csökkent”, fontolóra vettük, hogy megtérünk az előfizetők nyájába. Nos, amit láttunk, az igazat az az előfizetőknek, mert kártyával 10-30%-kal többet áldozunk a mobil kommunikáció oltárán.

A Tantsz kalkulátorában részletekbe menően meg tudjuk adni a hívásirányokat, a napszakokat és még sok minden más. Finomítottunk tehát az irányok, természetesen aszerint, hogy beszédesebb kedvű rokonaink és barátaink melyik mobil-társaságot választották. Ám a kártya esélyei így sem javultak, havi pár ezer forinttal viszont csökkentek az előfizetési díjak és a kártyaköltségek is. Ami nem csoda, mivel teljesen lemondunk a nemzetközi hívásokról.

Eközben némi türelmetlenkedés után megbékkeltünk az online kitöltés korlátaival és kezdtük élvezni az előnyeiket. Persze aki módszeresen jár el, az kezdje az Útmutatóval – ez valóban részletes és jól illusztrált magyarázatot ad mindenre. Közben persze szerényen hangoztatja (a kalkulátor és az Útmutató egyaránt), hogy az eredmények csak becslések.

Számolgatni a szolgáltatókkal

Csak helyeselni tudjuk, hogy mind a három hazai mobiltársaságnak van díjcsomag-kalkulátora. Azt is természetesen tartjuk, hogy a Tantszall ellentétben ők nem foglalkoz(hat)nak a konkurenciával. De az már kevésbé tetszik, hogy a részletezésbe nem fért bele mindaz, ami a hivatal kalkulátorába.

Kezdjük mindjárt a Pannon GSM-mel. Egyszerű, jól áttekinthető feltételek és kissé túl dizájnosra (és kicsire) sikerült utasítási gombok fogadnak, de a beszélgetésen és az SMS-en túl más nem tudunk beállítani rajta. Hát senki nem akarja, hogy MMS-t küldjünk, wapozunk és adatforgalmazzunk? Ha nem, hát nem. Nagyjából így is megkapjuk a lényegét.

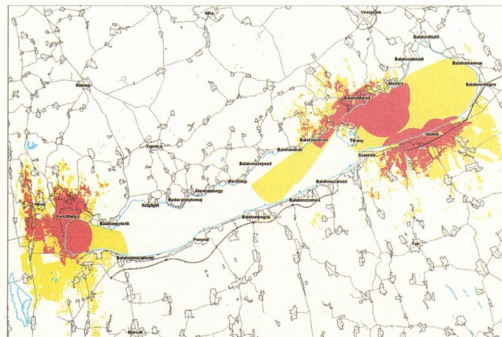
Folytassuk a számolgatást a T-Mobile-lal, amely spártaian egyszerűnek tűnik, de mivel apró lépésenként vezet, könnyű be-

Vodafone HSDPA – Internet Szabadon

A Vodafone Magyarország teljes 3G hálózatát HSDPA üzemmódba kapcsolta, így jelenleg Budapesten és környékén, emellett öt vidéki nagyvárosban, Győrött, Pécsen, Szegeden, Debrecenben, Miskolcon, és három Balaton-parti városban, Siófokon, Keszthelyen és Balatonfüreden biztosítja a 3,6 Mbit/s-os maxAimális letöltési és 384 kbit/s-es feltöltési sebességű hozzáférést. A gyorsaság mellett a megoldás előnye, hogy egy rövid és egyszerű telepítés után a szolgáltatás azonnal használható.

Az Internet Szabadon akció keretében több szempontból egyedülálló ajánlatot nyújt a Vodafone. A két éves hűségnyilatkozattal igénybe vehető csomag havi díja 5000 forint, de az első hónap díjmentes. Az internet kapcsolathoz szükséges eszközök mindössze 1 forintért vásárolhatók meg. További újdonságunk számíthat, hogy az ügyfél három munkanapon belül visszaviheti a készüléket a vásárlás helyszínére, és minden további kötelezettség nélkül lemondhatja a szolgáltatást, amennyiben az valamilyen nem nyerte el tetszését. Az akció igazi különlegessége, hogy az 5000 forint havidíjon felül nem számol fel forgalomdíjat a szolgáltató és nincsen adatmennyiségi megkötés sem, az egyetlen kikötés, hogy a fájlcsereből alkalmazások használata esetén az összeforgalom nem haladhatja meg a havi 5GB-t. Ezen kívül azonban tetszőleges mennyiségű e-mail küldhető és fogadható, tetszőleges számú weboldal látogatható meg, akár zenéket, képeket vagy filmeket is letöltve. Az internetes telefon, videotelefon és on-line TV is szabadon használható. Szintén nincs korlát a vállalati hálózatok távoli elérésének adatforgalmával kapcsolatban sem.

További részletek a www.vodafone.hu/mobilinternet oldalon olvashatók.

Vodafone 3G/HSDPA lefedettség a Balatonnál

▶ PANNON GSM 3 TÁRIFACSOMAG AJÁNLÓ

PAHNON GSM

▶ PANNON GSM 3 TÁRIFACSOMAG AJÁNLÓ

Az alábbi táblázat megmutatja, hogy a választott tarifacsomagja és megadott hívási szokás alapján számított eredmény milyen részekből tevődik össze. A feltüntetett értékek egy hónapra vonatkoznak és tartalmaznak az ÁFA-t.

	A Pannon GSM hálózaton belüli hívások: 40 %	Belföldi hívások 30 %	Belföldi mobil hívások 30 %	Összesen
Hívások csúcsidőben:	72 perc -1. #IND Ft	54 perc -1. #IND Ft	54 perc -1. #IND Ft	180 perc 360 Ft
Hívások csúcsidőn kívüli: 30 %	43 perc -1. #IND Ft	32 perc -1. #IND Ft	33 perc -1. #IND Ft	108 perc 216 Ft
Hívások hétvégén: 20 %	29 perc -1. #IND Ft	22 perc -1. #IND Ft	21 perc -1. #IND Ft	72 perc 144 Ft
Hívásdíj összesen:	144 perc 2880 Ft	108 perc 2160 Ft	108 perc 2160 Ft	360 perc 7200 Ft
Horizont Bónusz havi előfizetési díja:	10000 Ft			
Küldendő rövid szöveges üzenetek száma:	Hálózaton belül 20 db	Belföldre 20 db	Külföldre 0 db	PannonIndex 0 db
	800 Ft			

Pannon GSM tarifacsomag-ajánló: jól áttekinthető, de a beszédén és az SMS-en túl másra nem kíváncsi

leumni. Ráadásul az arányok és a számok zömét nem lehet kézvel beírni – ezért csak lépcsőzetesen tudjuk megadni tipikus szokásainkat. Persze biztos van, akinek ez sokkal egyszerűbb, de azért jobb szeretjük mi megadni a százalékokat (is). Persze így még hamarabb megkapjuk a végeredményt, az ajánlott csomagot (vagy kártyát). Am itt még is áll a folyamat, a csomag végre már nem tudunk rákattintani.

Valóságos közvélemény-kutatói kérdőívvel fogad minket a *Vodafone*. A számértékeket magunk választjuk ki, a százalékok arányára magunk ügyelünk, de itt sem kíváncsiak arra, akarunk-e MMS-t küldeni, wapolni stb. (Ezt persze a ciklémek T sem tudakolta.) A kérdőív ugyan kilóg a képernyőről, és híján van a szépségnek, de hamar a végére érünk, mert a külfölddel nem törődünk. Ezután már csak egy egyszerű kalkuláció, miként az összes többi honlapon. A végeredmény kétféle csomag, ezeket taríftalul megtekinthetjük, ha rájuk kattintunk.

Tanulságok a kalkulátorokról

Először arra számítottunk, hogy valamelyik (netán mindenik) mobiltársaság elkápráztat minket csinos, praktikus megoldásokkal – olyannyira, hogy tüstént kedvünk kerekedik tovább kalkulálni. Bizony, nem így történt, az oldalak majdnem olyan celszerűek és szárazak, mintha adóbevallást kéne kitölteni.

Bár már ismertük a Tantuszt, újfent meglepődöttünk, ahogy a célszerűség néhány szolid formai elemmel párosította. Elvège kevesen gondolnánk, hogy egy hivatalnak lehet fantáziája is, vagy legalább annak a főhivatalnoknak, aki jóváhagyta a webdesignt.

Ne feledjük azonban a kalkulátorok fő előnyét: számos variációt végigpróbálhatunk, és ha szélessávon netezünk, akkor 10-20 perc alatt végigzongorázhatjuk mobil életünk minden lényeges mozzanatát. Függelenségeinek köszönhetően pedig bármikor érdemes visszatérni a Tantuszhoz. Az pedig már alig várjuk, hogy a 3G-s kérdések – videotelefonálás, adatforgalom, még gyorsabb forgalom (HSDPA) és hasonlók – fölkerüljenek a kalkulátorokra. Elvège legfőbb ideje, ha a szolgáltatásokkal együtt el akarunk jutni a videóval és bitekkel folyó mobil Kánaánba. Vagy ez mégsem lesz olyan egyszerű? Lássuk csak, mi a helyzet.

3G: miért késik az átütő siker?

Sejtettük ugyan mi is, de a piackutatók még meggyőzőbben mondják: nem a felhasználókon múlik a harmadik generációs (3G, UMTS) mobilok korszakában az adat alapú szolgáltatások

Top 10 mobil szolgáltatás a 3G-s világban

1. Vodafone Casa Fastweb: szélessávú net (Olaszország)
2. O2: SMS (Anglia)
3. 3 Italia 3G: mobil tévé, videostream (Anglia)
4. T-Mobile: BlackBerry e-mail és chat (USA)
5. Sprint Nextel EV-DO: mobil szélessáv (USA)
6. 3 Italia La3: mobil tévé (DVB-H, Olaszország)
7. KDDI EZ Chaku-uta: zeneletöltés (Japán)
8. SK Telecom Cyworld: közösségi portál (Dél-Korea)
9. NTT DoCoMo DCMX: mobil hitelefolyósítás (Japán)
10. Vodafone MiniCall: „hangos SMS” (Egyiptom)

Forrás: Prim.hu, www.3g.co.uk

Díjcsomag kalkulátor

A felsorolt paraméterek alapján a legmegfelelőbb díjcsomag:

■ **Kaméleon díjcsomag hálózaton belüli, csúcsidőn kívüli, vezetékes és SMS opcióval**

Új kalkuláció

Megadott paraméterek:	
Naponta telefonált percok száma	12
Nappali időszak (7-18 óra közötti hívások)	20,0%
Esti időszak (18-20 óra közötti hívások)	60,0%
Éjszaki időszak (20-07 óra közötti hívások)	20,0%
Hétvégén	70,0%
Hétvégén	30,0%
T-Mobile hálózaton belüli hívások aránya	70,0%
Vezetékes hálózatra irányuló hívások aránya	10,0%
Más mobil hálózatra irányuló hívások aránya	20,0%
Körülbelül hány SMS-t küld egy hónapban	
Naponta 1-2 darabot küldök.	

T-Mobile díjcsomag-kalkulátor: lépésről lépésre vezet, nem túl kíváncsi, viszont kissé merev

lassú terjedése – állapítja meg az *Analysys* piackutató intézet globális felmérése. A szolgáltatók – főleg Európában – eurómilliárdokat fizettek a 3G-s koncesszióért, ám eddig nem tudtak tömegeket megmozgatni a mobil szélessáv újdonságaival.

A cégek többnyire a felhasználókat okolták ezért. Függelten szakemberek viszont a drága és áttekinthetetlen taríftak látják a folyamat hátterében. Egyébként azt már a 3G bevezetése előtt is sokszor emlegették, hogy hiányzik egy (vagy több) rendkívüli vonzerejű szolgáltatás (*killer application*), amely magához szippantana az ügyfeleket. És tenné ezt legalább fele olyan sikerrel, mint amilyet az SMS aratott.

Szerencsére a mostani felmérés szerint akadnak pozitív példák. Az *Analysys* tízes listán rangsorolta azokat a nem beszéd alapú (*non-voice*) mobiltelefonos szolgáltatásokat, amelyek igazi sikerrel válhatnak. Ehhez 3 fő szempontot vettek figyelembe: a szolgáltatás piaci lehetőségeit, a megvalósítás minőségét és az egyszerű utánozhatóságát. A listavezető olasz Vodafone konstrukciója a *FastWeb*, amely ADSL jellegű, de vezeték nélküli internet. Emellett a top 10-be jutott többféle adat alapú megoldás, a mobiltévtől az online bankig az át a zeneletöltésig. E tíz példa mindegyike széles körben utánozható, így a mobilszolgáltatásoknak nem nagyon marad mehetségük, ha mégsem sikerül növelniük adatkommunikációs bevételeiket.

Magyarországokon egyébként a beszéd- és nem beszéd alapú szolgáltatások aránya nagyjából egyéves késésben van Európa fejlettebb régióihoz képest. Ott a mobilszolgáltatók teljes bevételeinek 15-25% a non-voice aránya, míg Magyarországon 10-15% körül alakul. Régiókban ugyanakkor vezetünk a mobil tartalmak előállításában. Ez még jól jöhet, mert szinte minden országra jellemző, hogy a hazai tartalmak sokkal jobban kedvelni a közönség, ugyanis ez hozzá a teljes mobil adatforgalom 60%-át. Szóval már csak az a bizonyos *killer application* hiányzik...

Kép(let)esen szólva

E hónapban sem fukarkodunk tippekkel és trükkökkel, és a nyárra való tekintettel most is különös figyelmet fordítunk a digitális fényképezésre.

Itt van például a Digitális fotótípek sorozatunk következő (és egyben utolsó) része, amelyben megmutatjuk, miként állíthatunk elő frissen készült digitális fényképünkön régi stílusú fényképet, ajándékot.

Divat manapság panorámaképet készíteni, hiszen némelyik digitális fényképezőgép magától is tudja ezt a funkciót. Érdekes eredményeket érhetünk el szoftveres úton is: a panorámakép-készítésről szóló cikkünkben bemutatjuk, hogyan ragaszthatunk össze egymás mellé illő fotókat.

Folytatódik Router iskolánk, amelyben a WAN és LAN beállításokat kerítjük sorra, és van egy meglepetésünk is: összeállítottunk egy CP tisztasági csomagot, amellyel az akadozó, programokkal feleslegesen megterhelt Windowsunk ismét gyorsra tehető – az ésszerű határokon belül.

Ennyi izgalom után a jól sikerült képekből készíthetünk egy bemutatót a családnak, a népszerű *Neobook* programmal. Ahhoz, hogy ez könnyen menjen, lépésről lépésre mutatjuk be a program működését.

Köhler Zsolt

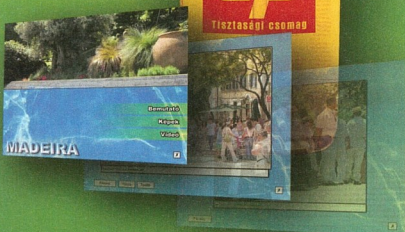
A Neobookkal látványos bemutatót készíthetünk nyári fotóinkból!

Még ha csak „vaktában” fényképezünk, akkor is készíthetünk panorámaképet – akár két képből is!

Egy takarítás soha nem vidám: essünk túl rajta gyorsan és hatékonyan!

TIPPEK, TRÜKKÖK

DIGITÁLIS FOTÓTÍPEK – 7. RÉSZ

- Keretezés, antikalás 112
- FÉNYKÉPEK ÖSSZEILLESZTÉSE
- Készítsünk panorámaképet! 116
- ROUTER ISKOLA – 2. RÉSZ
- WAN és LAN hálózatok 120
- BEMUTATÓ KÉSZÍTÉSE NEOBOOK 5.5-TEL
- Multimédiás nyaralás. 124
- CP TISZTASÁGI CSOMAG
- Gyorsítsa fel gépét: szabadítson föl tárhelyet! 126

Keretezés, antikorolás

Digitális fotótípek – 7. rész

Sorozatunk befejező részében megmutatjuk, hogy miként idézhetjük elő a régi idők hangulatát fotóinkon a keretezés, antikorolás és más technikák segítségével.

Szerző: Szincsik László

Cikkünkben megmutatjuk hogyan keretezhetjük látványosan fotóinkat, valamint hogyan illeszthetjük képeinket nagyapáink korát idéző, hangulatos újságvivágásba.

Keretezzük képeinket

Az egyik legnépszerűbb trükk a képek köré illesztett ovális, elmosódott keret, amelyhez hasonló leginkább a nagy fotóalbumában láhattunk.

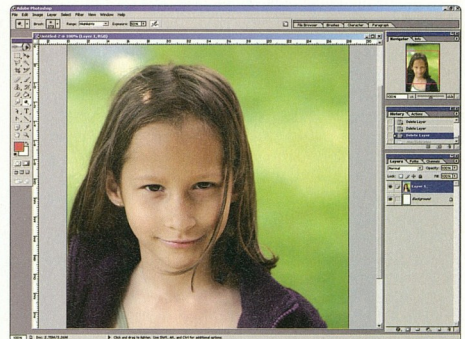
Első lépésként válasszuk ki képünket, amelyen lehetőleg középen vagy a kép középső tartományában helyezkedjen el a bekeretezendő személy. A következő lépéseket a Photoshop program segítségével mutatjuk be, de természetesen más rétegek kezelő képfeldolgozó programmal is megoldható a feladat. Azokban értelemszerűen a hasonló elnevezésű menüpontokat kell megkeresni.

A következő lépésben készítsünk egy új réteget a fotónk fölé. Ezen a rétegen fogjuk elkészíteni a keretet. Először a festékes vödör eszközzel (*Paint Bucket Tool*) töltsük fel arra a színre, amilyenre a keret szeretnénk. Olyan színt válasszunk, amely lehetőleg a témához illeszkedik. Ha nem boldogulunk a színválasztással, használjunk egyszerűen feketét, vagy a pipetta eszközzel (*EyeDropper Tool*) vegyünk mintát a képünkéből. Jó hatást lehet elérni, ha a mintát a színkeverő segítségével legalább 50%-kal sötétítjük. Így többé-kevésbé a fotóval harmonizáló keretet alkotunk.

A keretünk most takarja az alatta lévő képet, ezért azt az adott helyen átlátszóvá kell tenni. Ehhez hívjuk segítségül a réteghez illeszthető maszkot. A maszkunk egy szürkeáryalatos kép, amelyen a fekete képpontok határozzák meg az adott réteg átlátszó pontjait. Ahol a képen fehér részleteket látunk, ott az adott rétegünk nem fog átlátszani, vagyis eltűnni az alatta lévő rétegben. A réteg csak részben átlátszó részeit a maszk szürkeáryalatai jelképezik.

A Photoshopban nagyon egyszerűen hozhatunk létre egy réteghez kapcsolódó maszkot a *Layer* menü *Add Layer Mask* parancsával. Ilyenkor a rétegkezelő ablakban a réteg jelölés mellett megjelenik a maszkcsatorna jele is.

Ezután az arc vagy az arcok elhelyezkedésétől függően el kell dönteni, hogy függőleges vagy vízszintes irányultságú ellipszis

A kiinduló színes kép

A színeket megváltoztatása

keret szeretnénk rajzolni. Általánosságban mondhatjuk, ha egy személy van a képen, akkor álló keretet, ha több személy vagy arc, akkor fekvő keretet rajzoljunk. Ezután válasszuk ki a szelektáló eszközt (*Marquee Tool*) a Photoshopban, amelynek segítségével általunk definiált területeket tudunk kijelölni.

Alapértelmezésben ez a terület négyzet rajzolására alkalmas, nekünk azonban oválisra lenne szükségünk. Szerencsére gondoltak erre is a program fejlesztői, hiszen ha a szelektáló eszközre kattintunk, és rövid ideig nyomva is tartjuk, akkor megjelenik az ellipszis szelektáló eszköz képe (*Elliptical Marquee Tool*).

A következő lépésben megrajzoljuk az ovális kijelölésünket. Kattintunk az egerrel, majd folyamatosan nyomva tartva a gombot rajzoljuk meg az általunk ideálisnak vélt ellipszist. Arra ügyelni kell, hogy a kattintás helye

lesz az ellipszisünket képzületben befoglaló négyzet egyik sarka, ezért a pontos pozicionálás kissé nehézkes. Célzerű ilyenkor segédvonalakat húzni a tervezett ellipszis határvonalához, s így biztosan nem csúszunk el. A Photoshop-felhasználóknak van még egy segítségük: az *Alt* billentyű nyomva tartásával a kattintás helye lesz a rajzolt ellipszis középpontja.

A maszk rétegen ezután kitöltjük kijelölésünket a festékes vödör segítségével. Ilyenkor a kitöltőszín csak fekete-fehér lehet. A feketét használva azonnal megjelenik a retina alatti kép. Most még éles határvonalat alkottunk, hiszen a kijelölést pontosan követi. Mi egy átmenetet szeretnénk a kép és a keret között, ezért következő lépésben elmoszuk ezt a határvonalat.

A Photoshop egyik beépített szűrőjét használjuk erre, amelyet a *Filters/Gaussian Blur* menüpont alatt érhetünk el. Itt beállíthatjuk az elmosódás pontos értékét, amelyet azonnal kontrollálhatunk a képen. A számunkra megfelelő értéken kattintva az eredeti kép sérülése nélkül sikerül „kivágnunk” az átmenetes részletet.

Készítsünk korabeli újságvivágást

Következő feladatunkban egy korabeli újságvivágást fogunk készíteni, megsárgult papírral és megfakult képpel. Első lépésben a kiválasztott kép színeit kell eltüntetnünk. Az *Image/Adjustments/Hue/Saturation* menüpontot választva megjelenik egy ablak, amelyben

Játsszon velünk!

Nyerjen egy Adobe Photoshop Elements 5-öt és Adobe Premiere Elements 3-at tartalmazó szoftvercsomagot. Ehhez nem kell más tennie, mint honlapunkon (www.cp.hu) helyesen választania két kérdésünkre.

A megnyerhető programokat DVD mellékletünkön is kipróbálhatja, hiszen mind az Adobe Photoshop Elements 5, mind a Adobe Premiere Elements 3 30 napos tesztváltozata megtalálható a lemez Demo mappájában.

Az öregítés egyik lépése a zaj hozzáadása képünkhez

A szöveges részek alapvetően nagyon kontrasztosak

A háttérszín zajosítása

a kép színezettségét és színtelítettségét állíthatjuk be. Itt kell bekapcsolni a *Colorize* kapcsolót, amely monokrómáá, azaz egyszínűvé alakítja képünket. A *Hue* csúszkát mozgatva azonnal láthatóvá válik az általunk beállított színtartomány. A korabeli fekete-fehér sajtótermékek mára már erősen sárgás árnyalatot vettek fel, ezért mi is ilyen árnyalat elérésére törekszünk. Az így beállított sárgás szín még eléggé erőteljes, hiszen csak a színezést változtattuk meg.

Most a *Saturation* csúszkát is mozgassuk balra, csökkentve a képünk telítettségét értékei. Azonnal tapasztalhatjuk, hogy sárgás színeink egyre jobban kezdenek kifakulni a képünkön. A színek további módosítására az *Image/Adjustments/Color Balance* menüpontban van lehetőség. Itt a csúszkák segítségével külön-külön változtathatjuk a kép fényes, árnyekos vagy közepetónusú tartományának vörös, zöld vagy sárga színtartalmát.

Ha készen vagyunk a színek beállításával, tovább kell „örögíteniünk” a felvételünket. A következő lépés a kép szemcsézettégének a növelése. A Photoshop beépített szűrőjét használjuk erre. A *Filters/Add Noise* menüpont alatt egy csúszka segítségével pontosan beállíthatjuk a szemcsézettség mértékét.

Ugyanezt a szűrőt fogjuk használni a háttér szemcsézettégének előállítására is. Ezért készítsünk egy új réteget a fotónk alatt. A festékes vödör eszközzel (*Paint Bucket Tool*) töltsük fel a leendő sárgás papírszínre. Ha nem sikerül elsőre nekünk tetsző

TIFPEK, TRÜKKÖK

színt választani, akkor vegyünk mintát képünk egy halványabb, sárgás részletéből. A zajosítás hatására papírszerűbbé válik a háttérünk, azonban ha ezt a „kontrasztos” zajt egy kicsit elmoszuk, akkor jobban közelítünk egy megszárgult papír hatásához.

Ezt a *Filters/Blur/Gaussian Blur* ablakban állíthatjuk be. Az elmosódás értékét kísérletezéssel célszerű beállítani, de nem érdemes túl nagy értéket választani, mert akkor az elmosódás teljesen eltüntetheti a korábban zajosított háttérünket. Ezt a szűrő hatást a zajosított fotónkkal is meg kell ismételni.

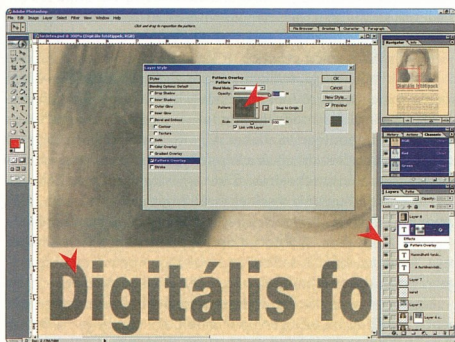
Foltok és betűk

Most térjünk vissza a fotónkhoz. A régi képeken általában található részleges kifakulások, elmosódások. Ehhez is a már korábban megismert maszkkészítést hívjuk segítségül. A *Layers/Add Layer Mask* funkcióval létrehozunk egy maszk csatornát, amely a rétegkezelő ablakban, a réteg jelölés mellett jelenik meg. A maszkos hatás eléréséhez most csak az eset eszközzel kellene apró foltokat elhelyeznünk a maszk rétegen. Sajnos manuálisan nem tudunk szép átmeneteket alkotni.

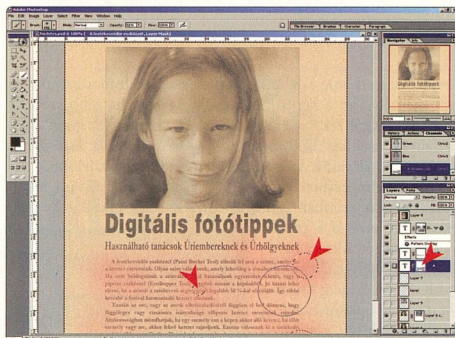
Mi ennél szebb hatást szeretnénk, ezért magunk alkotunk egy foltos maszkot. A Photoshop beépített filterei között található a *Clouds*, azaz felhőkészítő filtert. Ez a szűrő két színből tud nekünk felhőszerű folthatásokat generálni automatikusan. Nekünk pont erre van szükségünk. Válasszuk ki a képünk maszkcsatornáját, s engedjük rá ezt a szűrőt. A képen azonnal láthatóvá váltak a háttérbe mosódó foltok. Manuálisan a radir

Maszkréteg segítségével készülnek a foltok

A szövegre ráillesztjük az antik hatású mintázatot

A szövegre maszkcsatornán nagyobb foltokat rajzolunk

A lap szélén nagyméretű esetbeállításával sötétítjük a háttér

vagy az eset eszköz segítségével módosíthatunk az összképen.

Következő lépés a szöveges részletek megalkotása. Írjuk be a kívánt feliratokat a szövegréteket, amelyek természetesen külön-külön rétegre kerülnek. Láthatjuk, hogy a betűk túlságosan kontrasztosan jelennek meg a háttér és a kép elmosódottságához képest. Egyszerűen lecsökkenthetünk a betű rétegek átlátszóságát, azonban a felületük túlságosan egyenletes lenne. Ezért készítünk a betűnk számára egy kitöltő mintázatot. A már megismert *Clouds* szűrő segítségével egy négyzetbe, két különböző barnás színnel folthatunk generálunk.

Az így elkészült négyzetből ezután mintázatot generálunk az *Edit/Define Pattern* menüpontban. Itt tetszőleges nevet adhatunk a mintának, amelyet a későbbiekben bármikor előhívhatunk. A mintázat elkészülte után válasszuk ki a betű rétegünket, s a *Layers/Layers Style* ablakban rendeljünk hozzá egy *Pattern Overlay* funkciót. Így a betűnk felülynyomódik a beállított mintázattal, hozzásimulva a háttér és a kép hangulatához. Ha mindez nem lenne elegendő, akkor a felirat réteghez is hozzárendelhetünk ugyanolyan foltos maszkot, mint a képünkéző.

Utolsó lépésben a papír foltos részleteit állítjuk be. Itt már nem a *Clouds* szűrő hatását alkalmazzuk, hanem a sarkokban és a széleken, sötétebb színnel, nagyon nagy méretű festőecsettel jelzésértékű foltokat ejtünk. Ezzel megalkottuk korabeli újságkivágásunkat, amelyen a megismert technikákkal még sok-sok finomítást lehet elvégezni türelmünk és kitartásunk függvényében. ■

PÉTER

Mérnök, **polihisztor**. Minden érdekli. Hobbija a JÖVŐKUTATÁS és a pintyenyésztés. Egy kézzel is tud pelenkázni! Barátai szerint veszedelmes lovasjász.

KEDVENC
lapja az

IPM
A GONDOLKODÓ EMBER LAPJA

Kérje ingyenes mutatószámunkat!
Tel: 06 1 225 2391
E-mail: ipm@interpressmagazin.hu

Játsszon velünk és nyerje meg az
Adobe Photoshop Elements 5.0 vagy
az **Adobe Premiere Elements 3.0**
szoftvercsomag egyikét!

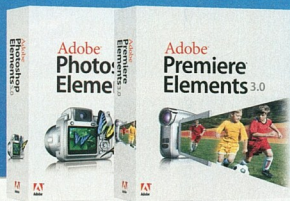
1. Keresse fel honlapunkat!
www.cp.hu

CP Computer
PANDRAMA
ONLINE

2. Típelje meg a helyes
válaszokat kérdéseinkre!
3. Nyerjen!

Jelentkezési határidő: július 29.

Sorsolás: július 30.

Készítsünk panorámaképet!

Fényképek összeillesztése

A panorámánk képei között biztosan akad néhány, amely panorámaképpé illeszthető össze. Cikkünkben bemutatjuk, hogyan kell megoldani ezt a feladatot különféle szoftvereszközök segítségével.

Szerző: Bányai Ferenc

Fényképek sorozatából nem kunszt panorámaképet készíteni, ezt a régi, filmes gépekkel is meg lehetett oldani. A digitális gépekkel is készíthetünk olyan felvételsorozatot, amelyből azután – valamilyen fotószerkesztő szoftver segítségével – össze tudunk „ragasztani” egy panorámaképet. Ezt még a legegyszerűbb szoftverek is tudják (például a sokak által képnézegetésre és -konvertálásra használt IrfanView), nem is beszélve az élvonalbeli grafikus programokról (pl. a Photoshopról vagy a Paint Shop Próról).

Vannak azonban olyan esetek, amikor nem állványról és nem vízszintes perspektívából készült képeket kell összerakni, sőt még az is előfordulhat, hogy a majdani panorámakép különböző részeit különböző zoomolással fotóztuk. Ilyenkor a helyzet szinte reménytelen, hiszen aligha lehet elforgatással-nagyítással-kicsinyítéssel úgy

egymáshoz illeszteni a képeket, hogy ne legyen határvonal közöttük.

Szerencsére vannak más eszközök is a képek összeillesztésére, ezek közül mutatunk be most néhányat.

Hugin

Ha nem akarunk komolyabb összegeket költeni szoftvervásárlásra, tegyünk egy próbát az ingyenes *Hugin* programmal, amely a szabad forráskódú programokat fejlesztő *SourceForge.net* közösség egyik reményteljes vállalkozása.

Töltsük le a program aktuális verzióját (amely most a 0.7 beta 4-es) a <http://hugin.sourceforge.net> címről. A ZIP fájl nem több, mint 11 MB, így gyorsan végzünk. A programot még telepíteni sem kell, egyszerűen csomagoljuk ki mondjuk a C: gyökérfiókba vagy a

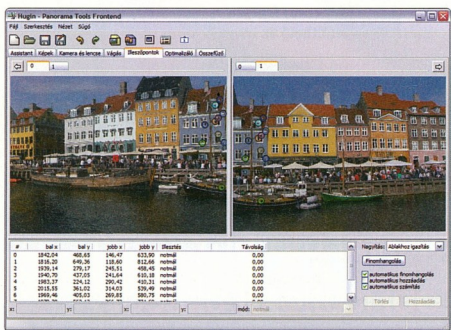
Három képből egy panorámakép, már csak körül kell vágni

Programok a DVD-n

Hugin 0.7 beta 4
Autopano 1.03

Mi volt, és mi lett: összeillesztéskor a Hugin egymáshoz tartítja a képeket

A Hugin automatikusan megkeresi az illesztőpontokat

C:\Program Files alá, és készítsünk a HUGIN.EXE fájl számára egy parancsikont az asztalon.

Most töltünk le még egy fájlt az internetről, mert e nélkül nem működik az egész. Ez a fájl az *autopano.exe*. A hely, ahonnan a fájl letölthető: <http://autopano.kolor.com>. Miután letöltöttük (ez is egy ZIP állomány, a neve *autopano_v103.zip*), másoljuk be a Hugin könyvtárába. (De mindkét fájlt megvan a DVD-n.)

Ezzel minden előkészületet megtettünk, már csak a képeket kell összeválogatnunk. Egy képnézegetővel ez sem lehet nagy gond. A rend kedvéért tegyük egy külön könyvtárba azt a két-három fotót, amelyet szeretnénk összeilleszteni. És most lássunk munkához.

A programról tudni kell, hogy valójában egy grafikus felület (ráadásul nem is az egyetlen) egy igen barátságatlan, ám rendkívül okos eszközkészlethez, amelynek a neve *Panotools*. Ez része egyebként a Huginnak is, de külön is beszerezhető az internetről, azonban kár kiílnódi vele, mivel a Hugin révén is könnyedén elérjük valamennyi lényeges funkcióját.

Ebben egy varázsló is a segítségünkre van, amellyel lépésről lépésre haladva válogathatjuk össze a képeket, és állíthatjuk be a kívánt paramétereket. Ha jobban kézben akarjuk tartani a folyamatokat, kezdjük a munkát a második fülön, amelyen a *Képek felírat olvasható*.

Itt kattintsunk az *Egyéni képek hozzáadása* gombra, és válaszszuk ki az összeragasztani kívánt képeket (egyenként vagy egyszerre valamennyit). Természetesen nemcsak két, hanem több képet is kiválaszthatunk.

A *Create control points* gombra kattintva a program az Autopano segítségével automatikusan létrehozza az illesz-

tőpontokat (tehát azokat a pontokat, amelyek mindkét képen azonosak). Néhány paramétert itt is állíthatunk még, de alapbeállításon is működik minden. Később lesz időnk bőven kísérletegetni. A pontos összeillesztéshez az alapbeállítás szerinti 10 kontrollpont elegendő, igényesebbek több ponttal is dolgozhatnak.

Most néhány fület átgorva menjünk az *Illesztőpontok* fülre, ahol ellenőrizni tudjuk a program által talált közös pontokat a két képen.

Az utolsó fülön, amelynek a neve *Összefűző*, még néhány paramétert beállíthatunk, ezt követően pedig a *Fizets most!* gombra kattintva elkészíthetjük a panorámaképet. A kép természetesen nem lesz tökéletes téglalap alakú, hiszen az Autopano bonyolult matematikai eljárásokkal tartítja egymáshoz a képeket. Estztikai okokból így érdemes az elkészült képet még körbevágni, eltüntetve a szabálytalan kontúrokat.

Sticher Unlimited 5.5

Aki megengedheti magának, drága szoftverek közül is válogathat. Ilyen például a *Sticher Unlimited*, amely körülbelül 500 euróba kerül, ám olyan könnyen kezelhető, hogy még a csemők is elboldogulnak vele. Természetesen ez is varázslóval dolgozik, méghozzá jól, de ezt el is várjuk ennyi pénzért.

A munkafolyamatot öt lépésre osztották, fentről lefelé haladva kell lépkednünk. A legelső ikonra (*Load Images*) kattintva betölthetjük a képeket, illetve elmenthetjük, megnyithatjuk a projektet stb.

Ha sietünk (márpedig mindig siet az ember), kattintsunk a második ikonra (*Automatic Stich*), amellyel elindítjuk az automatikus összeragasztást. Pár pillanat múlva elkészül a kép, de ezzel még nem végeztünk, mert újabb műveletek következnek.

A harmadik lépés az automatikus igazítás (*Automatic Align Panorama*), majd következik a negyedik lépés (*Equalize All Images*), végül befejezősül a renderelés (*Render*). Ez ismét eltart egy darabig, cserébe viszont egy minden szempontból kifogástalan képet kapunk, mi több, számtalan paramétert állítgatva további lehetőségek tárulnak fel előttünk.

A program fejlesztője és forgalmazója a *Realviz* (www.realviz.com).

The Panorama Factory v4.0

Magyarul is tudó programmal van dolgunk, amely – sajnos – fizetős, de ha nem lenne az, talán a legtöbbször tartanánk. Varázsló szisztemával dolgozik, szinte szájbárogós módon. Minden lépésnél részletesen elmagyarázza, hogy mi a lényege az adott műveletnek. Természetesen itt is minden paraméter tág határok között változtatható, ám kipróbáltuk, és kiderült, hogy akkor is jó eredményt kapunk, ha semmit sem állítunk az alapbeállításokon.

New York látképe az Empire State Building tetejéről – ahogyan a Sticher Unlimited látja

A három képből csak kettőt tudott összeilleszteni a Sticher Unlimited, de ezt legalább hibátlanul oldotta meg

A lépések száma itt kilenc. Kezdődik a szokásos importálással, majd következik a tűzési módszer kiválasztása. Ez lehet teljesen automatikus, de félautomatikus vagy kézi is aszerint, hogy hogyan illeszkednek egymáshoz a képek. Továbbá kiválaszthatjuk a kamera fókusz távolságát (de ezt a program is

A programot egyébként a *Smoky City Design* nevű cég (www.panoramafactory.com) fejlesztés és forgalmazza, ára 70 dollár, és természetesen letölthető az internetről.

Serif PanoramaPlus 3

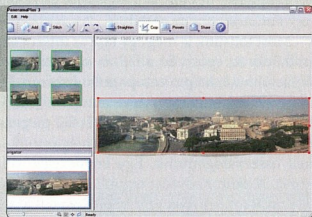
A *Serif* cég (www.serif.com) régi ismerősünk, *PhotoPlus* képszerkesztő programjukról áprilisi számunkban olvashattak bővebben. *PanoramaPlus* nevű programjuk semmi mára nem alkalmas, mint a panorámaképek készítésére, de arra tökéletesen: a 100 MB-ot jóval meghaladó méretű program csakugyan tudhat valamit, ehhez képest ára sem riasztó (40 angol font).

Ilyen fokú automatizáltsággal még nem találkoztunk. A program nemcsak mindent elvégez magától, de nem is enged beleszólni a dologba.

Minden főbb funkció a felső eszközsorban érhető el, a képetek (akárhányat) az *Add* gombra kattintva adhatjuk hozzá

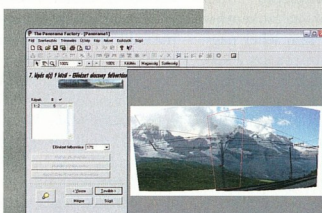
Róma látképe az Angyalvár PanorámaPlus képességeiből **PanoramaPlus: aho minden gombnyomásra működik**

megteszi helyettünk), majd következik a finomhangolás. Ha tetszik az eredmény, mehetünk tovább, és kiválaszthatjuk a kimeneti formátumot, amely nem csak kép lehet, hanem például QuickTime mozi is.

Nehezebb feladatot jelent a tűzési pontok kijelölése, amelyet „fáradtságos” kézi módszerrel oldhatunk csak meg. Öt pontpár kijelölése után már léphetünk tovább. A hetedik lépésben a program elkészít egy előnézeti képet, majd ha ez megfelel az igényeinknek, kiválaszthatjuk, hogy a kész kép nyomtatásra vagy internetes publikálásra alkalmas legyen-e.

Bonyolult számítások következnek, amelyek végén előáll a kész kép, meg hozzá megfelelően körbevágva. Most akár el is menthetjük (a képet is, meg a projektet is), vagy kinyomtathatjuk az alkotásunkat.

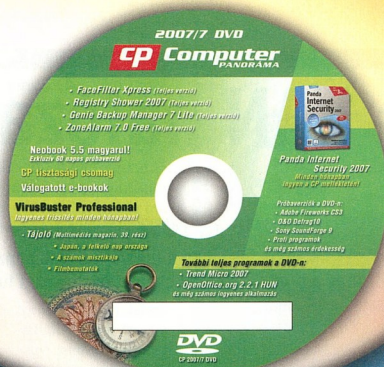
The Panorama Factory: az előnézeti kép megnyugtató végeredményt ígér

A Panorama Factorynak nem okoztak gondot a tájat elcsúfító villanyoszlopok

a projektekhez. A következő lépés már az összefűzés, amely a *Stich* gombra kattintva indul. A program dolgozik néhány percig (a képek számától és méretétől függően), majd előáll a végeredmény.

Most módosíthatunk még egy-két paramétert (például a képkivágást), és dönthetünk a végeredmény sorsáról. Készíthetünk például VR moviet (hogy a kép körbeforgon a képernyőn), exportálhatjuk a *PhotoPlus* képfeldolgozó programba, de választhatjuk a legegyszerűbb megoldást is: elmenthetjük valamilyen kész körben használt képfarmatumba. ■

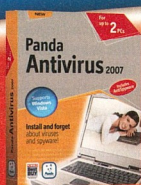

Órákig tartó macerás keresgélés az interneten?
 Nagy méretű fájlok?
 Hosszú letöltési idő?
 Ismeretlen, illegális programok?
 Állandó küzdelem a vírusok ellen?

A MEGOLDÁS:

Computer Panoráma DVD melléklet!

9 GB gondosan kiválogatott,
 letesztelt, legális, vírusmentes
 programkollekció minden hónapban!

+

Tökéletes biztonság
 a Computer Panoráma
 olvasóknak
 ajándékba hónapról hónapra
 a DVD mellékleten.

WAN és LAN hálózatok

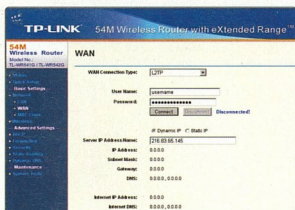
Router iskola – 2. rész

Sorozatunk második részében a mélyére ásunk annak, mi mindent módosíthatunk ahhoz, hogy a LAN oldalon ne csupán csatlakozni tudjunk, de hatékonyan és gyorsan internetezhessünk is.

Szerző: Köhler Zsolt

Internet

Különleges esetekben VPN szerverhez is csatlakozhatunk; ha sikerül, megjelennek a távoli hálózat címei

PPPoE vagy Dynamic IP (DHCP Client) üzemmódoikon kívül sok esetben lehet még statikus, PPTP vagy L2TP beállítású. Ha a BigPond névvel találkozunk, azt egészen biztosan nem kell majd használnunk, hiszen ez egy ausztrál internetszolgáltató kapcsolataira vonatkozik.

A statikus IP-ről már ejtettünk szót, ennél a módnál meghatározhatjuk routerünk WAN oldali, azaz publikus IP-címét. Otthoni használatban ez nyilván nem működik, ám ha cégünk hálózatában kell létrehozniuk egy alhálózatot, akkor a jelenlegi LAN hálózatba illeszkedő címet kell adnunk a routernek akkor, ha a nagyobb hálózaton nem működik DHCP szerver. Ha igen, a DHCP Client-et kell beállítanunk.

A helyi hálózatot ritkán kell így bővítenünk, a statikus IP indokolt lehet akkor, ha egy WLAN routerből szeretnénk internet-hozzáférést adó hozzáférési pontot létrehozni.

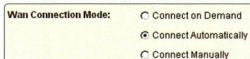
A PPTP (Point-to-Point Tunneling Protocol) kapcsolódásnál két, a világon bárhol lévő router belső hálózatát köthetjük össze úgy, hogy az adatok az interneten titkosítva halad-

nak. Ez a VPN, amelyről később lesz szó részletesen. Nagyon kevés olyan „otthoni” router létezik, amelyik VPN szerverként is működik, a céges hálózathoz való csatlakozást viszont megoldhatjuk vele. Kliensként fix IP-címmel kell rendelkezniünk, és tudniuk kell cégünk VPN szerverének szintén fix IP-címét is. Ez utóbbi a Gateway IP address, amelyet meg kell adnunk a felhasználói név és jelszó társaságában.

Az L2TP hasonló szintű kapcsolatként funkcionál, mint a PPTP, szintén VPN hálózat létrehozására való. Itt csak a szerver címét, felhasználói nevünket és jelszavunkat kell megadnunk, mivel a kapcsolat kiépítését mindig a kliens kezdi.

Automatikus csatlakozáskor a router figyeli, mikor lesz (ismét) elérhető az internet, ha valami miatt megszakad

Meddig netezhetünk?

Automatikus csatlakozáskor a router figyeli, mikor lesz (ismét) elérhető az internet, ha valami miatt megszakad

Azoknál a kapcsolatoknál, ahol a hálózatra be kell jelentkeznie a routernek (PPPoE, VPN), a kapcsolat felett a szerver rendelkezik. Az internetszolgáltatók azért használják a DHCP-t, mert nem kell nyilvántartani az alkalmi vagy a hosszú távon kapcsolódó klienseket.

A szolgáltató oldalán lévő hálózati eszközöknek boldogulniuk kell a változó számú aktív felhasználóval, ezért adott időközönként megszakítják a kapcsolatot. Szoftveres csatlakozás esetén csak egy ablak jelenne meg, „a kapcsolat időtúllépés miatt megszakadt” üzenettel. A routeren nem tudnánk, hogy éppen él-e a kapcsolatunk, ezért a router két minta közül dönt, milyen kapcsolódási stratégiát válasszon: az elsőnél a router akkor fog a hálózatra csatlakozni, ha a belső hálózatról valaki ki szeretne menni a netre. Le- vagy feltölt egy adatot, majd sokaig hallgat.

Mielőtt a szolgáltató szakítaná meg a kapcsolatot, a router le tud lépni a hálózatról, majd igény szerint újra csatlakozik. Ez a Connect On Demand módszer, amelynél a lekapcsolódásig eltelt tényleg időt is megadhatjuk (mivel a routerekben van belső óra is). Különleges eset, ha nullát adunk meg az Idle Time értékének: a router nem fogja megszakítani a kapcsolatot. A szolgáltató viszont egy rövid időre igen, amikor a DHCP szervere új IP-címet ad nekünk. Ez még akkor is előfordulhat, ha fix IP-címmel van, ekkor ugyanazt a címet kapjuk vissza, ami volt.

A másik módszer a *Keep Alive*, aktiválásakor a router adott időnként küld és fogad adatot (pingel), így a szolgáltató számára úgy tűnik, hogy aktív, a kapcsolatot ezért nem szakítja meg.

Az előbbi opció akkor válasszuk, ha napjában csak pár-szor csatlakozunk az internetre (ha állandóan fent vagyunk, akkor nullázzunk), az utóbbit pedig akkor, ha a szolgáltató előszeretettel szakítja meg netkapcsolatunkat. Ez utóbbi ma már nem divat, ezért szerencsére nincs rá sok szükség.

Az órák belső óráról

Time Settings	
Time zone:	[GMT+01:00] Berlin, Stockholm, Rome, Bern, Brussels
Date:	18 / 17 / 2008 [GMT+01:00]
Time:	19 / 00 / 00 [GMT+01:00]
Using Daylight Saving Time:	☐
DST begin:	☐ [GMT+01:00]
DST end:	☐ [GMT+01:00]
Preferable NTP Server:	[0.0.0.0] [0.0.0.0]
	☐ Get GMT [Over GMT when connected to Internet]
[Save]	

Az órával kapcsolatos beállításokat nem szokták előre kitölteni, mert a routert a világ minden táján használhatjuk

lítés azért is fontos, mert időzítve indíthatunk különféle szolgáltatásokat az igazán nagy tudású típusunk, de hogy csak egy egyszerű dolgot mondjunk: a naplófájlhoz pontos idő is tartozik.

Érdekességként említsük meg az *NTP (Network Time Protocol)* rendszert, amely közvetlen hozzáférést biztosít a világ különféle atomóráihoz; segítségével több számítógép óráját – így a routert is – szinkronizálni lehet.

Elsőként a *D-Link* kezdte használni a pontatlanságot kiküszöbölő NTP-támogatást, amely adott időközönként aktiválódott. Sajnos publikus atomóra szerverek voltak megadva, és mivel az NTP protokoll valós idejű, tehát extra prioritást élvez, az igen népszerű routerek milliányi időkéretet zúdítottak az addig csak szórányosan használt szerverekre. Meg is bűnt a forgalom, a *D-Link* ezért beállított egy saját szervert (hát nem rendeseke?), átállította routereit, a hiba meg is szűnt. Sőt: az opció kiválóan működik, igen kár, hogy kevés hálózati eszköz ismeri.

Szabességmármor

MTU Size (in bytes):	[1460] (The default is 1460, do not change unless necessary)
Max Idle Time:	[15] minutes (0 means remain active at all times)

A fejléccadatok számítás alapján ez az érték is maximális: ha egy tűzfalon nem juttunk át, akár az MTU megváltoztatása is segíthet

dó PC-ken a Windows „logikus” beállításai következtében kicsi volt, csigalassúságot eredményezve. Ma már minden szolgáltató a maximumot, 1492-t használ.

Néhány routeren ez hibásan 1500, hozzá számolva a 8 bit azonosított is. Ha kapcsolatunk a kábelek hibája miatt kissé zajos, az MTU csökkentése növeli a sebességet, hiszen kisebb adatokat kell a hibák miatt újraküldeni. Az ideális nagyságot sajnos csak tapasztalati úton próbálhatjuk ki, kifogástalan

Említettük a belső órát: ezt is általában itt állíthatjuk be. Az egyszerűbb routereken csupán a fenti opciók támogatására szolgál, a fejlettebbek akár heti-havi rendszerességgel is ellenőrizhetik gyártójuk weboldalán az újabb és újabb firmware-frissítéseket.

Az időzóna beállítás

érték azért is fontos, mert időzítve indíthatunk különféle szolgáltatásokat az igazán nagy tudású típusunk, de hogy csak egy egyszerű dolgot mondjunk: a naplófájlhoz pontos idő is tartozik.

Érdekességként említsük meg az *NTP (Network Time Protocol)* rendszert, amely közvetlen hozzáférést biztosít a világ különféle atomóráihoz; segítségével több számítógép óráját – így a routert is – szinkronizálni lehet.

Elsőként a *D-Link* kezdte használni a pontatlanságot kiküszöbölő NTP-támogatást, amely adott időközönként aktiválódott. Sajnos publikus atomóra szerverek voltak megadva, és mivel az NTP protokoll valós idejű, tehát extra prioritást élvez, az igen népszerű routerek milliányi időkéretet zúdítottak az addig csak szórányosan használt szerverekre. Meg is bűnt a forgalom, a *D-Link* ezért beállított egy saját szervert (hát nem rendeseke?), átállította routereit, a hiba meg is szűnt. Sőt: az opció kiválóan működik, igen kár, hogy kevés hálózati eszköz ismeri.

Szabességmármor

MTU Size (in bytes):	[1460] (The default is 1460, do not change unless necessary)
Max Idle Time:	[15] minutes (0 means remain active at all times)

A fejléccadatok számítás alapján ez az érték is maximális: ha egy tűzfalon nem juttunk át, akár az MTU megváltoztatása is segíthet

dó PC-ken a Windows „logikus” beállításai következtében kicsi volt, csigalassúságot eredményezve. Ma már minden szolgáltató a maximumot, 1492-t használ.

Néhány routeren ez hibásan 1500, hozzá számolva a 8 bit azonosított is. Ha kapcsolatunk a kábelek hibája miatt kissé zajos, az MTU csökkentése növeli a sebességet, hiszen kisebb adatokat kell a hibák miatt újraküldeni. Az ideális nagyságot sajnos csak tapasztalati úton próbálhatjuk ki, kifogástalan

Szinte minden esetben szerepel az *MTU (Maximum Transmission Unit)*, amely a közvetlenül kapcsolódó

TP-LINK®
Behálózunk a világot.

Super G & Kiterjesztett Hatótávú 54/108Mbps vezeték nélküli Router

- 108M vezeték nélküli LAN Router, 2.4GHz
- 802.11g/b, beépített 4-portos Switch-csel
- 108M Super G™ technológia
- 2x-3x Kiterjesztett Hatótáv™ technológia
- forgalmazó SMA Antenna

Super G & Kiterjesztett Hatótávú 54/108Mbps vezeték nélküli USB Adapter

- IEEE 802.11g WLAN USB Adapter
- Super G™, akár 54/108Mbps átviteli sebesség 802.11b kompatibilitással
- Kiterjesztett Hatótáv™, akár 9x nagyobb, mint a normál vezeték nélküli adaptereknél

Super G & Kiterjesztett Hatótávú 54/108Mbps vezeték nélküli PCMCIA Adapter

- IEEE 802.11g WLAN PCMCIA Adapter
- Super G™, akár 54/108Mbps átviteli sebesség 802.11b kompatibilitással
- Kiterjesztett Hatótáv™, akár 9x nagyobb, mint a normál vezeték nélküli adaptereknél

6dBi 2.4GHz beltéri asztali Yagi Antenna

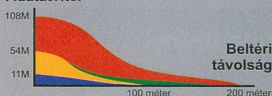
- Frekvencia tárolás: 2.4GHz - 2.5GHz
- Sugárzás iránya: kétféle
- Jel erősség (csúcsérték): 6dBi
- Kábel hossz: 100cm
- Csatlakozó: SMA közvetlen dugó/fordított

Kábel/DSL Router beépített 4/8 portos Switch DDNS felügyelet, 802.1X

- 4/8 db10/100Mbps LAN port
- 1 db 100Mbps Auto-Negotiation WAN RJ45 port
- Beépített tűzfal IP cím szűréssel
- Domain Name és MAC cím szűrés
- Felhasználói adminisztráció, webcím szűrés

Adatátvitel

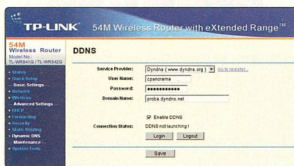

- Hagyományos 802.11b eszköz
 - Hagyományos 802.11g eszköz
 - TP-LINK vezeték nélküli vezeték 2x-3x kiterjesztett hatótávú
 - TP-LINK vezeték nélküli vezeték 2x-3x kiterjesztett hatótávú
- A belső távolság 50g a működési környomzatú is.

Kiemelt importőr:
Mercury Magyarország Kft.
1131 Bp., Dolmány u. 14. tel.: 221-3020 fax: 221-4254
www.mercurycomputer.hu mercury.hungary@ahol.com

hálózatban csökkentése a sebességet csökkenti, hiszen kevesebb adathoz relatív több fejlécadat (overhead) társul.

DDNS

Regisztráció után írjuk be adatainkat, majd lépessük fel a routert a DDNS szerverre – routerünk így egyszerűen elérhetővé válik

hogy lehetőség legyen a belső hálózatra web- vagy FTP szerver telepíteni, amely egy böngészővel bárholonnan elérhető.

De mi történik akkor, ha otthoni számítógépünket bárholonnan és bármikor el szeretnénk érni? Ismernünk kellene az éppen aktuális IP-címét. Noha léteznek szerverek nélküli szoftverek e célra, a megbízhatóbb és egyszerűbb megoldást a DNS-szolgáltató szerverek jelentik.

Ezek a szerverek (és szolgáltatóik) előzetes regisztráció után létrehoznak egy adatainkat, majd nyilvántartják routerünk aktuális címét. Ha az internetről megnyitják a szolgáltatónál lévő weboldalunkat, az a felhasznált routerünkre irányítja. Ehhez az kell, hogy a szolgáltató ismerje routerünk mindig aktuális IP címét, amely éppen ezzel a támogatással küldi el a DDNS (Dynamic DNS) szolgáltatónak a címét.

A módszer praktikus, de hátránya is van: a routernek ismernie kell az adott szolgáltatót. A legnépszerűbb a névadó DynDNS, ám ezen kívül tizenlé több cég kínál ilyen szolgáltatást. Szerencsés esetben routerünkön van Custom (egyedi) opció, ahol bármilyen szolgáltató adatait (szervercím, felhasználói név, jelszó, egyedi opciók) megadhatjuk.

Internet nélkül

Az otthoni routereket csak bekapcsolt NAT-tal használjuk, noha a router alapvetően a hálózatok bővítésére szolgál. Ha egy nagyobb méretű hálózatban több routert kapcsolunk egymás alá, amelyben minden számítógépnek látnia kell a másikat, akkor a routeren ki kell kapcsolni a címfordítást (NAT-ot).

A Gateway opció átjárót jelent, ilyenkor a készülék használ NAT-ot. Ekkor gyakorlatilag teljesen mindegy, hogy az internetszolgáltatóhoz vagy egy másik hálózathoz csatlakozunk, a készülék kapcsolatot teremt a két (al)hálózat között.

A router iskola részei

1. Alapok
2. WAN és LAN
3. Vezetékek nélkül
4. Tűzfalak, szűrők, VPN
5. VoIP és streaming
6. Haladó beállítások
7. Hardvertuning, firmware-frissítés
8. Hardveres-szoftveres különlegességek

A dinamikus IP-cím egyszerű fenntarthatósága csak egy hátrányt hoz, ez pedig a domainnév hiánya. Jellemző, hogy a céges internet-hozzáférések klasszikus esetben fix címmel rendelkeznek éppen azért,

Ha kikapcsoljuk a címfordítást, a routerekkel kialakított hálózat logikailag egy egészet képez, fizikailag viszont nem csak csillag, illetve fa topológiájú lehet: a nagy hálózatban két pont között előnyös, ha egyszerre több útvonal létezik.

Az előző részben említettük, hogy a routerek különleges protokollokkal tartják a kapcsolatot, ezek egyikét kell bekapcsolni. Hogy melyiket, az a hálózat bonyolultságától és kihasználtságától függ.

A legáltalánosabb a RIP (Routing Information Protocol), amely viszonylag kis hálózatokban működik csak jól, a hálózat változásaihoz viszont nagyon lassan igazodik. Az OSPF (Open Shortest Path First) rendszert egyre több router ismeri, ám ennek hatékony működtetéséhez az összes routert finomhangolni kell, azon kívül, hogy pontosan meg kell adni, milyen hálózati topológián csücsül.

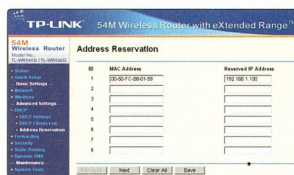
Ha több, különféle routelaisi technikával működő nagy hálózatot kell összekapcsolnunk, akkor jön a képbe a BGP (Border Gateway Protocol), amely teljesen szabványos TCP kapcsolatot használva cseréli ki a routerek között az útvonalakat, és egyszerű PING csomagokkal ellenőrzi az útvonalak működőképességét.

Statikus útvonalak

Az automatikus rendszerek mellett minden routeren lehetőségünk van statikus útvonalak létrehozni, ekkor meg kell adnunk, hogy a belső hálózat melyik számítógépről hova továbbítódjanak az adatok. A forrás IP-címhez és portcímhez tehát cél IP-cím és portcím tartozik.

Ezzel a módszerrel a hálózat adott gépeinek forgalmát az általunk megadott útvonalra terelhetjük. A statikus útvonalaknak otthoni felhasználás esetén nincs sok jelentősége, ennek beállításával csak akadályozhatjuk a kapcsolatunkat, javításra ez nem használható.

DHCP-t mindenkinek!

A DHCP szerver listájában nyolc felhasználható rögzítése otthonra biztosan elég

Miután sikeresen beállítottuk a helyi hálózatunkat, rádőbbenünk, hogy közvetlenül egészen kevés opció vonatkozik a LAN portokra. Néhány típusnál talán állíthatjuk a kapcsolat sebességét (10/100

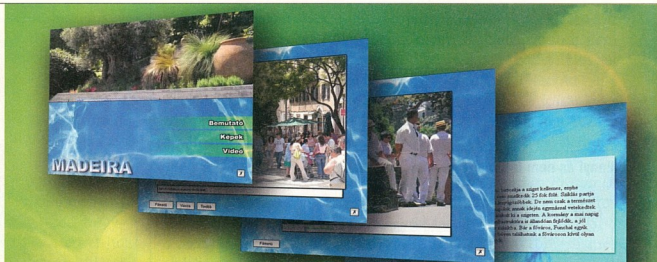
Megabit, fél- vagy fullduplex – ahonnan a 100 Mbit full az üdvözítő), és talán a portok egymáshoz képesti prioritását. A hálózati cím, a subnet maszk természetesen kötelező.

A legfontosabb itt a DHCP szerver, amely a helyi hálózaton (LAN és WLAN) adja meg gépeinknek az IP címüket, az aktuális átjárót (több routeres hálózatban nem feltétlenül ennek a routernek a címe), és a DNS szerverek címeit, amelyet az internetszolgáltatóhoz való kapcsolódáskor kértünk le. Ilyenkor megadhatjuk, mely tartományban (pl. 192.168.0.100-192.168.0.150) adjon a csatlakozott gépeknek címet. Sok routeren csak a kezdőcímet, illetve az utána kiosztható címek számát kell megadnunk, mivel a kettő hatása teljességgel ugyanaz.

Bemutató készítése NeoBook 5.5-tel

Szoftver rovatunkban bemutatunk a NeoBook 5.5 magyar verzióját, sőt egy pályázatot is meghirdettünk. A pályázók munkáját segíti az alább bemutatott gyakorlati példa.

Szerző: Nákovics László

Multimédiás nyaralás

Pályázatunk lényege, hogy érdekesebb nyaralási helyszíneket mutassanak be olvasóink interaktív formában (részletek a szoftver rovatban). Ez a NeoBook segítségével igazán nem gond, hiszen éppen ilyen bemutatók készítésére tervezték.

1. A főmenü alapja

A NeoBook elindítása után válasszuk a *Fájl/Új...* menüpontot. A megjelenő ablakban válasszuk ki, mekkora ablakméretben szeretnénk elkészíteni bemutatónkat. Az átlagos méret a 800×600 pixel felbontás, ez a felhasználók többségénél probléma nélkül megjeleníthető.

Kiválaszthatjuk a kiadvány típusát is, ezt állítsuk *Általános alkalmazás (EXE)* értékre. Immár el is készült bemutatónk első oldala, amely egyelőre főhétfér, és semmi sincs rajta, de a miénk.

Azért, hogy mégse legyen ilyen puritán, kattintsunk a jobb egérgombbal a lapot jelképező *Új oldal* feliratú föltre a program alján, majd válasszuk *Az oldal tulajdonságai* lehetőséget. A megjelenő ablakban nevet adhatunk a lapnak (érdemes is, hogy később kigazodjunk rajta), amely legyen mondjuk

Nehézségi szint: 4/5

Kellékek: NeoBook 5.5 magyar

változat

a CP melléklettel (60 napos trial)

Megtudhatjuk:

Miként készíthetünk interaktív bemutatót

Szükséges idő:

15-20 perc

„Fomenü”. A lapok és objektumok neveiben kerüljük az ékezetes betűket!

Az *Oldal háttere* részben színt, színátmenetet, vagy éppen háttérképet adhatunk az oldalnak. Példánkban most a színatmenetet használjuk, ehhez jelöljük be az *Átmenet* kapcsolót, és válasszunk ki két tetszőleges színt. Az átmenet irányá legyen függőleges.

Ha a *Tapéta* kapcsolót választottuk volna, akkor egy tetszőleges képet is használhatnánk háttérnek (mozaik, nyújtott vagy széthúzott elrendezéssel az oldalon).

Még egy fontos kapcsolót találunk itt, ez pedig a *Mesteroldal elemei láthatók* opció. Ezt akkor jelöljük be, ha az oldalon szeretnénk megjeleníteni a Mesteroldalra elhelyezett objektumokat. Ilyen most még nincs, de hagyjuk bejelölve a funkciót, mert lesz.

Az ablak *Műveletek* részében programozhatjuk az oldalt, hogy mi történjen, amikor megjelenik, és amikor elhagyják, de ezt most egyelőre nem használjuk.

A *Tranziens effektus* lehetőségénél válasszunk ki egy tetszőleges effektet (mondjuk az áttűnést), amelyet az oldal megjelenésekor szeretnénk látni. A listaelem alatt beállíthatjuk az áttűnés tempóját is.

Ha mindennel megvagyunk, kattintsunk az *OK* gombra.

Mivel a Főmenü nevet adtuk az oldalnak, készítsünk is el sebtében egy menüt rajta. Válasszuk az eszközpalletán a *Nyomógomb* elemet, és rajzoljuk meg a három gombot. Minden egyes gomb megrajzolásakor felugrik egy ablak, amelyben testre szabhatjuk nyomógombunkat.

Az *Általános* részben megadhatjuk a

gomb feliratát, a szöveg elrendezését stb. A *Megjelenés* részben az egyszerű gombok helyett grafikus gombokat hozhatunk létre, ez esetben nekünk kell megszabni a gomb külsejét. A *Nyomógomb* könyvtárból is választhatunk, de ha van három képünk gombunkhoz (alaphelyzet, lenyomott állapot és az egérkurzor alatt megjelenő állapot), azt is megadhatjuk.

Az egyszerűség kedvéért mi most három feliratost gombot hozunk létre, de kapcsoljuk be az *XP séma használata* lehetőséget, hogy a Windows (XP és Vista) külsejéhez illeszkedő gombokat kapjunk. Mindegyik gombnál találunk egy *Műveletek* részt is, erre még később visszatérünk. Most hozzuk létre a három gombot: egy *Bemutató*, egy *Képek* és egy *Videó* feliratú. Igazítsuk őket nagyjából az oldal közepére.

2. Mesteroldal

Lépjünk át a Mesteroldalra, és hozzunk létre ott is egy gombot. Ehhez ne feliratot adjunk meg, hanem a gomb tulajdonság lapján válasszuk a *Megjelenés* részt, és a *Kép a nyomógomb könyvtárból* lehetőségnél válasszuk ki az *Arrows* kategóriából a *Close* nevű grafikát.

Így ezüstös nyomógombot kapunk, egy *X*-szel a közepén. Kapcsoljuk be a *Nyomógomb stílus* részben a *Nincs keret* és az *Üres/Átlátszó* tulajdonságokat, az *XP téma használata* lehetőséget pedig iktassuk ki. Kattintsunk az *OK* gombra.

Igazítsuk a gomb méretét a benne foglalt kép méreteihez, és helyezzük el a gombot a lap jobb alsó sarkában.

Lépünk vissza a gomb tulajdonságlapjára, és válasszuk a *Műveletek* részt. A *Műveletek beállítás* gombra kattintva, a megnyíló ablakból válasszuk az *Üzenetek/Párbeszéd* lehetőséget, és a listában kattintsunk az *Exit (Kilépés)* lehetőségre. A megjelenő ablakban a *Cím* mezőbe írjuk be, hogy *Kilépés*, az üzenet mezőbe pedig a következő üzenetet: *Biztosan kilép a programból?*

Kattintsunk az *OK* gombra, majd a másik ablakban is az *OK*-ra. Íme, megszületett az első programozott gombunk. Ha a felhasználó rákattint, a program egy ablakot jelenít meg, amelyben megerősítést kér a kilépéshez, s ha engedélyt kap, a program befejezi futását. Ez a gomb minden olyan oldalon megjelenik majd a programunkban, amelyiken engedélyeztük a Mesteroldal elemeinek használatát.

3. Szövegek és dokumentumok használata

Kattintsunk az *Oldal* menü *Oldal hozzáadása* menüpontjára. A megjelenő ablakban kiválaszthatjuk, hogy az új oldal hol helyezkedjen el. Nekünk most a *Főmenü után* és a *Kiadvány végére* lehetőség is tökéletes. Adjuk az oldalnak a *Bemutató* nevet és kattintsunk az *OK* gombra.

Új oldalunk tulajdonságlapján válasszuk ismét a színátmenetet, hogy ne legyen olyan egyhangú, és válasszuk neki valamilyen áttűnési effektet is.

Válasszuk a *Gördítethető cikk/Szöveges fájl* objektumot az eszközpalettáról, és helyezzük el a lap közepén, nagy méretben.

A megjelenő ablakban válasszuk ki, hogy egy már létező TXT vagy RTF fájl kívánunk-e megnyitni, vagy pedig új dokumentumot hozunk létre, és beírjuk a szövegét a NeoBook saját szövegszerkesztőjébe. Ezt most Önökre bizzuk, nekünk volt egy előre elkészített RTF fájlunk. ©

Az alapértelmezésben a program jobb oldalán elhelyezkedő stíluspalettáról kiválaszthatjuk, hogy milyen háttérszíne legyen a szövegdobozunknak.

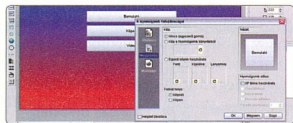
Hozunk még gyorsan létre egy gombot, *Főmenü* felirattal, s a *Műveletek* részben válasszuk a *Navigálás* csoportból a *GotoPage* lehetőséget. A megjelenő ablakban pedig válasszuk ki a *Főmenü* listaelemet. Ennek köszönhetően a gomb megnyomására a program (futtatáskor) visszaugrik majd főmenünkbe. A gombnál itt is beállíthatjuk, hogy kövesse az XP/Vista stílusát, vagy a stíluspalettán kedvüncre változtathatjuk a jellemzőit.

4. Fotók és képek beillesztése

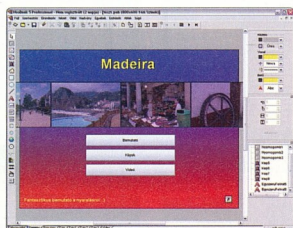
Most jön a képek és fotók bemutatására szolgáló oldalak létrehozása. Járjunk el az 5. lépésben bemutatott módon, és adjuk az oldalnak a *Foto* nevet. A háttér színátmenetének beállítását után helyezzünk el a lapon egy *Kép/képfájl* objektumot.

Rögtön meg is adhatjuk, melyik képet szeretnénk benne megjeleníteni. A *Tulajdonságok* panelen itt is rengeteg beállítás közül választhatunk. Ha képünk túl nagy a létrehozott kerethez képest, akár görgetősávot is bekapcsolhatunk, vagy hozzáigazíthatjuk a programmal automatikusan. Most viszont elegendő, ha az *Automatikus méretezést* választjuk.

A kép alá elhelyezhetünk egy *Egyszerű felirat* elemet az eszközpalettáról, és beírhatjuk, mi látható a képen. Most a többi képet kellene ugyanígy megjelenítenünk.

Kezdődik! Alakul a főmenünk

Ez lett a vége, grafikai szoftverek bevetése nélkül

Előtte azonban szükségünk van még három új gombra is. Hozzuk is őket létre, az egyik felirata legyen *Vissza*, a műveletéknél pedig válasszuk a *Navigálás/GotoPrevPage* utasítást. Így a gombra kattintva a program egy oldalt visszalép majd. A másik felirata legyen *Tovább*, a műveletéknél a *Navigálás/GotoNextPage* utasítást hajtsa végre. A harmadik egy *Főmenü* gomb lenne, amelyet egyszerűen jelöljünk ki az előző, *Bemutató* nevű oldalon, majd egy *Ctrl+C* billentyűkombinációval másoljuk, és visszatérve a *Foto* oldalra a *Ctrl+V* kombinációval beilleszthetjük az oldalra. Kattintsunk a *Foto* oldalt jelképező föltre a jobb egérgombbal, és válasszuk az *Oldal másolása* lehetőséget. Ezt a műveletet játsszuk el

Képpeljelzők beállítása

annyiszor, ahány képünk van. Ha végeztünk, szereljük le az oldalakon a képeket és a képaláírásokat.

Még egy tennivalónk van. Az első fotót tartalmazó oldalról töröljük a *Vissza* gombot, míg az utolsó fotónál a *Tovább* gombtól kell megszabadulnunk.

5. A médialejátszó használata

Elérkeztünk az utolsó oldal létrehozásához. Válasszuk ismét az *Oldal* menü *Oldal hozzáadása* menüpontját, és az új oldalt helyezzük vele a kiadvány végére. Ha ezt elfelejténénk, az oldalak sorrendjét bármikor meg tudjuk változtatni, az öket jelképező föltre mozgathatva. Ismét egy színátmenet a háttérbe, és persze a *Főmenü* gombot is másoljuk át ide, valamelyik előző oldalról.

Válasszuk az eszközpalettán a *Médialejátszó* lehetőséget, és határozzuk meg médialejátszónk helyét az oldalon. Rögtön meg is adhatjuk a lejátszani kívánt videó helyét és nevét. A Médialejátszó alapértelmezésben a lejátszáshoz szükséges gombokat is tartalmazza (Lejátszás, Szünt. stb.). Ezt a tulajdonságlapon kikapcsolhatjuk, s ugyanitt beállíthatjuk a videó méretét is. Ezen az oldalon is helyezzük el a *Főmenü* gombot, majd lépünk vissza a főmenünk oldalára.

6. A kiadvány tulajdonságainak testreszabása

Nincs más hátra, már csak a főmenü gombjainak funkcióját kell megadnunk. Ehhez mindegyiknél a tulajdonságlap *Műveletek* részében használjuk a már megismert *GotoPage* utasítást, és természetesen mindegyiknél a megfelelő oldalra irányítsuk el a programot. A NeoBook *Kiadvány/A kiadvány tulajdonságai* menüpontjában, az *Általános* almenüben megadhatjuk a programunk nevét, ikonját stb.

Utóljára válasszuk a *Kiadvány/Kiadvány fordítása* menüpontot, s nekünk tetsző beállításokkal fordítsuk le a programot futtatható EXE fájlba. ■

A Windows XP, de még a Windows Vista is általában csak a telepítés után közvetlenül tűnik frissnek és üdnek. Sajnos minél több szoftver telepítését és eltávolítását éli meg a rendszer, s minél többet használjuk internetezésre, munkára, annál előbb kezd el lelassulni a számítógép.

Szerencsére akadnak szép számmal olyan programok, amelyek segítenek kitarítani gépinkből a felesleges dolgokat, karbantartani a merevlemez, a Registryt. Az esetek többségében ezek az alkalmazások könnyen használhatók, általában egyetlen kattintással felkutatják a takarítandó fájlokat, bejegyzéseket, s utána törlik is azokat.

Gyorsítsa fel gépét: sz

CP tisztasági csomag

A frissen telepített Windowsnál nincs jobb. Gyors, megbízható és áttekinthető. Ez azonban nem marad így a végtelenségig. Alább megmutatjuk, miként lehet megőrizni a rendszer energikusságát.

Szerző: Nákovics L.

lási lehetőséget is abba, hogy mit szeretnénk törölni.

Registry-takarítás

A Windows Registry óriási adatbázis, amely az idők során felhalmoz rengeteg, a rendszerrel vagy programokkal kapcsolatos bejegyzést. Nagyon fontos lehet az

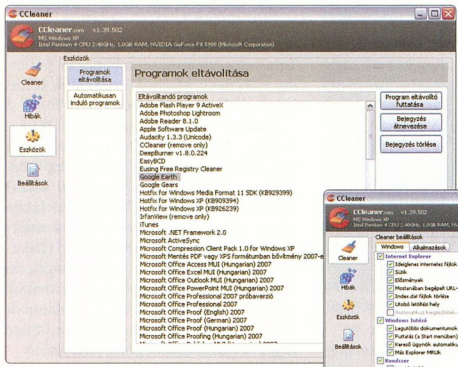
Ezek kitarítása nagy odafigyelést igényel, hiszen akár a rendszert is tönkretethetjük, ha nem a megfelelő adatokat töröljük. A Registryben a különböző szerkesztőprogramokkal „turkálás” csak a hozzáértőknek javasolt. De ha legalább félprofinak érezzük magunkat, igénybe vehetjük olyan programok segítségét, amelyek részben szabad kezdet adnak a tisztogatásnak. Ilyen például az ingyenes *Wise Registry Cleaner*.

A program az első indításkor készít egy biztonsági másolatot a Registryről. Ezt mindenképpen hagyjuk neki, mert bár lassabb gépeken akár percekig is eltarthat, később még jól jöhet a másolat, ha valamit elrontunk.

Ha elindult, nincs más tennivalónk, mint rákattintani a *Scan* gombra és várni, ameddig átkutatja a Registryt a felesleges bejegyzések után.

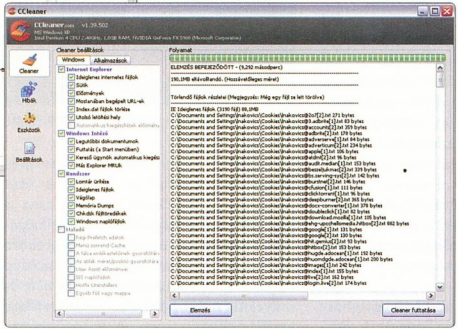
A program a megtalált bejegyzéseket egy lista begyűjt, ahol szabadon kiválaszthatjuk minden egyes elem esetében, hogy törölni szeretnénk-e vagy sem. Ha a listaelem mellett egy zöld pajzost látunk, a bejegyzést nyugodtan törölhetjük, ha azonban egy sárga pajzs és benne egy felkiáltójele a jelölés, akkor ott a program nem teljesen biztos benne, hogy az eltávolítás után nem lesznek problémáink a rendszer vagy egy érintett program működésével. Itt ránk van bízva, hogy bejelöljük-e ezeket az

alkalmazások működése szempontjából, hiszen a legtöbb szoftver itt őrzi beállításait, és persze a rendszerre vonatkozó bejegyzéseket is itt éri el a legkönnyebben. Sajnos az Uninstall szoftverek nem minden esetben végeznek alapos munkát, így a Registry egy idő után kaotikus állapotba kerülhet, a sok benne maradt gazdátlan bejegyzéstől.

A hibás Uninstall szoftverek hagyatékait is törölheti a listaó!

A CCleaner minden kitarik

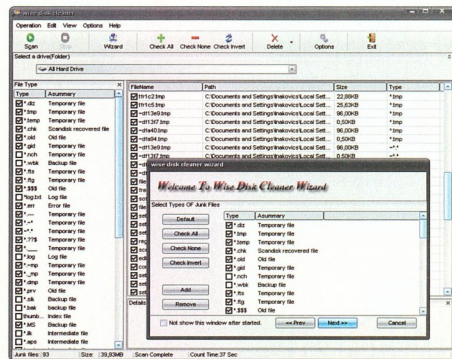
Éz nagyon kényelmes megoldás azoknak, akik nem igazán tudják, mi is kellene kitarítani a gépről, vagy egyáltalán mi az, amit biztonságosan, a rendszer tönkretétele nélkül távolíthatnak el. Azonban éppen emiatt ezek a szoftverek nem feltétlenül végeznek alapos munkát, hiszen a fejlesztők is igyekeznek elkerülni, hogy a program olyan dolgokat töröljön, amelyekre mégis szükségünk lett volna.

Éppen ezért a teljesen automatikus megoldások helyett érdemes amolyan „félautomata” programokkal próbálkoznunk, amelyek a szeritük felesleges dolgok összegyűjtése után még hagyunk beleszó-

badítson föl tárhelyet!

elemeket törlésre. Legtöbbször a *Data* oszlop tartalmából ki lehet következtetni, hogy milyen programhoz tartozó bejegyzésről van szó, illetve még a *Subkey* oszlopban is láthatunk hasznos információkat. Ha olyan programra vonatkozó bejegyzést találunk, amely már nincs a gépinkön, azt az esetek többségében nyugodtan törölhetjük.

A törléshez mindössze a *Fix* gombra kell kattintanunk, s amilyen elem előtt a listában pipa szerepelt, azt ezzel a mozdulattal száműztük is gépünköről.

A Wise Disk Cleaner teljesen testreszabható keresőt tartalmaz

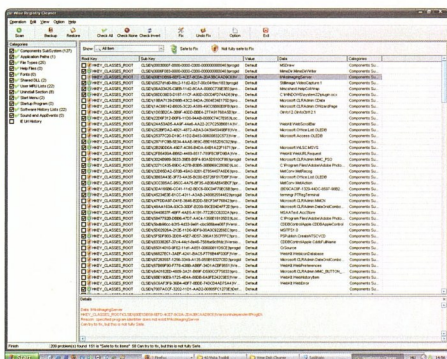
Felesleges fájlok törlése

Ha már a Wise Registry Cleanert ajánlottuk a regisztrációs adatbázis tisztításához, javasolunk ugyanebből a forrásból egy másik programot, mégpedig a *Wise Disk Cleanert*. Ennek segítségével a gépen a munka, internetezés, telepítések közben felgyülemlett, majd ott maradt átmeneti fájlokat, log fájlokat, sütitket törölhetjük, így szabadítva fel helyet a merevlemezzen.

A program használata elég egyszerű, még akkor is, ha a manuális módot választjuk az automatikus takarítás helyett. A *Wizard* gombbal előlívható varázslóban válasszuk tehát a *Manual* lehetőséget. Kattintsunk a *Next* gombra, és válasszuk ki, melyik merevlemez sze-

retnének kitaraktani. Az *All Hard Drive* beállítás minden merevlemezre vonatkozik. A következő ablakban megadhatjuk, hogy mi történjen az internetezés közben összegyűlt átmeneti fájlokkal, a sütitkel, és a Windows Update szolgáltatás átmeneti állományaival.

A *Next* gombra kattintva jutunk el a legfontosabb ablakhoz, ahol a kitaraktandó fájltypusokat tudjuk megadni, kiterjesztés alapján. A program alaplób bejelöli a legelterjedtebb kiterjesztéseket, amelyeket temp fájlok esetében szoktak

A zöld pajzsral jelzett bejegyzéseket biztonságosan törölhetjük

használni. Ehhez mi is hozzáadhatunk olyanokat, amelyek nem szerepelnek a listában, illetve dönthetünk, hogy a szintén elterjedt biztonsági másolatokat jelző kiterjesztések közül melyeket szeretnénk bevonnai a törölnélő fájlok közé.

Az utolsó ablakban azt adhatjuk meg, mely mappákat használjuk átmeneti fájlok tárolására, amelyekben most szintén szeretnénk kitaraktani. Itt is vannak alapértelmezett mappák, de mi magunk is hozzáadhatunk ilyeneket a listához. Ha mindezzel megvagyunk, nincs más dolgunk, mint a *Scan* gombra kattintani, és várni a keresés eredményét. A keresés végétével az összegyűjtött fájlokat listába gyűjti a rendszer.

A program az ablak alsó részén azt is mutatja, hogy a fájlok törlésével mennyi-

Programok a mellékleten

Természetesen a bemutatott programokat mellékletünkön is megtalálják a Cikkkel/ICP tisztasági csomag map-pában:

- Wise Registry Cleaner
- Wise Disk Cleaner
- CCleaner

vel több szabad helyünk lesz a merevlemezben. Ha biztosak vagyunk a dolgunkban, kattintsunk a *Delete* gombra.

Minden egyben

Természetesen akadnak olyan programok is, amelyek a Registry és a merevlemez takarítására egyaránt képesek. Ilyen

például a hatékony – és az eddigiekhez hasonlóan szintén ingyenes – *CCleaner*. Ez az aprócska program egy igazi virtuális bejárónő: eltakarít fájlokat, Registry-bejegyzéseket, kiüríti a kukát, letörli a válogatott, eltakarítja a Chkdisk nyomait és a Windows naplófájljait is (s ezeken kívül még sok mindent). Sőt, a *Programok eltávolítása* és *hozzáadása* listában benne maradt, de valójában már nem létező (ezt sajnos néha sikerült egy-egy Uninstall programmal előlívítani) szoftverek bejegyzéseit is kitörölhetjük vele.

A *CCleaner* külön eszközökkel kínál a haladók számára (Prefetch adatok eltávolítása, Menü sorrend Cache ürítése stb.), de gondol a kezdőkre is, így például teljesen magyar nyelvű felületre.

A Vista Oldalsávjára több száz minialkalmazás közül választhatunk, mi bemutatjuk és DVD-re tesszük a legjobbakat

Következő számunk 2007. augusztus 9-én jelenik meg.

Az aktualitásból eredő változtatás jogát szerkesztőségünk fenntartja.

A 30 legjobb Vista gadget

A Microsoft Vista egyik újdonsága az Oldalsáv (avagy Sidebar), amelyen rengeteg hasznos vagy haszontalan minialkalmazást (gadgetet) helyezhetünk el munkánk megkönnyítésére vagy a magunk szórakoztatására. De a több száz minialkalmazás közül melyek azok, amelyeket érdemes letölteni és használni? Ehhez adunk egy kis útmutatót következő számunkban, ahol összeválogatjuk és bemutatjuk a 30 leghasználhatóbb és legérdekesebb Vista gadgetet.

Természetesen a bemutatott apróságok lemezmellettként-kön is helyet kapnak majd, így tölthetőni nem, mindössze két kattintással üzembe helyezni kell majd a „műtyűroket”.

A vízűtés drágább, de jóval hatékonyabb

Vízűtés

A nyári kánikulában a számítógépek léghűtésének komoly kihívást jelent a CPU és a videokártya hűvösen tartása, azonban ha ezt a feladatot vízűtésre bizzuk, nem kell aggódnunk a hőség miatt. Bár ez a megoldás drágább, sokkal hatékonyabb, és még a PC zajszintjére is kedvező hatással van.

Tesztünkben elsősorban a komplett csomagokkal foglalkozunk majd, azonban kiterünk arra is, hogy mire kell és mire érdemes figyelni akkor, ha az alkatrészeket külön vásároljuk meg, és a rendszert teljes egészében magunk állítjuk össze.

Valós veszélyek a weben: így védekezzen ellenük!

Mi történik egy gyengén védett számítógéppel, ha állandóan a neten lóg? Miként védekezünk az ártalmas e-mailek és weboldalak ellen? Veszélyesek-e ránk nézve a biztonsági rések? Miként válhat zombi a gépünkéből? Kik azok a „sötét hackerek”?

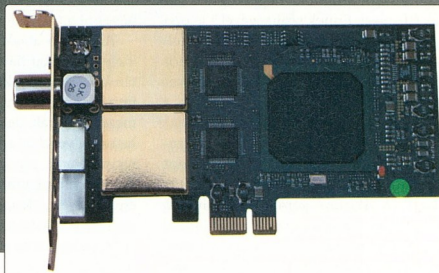

A képen közönséges betűkből bontakozik ki egy arc, a weben jámbornak látszó bitekből áll össze a veszély

Hibrid tunerek

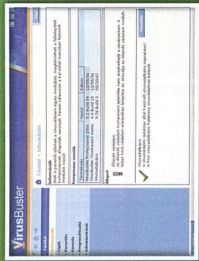
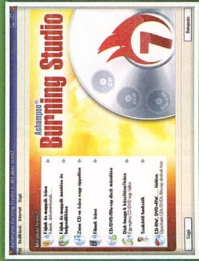
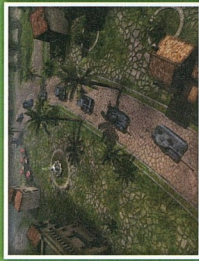
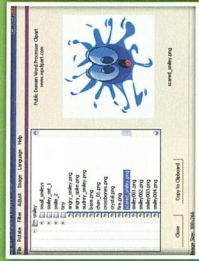
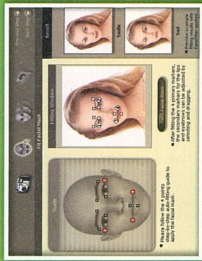
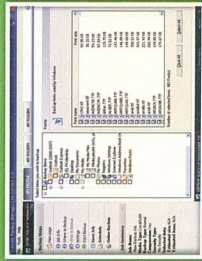
Végre Magyarországon is elfogadták a digitális televíziózásról szóló törvényt, így most már tényleg nincs sok addig, amíg a rendszert élesben bárki kipróbálhatja. A számítástechnikában a hardverek már régóta rendelkezésre állnak, gépünket kevés pénzből DVB-T vételére is alkalmassá tehetjük. Augusztusban összehasonlítjuk valamennyi Magyarországon elérhető belső tv-tunert, s hasznos tanácsokkal is szolgálunk, megkönnyítve ezzel a választást.

A tv-tunerekkel számítógépünket a most induló digitális adások vételére is alkalmassá tehetjük

2007/7

Computer Panoráma 2007/7

A DVD-mellékletben:

FaceFilter-Express

(Teljes verzió)

Genie Backup Manager 7 Lite

(Teljes verzió)

Registry Shower 2007

(Teljes verzió)

OpenOffice.org 2.2.1 HUN

(Teljes verzió)

Panda Internet Security 2007

(Teljes verzió)

Trend Micro 2007

(Teljes verzió)

VirusBuster Pro

(Teljes verzió)

Neobook 5.5 Magyar változat

Exkluzív 60 napos próbaverzió
+ DVD-ajándék

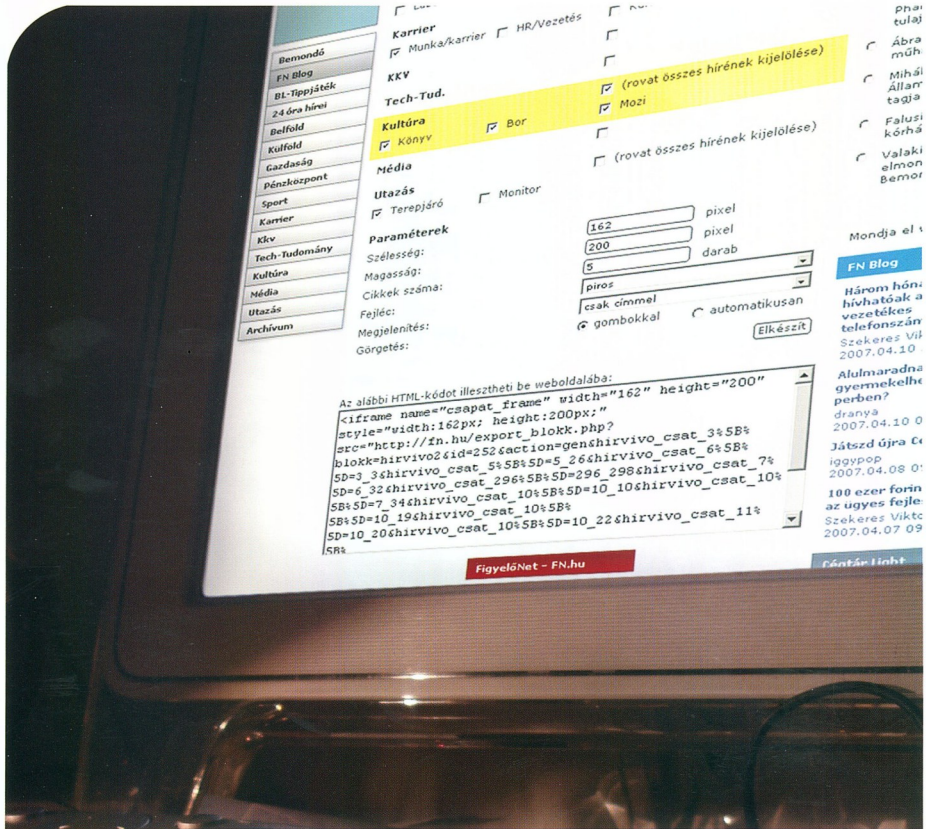
Tájékoztató interaktív multimédia magazin

- Jajhah, a félkeleb nap ország
- A számok misticája
- Filmemutatók

CP

CP

Computer Panoráma

FN.hu
FigyelőNet

Friss hírek ingyen!

Saját honlapba beépíthető, testreszabható tartalmak.

FN hírvivő

gyors, fontos, pontos

EV HONLAPJA
2005. 2006.

www.fn.hu

Az MSI a Windows Vista™ Home Premium operációs rendszert ajánlja.

MSI
www.msi-hungary.com

Ők már döntöttek.
Ön mit választ?

reddot design award
winner 2007

Crystal Collection
MSI PR200

Entertainment Series
MSI EX600

Professional Series
MSI PR600

Gaming Series
MSI GX700

Látogass el a www.msi.eu weboldalra és válassz egyet a legújabb Intel-technológiával készült MSI notebookok közül! Játssz és nyerd meg az egyiket!

- Intel® Centrino® Duo Mobile technológia
- Intel® Core™2 Duo processzor
- Mobile Intel® GM/PM965 Express lapkakészlet
- Intel® Wireless WiFi Link 4965AGN
- Eredeti Windows Vista™ Home Premium

- Megvásárolható:
- Win Investor Rt. - www.wininvestor.hu
 - iPon Computer Kft. - www.ipon.hu
 - BestByte hálózat - www.bestbyte.hu

Az alábbiak az Intel Corporation vagy leányvállalatal Egyesült államokban vagy más országokban használt vagy bejegyzett védjegyei: Celeron, Celeron Inside, Centrino, Centrino Logo, Core Inside, Intel, Intel Logo, Intel Core, Intel Inside, Intel Inside Logo, Intel Viiv, Intel vPro, Itanium, Itanium Inside, Pentium, Pentium Inside, Xeon, és Xeon Inside.

